

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET
Postboks 8013 DEP
0030 OSLO

Trondheim, 03.02.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/2637

Saksbehandler:
Esten Ødegaard

Miljødirektoratets tilrådning til endringer i forskrift om fremmede organismer

Miljødirektoratet oversender her en samlet tilrådning etter to høringer av forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer. Endringsforslagene omfatter forbud mot fremmede planter (høringsnr. 2024/8056), og en rekke andre endringer for å styrke og effektivisere forskriften og gjøre den mer brukervennlig (høringsnr. 2025/9183).

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Torfinn Sørensen
avdelingsdirektør

Inger Mari Eggen
seksjonsleder

Vedlegg

- 1 Miljødirektoratets tilrådning til endringer i forskrift om fremmede organismer
- 2 Vurdering av enkeltarter og artsgrupper
- 3 Tabell over karplanter som Miljødirektoratet tilrår å forby
- 4 Utkast til forskrift om fremmede organismer

Miljødirektoratets tilrådning til endringer i forskrift om fremmede organismer

Sammendrag

Stortingsmelding 35 (2023–2024) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur* fastsetter at Norge skal redusere etableringstakten for fremmede skadelige arter og redusere påvirkningen fra slike arter på naturmangfold. Det framgår at Klima- og miljødepartementet vil oppnå dette målet bl.a. ved å oppdatere forbudslisten i forskrift om fremmede organismer, og ved å styrke andre deler av forskriften. Stortingsmeldingen peker på Naturpanelets rapport fra 2023 om fremmede arter og den seneste versjonen av Artsdatabankens fremmedartsliste som viktig ny kunnskap som skal benyttes i arbeidet med å styrke forskriften.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet gjennomført to høringer av forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer i tråd med føringene i stortingsmelding 35 (2023–2024). Miljødirektoratet gir her en samlet tilrådning til endringer i forskriften.

Etter gjennomgang av høringsinnspillene tilrår Miljødirektoratet følgende endringer i forskrift om fremmede organismer:

Endringer som gjelder planter

- Innførsel, omsetning og utsetting av 95 fremmede skadelige plantearter forbys
 - det gis unntak fra forbudene for utenlandske treslag som skal benyttes til skogbruksformål
 - bruk til leplanting omfattes ikke av forbudene, men krever i stedet tillatelse
 - for én av artene foreslås det at forbudet kun gjelder utsetting i et begrenset område
- Det eksisterende forbudet mot utsetting av to bergknapparter utvides til å omfatte grønne tak
- Kravet om tillatelse til utsetting for visse planter tas ut av forskriften

Endringer som gjelder andre artsgrupper

- Innførsel, omsetning og utsetting av sju krabbearter forbys
- To iglearter unntas fra kravet om tillatelse til innførsel

Endringer som gjelder kriterier for søknadsbehandling og krav til innhold i søknader

- Følgende krav til søknadsbehandlingen tas inn i forskriften:
 - fordelene ved en innførsel eller utsetting skal veies opp mot miljørisikoen
 - det skal vurderes om det finnes alternative arter med lavere miljørisiko
 - klimaendringer skal trekkes inn i vurderingene

- ved bruk av føre-var-prinsippet, skal etablering av en ny fremmed art vurderes som en vesentlig skade på naturmangfoldet
- Følgende krav til innholdet i søknader om innførsel og utsetting tas inn i forskriften:
 - vurdering av om det er mulig å benytte organismer med lavere risiko
 - beskrivelse av interesser som blir berørt og av hvor mange som får nytte av innførselen eller utsettingen.
 - dispensasjon fra Mattilsynets regelverk skal vedlegges når søknaden gjelder eksotiske dyr

Endringer som gjelder statsforvalterens rolle

- Det åpnes for at myndigheten til å behandle søknader om utsetting kan delegeres til statsforvalteren
- Det stilles krav om visse risikovurderinger av fremmede planter skal gjøres tilgjengelig for statsforvalteren

Endringer som gjør forskriften mer brukervennlig

Flere endringer oppdaterer, omstrukturerer og forenkler forskriften, og presiserer enkelte bestemmelser.

Miljødirektoratets tilrådning til endringer i forskriften er på noen punkt endret fra forslagene som var på høring:

- Det er presisert at forbudene mot utenlandske treslag ikke omfatter bruk til skogbruksformål
- Det er presisert at unntakene fra forbudene som gjelder for leplanting forutsetter tillatelse
- Forslaget om forbud mot innførsel, omsetning og utsetting av veirødsvingel er tatt ut, og når det gjelder syrin (*Syringa vulgaris*) gir vi etter tilbakemelding fra Klima- og miljødepartementet ikke en endelig vurdering eller tilrådning
- I de øvrige forslagene til forskriftsendringer er det kun foretatt mindre endringer etter høringen

Innhold

1	Bakgrunn.....	6
2	Forslag til nye forbud mot skadelige fremmede planter.....	7
2.1	Innledning.....	7
2.2	Gjeldende rett	7
2.3	Forslaget som var på høring	7
2.4	Høringsprosessen.....	7
2.5	Miljødirektoratets vurderinger etter høring	8
2.5.1	Kriteriesett og metodikk brukt i forslaget som var på høring	8
2.5.2	Alternativer til forbud	11
2.5.2.1	Avgift ved omsetning.....	12
2.5.2.2	Informasjon om risiko og risikoreduserende tiltak.....	12
2.5.2.3	Krav om tillatelse til utsetting i stedet for forbud.....	13
2.5.2.4	Bekjempelse av etablerte forekomster.....	13
2.5.2.5	Regionale forbud mot utsetting i stedet for nasjonale forbud.....	14
2.5.3	Unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen	14
2.5.4	Unntak fra forbud ved utsetting i historiske grøntanlegg	15
2.5.5	Tilgang på alternativer til de plantene som foreslås forbudt.....	16
2.5.6	Utenlandske treslag til skogbruksformål	18
2.5.7	Leplanting.....	19
2.5.8	Konsekvenser av forbud for næringslivet	20
2.5.9	Vurdering av de enkelte plantene	22
2.5.9.1	Planter uten spesifikke innspill i høringen	22
2.5.9.2	Planter med kun støttende innspill i høringen	23
2.5.9.3	Planter med innspill i høringen som gis en utdypet vurdering	23
2.5.9.4	Planter som Miljødirektoratet vurderte, men ikke foreslo forbud mot	26
2.5.9.5	Planter som Miljødirektoratet ikke vurderte i høringsnotatet.....	27
2.5.9.6	Syrin (Syringa vulgaris)	27
2.6	Miljødirektoratets tilrådning til nye forbud mot fremmede planter	29
3	Forslag til øvrige endringer i forskrift om fremmede organismer	30
3.1	Innledning.....	30

3.2	Forslaget som var på høring	30
3.3	Høringsprosessen.....	31
3.4	Miljødirektoratets vurderinger og tilrådninger etter høring	31
3.4.1	Generelle innspill til forslaget som var på høring.....	31
3.4.2	Forskriftsfeste kriterier som skal ligge til grunn for vurdering av søknader	33
3.4.3	Økte krav til innhold i søknad	37
3.4.4	Statsforvalterens tilgang til miljørisikovurderinger	40
3.4.5	Unntak fra krav om tillatelse ved innførsel av blodigler	41
3.4.6	Forbud mot innførsel, omsetning og utsetting av krabber	42
3.4.7	Gi Miljødirektoratet hjemmel til å delegere myndighet	44
3.4.8	Forenkle strukturen for å øke lesbarheten.....	46
3.4.9	Forenkle unntakene fra søknadsplikt for utsetting av planter på land	48
3.4.10	Forenkle hovedregelen om utsetting.....	51
3.4.11	Samordne forskriften med andre regelverk	53
3.4.12	Definere begrepet landlevende planter	54
3.4.13	Tydeliggjøre når akvarieorganismer krever tillatelse til innførsel	55
3.4.14	Sette ut oppdrettet vilt uten særskilt tillatelse.....	57
3.4.15	Fjerne overflødige bestemmelser	57
4	Handelsrettslige vurderinger	59
5	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	60
6	Forutsetninger for vellykket gjennomføring	61
7	Tilrådning	61

1 Bakgrunn

Artsdatabanken presenterte i august 2023 oppdaterte risikovurderinger av fremmede arter i Norge; Fremmedartslista 2023¹. I alt 295 fremmede landlevende arter på Norges fastland er vurdert til å utgjøre svært høy eller høy økologisk risiko. I september 2023 publiserte Naturpanelet en omfattende rapport om fremmede arter². Her fastslår de at fremmede arter fører til betydelige og til dels irreversible endringer i naturmangfold og økosystem, og de påvirker økonomi, matsikkerhet, vannsikkerhet og helse i stort negativt omfang. Hovedutfordringen med å håndtere fremmede arter er at vi for ofte er for sent ute med tiltak. Da blir tiltakene svært kostbare, og har begrenset eller for kortvarig effekt. Tidlig innsats er mest effektivt, spesielt det å forhindre at nye fremmede skadelige arter introduseres og etablerer seg.

Norges oppfølging av Naturavtalen (det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold) er fastsatt i stortingsmelding 35 (2023–2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur: "Norge har redusert påvirkningen fra fremmede skadelige arter på naturmangfold samt redusert introduksjons- og etableringstakten for fremmede skadelige arter." Det framgår i stortingsmeldingen at Klima- og miljødepartementet vil oppdatere forbudslisten i forskrift om fremmede organismer i lys av risikovurderingen i den nye Fremmedartslista, og at det i tillegg skal foretas en systematisk gjennomgang for å styrke forskriften basert på ny kunnskap i Naturpanelets rapport fra 2023 og Fremmedartslista.

Miljødirektoratet har på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet gjennomført to høringer av forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer som følger opp målsetningen i stortingsmelding 35 (2023–2024). Ettersom forslagene til endringer i de to høringene bør vurderes i sammenheng, gir Miljødirektoratet her en samlet tilrådning til endringer i forskrift om fremmede organismer.

Informasjon og vurderinger i de to høringsnotatene som begrunner de opprinnelige forslagene til forskriftsendringer, gjentas kun i begrenset grad i tilråningen. Høringsnotatene og høringsinnspillene kan lastes ned fra høringssidene:

<https://www.miljodirektoratet.no/hoeringer/2024/september-2024/horing-av-forslag-til-nye-forbud-av-fremmede-planter/>

<https://www.miljodirektoratet.no/hoeringer/2025/mars-2025/forslag-til-endringer-i-forskrift-om-fremmede-organismer/>

¹ Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023.

<http://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023> Nedlastet 12/september/2024

² IPBES (2023). Thematic Assessment Report on Invasive Alien Species and their Control of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Roy, H. E., Pauchard, A., Stoett, P., and Renard Truong, T. (eds.). IPBES sekretariat, Bonn, Germany. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7430682>

2 Forslag til nye forbud mot skadelige fremmede planter

2.1 Innledning

Miljødirektoratet fikk i 2023 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet (KLD) å "Vurdere artene i ny fremmedartsliste i henhold til et oppdatert kriteriesett". Miljødirektoratets vurdering og forslag til nye forbudsarter ble oversendt KLD i april 2024. KLD ga i juli 2024 Miljødirektoratet i oppdrag å sende forslaget på offentlig høring.

2.2 Gjeldende rett

Etter naturmangfoldloven §§ 29 og 30 kan det i forskrift fastsettes forbud mot innførsel, omsetning og utsetting av bestemte organismer hvis det anses nødvendig for å unngå vesentlige følger for det biologiske mangfoldet. Forskrift om fremmede organismer forbyr i dag innførsel, omsetning og utsetting av 31 arter. Disse artene er oppført på forskriftens vedlegg I. 28 av de forbudte artene er landlevende planter.

2.3 Forslaget som var på høring

Følgende endringer ble foreslått:

Forbud mot 97 fremmede karplanter, som ble ført opp på vedlegg I (forbud) til forskrift om fremmede organismer. Av disse ble 96 planter foreslått til nasjonalt forbud mot innførsel, omsetning og utsetting og én plante til regionalt forbud mot utsetting.

Det ble foreslått unntak fra forbudene for utenlandske treslag til leplantning. Som en forutsetning for vellykket gjennomføring, anbefalte Miljødirektoratet utsatt ikrafttredelse for planter som produseres i Norge med flere års produksjonstid.

I tillegg ble det i høring av forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer, foreslått å forenkle unntakene fra søknadsplikt for utsetting av planter på land, se kapittel 3.4.9, og å ta ut vedlegg V til forskriften som stiller krav om tillatelse til utsetting av en rekke planter.

2.4 Høringsprosessen

Høringen ble publisert på Miljødirektoratets nettsider 25. september 2024 og var åpen for innspill til 20. desember 2024. Brev fra Miljødirektoratet med varsel om høringen og ønske om innspill ble i tillegg sendt ut til 109 offentlige institusjoner, foreninger og interesseorganisasjoner.

Totalt kom det inn 109 høringsinnspill fra både offentlige og private aktører innen høringsfristen. Av de 109 som fikk en direkte henvendelse fra Miljødirektoratet om ønske til innspill har 39 av dem svart på henvendelsen, hvorav 36 har svart med innspill til endring i forskriften og tre har

svart på henvendelsen uten å gi innspill til endring i forskriften. Andre offentlige aktører, bedrifter og foreninger har gitt til sammen 27 innspill til forslaget om endring av forskriften. Privatpersoner har stått for 43 av innspillene til forslag om endring av forskriften.

2.5 Miljødirektoratets vurderinger etter høring

I kapitlene 2.5.1 til 2.5.8 vurderer vi høringsinnspill knyttet til sentrale problemstillinger ved forslaget som var på høring, mens vi i kapittel 2.5.9 vurderer høringsinnspill knyttet til de enkelte planteartene.

2.5.1 Kriteriesett og metodikk brukt i forslaget som var på høring

Kriteriesettet som ble benyttet tok utgangspunkt i et minimumsnivå (innslagspunkt) for miljørisiko, basert på Artsdatabankens miljørisikovurderinger i Fremmedartslista 2023. Planter med miljørisiko under innslagspunktet ble ikke vurdert videre mht. forbud. Planter med miljørisiko over innslagspunktet gikk videre til en utvidet vurdering av om forbud bør anbefales, som bla. vektla samfunnsnytt og kostnader for samfunnet ved fortsatt utplanting. Se kapittel 4 og 5 i høringsnotatet for en detaljert beskrivelse av kriteriesettet og metoden for vurdering av forbud.

Høringsinnspill

Det har kommet inn mange høringsinnspill knyttet til metodikken brukt både i vurderingene i høringsnotatet, inkludert kriteriesettet, og Artsdatabankens metodikk for risikovurdering av arter i Fremmedartslista 2023. Noen av høringsinstansene er kritiske til metodikken som Artsdatabanken bruker for å sette arter på fremmedartslisten og hvordan økologisk effekt og risiko bestemmes, herunder *Agder fylkeskommune*, *Østfold fylkeskommune*, *Norsk Gartnerforbund (NGF)*, *Norges miljø- og biovitenskaplige universitet, fakultet for landskap og samfunn (LANDSAM)* og *Hagelandsgruppen AS*.

Enkelte høringsinstanser er kritiske til Artsdatabankens 1800-talls-grense som kriterier for at en art regnes som fremmed eller ikke. Her foreslår Agder og Østfold fylkeskommuner at "*arter som er usikre i forhold til 1800-talls grensen i fremmedartslisten, ikke føres opp på forbudslisten*".

LANDSAM hevder at det er svak begrunnelse for å sette grensen på år 1800, og at konklusjonene om hvilke arter som havner på hvilken liste konkluderes ut ifra tilfeldig tilgang til historisk informasjon om en art i stedet for reelle effekter på økosystemet.

Flere av høringsinstansene er kritiske til bruken av Artsdatabanken som kilde på grunn av endringer i risikovurdering av enkeltarter fra revisjon til revisjon. Dette inkluderer Østfold fylkeskommune, Hagelandsgruppen AS og NGF. Sistnevnte påpeker at det er mange arter som har gått opp i risikokategori fra 2018 der teksten i Artsdatabankens vurderinger ikke er endret, og at det da kan handle om metodeendring.

Når det gjelder Artsdatabankens metoder påpeker NGF også at alle land har egne metoder og modeller for å putte arter i risikokategorier. Dette gjør at alle land får ulike resultater til hva som er en fremmed art og ikke.

Flere av høringsinstansene er kritiske til metodikken som er brukt for å komme frem til listen over foreslåtte forbudsarter, herunder Hagelandsgruppen AS, *Artsdatabanken*, *Naturvernforbundet*, *Njøs frukt og bærseier*, *Norsk institutt for naturforskning (NINA)*, Hagelandsgruppen AS, LANDSAM, *Innlandet fylkeskommune*, *Vestfold fylkeskommune*, Østfold fylkeskommune, Agder fylkeskommune, *Sabima*, Nordland fylkeskommune, *Norske landskapsarkitekters forening (NLA)*, *Faglig utviklingssenter for grøntanleggssektoren (FAGUS)* og NGF.

Enkelte høringsinstanser mener hele vurderingen burde trekkes og nye kriterier for en forbudsliste gjøres, herunder Hagelandsgruppen AS, Innlandet fylkeskommune, Vestfold fylkeskommune og Østfold fylkeskommune. De mener også at aktører burde samhandle med Miljødirektoratet om disse nye kriteriene.

Det er også høringsinnspill som mener det burde fokuseres mer på regionale forbud fremfor nasjonale, særlig med tanke på planter som kun er knyttet til risiko for spesielle naturtyper, herunder LANDSAM, Innlandet fylkeskommune, Vestfold fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, NLA og FAGUS. NLA foreslår at "*fremmedartslisten heller innfører varseltrekant på de plantene som sprer seg i noen områder, men som ikke er et problem andre steder. Altså motsatt av å forby med unntak*". FAGUS hevder at "*faren er stor for at artsmangfoldet i landet reduseres, fordi utvalget av planter man kan benytte blir sterkt redusert*" hvis så mange planter settes på nasjonalt forbud.

Naturvernforbundet mener forbudslisten burde utvides og at det burde legges mindre vekt på kommersielle interesser.

Artsdatabanken påpeker at det vil komme ny rødliste for naturtyper høsten 2025, som kan påvirke kommende risikovurderinger.

Artsdatabanken har også spørsmål til hvordan deres data er brukt. De spør om arter som har I-kriteriet som utslagsgivende i Fremmedartslista 2023 er utelatt, og lurte på om andre kilder enn fremmedartslista er brukt.

NGF stiller seg kritisk til at bekjempelseskostnadene inkluderes i vurderingsgrunnlaget, og mener dette er ugunstig særlig med tanke på at enkelte arter ikke skal bekjempes overhodet.

Njøs frukt og bærseier og NGF gir uttrykk for at enkelte arter vurdert til forbudslisten ikke har alternativer. NGF etterspør tydeligere kriterier for hva som regnes som et alternativ.

Høringsinnspill fra NINA påpeker at "*uheldige følger*" for det biologiske mangfoldet ikke er det samme som negativ økologisk effekt. Planter som har liten økologisk risiko kan være de som gir

vesentlig uheldige følger for biologisk mangfold" og at arter i tidlig etableringsfase også burde vurderes.

Andre høringsinstanser stiller spørsmål til hvordan Artsdatabankens data er brukt, herunder LANDSAM; Østfold fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, NLA, FAGUS og NGF. NLA skriver at de *"oppfordrer til at kriteriene som legges til grunn for forbud må være basert på entydige og sammenlignbare kriterier som er etterprøvbare"* og mener det ikke er gjort eller vises til i høringen. NGF mener det ikke burde ses bare på risikokategorier, men at det må være individuelle vurderinger av hver art. FAGUS gir uttrykk for at *"begrunnelsen for at en plante havner på forbudslisten må være støttet av flere vitenskapelige instanser, og det er viktig å vurdere klimaendringer og lokale variasjoner i slike forbud"*.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet har vurdert innspillene som har kommet til Artsdatabankens risikovurderinger, og metodikken som ligger bak, og anser at det ikke har kommet ny informasjon i høringen som tilsier at vi bør ha mindre tillit til vurderingene i Fremmedartslista 2023. Miljødirektoratet ser på kunnskapsgrunnlaget fra Artsdatabanken som grundig og etterprøvbart, og samlet sett som den beste tilgjengelige kunnskapen vi har om fremmede arter. I vurderingen til forslag av forbud mot nye fremmede karplanter er informasjonen fra Artsdatabanken likevel ikke brukt ukritisk.

For å vurdere hvilke planter som skulle foreslås forbudt i høringen brukte Miljødirektoratet et sett med kriterier som var en del av rammene for oppdraget. Det var tre kriterier som gikk på økologisk risiko og et kriterium på øvrige samfunnshensyn. Kriteriene som lå til grunn for høringsforslaget var utformet for særlig å fange opp planter som potensielt vil bli skadelige og problematiske i framtiden, men som per i dag enten ikke har etablert seg i landet eller er i en tidlig spredningsfase. Dette ble gjort gjennom et lavere innslagspunkt for dørstokkarter og skadelige karplanter som påvirker truede eller nær truede naturtyper, dersom de har egenskaper som medfører at de vil spre seg selv om hageeiere og andre opptre aktsomt. Ivaretagelse av truet natur er sentralt i de nasjonale miljømålene, og det benyttes betydelige ressurser for å forbedre tilstanden for truet natur. Å forhindre spredning av skadelige fremmede karplanter som påvirker truet natur er derfor særlig viktig.

Kriteriesettet som ble benyttet som grunnlag for forslaget som var på høring, la innslagspunkt for dørstokkarter ned til lav risiko forutsatt at det var en usikkerhet knyttet til risikonivået helt opp til høy risiko. Selv om lav økologisk risiko tilsynelatende ikke innebærer at en plante medfører "vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet", mener vi at usikkerhet opp imot høy økologisk risiko tilsier at det foreslåtte innslagspunktet er i tråd med naturmangfoldloven §9 (føre-var-prinsippet).

Fremmedartslista 2023 var det fremste kunnskapsgrunnlaget for de økologiske kriteriene i vurderingen, men Miljødirektoratet hentet også inn informasjon fra andre kilder, for eksempel om hvilke vekstsoner plantene kan overleve i (herdighet til plantene). Dette for å få mer utfyllende informasjon om hvor plantene kan brukes og utgjøre en risiko. For eksempel brukte Miljødirektoratet herdighet, utbredelse i dag og framtiden, og påvirkede naturtyper for å avgjøre

om plantene utgjorde risiko for skade ved utsetting i en betydelig del av det geografiske område der planten kan overleve. Det ble også lagt særlig vekt på spredningsbiologien til plantene og på hvorvidt spredningen er forventet å kunne skje over store avstander, særlig da i form av bær/frø som spres med fugl eller vind.

For kriteriet om andre samfunnshensyn (helhetlig vurdering), har Miljødirektoratet basert kunnskapsgrunnlaget på informasjon fra flere kilder, som omtalt i kap. 4.2.1 i høringsnotatet. Dette inkluderer informasjon fra statsforvalterembetene om hvilke planter som bekjempes i truet natur og verneområder. Vi har også brukt informasjon fra rapporter om bekjempelse av fremmede karplanter³ og kost-nytte analyser av bekjempelse av fremmede karplanter⁴. Miljødirektoratet gjennomførte en kunnskapsinnhenting fra gartneri- og planteskolebransjen for å basere vurderingene på oppdatert informasjon om nytte og verdi for næring og samfunn knyttet til de planter som innfrir innslagspunkt for økologisk risiko. I tillegg hadde Miljødirektoratet dialog med Landbruksdirektoratet om hvilke planter som kom til å bli vurdert i den helhetlige vurderingen.

I tilrådningen benytter vi det samme kriteriesettet som i høringsnotatet når vi vurderer forbud. Dersom vi har mottatt ny informasjon gjennom høringsinnspillene, kan konklusjonen for en art bli endret. Fra høringsinnspillene har vi bl.a. fått informasjon om bruksområder, kommersielle interesser og manglende erstatningsmuligheter for enkelte planter, som er relevant for helhetlig vurdering.

Etter at forslaget var på høring, har Artsdatabanken oppdatert sin rødliste over naturtyper⁵. Vi referer likevel til rødlista fra 2018 enkelte steder i denne tilrådningen, men har gjort en utsjekk av det vi tilrår opp imot den nye rødlisten. Vi har ikke endret våre vurderinger fra forslaget som var på høring som følge av den nye rødlisten.

2.5.2 Alternativer til forbud

I høringsnotatet kap. 3 vurderte Miljødirektoratet følgende virkemidler i tillegg til forbud for å forhindre skadevirkninger av fremmede landlevende karplanter:

- avgift ved omsetning av fremmede arter
- informasjon og veiledning
- krav om tillatelse til utsetting
- bekjempelse av etablerte forekomster

³ Błaalid, R., Often, A., Magnussen, K., Olsen, S. L & Westergaard, K. B. 2017. Fremmede skadelige karplanter – Bekjempelsesmetodikk og spredningshindrende tiltak. – NINA Rapport 1432. 87 s. M906|2018

⁴ Magnusson, K. et al 2021 Bekjempelse av fremmede karplanter – kostnader og nytte ved tiltak mot 65 arter. Menon-publikasjon nr. 122/2021. M-2156|2021; Skrindo, A.B., Magnussen, K., Tingstad, L., Sandvik, H., Often, A., Westergaard, K. B. og Vassvik, L. 2021. Vanskelige arter og vanskelige valg – prioritering av innsats mot fremmede karplanter. NINA Temahefte 83. Norsk institutt for naturforskning. M-2175|2022

⁵ <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025> Nedlastet 28.01.2026

I denne tilrådningen drøfter vi i tillegg regionale forbud som et alternativ til nasjonale forbud for noen arter.

2.5.2.1 Avgift ved omsetning

Høringsinnspill

Det har ikke kommet inn høringsinnspill om avgift ved omsetning av fremmede arter som et alternativ til forbud.

Miljødirektoratets vurdering

Vi konkluderte i høringsnotatet med at for de aktuelle karplantene vi foreslår å forby, vil ikke avgift ved omsetning av fremmede arter være tilstrekkelig for å erstatte forbud mot innførsel, utsetting og omsetning. Vi opprettholder denne vurderingen.

2.5.2.2 Informasjon om risiko og risikoreduserende tiltak

Høringsinnspill

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), Sortland kommune, LANDSAM, Innlandet fylkeskommune, Akershus fylkeskommune, Agder fylkeskommune, Buskerud fylkeskommune, to privatpersoner, NLA, FAGUS og Norske anleggsgartnere (NAML) er samstemte om at informasjon, veiledning og kunnskapsdeling bør være et sentralt virkemiddel for å redusere spredning av fremmede arter, heller enn omfattende nasjonale forbud.

NIBIO fremhever behovet for å formidle risikovurderinger og tiltak for å unngå spredning, samt å rette fokus mot utfordringer knyttet til import av arter, med tydelige krav i forskriften og målrettet informasjon til konsulenter, planteskoler og anleggsgartnere. Videre foreslår NIBIO informasjon som alternativ til forbud for planter som er del av PLANTEARVEN. FAGUS mener en nasjonal informasjonskampanje vil ha større effekt enn å utvide forbudslisten. LANDSAM etterlyser en betydelig informasjonsinnsats overfor allmennheten, forvaltningen og avfallshåndteringsaktører. Innlandet fylkeskommune foreslår blant annet mer opplysning og informasjon som et alternativ til forbud. Sortland kommune foreslår en enkel, gratis og lett tilgjengelig veilederbok.

Akershus fylkeskommune og Agder fylkeskommune understreker at informasjonsarbeid mot hageeiere og grøntanleggsbransjen er nødvendig, og Buskerud fylkeskommune mener dette må gjøres på en måte som forhindrer dumping av forbudte planter i naturen og samferdselsanlegg. En privatperson etterlyser tydelig merking av frø og planter med spredningsfare hos leverandører, en annen privatperson mener hageeiere kan med fordel få mer informasjon for å kunne ta gode beslutninger.

NLA foreslår varseltrekant på planter som kun er problematiske i enkelte områder, og fremhever behovet for bedre renovasjonsordninger for hageavfall. NAML etterspør en nasjonal strategi for behandling av skadelige arter på gjenbruksstasjoner, tydelig merking og kunnskapsdeling, og påpeker et kunnskapshull hos myndigheter som forvalter lovverket.

Miljødirektoratets vurdering

Informasjon rettet mot hageeiere har vist seg å ikke være nok for å begrense spredning av fremmede skadelige planter fra private hager. Miljødirektoratet konkluderte i forslaget som var på høring med at for de karplantene vi foreslår å forby, vil ikke informasjon være tilstrekkelig for å erstatte forbud mot innførsel, utsetting og omsetning.

Det har ikke kommet inn ny kunnskap i høringen som r vår vurdering fra høringsnotatet. Likevel vurderer vi at informasjon og veiledning vil være et viktig virkemiddel i tillegg til forbud. Vi vurderer det som en forutsetning for god gjennomføring, se kapittel 6 "forutsetninger for vellykket gjennomføring".

2.5.2.3 Krav om tillatelse til utsetting i stedet for forbud

Høringsinnspill

Skogfrøverket ønsker at alle treslag som er overført til vedlegg I fjernes og beholdes i vedlegg V, hvor det kreves tillatelse etter forskrift. Innlandet fylkeskommune ber om at Miljødirektoratet vurderer å bruke blant annet søknadsplikt fremfor et nasjonalt forbud. Dette mener *Buskerud fylkeskommune* kan være aktuelt for spesialiserte bruksområder som blant annet regnbed, erosjonssikring og naturbasert overvannshåndtering.

Miljødirektoratets vurdering

Se vurderinger for bruk av utenlandske treslag i kapittel 2.5.6 "utenlandske treslag til skogbruksformål".

Som diskutert i høringsnotatet, er det nødvendig at kravet omfatter alle som setter ut de aktuelle plantene, herunder private hageeiere, for at søknadskrav skal være effektivt. De administrative konsekvensene knyttet til søknadsbehandling vil i så fall kunne bli svært store, og vi ser derfor ikke krav om tillatelse som et egnet tiltak. Miljødirektoratet opprettholder vurderingen om at krav om tillatelse for utsetting i de fleste tilfeller ikke kan erstatte forbud mot innførsel, utsetting og omsetning.

2.5.2.4 Bekjempelse av etablerte forekomster

Høringsinnspill

LANDSAM mener at tiltak til bekjempelse av de skadeligste artene burde prioriteres over en lang forbudsliste.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet vurderer at bekjempelse av etablerte forekomster ikke kan erstatte forbud mot innførsel, utsetting og omsetning. Likevel vurderer vi at dette er et viktig arbeid som må gjøres parallelt. Vi bruker i dag betydelige summer hvert år på å bekjempe fremmede skadelige karplanter i og utenfor verneområder. Bekjempelse er svært dyrt for samfunnet og redusering av behovet for bekjempelse er en del av vurderingen for forbud.

2.5.2.5 Regionale forbud mot utsetting i stedet for nasjonale forbud

Høringsinnspill

Østfold, Trøndelag, Akershus, Agder, Buskerud- og Innlandet fylkeskommuner, Statens vegvesen, NAML, NIBIO, støtter vurdering av regionale forbud fremfor et nasjonalt forbud. Flere innspill, som fra Østfold og Agder fylkeskommune, foreslår at forbud bør baseres på konkret risiko for påvirkning av sårbare naturtyper, og ikke gjelde arter som ikke er problematiske i hele landet. NAML understreker at planter med økologisk risiko kun i deler av Norge ikke bør forbys nasjonalt. NIBIO peker på at enkelte arter som bergknappartene kan brukes forsvarlig i nordlige områder, og Trøndelag fylkeskommune mener at det er arter som kan brukes forsvarlig i veganlegg med krevende forhold lenger nord. NIBIO foreslår en overgangsperiode for bedre løsninger med stedegent materiale. Videre foreslår NIBIO regionalt forbud som alternativ for artene som har sorter i PLANTEARVEN-sortimentet. Innlandet fylkeskommune foreslår å bruke regionale begrensninger som et alternativ til nasjonalt forbud. Akershus fylkeskommune ønsker at ordningen med regionale forbud utvides til flere arter, mens Buskerud fylkeskommune ser regionale forbud som nyttige, men stiller spørsmål ved håndheving når plantene fortsatt er tilgjengelige i handelen.

Miljødirektoratets vurdering

Det har kommet mange innspill om at forbud mot utvalgte planter burde være geografisk begrenset, fordi de per i dag ikke er problematiske i hele landet eller utgjør størst trussel i noen naturtyper.

I forslaget som var på høring vurderte vi om regionalt forbud mot utsetting av noen av plantene ville ivareta hensynet til naturmangfoldet i tilstrekkelig grad. Vi vektla i den vurderingen at de aktuelle plantene har evne til å spre seg over lengre avstander, med hjelp av for eksempel fugle- eller vindspredte frø/frukter, og at de dermed kan spre seg til områdene der de utgjør risiko, selv om de plantes andre steder. Forventede klimaendringer kan dessuten på lengre sikt bidra til at flere av artene som i dag har en negativ påvirkning i et begrenset geografisk område, på lengre sikt blir problematiske i større deler av landet. Vi konkluderte derfor med at det for de fleste av disse plantene vil det være krevende å etterleve regionale forbud, og for myndighetene vil regionale utsettingsforbud i de fleste tilfeller være vanskelige å følge opp. Miljødirektoratet anbefalte likevel regionalt forbud mot alpeklematis. Dette forbudet vil gjelde i det samme geografiske området der det i dag kreves tillatelse for utsetting av denne arten etter forskriftens vedlegg V.

Vi anser at det ikke har kommet innspill i høringen som gir grunn til å endre vår vurdering, og tilrår derfor ikke at noen av forslagene til nasjonale forbud som har vært på høring erstattes av regionale forbud.

2.5.3 Unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen

Høringsinnspill

Østfold fylkeskommune og Agder fylkeskommune ønsker at man skal kunne gjennomføre miljørisikovurdering som alternativ til forbud. Både LANDSAM og NAML er opptatt av at vi ikke skal

frata grøntanleggsbransjen anledning til å gjennomføre faglig miljørisikovurdering for de plantene der økologisk risiko bare gjelder for deler av landet. NAML mener at norske anleggsgartnere og andre prosjekterende har riktig og nok kunnskap til å kunne ta gode miljørisikovurderinger slik at plantene ikke vil utgjøre noen fare for norsk natur.

Miljødirektoratets vurdering

Argumentet for å gi visse unntak fra noen av forbudene for grøntanleggsbransjen, er at profesjonelle aktører i større grad enn mange private hageeiere har kompetanse til å vurdere økologisk risiko for utsetting av planter.

Miljødirektoratet vurderer at aktører i grøntanleggsbransjen jevnt over har større kompetanse til å gjennomføre en slik risikovurdering enn mange private hageeiere. Ved NMBU, Institutt for landskapsarkitektur, er det utviklet et nettbasert verktøy i samarbeid med grøntbransjen for risikovurdering for profesjonelle aktører. Dette er tenkt benyttet når det skal vurderes om det i konkrete prosjekter er forsvarlig å sette ut planter som kan medføre risiko for uheldige følger for biologisk mangfold. Vi har ikke foretatt en vurdering av i hvilken grad akkurat dette verktøyet vil sikre at en miljørisikovurdering holder et tilstrekkelig høyt nivå, men anser at slike verktøy kan bidra til at det gjennomføres gode miljørisikovurderinger.

Miljødirektoratet ser at et unntak fra forbudet og krav om miljørisikovurdering for utsetting av noen av de plantene Miljødirektoratet foreslo nasjonalt forbud mot vil kunne redusere konsekvensene for grøntanleggsbransjen av nye forbud. Forbudene ville da begrenses til utsetting i private hager, mens profesjonelle kunne sette ut de samme plantene dersom de hadde foretatt en risikovurdering av utsettingen. Vi mener at dette i så fall bare burde omfattet planter der det er mulig å begrense spredningen, og det måtte vært på vilkår av at utsettingen var basert på en grundig miljørisikovurdering som konkluderer med at det er lav sannsynlighet for spredning og uheldige følger for biologisk mangfold. Ettersom et stort flertall av de plantene Miljødirektoratet foreslo forbud mot har en spredningsbiologi som gjør det vanskelig å forhindre spredning, er det vår vurdering at det kun ville vært tilrådelig å innføre slike differensierte forbud for et mindre antall planter. Miljødirektoratet anbefaler ikke en slik løsning da det vil føre til et mer komplisert regelverk som kan være vanskelig å etterleve, og det vil være ressurskrevende å kontrollere at regelverket følges.

2.5.4 Unntak fra forbud ved utsetting i historiske grøntanlegg

Høringsinnspill

Riksantikvaren, Nasjonalt nettverk for botaniske hager, NIBIO, Akershus fylkeskommune og Buskerud fylkeskommune ønsker unntak eller dispensasjonsmuligheter fra forbudet for historiske grøntanlegg, botaniske hager og kulturhistorisk viktige anlegg. *Landbruks- og matdepartementet*, mener at kulturhistorisk viktige planter ikke bør forbys, og viser til innspillet fra NIBIO.

Riksantikvaren ber om at det gis et generelt unntak i forskriften for historiske grøntanlegg som er fredet eller vernet, eller i prosess for å bli det. De foreslår at dette gjøres ved å føye til flere kategorier i bokstav j. under forskriftens § 3. Akershus fylkeskommune foreslår søknadsordning

for dispensasjon for historisk dokumenterte planter i anlegg fredet etter kulturminneloven, samt i kulturmiljøer

vernet etter plan og bygningsloven med hensynssone bevaring av kulturmiljø (H570), eventuelt som spesialområde bevaring i eldre reguleringsplaner. Buskerud fylkeskommune ønsker vurdering av gjenplantning av arter som allerede er i de historiske hagene for å bevare kulturhistoriske verdier. NIBIO fremhever at et totalforbud kan true bevaring av historisk plantemateriale i PLANTEARVEN-programmet. Nasjonalt nettverk for botaniske hager peker på behovet for unntak for botaniske hager for å kunne opprettholde formidling, forskning og bevaring, og ber om forenkling av krav til risikovurdering.

Miljødirektoratets vurdering

Botaniske hager er allerede unntatt forskriften, jf. §3, bokstav j. Når det gjelder Riksantikvarens forslag om å gi et generelt unntak fra forbudene for utsetting i vernede eller fredete historiske grøntanlegg, viser vi til at et slikt generelt unntak ble drøftet i kongelig resolusjon 19. juni 2015 nr. 716 om forskrift om fremmede organismer. Som begrunnelse for å ikke innføre et slikt unntak, viste Klima- og miljødepartementet til at det kan gis dispensasjon for utsetting av planter som i utgangspunktet er forbudt, men som utgjør en viktig del av fredningsverdiene i kulturhistoriske grøntanlegg, for eksempel der det iverksettes tilstrekkelige tiltak for å unngå spredning. Miljødirektoratet har så langt knapt mottatt søknader om dispensasjon for utplanting av forbudte planter i slike anlegg. Vi anbefaler derfor ikke en generell unntaksbestemmelse for utsetting i kulturhistoriske grøntanlegg nå. Dersom det på sikt viser seg at mange søknader om dispensasjon fra forbudene innvilges, vil det imidlertid være aktuelt å vurdere dette på nytt. Når det gjelder ivaretagelse av genressurser knyttet til planter i PLANTEARVEN sortimentet, viser vi dessuten til at de foreslåtte forbudene ikke vil gjelde ved utplanting i botaniske hager.

2.5.5 Tilgang på alternativer til de plantene som foreslås forbudt

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill etterlyser beskrivelse av tydelige og gode alternativer til plantearter som foreslås forbudt, herunder *Landbruks- og matdepartementet*. *Statens vegvesen* ber om at Miljødirektoratet finner erstatningsplanter, i samarbeid med planteskolenæringen. *Agder fylkeskommune* og *Buskerud fylkeskommune* mener at artene i tabell 9 fra høringsnotatet ikke har gode erstatninger, og ønsker at Miljødirektoratet tydelig viser hvilke alternativer de foreslår. Dette spør også NIBIO om. *Østfold fylkeskommune* understreker at erstatningsplanter må ha tilsvarende egenskaper som plantene som foreslås forbudt, særlig med hensyn til salttoleranse, overvannsproblematikk, snølagring og uttørking. De understreker at forslaget medfører svært mange nye begrensninger i utvalg av planter.

NLA påpeker at vegetasjonen i grøntanlegg må tåle hard slitasje, hærverk og stressede vokseforhold, noe som gjør valgmulighetene av alternative planter svært begrensede. Videre advarer NLA om at forbudet vil redusere valgmulighetene i klimasone H7 og H8, og gjøre det vanskelig å finne robuste planter til krevende grøntanlegg. Norsk flora har få busker som egner seg til slike formål på grunn av størrelse, pollen og dekkevne. Østfold fylkeskommune påpeker at en utvidet forbudsliste vil gi mange nye begrensninger i planteutvalget.

En privatperson fremhever viktigheten av å etterspørre norske arter for å styrke grøntanleggsbransjen, som har gått fra 150 planteskoler til 40 på 40 år. Hen utdyper at dette vil bevare vår kulturarv og at det er viktig å vise fram våre norske arter i parker og gaterom, og at det vil tiltrekke stedegne pollinatorer. *Norsk botanisk forening* mener at importerte frøblandinger bidrar til spredning av fremmede arter og oppfordrer til produksjon av frøblandinger basert på norske arter, spesielt langs veier og i anleggsområder. NIBIO anbefaler å unngå fremmede arter fullstendig i pollinator- og blomsterfrøblandinger for å redusere økologisk risiko og gjøre det enklere for produsentene ved fremtidige endringer i fremmedartslista.

Miljødirektoratets vurdering

I høringsnotatet var gode alternativer til de foreslåtte nye forbudene av karplanter oppgitt som en forutsetning for vellykket gjennomføring. Miljødirektoratet anerkjenner at det er viktig at det finnes andre planter med lavere risiko som har lignende kvaliteter og kan fylle samme funksjon, for at de negative konsekvensene av forbud skal begrenses for næring, forbrukere og samfunnet ellers. Miljødirektoratets vurdering er at forbud mot planter som har alternativer som oppfyller lignende funksjon som planter som forbys, vil gi begrensede konsekvenser for både næring og forbrukere. Avveininger mellom nytten planten bidrar med til samfunnet og konsekvenser ved et forbud må veies mot trusselen planten utgjør for norsk natur og kostnader samfunnet sparer ved å redusere problemet fra skadelige fremmede planter, og dermed behovet for tiltak mot plantene.

For å gjøre en kritisk vurdering av alternativer for de plantene som er foreslått forbudt brukte Miljødirektoratet i høringsnotatet informasjon om plantenes vekstform, kvaliteter og bruk fra diverse kilder, særlig Planteportalen⁶ og Bjørkans planteliste⁷, og informasjon innhentet fra gartneri- og planteskolebransjen. I tillegg ble gartneri- og planteskolebransjen bedt om å gi innspill på om det finnes alternativer til samme bruk til de 104 plantene som gjennomgikk en helhetlig vurdering der andre samfunnsinteresser ble veid opp mot trusselen mot naturmangfoldet.

I høringsforslaget vurderte Miljødirektoratet at det finnes alternativer til den aktuelle planten, i de tilfellene enten bransjen svarte at det finnes alternativer, eller at kilder som Planteportalen eller Bjørkans planteliste oppga at det fantes mulige planter til samme bruk og med lignende hardighet. Vi satte som en forutsetning at de mulige alternative plantene har lavere risikokategori i Fremmedartslista 2023 enn de plantene som det ble vurdert å forby.

For informasjon om hvordan vi har vurdert alternativer til de enkelte plantene som omfattes av tilrådingen, se vedlegg 1.

⁶ <https://planteportalen.no/> Nedlastet 28.01.2026

⁷ <https://planter.bjorkan.no/> Nedlastet 28.01.2026

2.5.6 Utenlandske treslag til skogbruksformål

Gjeldende rett

Etter forskrift om fremmede organismer § 2 andre ledd bokstav a, gjelder forskriften ikke ved utsetting som reguleres av forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål. Den sistnevnte forskriften regulerer bruk av utenlandske treslag både i klassisk skogbruk og til pyntegrønt- og juletreproduksjon, og har i utgangspunktet et søknadskrav for all utsetting.

Unntaket i forskrift om fremmede organismer § 2 gjelder bare *utsetting* – innførsel og omsetning av utenlandske treslag reguleres dermed av forskriften. Dette innebærer at et forbud mot innførsel og omsetning av en art også vil gjelde der eksemplarene som innføres eller omsettes er ment til utsetting i skogbruket.

Forslaget som var på høring

I forslaget som ble sendt på høring, ble flere utenlandske treslag som brukes i skogbruk og juletreproduksjon foreslått forbudt.

Høringsinnspill

Landbruks- og matdepartementet (LMD) viser til Landbruksdirektoratets innspill og påpeker uklarheter ved om det foreslåtte forbudet vil gjelde innførsel og omsetning av utenlandske treslag brukt i skogbruk og pyntegrøntnæringen. LMD mener at det derfor bør foretas en grundig gjennomgang med avgrensninger mot dette regelverket, slik at man unngår regelverksfeil. *Statsforvalterne i Vestland, Innlandet og Trøndelag* etterlyser presiseringer for å unngå utilsiktede konsekvenser for skogbruksnæringen og juletreproduksjon, og peker på at det er uklart hvordan regelverket skal praktiseres. *Landbruksdirektoratet* mener at de samfunnsøkonomiske konsekvensene ikke er tilstrekkelig utredet med hensyn til skogbruk og klima, og anbefaler at treslagene forblir i vedlegg V, og ikke flyttes til vedlegg I. Det norske skogfrøverket deler dette synet og foreslår at forskriften endres slik at den ikke hindrer innførsel og omsetning av arter regulert av egen forskrift, og at treslagene beholdes i vedlegg V.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet ser at en utilsiktet følge av forslaget som ble sendt på høring er at en rekke treslag som det gis tillatelse til utsetting av i skogbruk og pyntegrønt- og juletreproduksjon etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksproduksjon, ikke kan innføres og omsettes. Dette var ikke intensjonen bak forslaget. For å unngå denne følgen, tilrår Miljødirektoratet at det tas inn et eget unntak i forbudsbestemmelsene om at forbudet for de aktuelle artene ikke gjelder innførsel og omsetning til bruk som reguleres av forskrift om utenlandske treslag.

Det betyr at norsk skogbruk og pyntegrøntnæring ikke skal bli påvirket av forskriftendring, men at forbudet vil gjelde utplanting til andre formål.

2.5.7 Leplanting

Gjeldende rett

Dagens forskrift har ikke egne bestemmelser om leplanting. Utsetting i leplantinger reguleres dermed etter samme regler som øvrig utsetting.

Reglene for leplanting er dermed de samme som ellers gjelder etter forskrift om fremmede organismer: utgangspunktet er at utplanting av ikke stedegne treslag til leplantinger er søknadspliktig etter hovedregelen i forskriften § 10. Utplantingen er imidlertid likevel ikke søknadspliktig, dersom den skjer i «parkanlegg og andre dyrkede områder, samt transport- og næringsutbyggingsområder». Utplanting av arter som står oppført på vedlegg V krever tillatelse også i disse områdene.

Miljødirektoratet har behandlet to søknader om bruk av sitkagran, som i dag er oppført på vedlegg V, til leplanting. Begge søknadene er avslått. Det ene avslaget ble klaget inn til Klima- og miljødepartementet, som i vedtak 3. januar 2023 stadfestet avslaget med henvisning til at risikoen ved utplanting av sitkagran var så høy at vilkåret for å gi tillatelse etter forskrift om fremmede organismer § 10 ikke var oppfylt. Vi har ikke mottatt søknader om bruk av andre treslag til leplantning.

Forslaget som var på høring

I høringen av forslag om nye forbud foreslo Miljødirektoratet at forbudet mot artene fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*), Lutzgran (*Picea x lutzii*), sitkagran (*Picea sitchensis*), vrifuru (*Pinus contorta*) og bergfuru (*Pinus mugo*) ikke skulle gjelde «innførsel, omsetning og utsetting til leplanting».

I høringen av forslaget om endringer i forskrift om fremmede organismer med høringsfrist 23. mai 2025, foreslo vi å ikke videreføre søknadsplikten for artene som i dag står på vedlegg V for utsetting i «parkanlegg og andre dyrkede områder, samt transport- og næringsutbyggingsområder». Ettersom sitkagran og bergfuru i dag står på vedlegg V, innebar de to forslagene sett i sammenheng at det ikke lenger vil være søknadsplikt for utsetting av disse to artene i «parkanlegg og andre dyrkede områder, samt transport- og næringsutbyggingsområder».

Høringsinnspill

Flere høringsinstanser uttrykker skepsis til forslaget om å gjøre unntak fra forbudet mot fremmede treslag til leplanting. *Stavanger kommune*, *Statsforvalteren i Vestland*, *Statsforvalteren i Innlandet*, *Statsforvalteren i Rogaland*, *Oslo kommune*, *Trøndelag fylkeskommune*, *NLA*, *NAML*, samt organisasjoner som *Verdens naturfond (WWF)*, *Naturvernforbundet* og *Norsk botanisk forening*, mener at unntak for leplanting vil undergrave formålet med forskriften og øke risikoen for spredning av fremmede arter. Flere av disse aktørene fremhever at det finnes gode alternativer med norske arter, og at føre-var-prinsippet bør benyttes i sterkere grad.

Artdatabanken og *Landbruksdirektoratet* peker på behovet for en entydig definisjon av begrepet leplanting og klare rammer for hva som omfattes. Artdatabanken stiller spørsmål ved om hekkplanting, for eksempel med sitkagran, kan regnes som leplanting, og advarer mot at unntak

strider mot målet om å begrense spredning av fremmede arter. Statens vegvesen påpeker at det virker inkonsekvent å tillate en art til leplanting, men forby den samme arten i parker, og etterlyser logisk sammenheng i regelverket.

NIBIO og *LANDSAM* er kritiske til at arter med høy økologisk risiko skal tillates i leplantinger, og *LANDSAM* stiller spørsmål ved hvorfor arter som bergfuru ikke kan brukes i urbane områder, men tillates til leplanting, til tross for at spredning fra leplantinger ofte skjer i naturområder. Akershus fylkeskommune understreker at leplantinger normalt ligger nær naturområder og mener unntaket bør fjernes. Statsforvalteren i Rogaland fremhever at spredning fra leplantinger er et reelt problem og ber om krav til kontroll med spredning, tilsvarende § 8 i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

Samlet sett er hovedbudskapet fra høringsinstansene at unntak for leplanting skaper økt spredningspress, undergraver forskriftens formål og fremstår uklart og inkonsekvent. Det etterlyses tydeligere definisjoner, strengere regulering og vurdering av alternativer som ikke medfører risiko for naturmangfoldet.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet er enig med høringspartene som har pekt på at utplanting av de aktuelle treslagene i leplantninger, er en bruk med svært høy risiko for naturmangfoldet. Leplanting for å skjerme jordbruksareal er særlig aktuelt i vindutsatte, åpne områder langs kysten. I slike områder vil frøene fra de aktuelle treslagene kunne spre seg lenger enn i skog. Leplanting er videre mest aktuelt i områder der en også finner truede, åpne naturtyper, som kystlynghei og sanddynemark. Disse naturtypene er særlig sårbare for gjengroing som følge av spredning av fremmede treslag. På denne bakgrunn mener Miljødirektoratet at det vil være uheldig om forskriften ikke gir noen begrensning i adgangen til å bruke trærne i leplantinger også på innmark. Miljødirektoratet mener derfor at bruk av de aktuelle treslagene til leplanting bør være søknadspliktig.

En mulig løsning kunne ha vært å utvide virkeområdet til forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål til å gjelde alle landbruksformål ettersom det er snakk om de samme treslagene, og nært beslektede bruksformål. Miljødirektoratet har imidlertid ikke hatt en slik løsning på høring, og vi finner dermed ikke grunn til å tilrå den nå. Vi foreslår derfor heller at det klargjøres i forskriften at Miljødirektoratet kan gi tillatelse til utsetting av de aktuelle treslagene til leplantinger.

2.5.8 Konsekvenser av forbud for næringslivet

Høringsinnspill

Statens vegvesen uttrykker bekymring for redusert tilgang på egnede planter dersom planteskolene faller bort som følge av endringer i forskriften. De frykter også økt import av planter med jord og rot, noe som kan medføre ukjent risiko for innførsel av skadelige organismer. *NLA* advarer om at et omfattende forbud kan føre til at norske planteskoler gir opp på grunn av uforutsigbarhet og økt risiko, noe som igjen kan øke importen og gjøre det vanskeligere å kontrollere innførsel av skadelige organismer. *Landbruks- og matdepartementet*

(LMD) peker på at forslaget omfatter et betydelig antall planter og trær og omfatter flere arter som i dag er i vanlig bruk, både i næringsmessig sammenheng, i private hager og i offentlige rom. LMD mener at forslaget fremstår som vidtrekkende og vil kunne få betydelige ringvirkninger for flere grupper og samfunnsområder, og peker særlig på forbrukere og næringsliv, men også samfunnet for øvrig. I hvilken grad disse gruppene berøres og påvirkes, er i følge LMD ikke tilstrekkelig utredet og begrunnet i forslaget. Videre anser LMD at forslaget ikke er godt nok belyst slik det kreves i utredningsintruksen, og peker bla på alternative tiltak, konsekvensene av et absolutt forbud mot mange arter og muligheten for å skille mellom ulike bruksområder. LMD mener at forslaget slik det fremstår, vil få store økonomiske konsekvenser for flere næringsaktører i grøntbransjen, spesielt planteskoleprodusentene og produsenter av ferdigplen og sedum. LMD anser også at flere forbud vil bety mer import.

Trøndelag fylkeskommune ønsker økt samarbeid med grøntanleggsbransjen for å utvikle norsk produksjon som samsvarer med behovene.

Hageland AS påpeker at artene som foreslås forbudt utgjør 22–50 % av omsetningsverdien for halvparten av de ti største buskprodusentene i Norge. *NIBIO* understreker at utvidelsen av forbudslisten, basert på nye risikovurderinger, kan føre til en vanskelig økonomisk situasjon for planteskolene. *FAGUS* mener at forslagene vil gi store økonomiske tap for planteskolene i Norge.

LANDSAM stiller spørsmål ved undersøkelsen av omsetningstap, som de mener er lite tillitvekkende fordi få aktører har svart på undersøkelsen.

Østfold fylkeskommune peker på utfordringer med gjenbruk av jordmasser. Et økende antall fremmede arter og flere forbudte arter gjør det vanskelig å gjenbruke jord, som er en begrenset ressurs. Det er bekymring for at jordmasser med frø og rotdeleler blir sendt til deponi i stedet for gjenbruk. *Buskerud fylkeskommune* understreker at tiltak for gjenbruk må inngå i kunnskapsgrunnlaget for videre utvidelser av forbudslisten.

LANDSAM fremhever at forskriften kan gi økte kostnader for skjøtsel av grøntanlegg og svekke miljømessig og økonomisk bærekraft.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet anerkjenner at forbud påfører både forbrukere og kommersielle aktører kostnader gjennom at de aktuelle plantene ikke lenger kan omsettes eller brukes. Basert på kriteriene som lå til grunn, har vi unnlatt å foreslå forbud dersom en plante er av stor kommersiell interesse og planten har en funksjon som en alternativ plante ikke kan erstatte. Dette inkluderer noen matplanter. Dermed vil forbudene gjelde planter som vi vurderer ikke har stor kommersiell interesse og/eller planter som har alternativ. På bakgrunn av dette vurderer vi de samlede negative konsekvensene ved et forbud til å være begrenset for næringslivet og forbrukere, men vi ser at noen aktører vil bli rammet i større grad enn andre.

I hvilken grad et forbud av en aktuell plante vil påvirke forbrukere og næringslivet negativt avhenger av om det finnes alternative planter som dekker de samme nøkkelfunksjonene som arten som forbys. På kort sikt vil næringen få kostnader i forbindelse med omstilling til andre arter. Hvor stor den kostnaden blir vil avhenge om aktørene er spesialisert på noen få planter de

har spesialkompetanse på sammenlignet med aktører som har et bredere sortiment av planter. Kostnadene vil være større for produsenter sammenlignet med importører, fordi importørene raskere kan omstille produktutvalget sitt. Miljødirektoratet vurderer likevel at den samfunnsøkonomiske nytten ved forbud vil være større enn de samfunnsøkonomiske kostnadene for disse plantene.

Med ett unntak, vurderer Miljødirektoratet at høringsinnspillene ikke tilfører ny informasjon om kommersiell interesse knyttet til de ulike foreslåtte forbudsartene som gir grunnlag for å endre vurderingene. Se kapittel 2.5.9 og Vedlegg 1 til denne tilrådningen for nærmere vurdering av enkeltarter.

For å legge til rette for omstilling og dermed redusere konsekvensene for næringslivet, anser Miljødirektoratet at det i forbindelse med vedtakelse av forskriften bør gis utsatt ikrafttredelse for forbud mot planter som det vil være særlig tidkrevende å erstatte med alternative arter, eller som har særlig lang produksjonstid.

2.5.9 Vurdering av de enkelte plantene

I dette kapitlet har vi tatt utgangspunkt i de overordnede vurderingene og tilrådingene i kapitlene 2.5.1 til 2.5.8 over, og vurdert hvorvidt det har kommet inn ny informasjon om de enkelte plantene som er egnet til å endre vår tilrådning fra forslaget som var på høring.

2.5.9.1 Planter uten spesifikke innspill i høringen

Av de plantene som ble foreslått forbudt i høringsforslaget er det 17 planter som ikke har fått noen spesifikke innspill i høringen (Tabell 1). Miljødirektoratet har vurdert at for plantene i Tabell 1 har høringen ikke resultert i ny informasjon som endrer vår vurdering av at artene bør forbys.

Tabell 1 Planter som Miljødirektoratet ikke fikk inn noen spesifikke høringsinnspill til. Miljødirektoratet har vurdert at det ikke foreligger ny informasjon for disse plantene som tilsier endret vurdering.

Vitenskapelig navn	Norsk navn
<i>Alchemilla mollis</i>	Praktmarikåpe
<i>Amelanchier lamarckii</i>	Kanadablåhegg
<i>Arabis caucasica</i>	Hageskrinneblom
<i>Calystegia xspectabilis</i>	Prydstrandvivel
<i>Cicerbita macrophylla</i>	Kjempeturt
<i>Lysichiton americanus</i>	Skunkkala
<i>Lysichoton camtschatcensis</i>	Hvit skunkkala
<i>Lysimachia nummularia</i>	Krypfredløs
<i>Phytolacca acinosa</i>	Kermesbær
<i>Phytolacca americana</i>	
<i>Rubus spectabilis</i>	Prydbringebær
<i>Senecio nemorensis</i>	Parksvineblom
<i>Senecio pseudoarnica</i>	Strandsvineblom
<i>Telekia speciosa</i>	Tusenstråle
<i>Tsuga heterophylla</i>	Vestamerikansk hemlokk
<i>Ulex europaeus</i>	Gulltorn
<i>Viburnum lantana</i>	Filtkorsved

2.5.9.2 Planter med kun støttende innspill i høringen

For åtte av de foreslåtte plantene til forbud var høringsinnspillene utelukkende støttende til forbud (Tabell 2).

Miljødirektoratet vurderer at for disse plantene har høringen ikke resultert i ny informasjon som endrer vår vurdering av at plantene bør forbys. Når det gjelder alpeklematis har vi vurdert innspillene om å utvide det foreslåtte forbudet til flere kommuner, men opprettholder forslaget i høringsnotatet om regionalt forbud mot utsetting kun i Øyer kommune, Innlandet (se vedlegg 1).

Tabell 2 Planter der Miljødirektoratet kun fikk inn støttende høringsinnspill til forslag om forbud. Miljødirektoratet har vurdert at det ikke foreligger ny informasjon for disse plantene som tilsier endret vurdering.

Vitenskapelig navn	Norsk navn
<i>Alnus alnobetula</i>	Grønnor
<i>Clematis alpina</i>	Alpeklematis
<i>Cyanus montanus</i>	Honningknoppurt
<i>Cytisus soparius</i>	Gyvel
<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>megastachya</i>	Engrødsvingel
<i>Myrrhis odorata</i>	Spansk kjærvel
<i>Petasites hybridus</i>	Legepestrot
<i>Petasites japonicus</i> subsp. <i>giganteus</i>	Japanpestrot

2.5.9.3 Planter med innspill i høringen som gis en utdypet vurdering

Vi fikk varierte innspill om de 72 plantene i Tabell 3 som vi foreslo forbud mot, fra en rekke høringsinstanser. Høringsinnspillene og vurderingene per art er å finne i vedlegg 1. Under er en oppsummering av de mest sentrale innspillene.

Innspill har vært både støttende og kritisk til plantene vi foreslo forbudt i høringsnotatet.

Støttende innspill går bl.a. ut på at:

- Flere av plantene har høy risiko og det drives aktiv bekjempelse av dem, spesielt i verneområder. Dette gjelder for eksempel fagerfredløs, blåleddved og sibirkornell.
- Støtte til at Miljødirektoratet fokuserer på tidlig innsats på planter som ikke har rukket å etablere seg. Dette gjelder blant annet gravbergknapp i kalkrike områder rundt Vestfold og Telemark.
- Støtte til at vi foreslår å forby planter som etablerer seg på truede naturtyper, som for eksempel gravbergknapp.
- Støtte til vurderingen av at forbud kan bidra til å hindre spredning av plantesykdommer, som pærebrann i mispelarter.

Kritiske innspill dreier seg bl.a. om:

- Konsekvenser for næringslivet og økonomi. Forbud vil særskilt ramme blant annet planteskoler og spesialiserte bedrifter på for eksempel hekk og grønne tak. Dette gjelder planter som hybridbarlind og bergknapparter.

- Mangel på alternativ. For flere av plantene oppleves det ikke som at det finnes gode alternativer selv om Miljødirektoratet har vurdert at det finnes. Dette gjelder for eksempel villvin, vintermispel og spolebusk
- Kulturhistorisk- og estetisk verdi, flere av plantene er gamle og kjære planter som er mye brukt i hager og grøntanlegg. Det gjelder hybridgullregn og prakttoppklokke
- Ønske om større bruk av geografisk differensiering og regionale forbud. Dette foreslås eksempelvis for skogskjegg, villvin og bergknapp-artene.

Det kom mange innspill om de økonomiske konsekvensene av å forby utenlandske treslag, og usikkerhet om forbudet ville gjelde skogbruket. Vi omtaler de generelle innspillene om dette i kapittel 2.5.6 Utenlandske treslag til skogbruksformål. Ellers kom det mange innspill om Miljødirektoratets forslag om å unnta leplanting for forbudet for de foreslåtte utenlandske treslagene. Høringsinnspill og Miljødirektoratets vurderinger omtales i kapittel 2.5.7 Leplanting.

Det kom få innspill om utenlandske treslag til bruk i private hager og grøntanlegg. Likevel er det spilt inn at spredning i hovedsak kommer fra leplanting og produksjons- eller forsøksskog, mens det er liten sannsynlighet for spredning fra hager og grøntanlegg. Derfor stiller noen høringsinstanser spørsmål om forbud for private hager og grøntanlegg er hensiktsmessig.

NIBIO har gitt innspill om planter som har sorter i PLANTEARVEN-sortimentet. Dette gjelder storhjelme, kjempemjødurt og syrin.

Det kom innspill om veirødsvingel sin betydning for bruk i gressblandinger og gressplener, og at det ikke finnes gode alternativer.

Miljødirektoratet har vurdert at for plantene i Tabell 3 har høringen ikke resultert i ny informasjon spesifikk for disse plantene som endrer vår vurdering av at plantene bør forbys. Unntaket er veirødsvingel, som vi ikke lenger tilrår forbudt. For vurderingene av enkeltarter og artsgrupper, og håndtering av konkrete høringsinnspill, se vedlegg 1.

Tabell 3 Planter som fikk høringsinnspill som ble gitt en nærmere vurdering i vedlegg 1

Vitenskapelig navn	Norsk navn
<i>×Sorbaronia mitschurinii</i>	Storsurbær
<i>Abies concolor</i>	Koloradoedelgran
<i>Abies lasiocarpa</i>	Fjelledelgran
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Platanlønn
<i>Aconitum napellus</i>	Storhjel
<i>Amelanchier alnifolia</i>	Taggblåhegg
<i>Amelanchier spicata</i>	Blåhegg
<i>Aruncus dioicus</i>	Skogskjegg
<i>Campanula glomerata</i> var. 'Superba'	Prakttoppklokke
<i>Campanula rapunculoides</i>	Ugrasklokke
<i>Cotoneaster ascendens</i>	Kinamispel
<i>Cotoneaster atropurpureus</i>	Mørkmispel
<i>Cotoneaster bullatus</i>	Bulkemispel
<i>Cotoneaster dammeri</i>	Vintermispel
<i>Cotoneaster hjelmqvistii</i>	tyttebærmispel
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Krypmispel
<i>Cotoneaster latifolius</i>	breibladmispel
<i>Cotoneaster lucidus</i>	Blankmispel
<i>Cotoneaster moupinensis</i>	mupinmispel
<i>Cotoneaster przewalskii</i>	
<i>Cotoneaster symondsii</i>	kystmispel
<i>Cotoneaster villosulus</i>	spissmispel
<i>Crataegus sanguinea</i>	Sibirhagtorn
<i>Echinops sphaerocephalus</i>	Kuletistel
<i>Elaeagnus commutata</i>	Sølvbusk
<i>Euonymus europaeus</i>	Spolebusk
<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>commutata</i>	Veirødsvingel
<i>Filipendula camschatica</i>	Kjempemjødurt
<i>Fragaria moschata</i>	Moskusjordbær
<i>Hedlundia mougetii</i>	Alpeasal
<i>Heracleum pubescens</i>	
<i>Hesperis matronalis</i>	Dagfiol
<i>Laburnum ×watereri</i>	Hybridgullregn
<i>Lamiastrum galeobdolon</i> subsp. <i>galeobdolon</i>	Parkgullvetann
<i>Lamiastrum galeobdolon</i> subsp. <i>argenatatum</i>	Sølvvetann
<i>Larix ×marschlinsii</i>	Hybridlerk
<i>Larix kaempferi</i>	Japanlerk
<i>Lonicera caerulea</i>	Blåleddved
<i>Lonicera involucrata</i>	Skjermleddved
<i>Lonicera tatarica</i>	Tatarleddved
<i>Lysimachia punctata</i>	Fagerfredløs
<i>Mahonia aquifolium</i>	Mahonie
<i>Malus toringo</i>	Rogneple
<i>Othocallis siberica</i>	Russeblåstjerne
<i>Papaver rhoeas</i>	Kornvalmue
<i>Parthenocissus inserta</i>	Villvin
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	Klaterevillvin
<i>Parthenocissus tricuspidata</i>	Rådhusvillvin
<i>Phedimus ellacombeanus</i>	Japanbergknapp
<i>Phedimus hybridus</i>	Sibirbergknapp

<i>Phedimus kamschaticus</i>	Gullbergknapp
<i>Phedimus selskianus</i>	
<i>Phedimus spurius</i>	Gravbergknapp
<i>Picea ×lutzii</i>	Lutzgran
<i>Picea sitchensis</i>	Sitkagran
<i>Pinus contorta</i>	Vrifuru
<i>Pinus mugo</i>	Bergfuru
<i>Primula elatior</i> subsp. <i>elatior</i>	Lundnøkleblom
<i>Rhus typhina</i>	Hjortesumak
<i>Rubus laciniatus</i>	Flikbjørnebær
<i>Sambucus racemosa</i>	Buskhyll, rødhyll
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	Rognspirea
<i>Spartina anglica</i>	Engelsk marskgras
<i>Spiraea ×billardii</i>	Klasespirea
<i>Spiraea ×rubella</i>	Bleikspirea
<i>Spiraea latifolia</i>	Breispirea
<i>Swida alba</i>	Sibirkornell
<i>Symphoricarpos albus</i>	Snøbær
<i>Taxus ×media</i>	Hybridbarlind
<i>Taxus cuspidata</i>	Japanbarlind
<i>Ulmus ×hollandica</i>	Parkalm
<i>Vinca minor</i>	Gravmyrt

2.5.9.4 Planter som Miljødirektoratet vurderte, men ikke foreslo forbud mot

De plantene som Miljødirektoratet vurderte i høringsnotatet, men ikke foreslo forbud mot er listet opp i Tabell 4. Dette inkluderer matplanter av kommersiell interesse, uten fullgode alternativer. Se høringsinnspill og vurdering av hver art i vedlegg 1.

Det er noen høringsinnspill som støtter at forbud ikke er nødvendig for bl.a. kaprifol og rådhusvillvin. Andre argumenterer for at kaprifol burde bli forbudt, ettersom den er i starten av sin ekspansjon. Det er kommet inn høringsinnspill om at det ikke finnes alternativer for flere av artene. For dyrket markjordbær er det foreslått at hagejordbær kan være et alternativ.

Flere høringsinstanser mener det burde settes strengere regler for matgrasløk, laurbærhegg og sibirertebusk.

Miljødirektoratet har vurdert at for plantene i Tabell 4 har høringen ikke resultert i ny informasjon spesifikk for disse plantene som endrer vår vurdering av at plantene ikke bør forbys.

Tabell 4 Planter som i høringen ikke var foreslått forbudt.

Vitenskapelig navn	Norsk navn
<i>Allium schoenoprasum</i> subsp. <i>schoenoprasum</i>	matgrasløk
<i>Caragana arborescens</i>	sibirertebusk
<i>Fragaria vesca</i> f. <i>semperflorens</i>	dyrket markjordbær
<i>Lonicera caprifolium</i>	kaprifol
<i>Malus domestica</i>	hageeple
<i>Parthenocissus tricuspidata</i>	rådhusvillvin
<i>Prunus laurocerasus</i>	laurbærhegg
<i>Thuja occidentalis</i>	tuja

2.5.9.5 Planter som Miljødirektoratet ikke vurderte i høringsnotatet

Miljødirektoratet fikk i høringen innspill om flere planter som ikke var vurdert i høringen, se Tabell 5. Siden dette er planter som ikke oppfylte det økologiske innslagspunktet for vurdering i høringen, og vi dermed ikke har vurdert de, kommenterer vi ikke innspillene nærmere.

Tabell 5 Planter som Miljødirektoratet ikke vurderte i høringen, men som er omtalt i høringsinnspill

Vitenskaplige navn	Norsk navn
<i>Aconitum ×cammarum</i>	Prakthjelm
<i>Arnica montana</i>	Solblom
<i>Aronia melanocarpa</i>	Svartsurbær
<i>Calystegia pulchra</i>	Rosevind
<i>Calystegia ×spectabilis</i>	Prydstrandvind
<i>Cotoneaster rehderi</i>	
<i>Crataegus macracantha</i>	
<i>Crataegus flavellata</i>	
<i>Crataegus chrysocarpa</i>	
<i>Crataegus mollis</i>	
<i>Echinochloa crus-galli</i>	Høsehirse
<i>Eichhornia crassipes</i>	
<i>Geranium phaeum</i>	Brunstorknebb
<i>Heracleum sosnowskyi</i>	
<i>Lespedeza cuneata</i>	
<i>Medicago sativa</i>	Blålusern
<i>Melolitus albus</i>	Hvitsteinkløver
<i>Melolysis officinalis</i>	Legesteinkløver
<i>Pastanica sativa hortensis</i>	Hagepastinakk
<i>Phedimus hybridus</i>	Sibirbergknapp
<i>Primula veris</i>	Marienøkleblom
<i>Rhododendron catawbiense</i>	Parkrhododendron
<i>Sambus racemosa subsp. pubens</i>	
<i>Sedum</i> sp.	
<i>Sedum sexangulare</i>	
<i>Sorbus s.l</i>	Asal-slektene
<i>Spiraea ×rosalba</i>	Purpurspirea
<i>Spiraea alba</i>	Kvitpirespirea
<i>Spiraea ×macrothyrsa</i>	Storspirea
<i>Spiraea ×pseudosalicifolia</i>	Praktspirea
<i>Taxus baccata</i>	Barlind
<i>Trifolium incarnatum</i>	Blodkløver

2.5.9.6 Syrin (*Syringa vulgaris*)

I høringsnotatet foreslo Miljødirektoratet forbud mot syrinarten *Syringa vulgaris*. Bakgrunnen for forslaget var vurdering av artens miljørisiko og reelle alternativer.

Klima- og miljødepartementet har bedt om at Miljødirektoratet i høringsoppsummeringen redegjør for forslaget om å forby syrin og innspillene om denne arten i høringen, men uten å gi

noen endelig vurdering eller anbefaling, på bakgrunn av den politiske beslutningen om å ikke inkludere arten på forbudslisten.

Miljødirektoratet har derfor tatt inn en oppsummering av omtalen av forslaget fra høringsnotatet, i tillegg til et sammendrag av høringsinnspillene.

Forslaget som var på høring

Miljødirektoratet foreslo nasjonalt forbud mot innførsel, omsetning og utsetting av syrinarten *Syringa vulgaris* for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Miljødirektoratet la i forslaget om forbud vekt på at syrin i dag er et betydelig problem, særlig i Oslo-fjordområdet, og at bekjempelse er kostnadskreven. Vi vurderte at et forbud kan redusere spredning av arten til nye områder, og dermed begrense påvirkning på norsk naturmangfold og bidra til lavere bekjempelseskostnader. På grunn av den store negative påvirkningen, anså vi at det skal være svært store kommersielle eller andre interesser knyttet til fremtidig innførsel, omsetning og utsetting for at et nasjonalt forbud skal anses som urimelig. Vi vektla i vurderingen at det finnes flere andre og mindre skadelige syrinarter som det etter vår vurdering ville være mulig for næring og forbrukere å gå over til å benytte. I høringsnotatet skrev Miljødirektoratet likevel at anbefalingen om forbud forutsatte at de andre syrinartene er reelle alternativer til syrin både hva gjelder bruksområder, inkludert estetikk og duft, for brukere, samt verdi for næringen.

Miljødirektoratet foreslo at det vurderes unntak fra forbudet mot syrin for utsetting i grøntanlegg som er fredet etter kulturminneloven når utsettingen anses nødvendig for å ivareta formålet med fredningen.

Høringsinnspill

Flere aktører fremhever syrinens kulturhistoriske betydning og mangel på fullgode alternativer. *Riksantikvaren* peker på at arten er et eksempel på en kulturhistorisk viktig plante uten gode erstatninger. Dette synet støttes av *NLA*, som understreker at syrin har lang historie og ikke sprer seg aggressivt på Vestlandet, samt av *NIBIO*, som viser til at arten er betegnet som bevaringsverdig og inngår i PLANTEARVEN-sortimentet med to registrerte sorter, herunder «Tveiter Lys» og 'Charles X'. *NAML* og *LANDSAM* fremhever tilsvarende at syrin er naturlig i historiske hager og grøntanlegg, og at ulempene for naturmangfold må vurderes opp mot nytteverdien i slike anlegg.

En rekke næringsaktører uttrykker sterk motstand mot forslaget om forbud. *AS Blomsterringen Engros*, *Hagelandgruppen AS*, *Plantasjen AS* og flere andre høringsinnspill mener at det ikke finnes gode alternativer til *Syringa vulgaris*, og at et forbud vil medføre betydelige økonomiske konsekvenser. *Plantasjen AS* ber om en grundigere vurdering basert på solid dokumentasjon og dialog med bransjen. Flere aktører, herunder *Statens vegvesen* og *Nordland fylkeskommune*, peker på at foreslåtte alternativer ikke oppfyller krav til hardighet og egenskaper, og at syrin vanskelig kan erstattes. *Nordland fylkeskommune* fremhever at arten ikke sprer seg i nordlige hardighetssoner (H6–H8) og foreslår regionale forbud fremfor nasjonale.

Flere fylkeskommuner, blant annet *Innlandet, Vestfold, Agder, Østfold og Nordland*, etterlyser en mer differensiert tilnærming. Det foreslås bruk av regionale begrensninger eller forbud basert på konkret risiko, fremfor nasjonale forbud. Vestfold fylkeskommune peker på utfordringer for historiske restaureringsprosjekter, mens Agder og Østfold fylkeskommune mener at forbudslisten bør vektlegge artens invaderende evne i faktisk natur og ikke i forstyrrede arealer og jorddeponier.

Oslo kommune uttrykker usikkerhet om forbudets effekt på syrinbestanden i og ved åpen grunnlendt kalkmark, gitt at forbudet ikke har tilbakevirkende kraft. Kommunen stiller spørsmål ved Miljødirektoratets vurdering av tilgjengelige alternativer, da næringen hevder at slike alternativer ikke finnes.

Sabima støtter forslaget og understreker viktigheten av tiltaket for naturmangfold.

2.6 Miljødirektoratets tilrådning til nye forbud mot fremmede planter

Miljødirektoratet tilrår nasjonalt forbud mot utsetting, innførsel og omsetning av 94 plantearter, regionalt forbud mot utsetting av én planteart, og en utvidelse av det eksisterende forbudet mot utsetting av to bergknapparter til å omfatte grønne tak, se forskriftsutkastet vedlegg I.

Miljødirektoratet tilrår samtidig at forskriften presiserer at forbudet ikke gjelder innførsel og omsetning til bruk som er regulert av forskrift om utenlandske treslag til skogbruksformål, se forskriftsutkastet § 6 andre ledd og § 20 andre ledd.

Miljødirektoratet tilrår videre at det i forskriftens bestemmelse om forbud mot landlevende planter, presiseres at Miljødirektoratet kan gi tillatelse til utsetting av artene fjelledelgran, lutzgran, sitkagran, vrifuru og bergfuru i leplantinger, se forskriftsutkastet § 14 andre ledd, og at disse artene også kan innføres og omsettes når det er gitt tillatelse til utsetting, se forskriftsutkastet § 6 andre ledd og § 20 andre ledd.

Hvilke arter som omfattes av de nye forbudene, og hvilke bruksområder som unntas fra forbudene, framgår av Vedlegg 2 til denne tilrådingen.

Miljødirektoratet tilrår at det i forbindelse med vedtagelse av forskriften gis utsatt ikrafttredelse for forbud mot arter som det vil være særlig tidkrevende å erstatte med alternative arter eller som har særlig lang produksjonstid.

3 Forslag til øvrige endringer i forskrift om fremmede organismer

3.1 Innledning

Miljødirektoratet leverte i 2024 svar på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet (KLD) om å levere et forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer på bakgrunn av en systematisk gjennomgang av ny kunnskap. I februar 2025 fikk Miljødirektoratet i oppdrag fra KLD å sende forslaget på høring.

3.2 Forslaget som var på høring

Høringen inneholdt flere forslag for å styrke forskriften og effektivisere saksbehandlingen. I tillegg ble det foreslått forbedringer for å gjøre forskriften mer brukervennlig. Tabell 6 gir en forenklet oversikt over forslagene til endringer som var på høring.

Tabell 6 Oversikt over forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer

Kriterier for vurdering av søknad	• tydeliggjøre at fordeler og ulemper for samfunnet skal vektlegges i vurdering av søknad • stille krav om å trekke inn klimaendringer i søknadsbehandlingen • tydeliggjøre praktiseringen av føre-var-prinsippet
Nye krav til innhold i søknad	• alternativer til arten det søkes om • interesser som blir berørt og hvor mange som får nytte av tiltaket • krav om å vedlegge evt. dispensasjon fra forbud under forskrift om forbud mot eksotiske dyr • krav om å dokumentere inneslutningstiltak
Etterlevelse/kontroll av forskriften	• gi Statsforvalteren mulighet til å etterspørre risikovurdering etter §23 (risikovurderinger som skal gjennomføres ved nyetablering/utvidelse av parkanlegg etc.)
Positiv- eller negativlisting av arter som i dag krever tillatelse	• innførsel av blodigler på positivliste • forbud mot krabbearter som importeres levende til bruk som mat
Vedtaksmyndighet	• mer åpen bestemmelse for delegering, for å klargjøre mulighet til å delegere vedtaksmyndighet til statsforvalteren for eksempel for utplantning (inkl. leplantning)
Forenkle strukturen for å øke lesbarheten i reglene om innførsel, utsetting og omsetning	• endre rekkefølge innledende bestemmelser • ta inn innledende bestemmelse med hovedregel først, at innføring og utsetting er forbudt uten tillatelse eller ihht. unntak - flytte definisjoner til de enkelte bestemmelsene
Forenkle unntakene fra søknadsplikt for utsetting av landlevende planter	• slå sammen bestemmelser • fjerne vedlegg V (søknadsplikt for profesjonelle)
Forenkle hovedregelen om utsetting	• Slå sammen bestemmelser

Grenseoppgang mot andre regelverk	• forskriftsfeste at vi ikke behandler søknader om innførsel av arter som er forbudt etter forskrift om forbud mot eksotiske dyr, med mindre dispensasjon vedlegges søknad • avklaringer mht. oppdatering av kultiveringsforskrift (avhenger av at kultiveringsforskriften vedtas) • oppdatere henvisninger til andre regelverk
Tydeliggjøre definisjoner	• definisjon landplanter • tropiske akvarieorganismer
Fjerne bestemmelser som ikke er aktuelle eller ikke har rettsvirkninger	• fjerne bestemmelser om meldeplikt og overgangsbestemmelse for hold av fremmede organismer i hagedam • fjerne bestemmelser om tilsynsmyndighet og om håndheving

3.3 Høringsprosessen

Høringen "Forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer" ble publisert på Miljødirektoratets nettsider den 21. mars 2025 og var åpen for innspill til 23. mai 2025. Brev fra Miljødirektoratet med varsel om høringen og ønske om innspill ble i tillegg sendt ut til 153 offentlig institusjoner, foreninger og interesseorganisasjoner. Totalt har det kommet inn 31 høringsinnspill. Innspillene kommer både fra offentlige og private aktører.

Av de 153 som fikk en direkte henvendelse fra Miljødirektoratet om å komme med innspill, har 24 svart på henvendelsen, hvorav 19 har svart med innspill til endringene i forskriften og fem har svart på henvendelsen uten å gi innspill til endringene i forskriften. Andre aktører og privatpersoner har gitt til sammen 7 innspill til forslaget om endringer i forskriften. Ett av disse innspillene fra Planteskolene i Norge SA var støtte til innspillet fra Norsk gartnerforbund (NGF).

3.4 Miljødirektoratets vurderinger og tilrådninger etter høring

3.4.1 Generelle innspill til forslaget som var på høring

En stor andel av høringsinstansene støtter forslagene til forenklinger og tydeliggjøringer i forskriften. Det har kommet flere forslag til endringer i forskriften som ikke var foreslått eller drøftet i de endringsforslagene som var på høring. Vi gjengir ikke alle disse innspillene i detalj, men vi kommer tilbake til dem i forbindelse med senere revisjoner av forskrift om fremmede organismer.

NMBU -institutt for landskapsarkitektur, Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) og NGF etterlyser retningslinjer for miljørisikovurdering etter § 23 i nåværende forskrift.

NGF trekker fram behovet for begrepspresisjon, praktisk anvendelighet, og treffsikre risikovurderinger som støtter en målrettet og effektiv forvaltning av landlevende planter. NGF anbefaler at kravene til informasjon forenkles og at det fokuseres mer på privatpersoners aktsomhetsplikt. Videre mener NGF at det er behov for presiseringer av enkelte begreper i forskriften.

Tolletaten ser behov for at Miljødirektoratet utarbeider retningslinjer som gir føringer om oppbevaring- og ansvarsforhold knyttet til organismer som holdes tilbake. Videre peker Tolletaten på at det i forbindelse med innføring av Digitoll vil bli et krav at eventuelle tillatelser skal fremlegges. Forsendelser vil bli stoppet og holdt igjen til nødvendige tillatelser er på plass, noe tolletaten mener vil bli ressurskrevende for alle involverte parter.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus peker på at bevaringsutsetting av prioriterte eller truede arter som omfattes av oppfølgingsplan for truet natur, kan utløse krav om tillatelse etter forskrift om fremmede organismer. Statsforvalteren mener derfor at det bør kunne gjøres unntak for utsetting av truede arter i offentlig regi.

Noen høringsinnspill, herunder NMBU -institutt for landskapsarkitektur og MEF, mener at høringsnotatet benytter begrepene fremmed art og fremmede skadelig art om hverandre, og at det ikke skilles tydelig mellom disse.

Mattilsynet ser et behov for å kunne samkjøre kontrollen som gjøres av Miljødirektoratet og Mattilsynet og sikre en riktig rekkefølge av kontrollen som gjøres. Mattilsynet peker også på at etatene må diskutere og avklare behov og muligheter knyttet til behov for oppstalling av dyr som stanses i medhold av forskrift om fremmede organismer.

Norges Bondelag legger til grunn at forskriften ikke omfatter regulering av innførsel av husdyr og matplanter, og støtter behovet for regulering av skadelige fremmede arter for å verne om matproduksjonen og det biologiske mangfoldet

NOAH kan ikke støtte forskriftsendringene som de er nå siden utkast til forskriften ikke nevner hensynet til dyrevelferd noe sted. NOAH peker også på at det heller ikke utarbeidet noen samordning av saksbehandling i tilfeller hvor det søkes om innførsel/utsetting av fremmede organismer som er dyr og som omfattes av virkeområdet av dyrevelferdsloven. NOAH mener videre at det er på tide at utsetting av fremmede organismer for jakthundtrening og jakt uttrykkelig forbys i forskrift om fremmede organismer. NOAH foreslår en rekke konkrete endringer i forskriften for å ivareta hensynet til dyrevelferd.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) ser behovet for et oppdatert regelverk, men mener at bevaringsbiologiske hensyn, sammen med økonomisk skadepotensial, bør være tungtveiende forhold som tillegges mer vekt i utformingen av nytt regelverk. NINA ønsker sterkere sanksjoner mot alvorlig miljøkriminalitet, et absolutt forbud mot innførsel av levende fisk uten spesiell tillatelse, forbud mot oppbevaring og transport av levende fisk uten spesiell tillatelse og restriksjoner på import av meitemark. NINA er også kritisk til unntaket fra generelle bestemmelser for bruk av renseskum i akvakulturanlegg.

Landskapsarkitekt Johanne Lomheim opplever at det generelt er en stor usikkerhet i hvordan fremmedartsforskriften skal praktiseres, da spesielt rundt temaet som gjelder hvilken nye planter som kan plantes hvor. Hun peker også på behov for å klargjøre betydningen av flere av begrepene som benyttes i forskriften.

Norges Zoohandlers Bransjeforening (NZB) finner det betenkelig at Miljødirektoratet ikke har hørt på NZBs anbefalinger om å forby krepseartene *Procambarus clarkii* og *Procambarus virginalis*. NZB foreslår også at arter og slekter det rutinemessig gis tillatelse til å innføre bør unntas fra krav om innførselstillatelse, noe som vil redusere behovet for saksbehandling. Videre peker NZB på behovet for å oppdatere vedleggene som unntar fra søknadsplikt.

Norske tropefuglforeningers landsforbund mener at familier av tidligere godkjente arter som er søkt om bør føres på positivliste for å lette arbeidet for søkere og saksbehandlere.

Sabima mener det er behov for å klargjøre hva som kreves av grunneiere når det gjelder ansvar for spredning. Dette både fordi det er vanskelig for private grunneiere å vite hva de må forholde seg til, og fordi kommuner er grunneiere.

Statsforvalteren i Rogaland ser at det er uttalelser som kommenterer behov for presisering av opplysningsplikten i § 20, dette stiller de seg bak.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi merker oss de mange innspillene i høringen som ikke direkte kommenterer forslagene som var på høring, og vil vurdere disse nærmere i forbindelse med videre utvikling av forskrift om fremmede organismer.

3.4.2 Forskriftsfeste kriterier som skal ligge til grunn for vurdering av søknader

Bakgrunn og gjeldende rett

§ 6 andre ledd og § 10 andre ledd i dagen forskrift om fremmede organismer spesifiserer at hovedkriteriet for å vurdere om en omsøkt organisme skal tillates, er om organismen og eventuelle følgeorganismer kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold. I forarbeidene til Naturmangfoldloven, se for eksempel Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 401, framgår det at spørsmålet om det skal gis en tillatelse eller ikke vil bero på en skjønnsvurdering. I praksis ved vurdering av søknader, står tiltakets eventuelle risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold sentralt i vurderingen, mens det også kan være andre kriterier som bør vurderes for hver enkelt søknad. I dagens forskrift om fremmede organismer at det framkommer det imidlertid ikke tydelig hva som skal vektlegges i vurdering av søknad.

Forslaget som var på høring

Miljødirektoratet foreslo at det tas inn egne bestemmelser i forskriften om momenter som skal inngå i skjønnsvurderinga, der det framgår:

- at fordelene og ulempene skal veies opp mot risikoen for skader på det biologiske mangfoldet
- at det skal vurderes om fordelene kan oppnås på mer miljøforsvarlig måte
- at klimaendringer skal trekkes inn i vurderingene
- at det ved praktiseringen av føre-var-prinsippet skal legges til grunn at etablering av en fremmed art i seg selv vil være en vesentlig skade på naturmangfoldet

Høringsinnspill

Generelt: Landbruks- og matdepartementet (LMD) mener at man må vise varsomhet med å innføre så omfattende krav at endringene utgjør betydelig merarbeid og økte kostnader for brukere. LMD peker bl.a. på krav til å inkludere informasjon i søknaden som det tidligere ikke har vært krav om, og mener det er uheldig om det stilles for omfattende krav til innhold i vurderingene og dokumentasjon, noe som i realiteten kan forhindre at søknader fremmes. Dersom slike krav innføres, mener LMD det bør gå tydelig frem av kravene hva som omfattes av en slik vurdering og detaljeringsgraden som forventes. LMD støtter Norsk gartnerforbund sine innspill til føre-var-prinsippet og risikovurderinger. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus mener at vurderingstemaene fremstår som fornuftige og godt formulert. Forslaget gjør det lettere for søkere å forstå hvordan saken skal behandles og for myndighetene å kommunisere kravene til søknad jf § 21. De ønsker å påpeke at vurderinger rundt klimaendringer, føre-var og fremmede arter vil være svært vanskelige i praksis. Føre-var-hensyn tilsier at terskelen for tillatelser bør være høy.

NOAH merker seg at dyrevelferd ikke er nevnt som et kriterium. NOAH mener at det er uheldig at verken dyrevelferdshensyn eller dyrevelferdsloven nevnes i relevante bestemmelser i forskriften.

Veie fordelene og ulempene ved utsettingen opp mot risikoen for skader på det biologiske mangfoldet: Artsdatabanken spiller inn at formuleringen er upresis og vanskelig å forstå og mener at det bør komme tydeligere til uttrykk i forskriftsteksten dersom man ønsker å vurdere søknader også ut fra et samfunnsperspektiv. Artsdatabanken ser utfordringer med å inkludere slike perspektiv, ettersom det i dag mangler en systematisk vurdering av samfunnsøkonomiske effekter. NZB peker på at gevinsten ved hobbyhold oftest ikke er direkte målbar på samfunnsnivå ettersom det er verdien for søker som er avgjørende. De sier videre at dersom samfunnsnyttien og nytteverdien ved innførsel skal være et kriterium ved behandling av søknader, vil dette kunne falle svært urimelig ut for det svært høye antallet arter som primært inngår i slik hobby.

Inkludere klimaendringer i skjønnsvurderinga: Artsdatabanken støtter forslaget. Fremmedartslista viser at klimaendringer påvirker både invasjonspotensial og økologisk effekt, og er dermed en forsterkende risikofaktor.

Presiseringen av føre-var-prinsippet i forskriften: Landbruks- og matdepartementet (LMD) mener at forslaget går for langt, da det ikke kan forutsettes at enhver etablering av fremme arter vil utgjøre en miljørisiko og utløse vesentlig skade på naturmiljøet. LMD mener at eventuell miljørisiko eller antatt skade på naturmiljøet, må fastslås etter en konkret vurdering. Departementet kan derfor ikke støtte en slik endring. Sabima støtter presiseringen av føre-var-prinsippet i forskriften og mener en direkte endring gir tydelige føringer for saksbehandlere og et klart signal om hva som skal vektlegges. Artsdatabanken påpeker at dette er i tråd med naturmangfoldloven, særlig ved manglende kunnskap om risiko. Fremmedartslista viser stor usikkerhet i vurderingen av mange arter, spesielt dørstokkarter, og vi har begrenset kunnskap om hvilke konsekvenser disse kan ha for naturmangfoldet. Å anvende føre-var-prinsippet er derfor et viktig virkemiddel for å hindre etablering av skadelige fremmede arter. Forum for

utvikling og miljø (ForUM) deler dette synet og mener at selve etableringen av fremmede arter må anses som vesentlig skade på naturmangfoldet. De støtter Sabima's forslag om at forskriften bør klargjøre at etablering av fremmede arter utgjør en vesentlig uheldig følge, uavhengig av dokumentert skadeomfang. Dette er i tråd med naturmangfoldloven § 9 og Miljødirektoratets forslag om tolkningsnorm, og er avgjørende for å sikre naturmangfoldet mot økende press fra fremmede arter og klimaendringer.

Statens vegvesen noterer at Miljødirektoratet skjerper kravet til føre-var-prinsippet i forskriftens §§ 5-2 og 13-2 i forhold til naturmangfoldlovens § 9. De lurte på behovet for denne innskjerpingen. *Institutt for landskapsarkitektur-NMBU, MEF og NGF* er kritiske til ordlyden som likestiller etablering av en fremmed art med vesentlig skade på naturmangfoldet. De mener dette er for kategorisk og ikke dokumentert, og advarer mot en tilnærming der føre-var-prinsippet brukes ved generell og hypotetisk usikkerhet fremfor reell risiko. Institutt for landskapsarkitektur-NMBU foreslår en nyansering: «Ved praktiseringen av føre-var-prinsippet skal det legges til grunn at etablering av en fremmed art i seg selv kan føre til skade på naturmangfoldet» og påpeker at fremmede arter i noen tilfeller kan bidra til økt naturmangfold.

Miljødirektoratets vurdering

Vi viser til høringsnotatet for Miljødirektoratets begrunnelse for behovet for å tydeliggjøre hvilke kriterier som skal ligge til grunn for vurdering av en søknad. Det er ikke kommet inn innspill i høringsrunden som endrer våre vurderinger av dette behovet. Heller ikke til de konkrete endringene vi foreslo i høringsnotatet, har det kommet innspill som har medført at vi har foreslått større endringer fra forslaget som var på høring.

Veie fordelene og ulempene ved utsettingen opp mot risikoen for skader på det biologiske mangfoldet: Når det gjelder å veie fordelene og ulempene ved utsettingen opp mot risikoen for skader på det biologiske mangfoldet, vil forslaget i praksis innebære bare en forskriftsfesting av gjeldende rett. Vi legger til grunn at forslaget ikke innebærer en mindre streng praksis for vurdering av søknader enn i dag. En av hensiktene med å tydeliggjøre at man skal sammenholde fordeler og ulemper ved vurdering av søknad, er å markere at det også må være en tydelig nytteside ved å innføre eller sette ut en art, dersom arten medfører en risiko for skader på det biologiske mangfoldet. Jo større risiko for skader på det biologiske mangfoldet, jo større må nyttesiden være for at søknaden skal kunne godkjennes. Hvis det kun er én eller få privatpersoner som får fordeler av å innføre eller sette ut arten, mens det er en reell risiko for skader på det biologiske mangfoldet, kan det være gode argumenter for å avslå en søknad. Hvis det ikke er noen kjent risiko, trenger samtidig ikke nyttesiden være veldig stor for at man skal kunne godkjenne en søknad.

Miljødirektoratet anser at det i mange tilfeller er viktig å gjøre en vurdering av om fordelene ved en innførsel eller utsetting kan oppnås på en mer miljøforsvarlig måte. Forslaget innebærer at den som søker må vurdere om det finnes andre arter med lavere risiko for skader på det biologiske mangfoldet og som kan oppfylle de egenskapene eller det behovet søker har. Dette kan påvirke terskelen for å gi avslag ved vurdering av en søknad om innførsel eller utsetting av en organisme som kan gi uheldige konsekvenser for miljøet. Dersom innførselen

eller utsettingen ikke medfører noen konsekvenser for miljøet, vil en slik vurdering kunne gjøres svært kort.

Inkludere klimaendringer i skjønnsvurderinga: Innspillene til forslaget om å forskriftsfeste at klimaendringer skal trekkes inn i vurderingene ved søknadsbehandling får støtte bl.a. av Artsdatabanken, og det har ikke kommet vesentlige innvendinger. Miljødirektoratet anser at det er nødvendig å trekke inn effekten av klimaendringer ved vurderinger av søknader om innførsel og utsetting av fremmede organismer, siden endret klima kan påvirke en arts evne til å etablere seg i Norge på lengre sikt.

Presiseringen av føre-var-prinsippet i forskriften Til innspillet i høringa om at den foreslåtte presiseringen i forskrift om fremmede organismer skjerper kravet til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven, viser Miljødirektoratet til at presiseringen er i tråd med omtalen av naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) i veilederen til naturmangfoldloven kapittel II (T-1554 B), og dermed etter vår vurdering ikke innebærer en slik skjerping.

Når det gjelder de høringsinnspillene som er kritiske til presiseringen knyttet til bruken av føre-var prinsippet, og mener denne kan skade næringslivet, vil Miljødirektoratet understreke at det kun er i feller der det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkninger på naturmangfoldet at føre-var-prinsippet kan benyttes. Prinsippet vil ikke kunne benyttes ved vurdering av søknader om innførsel eller utsetting av en fremmed art når virkningene er godt kjent, f.eks. fordi temperaturkravene til arten innebærer at etablering er usannsynlig, fordi arten allerede er etablert i Norge, og/eller fordi det foreligger en vitenskapelig risikovurdering som med tilstrekkelig sikkerhet fastslår risikoen. Hvis den omsøkte arten allerede er etablert i Norge, vil det dessuten i mange tilfeller være lite sannsynlig at en enkelt innførsel eller utsetting vil påvirke artens etableringsstatus, og presiseringen knyttet til etablering vil dermed ikke ha betydning for søknadsbehandlingen. Det hører også med i vurdering av konsekvenser av den foreslåtte presiseringen, at det er mange unntak fra kravet om tillatelse ved innførsel og utsetting i forskrift om fremmede organismer, særlig når det gjelder planter. Miljødirektoratet foreslår dessuten i denne tilrådningen at vedlegg V i forskriften, som stiller krav om tillatelse ved utsetting av en rekke plantearter, tas ut av forskriften.

Når det gjelder innspillene om at presiseringen knyttet til bruken av føre-var-prinsippet vil lede til at prinsippet brukes ved generell og hypotetisk usikkerhet fremfor ved reell risiko, vil vi peke på at bruk av føre-var-prinsippet ikke kan begrunnes i generell eller hypotetisk usikkerhet. Begrunnelsen for å vektlegge føre-var-prinsippet må baseres på at generell økologisk kunnskap, faglig forankrede antagelser og/eller lignende erfaringer tilsier at det er usikkerhet om virkningene på naturmiljøet.

Som det argumenters for over, vil en presisering av at det ved praktiseringen av føre-var-prinsippet skal legges til grunn at etablering av en fremmed art i seg selv vil være en vesentlig skade på naturmangfoldet, ikke ha betydning for den store andelen av søknader om innførsel og utsetting av fremmede organismer. I noen tilfeller vil det imidlertid være grunn til å anta at det omsøkte tiltaket kan bidra til etablering av en ny art i norsk natur, samtidig som det er en faglig

begrunnet usikkerhet knyttet til virkningene av en etablering. For å unngå framtidige store og kanskje irreversible konsekvenser for naturmangfoldet, er det i slike tilfeller viktig å kunne avslå en søknad, eller stille vilkår i en tillatelse som vil forhindre en etablering, selv om det ikke finnes sikker kunnskap om konsekvensene på det tidspunktet søknaden behandles.

Miljødirektoratets tilrådning til forskriftsfesting av kriterier som skal ligge til grunn for vurdering av søknader

Miljødirektoratet tilrår at det tas inn egne bestemmelser i forskriften om momenter som skal inngå i skjønnsvurderinga, der det fremgår

- at fordelene og ulempene skal veies opp mot risikoen for skader på det biologiske mangfoldet
- at det skal vurderes om fordelene kan oppnås på mer miljøforsvarlig måte
- at klimaendringer skal trekkes inn i vurderingene
- at det ved praktiseringen av føre-var-prinsippet skal legges til grunn at etablering av en fremmed art i seg selv vil være en vesentlig skade på naturmangfoldet

3.4.3 Økte krav til innhold i søknad

Gjeldende rett

Naturmangfoldloven § 29 fjerde ledd første setning gir hjemmel til å fastsette krav til søknader om innførsel av organismer i forskrift. For utsetting finnes tilsvarende bestemmelse i § 30 tredje ledd, tredje setning. Forskrift om fremmede organismer §14 andre ledd spesifiserer kravene til opplysninger i søknaden. Her spesifiseres det at søker må oppgi:

- kontaktinformasjon
- hvilken organisme det søkes om
- formålet med innførsel eller utsetting
- antallet organismer det søkes om
- tidspunkt eller tidsrom ved innførsel
- kartfesting eller angivelse av sted ved utsetting
- en klargjøring av virkninger for biologisk mangfold; og
- en beskrivelse av planlagte tiltak for å forebygge eventuell risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold

Forslaget som var på høring

Miljødirektoratet foreslo å inkludere følgende bestemmelser i forskriften i § 21 som regulerer krav til innhold i søknad om innførsel og utsetting:

- en vurdering av om det er mulig unngå eventuell risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold ved å benytte andre organismer enn de omsøkte
- en beskrivelse av fordelene/nytten ved innførselen eller utsettingen, herunder hvem og hvor mange som vil få fordeler av innførselen eller utsettingen

- krav om at dispensasjon fra forbud under forskrift om forbud mot eksotiske dyr må vedlegges når det søkes om innførsel av arter som er omfattet av forbud etter denne forskriften
- tiltak for å forebygge risiko: "planlagte tiltak" for å forebygge risiko erstattes med "tiltak som vil bli iverksatt" og det innføres krav om å dokumentere slike tiltak så langt det er rimelig
- erstatte "klargjøring" av virkninger på biologisk mangfold med "vurdering" av slike virkninger

Høringsinnspill

NINA støtter presiseringen og styrkingen av kravet i forskrift om en miljørisikovurdering, som i praksis vil medføre et høyere krav til dokumentasjon ved utsettinger. Artsdatabanken anbefaler begrepet «miljørisikovurdering» istedenfor "vurdering" i selve forskriften, fordi vurdering blir for vagt. Videre ønsker de at det skal stå i forskriften at vurderingen skal være verdinøytral, og omfatte spredning av arten og påvirkning i naturen. Dette vil standardisere og heve kvaliteten på søknaden, og slik forenkle saksbehandling. Videre bør det forskriftsfestes at søker skal vurdere effekten klimaendringene har på artens risiko, og at det utarbeides retningslinjer for hvordan dette bør gjøres.

Sabima mener økte krav til innhold i søknaden vil styrke forskriften, og at det er et helt nødvendig grep for å etterleve forskriftens formål om å hindre uheldige følger for naturmangfoldet. Videre understreker de at dokumentasjon av tiltak er sentralt og at et forpliktende begrep som miljørisikovurdering er nødvendig. *ForUM* støtter *Sabima* sitt forslag om å tydeliggjøre kravene til å dokumentere alternativer, nytteverdi, risikoreduserende tiltak og mulige konsekvenser for naturmangfoldet. Dette er i tråd med naturmangfoldloven §§ 8–10, som forplikter forvaltningsmyndighetene til å legge vekt på kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsippet og samlet belastning. Videre mener de det er styrkede og mer forpliktende å ha krav til risikovurdering og dokumentasjon. Kravene til søker må skjerpes, slik at tillatelser kun gis der risiko for skade på naturmangfold er lav.

NZB foreslår at det skal bli enklere å innvilge søknader for en art som søker allerede har fått innvilget tidligere. Det kan gjøres ved at søker kan vise til tidligere vedtak fra Miljødirektoratet. En forutsetning er at det blir lettere å søke og finne innførselstillatelser enn det er i dag med miljøvedtaksregisteret. Ellers støtter de forslaget om at søknader for arter som omfattes av forskrift om forbud mot eksotiske dyr ikke skal behandles før det foreligger et vedtak om dispensasjon fra Mattilsynet, og merker seg at dette vil kreve samordning mellom Miljødirektoratet og mattilsynet.

NZB mener at krav om at søker skal angi alternativer til den omsøkte arten er irrelevant når formålet er hobbyhold. Dette er fordi det er den spesifikke arten i seg selv som er interessant. Dette er NGF enig i, og opplyser at dette også gjelder for dyrebutikker og for alle

organismegrupper når det kommer til import og utsetting. Søker vil ofte ikke finne alternativ før de har brukt betydelig med ressurser på dokumentasjon. Dette vil ikke spare søker for arbeid.

Hvis man legger til grunn vurderingene i Fremmedartslisten i arbeidet, er vurderingen av forventede klimaendringer allerede gjort fordi hensyn til klimaendringer ligger inne i modelleringsmetoden GEIAA, skriver NGF. Videre mener de det må avklares hva som menes med «beskrivelse» kontra «dokumentasjon» av forebyggende tiltak. De anbefaler at søknadsveilederen presiserer dette.

Miljødirektoratets vurderinger

For å kunne gjøre en kunnskapsbasert og tidseffektiv vurdering av søknaden, må den inneholde all vesentlig informasjon framstilt på en systematisk måte. Med dagens krav til innhold i søknad, beskriver ikke søker nødvendigvis de vesentlige forholdene som gjør at vi kan vurdere fordeler og ulemper ved innførsel og utsetting, både for søker og samfunnet.

Vi ser at flere av høringsinstansene er positive til økte krav til innhold i søknaden som vil styrke forskriften og sikrer etterlevelse av forskriftens formål. Noen av innspillene peker på større arbeidsbyrde for de som skal fylle inn søknadsskjemaet. Miljødirektoratet legger imidlertid til grunn at søker allerede i dag har en plikt til å gi nødvendige opplysninger for å opplyse saken. Vi antar at det også for søker vil være en fordel at det framkommer klart av forskriften hvilke opplysninger det er nødvendig å gi. For å sikre at en så rask og enkel saksbehandling fra myndighetenes side som mulig, og å unngå ekstrarunder med fremskaffing av ytterligere informasjon, vil vi tydeliggjøre i oppdatert veileder til søknadsskjemaet hvilken informasjon som må fylles ut, på hvilken måte det må fylles ut og krav til kildehenvisninger.

Når det gjelder kravet i dagens forskrift om at søknaden skal inneholde "en klargjøring av de virkninger innførselen eller utsettingen kan ha for det biologiske mangfold" forslo vi i forslaget som var på høring erstatte "klargjøring" av virkninger på biologisk mangfold med "vurdering" av slike virkninger. Miljødirektoratet er enig med innspill om at "miljøriskovurdering" gir viktig informasjon om hva som forventes av en søknad, og foreslår derfor at dette begrepet tas inn i bestemmelsen i stedet for "vurdering".

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet tilrår å inkludere følgende bestemmelser i forskriften i § 21 som regulerer krav til innhold i søknad om innførsel og utsetting:

- en vurdering av om det er mulig unngå eventuell risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold ved å benytte andre organismer enn de omsøkte
- en beskrivelse av fordelene/nyttene ved innførselen eller utsettingen, herunder hvem og hvor mange som vil få fordeler av innførselen eller utsettingen

- krav om at dispensasjon fra forbud under forskrift om forbud mot eksotiske dyr må vedlegges når det søkes om innførsel av arter som er omfattet av forbud etter denne forskriften
- tiltak for å forebygge risiko: "planlagte tiltak" for å forebygge risiko erstattes med "tiltak som vil bli iverksatt" og det innføres krav om å dokumentere slike tiltak så langt det er rimelig
- erstatte formuleringen "en klargjøring av de virkninger innførselen eller utsettingen kan ha for det biologiske mangfold" med "en miljørisikovurdering som klargjør hvilke virkninger innførselen eller utsettingen kan ha for det biologiske mangfoldet".

3.4.4 Statsforvalterens tilgang til miljørisikovurderinger

Bakgrunn

Miljødirektoratet har mottatt innspill fra enkelte statsforvaltere om at det er ønskelig at også statsforvalteren kan etterspørre og motta risikovurderinger som er utarbeidet etter § 23. Bakgrunnen for dette er at Statsforvalteren har et ansvar for å koordinere arbeidet mot fremmede plantearter. Statsforvalteren har også myndighet til å iverksette uttak av fremmede organismer etter naturmangfoldloven § 21 andre ledd, og til å pålegge retting etter naturmangfoldloven § 69 ved utsetting i strid med aktsomhetsplikten.

Gjeldende rett

Etter forskriften § 23 skal den ansvarlige ved etablering eller utvidelse av parkanlegg og transport- og næringsområder utarbeide en skriftlig miljørisikovurdering før det kan settes ut fremmede landlevende planter. Det går fram av bestemmelsen at miljørisikovurderingen ved forespørsel skal gjøres tilgjengelig for Miljødirektoratet.

Forslaget som var på høring

I høringen foreslo Miljødirektoratet at bestemmelsen blir endret til at miljørisikovurderingen ved forespørsel skal gjøres tilgjengelig for «Miljødirektoratet eller statsforvalteren».

Høringsinnspill

Statsforvalteren i Rogaland, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Artsdatabanken og Sabima gir støtte til forslaget, og peker på at tilgang til miljørisikovurderingene vil være til nytte for statsforvalterne i arbeidet med å følge opp arbeidet mot fremmede organismer.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus peker imidlertid også på at endringen kan føre til økt arbeidsbyrde for Statsforvalteren, som må prioriteres innenfor knappe ressurser.

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, institutt for landskapsarkitektur, MEF og NGF peker i sine innspill på at de mener kravene til Miljørisikovurderinger i dagens § 23 er uklare. MEF mener derfor det vil være problematisk om statsforvalterne får myndighet til å gi pålegg etter naturmangfoldloven § 69.

Statens vegvesen er generelt positive til endringene i forskriften, spesielt forenkling av strukturen i forskriften, inkludert sammenslåing av bestemmelser og fjerning av overflødige regler. I tillegg er vi positive til fjerning av vedlegg V - Organismer som krever tillatelse for utsetting etter § 11 første ledd bokstav c. Videre er vi positive til at krav om vitenskapelig risikovurdering i paragraf 11 c) er fjernet. Dette fordi det i dag er uklart hva en vitenskapelig risikovurdering skal inneholde og hvem som kan utføre den. Delegering av myndighet til Statsforvalteren er positivt, men det fordrer lik rettsoppfattelse hos alle 10 statsforvaltere for å unngå ulik forvaltning av regelverket.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet merker seg at de fleste av høringspartene som har uttalt seg om forslaget, støtter endringen. Vi peker i den anledning på at tilgang til miljørisikovurderingene kan være nyttige for statsforvalteren i arbeidet med fremmede organismer.

Vi merker oss at flere aktører ønsker en tydeliggjøring av kravene til miljørisikovurderinger, og vil se nærmere på dette når vi følger opp del to av oppdraget om å vurdere endringer i forskriften. Vi peker samtidig på at NMBU og plantebransjen gjennom nettstedet plantevalg.no har kommet langt i å utarbeide en elektronisk løsning for miljørisikovurderinger som synes å oppfylle kravene i forskriften.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet foreslår at skriftlig miljørisikovurdering som skal utarbeides ved etablering og utvidelse av parkanlegg, ved forespørsel skal gjøres tilgjengelig for statsforvalteren i tillegg til Miljødirektoratet, se forskriftsforslaget § 28.

3.4.5 Unntak fra krav om tillatelse ved innførsel av blodigler

Bakgrunn

To arter av blodigler (*Hirudo medicinalis* og *Hirudo verbana*) benyttes i forbindelse med medisinsk behandling der det er viktig å opprettholde god blodgjennomstrømning. Begge artene er listet under CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) Appendix 2 (CITES, 2024), og innførsel krever derfor tillatelse under den norske CITES-forskriften, i tillegg til under forskrift om fremmede organismer. Ettersom det er et visst omfang av innførsel, anser Miljødirektoratet at det vil være en fordel både for søkere og myndighetene om kravet om tillatelse bortfaller. Dette forutsetter at en slik endring ikke medfører risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Miljødirektoratet ga derfor Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) i oppdrag å vurdere risikoen for det biologiske mangfoldet knyttet til import av de to artene. I sin vurderingsrapport (Vitenskapskomiteen for mat og miljø, 2024a) konkluderer VKM med at risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold i Norge ved import av levende *H. medicinalis* og *H. verbana* er lav.

Gjeldende rett

Det kreves tillatelse etter forskrift om fremmede organismer § 6 for å innføre *H. medicinalis* og *H. verbana*.

Forslaget som var på høring

Miljødirektoratet foreslo at *H. medicinalis* og *H. verbana* føres opp på vedlegg II i forskrift om fremmede organismer, slik at de unntas fra kravet om tillatelse til innførsel.

Høringsinnspill

Det har ikke kommet høringsinnspill til forslaget

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet anser at det å fjerne kravet om tillatelse for igleartene *H. medicinalis* og *H. verbana* innebærer en effektivisering for søkere og for Miljødirektoratet som behandler søknadene. Det er ikke grunn til å anta at en slik endring vil føre til økt risiko for uheldige følger for naturmangfoldet.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet tilrår at igleartene *H. medicinalis* og *H. verbana* føres opp på vedlegg II i forskrift om fremmede organismer, slik at de unntas fra krav om tillatelse til innførsel.

3.4.6 Forbud mot innførsel, omsetning og utsetting av krabber

Gjeldende rett

Utgangspunktet i forskriften er at det kreves tillatelse ved innførsel av vannlevende organismer. Forskriften gjør imidlertid unntak fra kravet om tillatelse ved innførsel av marine organismer som utelukkende skal holdes i lukkede beholdere på land, herunder akvarier, som er innrettet slik at organismer ikke kan slippe ut. Videre gjør forskriften unntak fra kravet om innførselstillatelse for ferskvannsorganismer som kun kan leve ved temperaturer over 5 °C, og som utelukkende skal holdes for pryddformål i innendørs akvarier som er innrettet slik at organismer ikke kan slippe ut.

Innførsel av levende sjømat er i utgangspunktet ikke unntatt fra forbudet, og Miljødirektoratet legger derfor til grunn at slik innførsel i de fleste tilfeller er søknadspliktig. Vi har imidlertid ikke mottatt søknader om dette.

Forslaget som var på høring

Miljødirektoratet foreslo at krabbeartene kinaullhåndskrabbe (*Eriocheir sinensis*), japansk ullhåndskrabbe (*Eriocheir japonica*), blåkrabbe (*Callinectes sapidus*), *Cancer irroratus*, *Charybdis japonica*, *Portunus segnis*, og *Rhithropanopeus harrisii* føres opp på vedlegg I til forskriften, slik at innførsel, omsetning og utsetting blir forbudt.

Høringsinnspill

ForUM og Sabima støtter forslaget om forbud mot syv krabbearter. Sabima mener imidlertid at også krabbearten *Mutata victor* bør forbys blant annet fordi forbudene mot de andre krabbeartene kan føre til økt import av *M. victor*.

Havforskningsinstituttet anser at forbudene vil redusere risikoen for artene etablerer seg i norsk natur, også under fremtidens klimascenarier med blant annet økte havtemperaturer, og peker på erfaringer fra forbudet mot import av levende amerikansk hummer viser at dette er et effektivt tiltak.

Utenriksdepartementet etterspør en vurdering av de foreslåtte forbudene opp mot Norges handelsrettslige forpliktelser. Nærings- og fiskeridepartementet anser at det ikke bør etableres unødige strenge vilkår for innførsel av sjømatprodukter til Norge, herunder levende sjømat, og peker på at det er i Norges interesse å sikre en friest mulig handel med sjømat.

Nærings- og fiskeridepartementet mener at unødige strenge vilkår for innførsel vil kunne virke negativt inn på det langsiktige arbeidet med å legge til rette for god markedsadgang for norsk sjømateksport, inkludert for levende sjømat, til ulike markeder. Videre viser departementet til at EØS-avtalens vedlegg I om veterinære og plantesanitære forhold også vil regulere importen, og at vilkårene i vedlegget er strenge med tanke på mattrygghet og mulig innførsel av sykdommer. Nærings- og fiskeridepartementet anser at dette i sum taler for å søke en løsning som ivaretar hensyn til økologisk risiko, samtidig som den ikke påvirker handelen mer enn nødvendig, og peker på den løsningen som finnes i dag for import av levende amerikansk hummer.

Miljødirektoratets vurdering

Alle de syv krabbeartene som Miljødirektoratet foreslo forbud mot, er vurdert til å utgjøre en miljørisiko som er høyere enn "lav risiko" enten av VKM eller Artsdatabanken, eller av begge institusjonene. Selv om vi ikke har sikker kunnskap om i hvilket omfang de vurderte artene blir importert levende til bruk som mat, viser beslagene av bl.a. levende kinaullhåndskrabbe at kravet om tillatelse ved innførsel av disse artene ikke gir god nok beskyttelse. Det har etter Miljødirektoratets vurdering ikke kommet innspill i høringen som tilsier at innførsel, omsetning og utsetting av disse artene ikke bør forbys.

Nærings- og fiskeridepartementet ønsker en regulering av de foreslåtte forbudsartene som ivaretar hensynet til økologisk risiko uten å påvirke handelen mer enn nødvendig, og viser til reguleringen av amerikahummer. Amerikahummer er i utgangspunktet forbudt å innføre til Norge, men forbudet gjelder ikke ved innførsel til godkjent virksomhet. Det stilles strenge krav for slik godkjenning, bl.a. om rømningssikre lokaler og rutiner for å hindre spredning, og godkjenning gis under forutsetning av at amerikahummer ikke distribueres levende ut fra virksomheten. Ifølge Artsdatabankens risikovurdering av amerikahummer (2023) er det ikke blitt meldt inn funn av amerikahummer etter 2017, og det pekes i vurderingen på at dette nok hovedsakelig skyldes forbudet mot omsetning av levende amerikahummer. Basert på erfaringene så langt med regulering av amerikahummer, er det rimelig å anta at en tilsvarende ordning vil gi en relativt god beskyttelse mot at de syv krabbeartene som foreslås forbudt etablerer seg i norske farvann. Miljødirektoratet vil imidlertid peke på at vi ikke har lang erfaring med nåværende regulering av amerikahummer, og at man ikke kan se bort ifra at uhell eller menneskelig svikt på sikt likevel kan medføre at levende individer av de aktuelle krabbene unnslipper og etablerer seg i norske farvann. Når artene først har etablert seg, vil det sannsynligvis ikke være mulig å utrydde bestandene. I motsetning til amerikahummer, som ifølge

Artsdatabanken allerede er selvstendig reproduserende i Norge, er dessuten de syv krabbeartene som Miljødirektoratet foreslo forbud mot, dørstokkarter som ikke er etablert i norsk natur. For å redusere introduksjons- og etableringstakten for fremmede skadelige arter i Norge, må vi være særlig restriktive når det gjelder innførsel og oppbevaring/bruk av dørstokkarter som vi vet utgjør risiko for uheldige følger for naturmangfoldet. Et annet forhold som etter Miljødirektoratets syn bør vektlegges, er at det lenge har vært et betydelig omfang av innførsel av levende amerikahummer, mens det ikke er indikasjoner på at det er et utbredt ønske om å innføre levende eksemplarer av de syv krabbeartene som foreslås forbudt.

Miljødirektoratet har ikke mottatt søknader om innførsel av disse artene, og det har ikke kommet innspill i høringen som tyder på at det er interesse for å innføre disse artene levende. Beslag i forbindelse med illegal innførsel av enkelte av krabbeartene viser likevel at noe innførsel finner sted, men det er grunn til å tro at omfanget er lite. Miljødirektoratet anser derfor at å etablere en godkjenningsordning som kan gi unntak for forbud mot disse artene vil ha liten praktisk betydning/effekt i dag. Vår vurdering er derfor at det foreløpig ikke bør etableres en tilsvarende godkjenningsordning som i dag eksisterer for amerikahummer, men at dette vurderes på nytt dersom det senere oppstår et ønske om innførsel av forbudte krabbearter.

Med hensyn til Sabimas anbefaling om at også *M. victor* bør forbys, bla. på grunn av at forbud mot de andre vurderte artene kan medføre økt innførsel av *M. victor*, viser vi til vår vurdering i høringsnotatet om at det kan være aktuelt å foreslå forbud også mot denne arten i framtiden, men at den kunnskapen vi har i dag om denne arten ikke gir grunnlag for å foreslå et forbud.

Når det gjelder Utenriksdepartementets bemerkning om manglende handelsrettslige vurderinger, viser vi til at forholdet til EØS-avtalen og WTO-avtalene nå er drøftet i kapittel 4 Handelsrettslige vurderinger, i denne tilrådingen

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet foreslår at krabbeartene kinaullhåndskrabbe *Eriocheir sinensis*, japansk ullhåndskrabbe *Eriocheir japonica*, blåkrabbe *Callinectes sapidus*, *Cancer irroratus*, *Charybdis japonica*, *Portunus segnis*, og *Rhithropanopeus harrisii* føres opp på forskriftens vedlegg I, slik at innførsel, omsetning og utsetting blir forbudt.

3.4.7 Gi Miljødirektoratet hjemmel til å delegere myndighet

Bakgrunn og gjeldende rett

I forskriften § 15 fremgår det at Miljødirektoratet behandler søknader etter forskriften. Implisitt i dette ligger det også at myndigheten til å gi tillatelse til utsetting etter forskriften ligger til Miljødirektoratet.

Forslaget som var på høring

I høringa foreslo Miljødirektoratet at forskriften skal gi Miljødirektoratet hjemmel til å delegere myndighet til å gi tillatelser til utsetting til statsforvalteren. Miljødirektoratet viste særlig til utsetting av landlevende planter som et område det kunne være aktuelt å delegere til Statsforvalteren.

Høringsinnspill

De fleste av høringspartene som har uttalt seg, støtter forslaget. Dette gjelder blant annet *Statsforvalteren i Innlandet, Statsforvalteren i Rogaland, Statsforvalteren i Trøndelag, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, ForUM, Norges Bondelag, NGF, MEF og Sabima.*

I innspillene vises det først og fremst til at statsforvalternes lokalkunnskap vil være en stor fordel ved behandling av søknader om utsetting av planter. Flere høringsparter peker imidlertid på at sentrale myndigheter må gi tilstrekkelig veiledning og retningslinjer for å sikre forutsigbare avgjørelser og enhetlig praksis. Mange av høringspartene peker videre på at det er nødvendig at statsforvalterne tilføres tilstrekkelig ressurser, dersom de skal ha denne oppgaven.

Statens vegvesen anser at delegering av myndighet til Statsforvalteren er positivt, men det fordrer lik rettsoppfattelse hos alle 10 statsforvaltere for å unngå ulik forvaltning av regelverket. *NOAH* stiller seg spørrende til at muligheten for delegering også skal gjelde utsetting av dyr. *NOAH* mener vurdering av slike søknader kan være komplekse på grunn av dyrevelferdshensyn. De ber derfor om at det presiseres nærmere i hvilke tilfeller delegeringen av myndighet er aktuelt. Alternativt, ber *NOAH* om at hjemmel til å delegerer myndighet til å behandle søknader om utsetting begrenses til å gjelde kun for utsetting av planter.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet merker seg at de fleste høringsinnspillene støtter forslaget om å endre forskriften slik at den åpner for at myndighet til å treffe vedtak om utsetting kan delegeres til Statsforvalteren. Vi merker oss innspillene om at det vil være nødvendig med retningslinjer og veiledning før en eventuell delegering finner sted. Miljødirektoratet er videre enige i at det er viktig at statsforvalterne tilføres tilstrekkelige ressurser, dersom de får denne oppgaven. Vi peker imidlertid samtidig på at volumet av søknader på dette området allerede er svært lavt – i 2024 behandlet Miljødirektoratet totalt fem søknader om utsetting av planter og hittil i år har vi behandlet to. Størstedelen av disse søknadene gjelder også utsetting som er søknadspliktig fordi den aktuelle planten er oppført på forskriftens vedlegg V. Vi antar at en delegering til lokalt nivå og det at forskriften nå gjøres tydeligere, kan øke oppmerksomheten rundt spørsmålet lokalt, og dermed føre til at det kommer inn flere søknader enn i dag.

Når det gjelder innspillet fra *NOAH*, understreker Miljødirektoratet at vi per i dag ikke ser at det er aktuelt å gi statsforvalteren myndighet til å behandle søknader om utsetting av dyr i naturen, men at alle konsekvenser av en eventuell delegering vil bli vurdert dersom dette blir aktuelt på et senere tidspunkt.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet tilrår at myndigheten til å treffe vedtak om utsetting i utgangspunktet ligger til Miljødirektoratet, men at forskriften skal åpne for at myndigheten kan delegeres til statsforvalteren, se forskriftsforslaget § 12 tredje ledd.

3.4.8 Forenkle strukturen for å øke lesbarheten

Bakgrunn

Strukturen i reglene om innførsel, omsetning og utsetting av organismer framstår i dag som svært komplisert. Reglene er i svært liten grad strukturert med tanke på dem reglene retter seg mot, noe som gjør det vanskelig for brukerne å sette seg inn i hvilke regler som gjelder for et bestemt tilfelle.

Dagens utforming av forskriften er ikke i tråd med et mål om at regelverket skal være enkelt å forstå for den det retter seg mot. Den kompliserte strukturen i forskriften innebærer videre et stort behov for veiledning, og dermed også merarbeid for Miljødirektoratet. Komplexiteten innebærer også en risiko for uriktige vedtak.

Gjeldende rett

Hovedregelen etter naturmangfoldloven §§ 29 og 30 er at det er krav om tillatelse både for innførsel og for utsetting. For innførsel gjelder kravet etter § 29 for alle organismer – uansett om de regnes som «fremmede» eller ikke, unntatt landlevende planter og nærmere bestemte husdyr. Når det gjelder utsetting er hovedregelen etter § 30 at det kreves tillatelse for utsetting av organismer som ikke hører til en stedegen bestand. Hva som skal regnes som ikke å være stedegent er formulert forskjellig for forskjellige organismegrupper. Paragraf 31 første avsnitt gjør en rekke unntak fra kravet om tillatelse ved utsetting. De praktisk viktigste er unntaket for norske treslag i bokstav b, unntaket for planter i private hager i bokstav c og unntaket for planter i parkanlegg og andre dyrkede områder når risikoen for naturmangfoldet er liten i bokstav d.

Paragrafene 29, 30 og 31 har imidlertid en rekke forskriftshjemler som gir forvaltningen mulighet til å fravike hovedreglene. Det åpnes her både for at en i forskrift kan forby innførsel eller utsetting av arter som er direkte tillatt etter loven eller som ellers kan innføres med tillatelse, at en kan innføre søknadsplikt for arter som er unntatt fra denne plikten etter loven, og for at en kan bestemme at organismer skal kunne innføres eller settes ut uten tillatelse. Videre gir § 30 andre avsnitt hjemmel for å forby omsetning av bestemte organismer.

Dagens forskrift om fremmede organismer har regler om innførsel i kapittel II og regler om utsetting og omsetning i kapittel III. Kapitlene har en lik oppbygning, der det først (§§ 5 og 9) kommer en paragraf om forbud, så (§§ 6 og 10) en paragraf om krav om tillatelse og deretter (§§ 7 og 11) en paragraf med en lang rekke unntak fra kravet om tillatelse.

Slik forskriften er oppbygd gir paragraftitlene ikke noen veiledning for den som vil undersøke hvilke regler som gjelder for en bestemt art. Muligheten til å finne fram i regelverket kompliseres ytterligere av at det i ikrafttredelsesbestemmelsen i forskriften § 33 framgår ytterligere unntak, som til for en stor del innebærer at begrensninger som framgår i ordlyden i § 11 likevel ikke gjelder, og av at bestemmelsene må leses i sammenheng med definisjonsbestemmelsen i § 4.

Forslaget som var på høring

I høringa foreslo Miljødirektoratet

- å omstrukturere reglene i om innførsel, utsetting og omsetning slik at hvert kapittel innledes med hovedregelen om søknadsplikt, og at unntakene fra hovedregelen organiseres i flere paragrafer med paragraftitler som angir hvilken organismegruppe unntakene omfatter.
- å ikke videreføre en egen definisjonsbestemmelse, og at nødvendige definisjoner flyttes til paragrafene med de materielle reglene definisjonen skal brukes på
- å ikke videreføre om utsatt ikrafttreden av enkelte lovbestemmelser

Høringsinnspill

Alle høringsparter som har hatt kommentarer til forslagene til forenklinger har støttet forslaget om å forenkle regelverket. Norges bondelag peker på at forenklingene vil gjøre forskriften mer brukervennlig og enklere å etterleve.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet registrer at høringspartene støtter forslagene til forenklinger. Enkelte av høringspartene har påpekt en grammatisk feil i forslaget til § 4 som vi nå har rettet opp.

I etterkant av høringen ser Miljødirektoratet at forskriften kan forenkles ytterligere, ved å flytte materielle regler som i dag står i vedlegg I til de relevante bestemmelsene i kapittel II og III. Dette gjelder for det første unntaket som i dag står innledningsvis i vedlegg I om at forbudene ikke gjelder «kultivarer eller varieteter, eksempelvis sterile varianter, som, etter en vitenskapelig risikovurdering, ikke kan medføre fare for uheldige følger for det biologiske mangfold». Selv om unntaket formelt sett gjelder for alle artsgrupper, går det tydelig fram av foredraget til kongelig resolusjon 19. juni 2015 at formålet var å begrense omfanget av forbudene når det gjaldt landlevende planter. Ordlyden i unntaket, der det vises til «kultivarer og varieteter» tilsier også at unntaket i praksis gjelder planter. Miljødirektoratet foreslår derfor å flytte til paragrafene som gjelder innførsel av landlevende planter (§ 6), utsetting av planter på land (§ 14) og omsetning (§ 20).

For det andre foreslår Miljødirektoratet å flytte unntaket som i dag gjelder for amerikansk hummer fra vedlegg I til § 7 om innførsel av vannlevende organismer. Vi viser her til nærmere omtale i punkt **Feil! Fant ikke referansekilden..**

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet tilrår å:

- omstrukturere reglene i om innførsel, utsetting og omsetning slik at hvert kapittel innledes med hovedregelen om søknadsplikt, og at unntakene fra hovedregelen

organiseres i flere paragrafer med paragraftitler som angir hvilken organismegruppe unntakene omfatter.

- ikke videreføre en egen definisjonsbestemmelse, og at nødvendige definisjoner flyttes til paragrafene med de materielle reglene definisjonen skal brukes på
- ikke videreføre reglene om utsatt ikrafttreden av enkelte lovbestemmelser i § 33 andre til fjerde ledd
- flytte unntak fra forbudene mot innførsel, utsetting og omsetning fra vedlegg I til relevante bestemmelser i kapittel II og III.

3.4.9 Forenkle unntakene fra søknadsplikt for utsetting av planter på land

Bakgrunn

I dagens forskrift er reglene som gjelder for utsetting av planter spredt over flere bestemmelser. Selv om overgangsbestemmelsen i § 33 innebærer at hovedregelen i praksis er at det ikke er søknadsplikt for utsetting av landlevende planter i hager, parker og andre dyrkede områder, innebærer forskriftsstrukturen, at det er vanskelig å lese dette ut av forskriften. Videre kan det stilles spørsmål ved om enkelte av reglene har noen reell betydning for å begrense spredninga av fremmede planter til naturen.

Gjeldende rett

Naturmangfoldloven §§ 30 og 31 har i utgangspunktet både generelle regler om krav om tillatelse ved utsetting av planter og om konkrete unntak fra denne hovedregelen. Loven gir imidlertid samtidig hjemmel for å fravike disse reglene i forskrift, noe som i stor grad også er gjort. Dagens regler følger dermed i hovedsak av forskrift om fremmede organismer. Utsetning av utenlandske treslag i skogbruket og til pyntegrøntproduksjon, reguleres imidlertid av forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, som forskriftsfester lovens hovedregel om krav om tillatelse.

Forskriften § 11 første avsnitt inneholder tre unntak fra kravet om tillatelse for utsetting av organismer som ikke finnes på stedet i § 10, som gjelder for landlevende planter.

For det første åpner bokstav b for at privatpersoner kan sette ut landlevende planter i private hager.

For det andre kan enhver etter § 11 første avsnitt bokstav c sette ut «vitenskapelig risikovurderte» landlevende planter «i parkanlegg og andre dyrkede områder, samt transport- og næringsutbyggingsområder». Unntaket gjelder i utgangspunktet uavhengig av resultatet av risikovurderingen. Unntaket i bokstav c inneholder imidlertid et unntak fra unntaket for planter som er oppført på forskriftens vedlegg V.

For det tredje åpner § 11 første avsnitt bokstav d for at alle kan sette ut landlevende planter «fra norske bestander» i områdene som er oppgitt i bokstav c selv om planten ikke er risikovurdert.

Ved endringsforskrift 18. desember 2015 fikk imidlertid ikrafttredelsesbestemmelsen i forskrift om fremmede organismer § 33 et nytt fjerde avsnitt. Etter denne bestemmelsen skal søknadsplikten etter § 10 ikke tre i kraft for «utsetting av landlevende planter som ikke er fra norske bestander og som ikke er vitenskapelig risikovurdert i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport og næringsutbyggingsområder». Bestemmelsen setter som vilkår at «plantene i liten grad kan påregnes å spre seg ut fra området og spredningen ikke kan påregnes å medføre fare for uheldige følger», men det framgår av merknadene til bestemmelsen at dette vilkåret ikke skal tolkes strengt. Reelt sett innebærer dette at det ved utsetting i hager, parker og andre dyrkede områder gjelder søknadsplikten bare plantene som står på vedlegg V.

Forslaget som var på høring

I høringsa foreslo Miljødirektoratet at forskriften § 14 åpner for at alle planter kan settes ut på land i private hager, parkanlegg og andre dyrkede områder eller i transport- og næringsutbyggingsområder uten tillatelse, med unntak av planter som er forbudt gjennom oppføring på vedlegg I.

Høringsinnspill

Alle høringsparter som har uttalt seg støtter prinsipielt sett tanken om å forenkle bestemmelsene om utsetting av landlevende planter. *Norges Bondelag* støtter at det gjøres et tydeligere skille mellom hva som er tillatt og hva som er forbudt og peker på at dette vil gjøre reglene mer brukervennlige og lettere å etterleve.

NMBU, Institutt for landskapsarkitektur og *NGF* peker imidlertid på at de ikke støtter at artene som i dag står på vedlegg V blir overført til vedlegg I og dermed forbudt å sette ut. Institutt for landskapsarkitektur forutsetter også at hovedregelen om krav om tillatelse for utsetting ikke gjelder for landlevende planter.

Landbruksdirektoratet mener det hadde vært ønskelig om høringsnotatet adresserte hvordan endringene påvirker artene av utenlandske treslag som benyttes i skogproduksjon.

Sabima og *Verdens naturfond (WWF)* mener søknadsplikten for artene på vedlegg V bør videreføres. Disse høringspartene mener en fjerning av søknadsplikten for plantene som står på vedlegg V vil øke spredningen av fremmede skadelige plantearter i norsk natur. *Sabima* anerkjenner at det at de samme artene fritt kan settes ut i private hager er et reelt argument mot å beholde vedlegg V, men mener offentlige hager og parker bør være et forbilde for private hageeiere ved å bruke stedegne arter og arter med lavere risiko.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus peker på at mange av de fremmede artene som i dag fremstår som problematiske nettopp har spredt seg fra hager og parkanlegg. De peker videre på at det typisk har tatt lang tid fra planten har etablert seg til den har etablert seg i miljøet med problematisk spredning. Forbud mot landplanter som allerede utgjør en trussel eller dørstokkarter som det vil være vanskelig å hindre at sprer seg selv inn i Norge er en tilnærming som gjør at vi havner på etterskudd. De peker videre på at seminaturalige naturtyper som slåttemark og naturbeitemark blir kategorisert som «dyrka mark» i Norsk institutt for

bioøkonomis (NIBIO) markslagskart (AR5). Ettersom disse naturtypene er truet, mener Statsforvalterne det er uheldig at forskriften åpner for utsetting av fremmede arter uten tillatelse. Statsforvalterne foreslår derfor at det skal gå fram av forskriften at det er søknadsplikt for utsetting i truede naturtyper.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet viser til at det er stor støtte til forslaget om å forenkle regelen om utsetting, men at enkelte parter har spørsmål til detaljene i forslaget, særlig til forslaget om at det ikke lenger skal være søknadsplikt for planter på vedlegg V.

Når det gjelder innspillene fra NMBU, Institutt for landskapsarkitektur og NGF peker vi på hovedregelen i dagens regelverk, også for planter, er søknadsplikt ved utsetting av organismer som ikke lever naturlig på stedet. Unntakene for landlevende planter gjelder bare utsetting i hager, parker og andre dyrkede områder og transport- og utbyggingsområder. Utsettinger som skjer i andre områder enn dette, typisk i naturområder, omfattes av hovedregelen om søknadsplikt, med mindre det er snakk om utsetting som reguleres av forskrift om utsetting av utenlandske treslag i skogbruket. Vi foreslår ikke at det gjøres noen endringer her. Vi understreker her for ordens skyld at deponering av hageavfall omfattes av definisjonen «utsetting», se forslaget til § 12 første ledd andre punktum.

Når det gjelder kommentaren fra Landbruksdirektoratet om at forholdet til utenlandske treslag som brukes i skogbruket bør kommenteres, viser vi til at vi foreslår å videreføre regelen i forskrift om fremmede organismer § 3 andre ledd bokstav a om at forskriften ikke gjelder utsetting som reguleres av forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål. Endringene som foreslås i reglene om utsetting i forskrift om fremmede organismer har dermed ikke betydning for utsetting som skjer i skogbruket. Når det gjelder spørsmålet om hvilken betydning forslagene til forbud mot utsetting og omsetning av nye plantearter vil ha for skogbruket, viser vi til kapittel 2, Forslag til nye forbud mot skadelige fremmede planter.

Når det gjelder innspillene fra Sabima og WWF, er vi i utgangspunktet enige. Fjerning av søknadsplikt for plantene som står på vedlegg V vil føre til en økt risiko for spredning av disse plantene i norsk natur, dersom plantene som i dag står på vedlegget ikke blir forbudt. Vi peker imidlertid samtidig på at søknadsplikten for artene på vedlegg V ikke gjelder der private planter ut i egen hage, en aktivitet som må anses å innebære minst like stor risiko. Miljødirektoratet mener derfor de negative virkningene av å oppheve søknadsplikten for disse plantene vil være begrenset, særlig sett hen til at vi i kapittel 2 foreslår forbudt mot de aller fleste av artene som står på vedlegg V.

Til innspillet fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus vil Miljødirektoratet først påpeke at begrepet «andre dyrkede områder» er hentet fra naturmangfoldloven § 31 første ledd bokstav b, og innholdet i begrepet beror på en tolkning ut fra juridiske tolkningsprinsipper. Vi finner det ikke åpenbart at semi-naturlige naturtyper der det ikke foretas noen form for jordbearbeiding omfattes av begrepet «andre dyrkede områder». Uavhengig av dette vil vi peke

på at aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven § 28 innebærer at utsetting av skadelige fremmede arter i truede naturtyper ikke vil være tillatt.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet foreslår at forskriften åpner for at planter kan settes ut på land i private hager, parkanlegg og andre dyrkede områder eller i transport- og næringsutbyggingsområder uten tillatelse, med unntak av planter som er forbudt, se forskriftsforslaget § 14.

3.4.10 Forenkle hovedregelen om utsetting

Bakgrunn

I dagens forskrift om fremmede organismer § 10 er hovedregelen om søknadsplikt formulert forskjellig for forskjellige organismegrupper. Formuleringene skyldes at regler som tidligere sto i viltloven og lakse- og innlandsfiskloven er beholdt uendret. Det framstår som uklart om det er noe betydningsforskjell mellom de tre formuleringene.

Gjeldende rett

Etter naturmangfoldloven § 30 første avsnitt er utgangspunktet om søknadsplikt for utsetting forskjellig for forskjellige utsettingssituasjoner.

- For utsetting på land av andre organismer enn vilt er det krav om tillatelse for «arter og underarter som ikke finnes naturlig i Norge».
- For utsetting av vilt er det krav om tillatelse dersom det er snakk om utsetting av «arter som ikke fra før finnes naturlig i distriktet».
- For utsetting i sjø og vassdrag er det krav om tillatelse for alle organismer «som ikke er av stedegen stamme».

Andre avsnitt i paragrafen åpner imidlertid for at det i forskrift fastsettes krav om tillatelse for utsetting av alle «organismer som ikke fra før finnes naturlig på stedet».

I forskrift om fremmede organismer § 10 er muligheten til å utvide søknadskravet til organismer som ikke finnes på stedet benyttet til å innføre søknadsplikt, men bare for andre utsettinger enn av vilt og i sjø og vassdrag. Dagens § 10 inneholder dermed tre forskjellige bestemmelser om utsetting.

- For utsetting av vilt er det krav om tillatelse dersom det er snakk om utsetting av «arter som ikke fra før finnes naturlig i distriktet».
- For utsetting i sjø og vassdrag er det krav om tillatelse for alle organismer «som ikke er av stedegen stamme».
- For alle andre utsettinger er det krav om tillatelse for «organismer som ikke hører til noen art, stamme og bestand som forekommer på stedet».

Det er ikke lett å lese ut fra ordlyden i de tre bestemmelsene hva forskjellen mellom dem egentlig går ut på. Forarbeidene til loven gir en viss veiledning, blant annet framgår det i NOU 2004: 28

(NOU 2004: 28, 2004) side 598 at biomangfoldlovutvalget la til grunn at «på stedet» er et betydelig snevrere begrep enn «i distriktet». Men de mer nøyaktige grensene mellom de tre formuleringene er ikke lett å få tak på. Det framstår også som uforklart hvorfor forskriften setter de strengeste kravene for andre organismer enn vilt, når lovens utgangspunkt er at det er vilt som er regulert strengest.

Forslaget som var på høring

I høringa foreslo Miljødirektoratet at hovedregelen for utsetting for alle artsgrupper skal være at det er krav om tillatelse til utsetting av «organismer som ikke hører til noen art, stamme eller bestand som finnes naturlig på stedet».

Høringsinnspill

Sabima støtter forslaget til forenkling og sammenslåing. *Statens vegvesen* peker imidlertid på feil i setningsoppbyggingen og mener også at myndigheten som gir tillatelser ikke bør navngis i forskriftsteksten.

NOAH stiller seg spørrende til Miljødirektoratets vurdering av at endringen ikke har noen realitetsbetydning. *NOAH* peker i den anledning på at begrepet «vilt» i naturmangfoldloven også omfatter dyr som er avlet opp av mennesker under kontrollerte forhold. De etterlyser derfor en avklaring av hva hvilken betydning det har at begrepet vilt av arter, underarter eller bestander som ikke er «naturlig viltlevende» endres til «ikke finnes naturlig på stedet»

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet merker seg kommentaren fra Statens vegvesen og har rettet skrivefeilen. Vi forstår det imidlertid slik at anbefalt forskriftsteknikk er at myndigheten som fatter vedtak bør nevnes i forskriftens ordlyd og peker også på at myndigheten til å fatte vedtak om utsetting av fremmede organismer etter naturmangfoldloven § 30 uansett må delegeres fra Kongen enten gjennom forskrift eller enkeltdelegering. Miljødirektoratet ser det heller ikke som aktuelt med en generell delegering til statsforvalteren. Vi ser imidlertid at et alternativ til forslaget som var på høring, er at eventuelle delegeringer skjer gjennom forskriftsendring, og at departementet i tilfelle delegerer en begrenset myndighet til å endre forskriften til Miljødirektoratet.

Når det gjelder innspillet fra *NOAH*, peker Miljødirektoratet på at usikkerheten vi ga uttrykk for i høringsnotatet knyttet seg til om det var noen realitetsforskjell på begrepene «i distriktet» i dagens forskrift § 10 første ledd bokstav a, og «på stedet» i § 10 første ledd bokstav c. Begrepet «naturlig viltlevende» som *NOAH* peker på i sitt høringssvar finnes verken i dagens forskrift om fremmede organismer § 10 eller i naturmangfoldloven § 28. Vi peker videre på definisjonene i naturmangfoldloven § 3 innebærer at alt «vilt» også er «organismer». Vi kan videre ikke se at endringene vi foreslo vil ha noen betydning for adgangen til å sette ut dyr som er avlet opp av mennesker under kontrollerte forhold.

Miljødirektoratet mener det å slå sammen de tre alternative formuleringene om utsetting i dagens forskrift til én felles regel vil gjøre forskriften betydelig enklere å lese og anvende, og mener derfor at forskriften bør endres i tråd med høringsforslaget.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet tilrår at hovedregelen for utsetting for alle artsgrupper skal være at det er krav om tillatelse til utsetting av «organismer som ikke hører til noen art, stamme eller bestand som finnes naturlig på stedet», se forskriftsforslaget § 12.

3.4.11 Samordne forskriften med andre regelverk

Bakgrunn

Endringer viltregelverket gjør at enkelte bestemmelser om vilt i forskriften ikke lenger er aktuelle.

Gjeldende rett

Etter dagens forskrift om fremmede organismer § 13 kreves det «ikke tillatelse ved hold av» «mink, sølvrev, blårev og krysninger mellom revetyper, når holdet utøves» eller «andre organismer som kan innføres i medhold av § 7 første ledd bokstav a».

Sølvrev, blårev og mink står videre oppført på vedlegg II, som angir organismer som ikke krever tillatelse ved innførsel. Det framgår av vedlegget at unntaket bare gjelder innførsel til pelsdyroppdrett som utøves i samsvar med pelsdyrforskriften.

«Hold av vilt» er ikke regulert av naturmangfoldloven. Bestemmelsen i forskriften § 13 er derimot hjemlet i viltloven § 7 andre ledd, som gir hjemmel for å gjøre unntak fra forbudet mot å «holde vilt i fangenskap» i viltloven § 7. Bestemmelsene i viltloven § 7, videreføres i den nye viltressursloven § 49.

Unntak fra forbudet mot hold av vilt for enkelte arter er imidlertid nå tatt inn i forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften) kapittel f. Det er dermed ikke lenger behov for at unntaket står i forskrift om fremmede organismer.

Ettersom pelsdyrhold ble forbudt ved lov om forbud mot hold av pelsdyr, er videre unntaket fra søknadsplikt for innførsel av mink, sølvrev og blårev til pelsdyrhold ikke lenger nødvendig.

Forslaget som var på høring

I høringa foreslo Miljødirektoratet å oppheve i dagens § 13 og å stryke mink, blårev og sølvrev fra vedlegg II.

Høringsinnspill

Sabima er den eneste høringsparten som har kommentert forslaget. De støtter forslaget.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet legger til grunn at de aktuelle bestemmelsene er overflødige.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet foreslår at bestemmelsene om hold av vilt som i dag står i forskriften § 7 ikke videreføres og at mink, sølvrev og blårev slettes fra vedlegg II som angir arter som kan innføres uten tillatelse.

3.4.12 Definere begrepet landlevende planter

Bakgrunn

Innførsel av landlevende planter kan, hvis ikke annet er fastsatt i forskrift, innføres uten særskilt tillatelse, mens innførsel av vannlevende planter krever tillatelse. Mange planter kan enten bare leve i vann, eller bare på land. For disse er det i de fleste tilfeller uproblematisk å fastslå hvilke bestemmelser som gjelder ved innførsel. Det er imidlertid mange planter som både kan leve i vann og på land, og det har vist seg vanskelig å avklare hvilke bestemmelser i forskriften som gjelder ved innførsel av slike planter. I forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009), kap. 10.5.6.5) uttaler Miljøverndepartementet at grensetilfeller best løses gjennom etablering av retningslinjer eller forskrift etter § 29 fjerde ledd (krav om tillatelse eller forbud mot innførsel).

Gjeldende rett

Dagens forskrift har flere regler som etter ordlyden gjelder for "landlevende planter", blant annet kan "landlevende planter" i utgangspunktet innføres uten tillatelse. Hva som ligger i begrepet "landlevende planter" er imidlertid ikke definert i forskriften.

Forslaget som var på høring

Miljødirektoratet foreslo at følgende definisjon tas inn i forskriften: - Med landlevende planter menes planter som kan vokse og formere seg i økosystemer som ikke er knyttet til vann

Høringsinnspill

NZB har ingen innsigelser på at planter som også kan leve i vann defineres som landlevende og dermed unntas søknadsplikt for innførsel. *Sabima* derimot er uenig i forslaget, og kritisk til at slike planter unntas søknadsplikt. De påpeker at forslaget vil føre til at flere planter kan importeres fritt.

Begge er kritisk til at det skal kreves tillatelse til utsetting i hagedam, men har ulike perspektiver. NZB mener bestemmelsen er ulogisk og kan svekke respekten for regelverket. De påpeker at det er utfordrende å sette grense for hvor dammen går, at spredning fra randbeplantning på land fortsatt vil utgjøre en risiko og at det er uklart hvordan planten blir farligere i vann enn om den omringer vannet på land. *Sabima* advarer om at fri import kan gjøre det vanskeligere å kommunisere og håndheve kravet om tillatelse for utsetting i hagedammer.

Sabima viser til at Miljødirektoratet i høringsnotatet skriver at planter som utgjør risiko kan reguleres særskilt. *Sabima* mener dette er en løsning med stor risiko, fordi mange arter har blitt flyttet til høyere risikokategorier ved revisjonen av fremmedartslista 2018–2023. Med økende klimaendringer og global handel kan flere lavrisikoarter havne i høyere kategorier. For planter som kan leve i vann og spres via vannstrømmer er dette særlig problematisk. *Sabima* frykter at

den administrative forenklingen vil gå på bekostning av naturen og gjøre regelverket mer komplisert, ikke enklere.

Miljødirektoratets vurderinger

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt de plantene som kan leve både i vann og på land bør reguleres som landlevende planter eller som akvatiske organismer, anser Miljødirektoratet at alle planter som kan leve og fullføre sin livssyklus på land bør defineres som landlevende planter. Noen planter som kan leve og fullføre sin livssyklus på land vil også kunne leve i vann, og vil dermed i det reviderte forskriftsforslaget kunne innføres som andre landlevende planter. Flere plantearter vil dermed kunne innføres uten tillatelse ved en slik definisjon, sammenlignet med en definisjon som kun inkluderer planter som utelukkende kan leve på land. Miljødirektoratet anser imidlertid at et generelt krav om innførseltillatelse for planter som benyttes som landplanter, men som også kan leve i vann, ikke er rimelig eller nødvendig for å unngå uheldige følger for biologisk mangfold. Selv om den foreslåtte definisjonen av landlevende planter innebærer at en del planter som også kan leve i vann i utgangspunktet kan innføres fritt, vil det fortsatt kreves tillatelse ved utsetting av slike planter i sjø og vassdrag, inkludert hagedammer. Dersom det innføres planter som utgjør risiko for uheldige følger for biologisk mangfold, vil det dessuten være mulig å regulere disse særskilt i forskrift etter naturmangfoldloven § 29, fjerde ledd.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet tilrår at følgende definisjon tas inn i forskriften: - Med landlevende planter menes planter som kan vokse og formere seg i økosystemer som ikke er knyttet til vann

3.4.13 Tydeliggjøre når akvarieorganismer krever tillatelse til innførsel

Bakgrunn

Det har i praksis vist seg vanskelig å finne dokumentasjon på om ulike ferskvannsorganismer kun kan leve over 5 °C. Miljødirektoratet anser derfor at det er mer hensiktsmessig å begrense unntaket fra krav om tillatelse ved innførsel av akvarieorganismer til ferskvannsorganismer som ikke kan antas å overleve vinteren utendørs i Norge. Endringsforslaget vil tydeliggjøre at hensikten med at det ikke åpnes for innførsel av kuldetolerante akvarieorganismer uten søknad, er at man ønsker å unngå at det holdes organismer i akvarier som kan overleve og etablere seg i noe sted i Norge dersom de slippes ut. Det kan også være noe lettere å begrunne at en tropisk art ikke kan overleve i Norge ut ifra hvor arten lever i dag, selv om det ikke foreligger dokumentasjon knyttet til om arten kan leve ved 5°C eller ikke.

Gjeldende rett

I dagens § 7, første ledd bokstav b unntas ferskvannsorganismer fra kravet om tillatelse ved innførsel dersom de kun kan leve ved temperaturer over 5 °C, og de utelukkende skal holdes for pryddformål i innendørs akvarier som er innrettet slik at organismer ikke kan slippe ut.

Forslaget som var på høring

Miljødirektoratet foreslo at § 7, første ledd bokstav b unntar ferskvannsorganismer som ikke kan antas å overleve vinteren i Norge fra krav om tillatelse ved innførsel, dersom de utelukkende skal holdes for pryddformål i innendørs akvarier som er innrettet slik at organismer ikke kan slippe ut.

Høringsinnspill

Sabima støtter forslaget til miljødirektoratet. *NZB* støtter hensiktene, men foreslår at dagens henvisning til at organismene skal holdes i «innendørs akvarier» revurderes og omskrives til «rømningssikre akvarier». Et lukket akvarium blir ikke mer rømningssikkert om det står i et drivhus, på en terrasse eller annet sted som kan anses som rømningssikkert. De foreslår å henvise til at det er rømning og forvilling til norsk natur som må unngås. Dette vil kunne øke forståelsen for reguleringer av fremmede organismer blant folk flest, og føre til færre utilsiktede eller planlagte spredninger av arter. Å fjerne kravet om at akvariet må være innendørs vil også gjøre at reguleringen av hold av ferskvannsorganismer vil være på linje med reguleringen av marine organismer.

Miljødirektoratets vurderinger

Endringsforslaget vil tydeliggjøre at hensikten med at det ikke åpnes for innførsel av kuldetolerante akvarieorganismer uten søknad, er at man ønsker å unngå at det holdes organismer i akvarier som kan overleve og etablere seg i noe sted i Norge dersom de slippes ut. Det kan også være noe lettere å begrunne at en tropisk art ikke kan overleve i Norge ut ifra hvor arten lever i dag, selv om det ikke foreligger dokumentasjon knyttet til om arten kan leve ved 5°C eller ikke. Forslaget kan gi noe mindre ressursbruk på behandling av henvendelser. Forslaget kan gjøre det noe lettere å vurdere om en art som skal benyttes i akvarier krever tillatelse ved innførsel eller ikke. Det forventes ingen negative virkninger av endringsforslaget.

Når det gjelder innspillet fra *NZB*, viser vi til at dagens forskrift bare åpner for innførsel til bruk i "innendørs akvarier". Forslag om å endre dette er ikke utredet eller hørt, og Miljødirektoratet vil derfor ikke foreslå endringer på dette punktet nå.

Miljødirektoratet ser imidlertid at uttrykket «ikke kan antas å overleve vinteren» kan være vanskelig tilgjengelig, og foreslår derfor å omformulere dette til at det ikke kan utelukkes at organismen overlever vinteren».

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet foreslår Miljødirektoratet foreslår at ferskvannsorganismer som utelukkende skal holdes for pryddformål i akvarium innendørs, skal kunne innføres uten tillatelse, dersom det kan utelukkes at organismer overlever vinteren i Norge, se forskriftsforslaget § 7 første ledd bokstav b.

3.4.14 Sette ut oppdrettet vilt uten særskilt tillatelse

Bakgrunn og dagens rettstilstand

Etter forskrift om fremmede organismer § 11 andre avsnitt kan Miljødirektoratet av eget tiltak sette ut «vilt som direktoratet av eget tiltak har iverksatt innfangning av» etter reglene i viltregelverket. Bestemmelsen har i første rekke vært aktuell ved utsetting av fjellrev i områder arten var lokalt utdødd. Selv om det ikke kommer helt klart fram av ordlyden i forskriften, har vi lagt til grunn at unntaket ikke bare gjelder individene som har blitt fanget inn, men også avkom av individer som er fanget inn med sikte på oppformering. Miljødirektoratet mener imidlertid dette bør komme tydeligere fram av ordlyden i forskriften.

Forslaget som var på høring

Miljødirektoratet foreslår å presisere at Miljødirektoratet kan sette ut vilt som er innfanget eller oppdrettet med hjemmel i viltregelverket uten tillatelse etter forskriften, se forslaget § 19.

Høringsinnspill

NINA la i sitt høringsinnspill til grunn at det at bestemmelsen gjelder «vilt» innebærer at den bare omfatter pattedyr, fugler, krypdyr og amfibier. *Sabima* støtter forslaget.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet legger til grunn at forslaget vil innebære en klargjøring av forskriften. Til innspillet fra NINA vil vi peke på at definisjonen av «vilt» innen regelverk etter naturmangfoldloven vil følge definisjonen i naturmangfoldloven § 3 bokstav p:

vilt: naturlig viltlevende landpattedyr, fugler, krypdyr og amfibier

Andre organismegrupper vil dermed ikke omfattes av bestemmelsen.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet tilrår at forskriften klargjør at Miljødirektoratet også kan sette ut avkom av vilt som er fanget inn i tråd med reglene i viltforskriften uten tillatelse etter forskrift om fremmede organismer, se forskriftsforslaget § 19.

3.4.15 Fjerne overflødige bestemmelser

Bakgrunn

Dagens forskrift har flere bestemmelser som ikke er aktuelle eller ikke har rettsvirkninger. Disse bidrar til at forskriften er vanskeligere å lese enn nødvendig.

Gjeldende rett

Bestemmelser om meldeplikt: Dagens forskrift inneholder flere bestemmelser om meldeplikt. Etter § 8 er det meldeplikt ved innførsel av vannlevende organismer som er unntatt fra krav om tillatelse etter § 7 første avsnitt bokstav c og d og ved innførsel av mørk jordhumle (*Bombus terrestris terrestris*) fra norske bestander til pollinering i veksthus. Etter § 12, er det også meldeplikt ved *utsetting* av mørk jordhumle fra norske bestander til pollinering i veksthus der dette er unntatt fra kravet om tillatelse etter § 10 første avsnitt bokstav a, jf. vedlegg II. Ettersom kravet om tillatelse for utsetting etter § 10 bare gjelder for organismer "som ikke hører til noen

art, stamme eller bestand som forekommer naturlig på stedet", gjelder meldeplikten i dag bare ved utsetting utenfor området der mørk jordhumle av den norske bestanden som settes ut finnes naturlig. Bestemmelsene i § 8 eller § 12 gir ikke Miljødirektoratet noen hjemmel til å nekte innførsel eller utsetting, tvert imot framgår det direkte av bestemmelsene i §§ 7 og 10 at det *ikke* kreves tillatelse, når melding er sendt. Meldeplikten har dermed svært begrenset betydning for Miljødirektoratets mulighet til å hindre spredning av fremmede organismer.

Etter § 33 andre avsnitt trer kravet om meldeplikt etter § 8 likevel først i kraft fra den tid Klima- og miljødepartementet bestemmer. Departementet har ennå ikke bestemt at bestemmelsen skal tre i kraft. Per i dag er det dermed bare meldeplikt for utsetting av mørk jordhumle fra norske bestander utenfor bestandens naturlige utbredelsesområde. Miljødirektoratet har ikke mottatt meldinger om slik utsetting. Bestemmelsen framstår dermed som lite aktuell.

Overgangsbestemmelse om hold av fremmede organismer i hagedam: Forskriften § 34 inneholder en bestemmelse om at hold i hagedam av vannlevende organismer som ikke er omfattet av unntak fra krav om tillatelse og "som er satt ut før forskriften trådte i kraft" er tillatt i en overgangsperiode på fem år.

Det framstår ikke som klart hvilke rettsvirkninger bestemmelsen var ment å ha. Med mindre kravet om tillatelse i forskriften § 10 og naturmangfoldloven § 30 var ment å ha tilbakevirkende kraft, vil hold av organismer som var lovlig satt ut før reglene trådte i kraft uansett ikke være omfattet av krav om tillatelse til utsetting. Det er ingenting i forarbeidene til loven som tyder på at søknadskravet skulle ha tilbakevirkende kraft, og dette ville også ha vært problematisk opp mot Grunnlovens regler. Ettersom det nå er gått mer enn fem år fra forskriften trådte i kraft vil imidlertid bestemmelsen uansett ikke lenger ha noen rettslig betydning.

Bestemmelsene om tilsynsmyndighet og om håndheving og sanksjoner: Forskriften § 30 har en bestemmelse om at Miljødirektoratet fører tilsyn med bestemmelsene i forskriften etter reglene i naturmangfoldloven §§ 63 til 65, mens § 32 første ledd sier at Miljødirektoratet håndhever bestemmelsene i forskriften etter naturmangfoldloven §§ 69 til 73 og viltloven § 7 andre avsnitt. Bestemmelsene er i realiteten delegeringer av myndighet etter de nevnte bestemmelsene i naturmangfoldloven og viltloven.

I delegeringsvedtak 12. januar 2021 nr. 82 har Klima- og miljødepartementet imidlertid helt generelt delgerert myndigheten etter de samme bestemmelsene i naturmangfoldloven til Miljødirektoratet. Dette har skapt en viss uklarhet i hvilke rettsvirkninger forskriftens bestemmelser om tilsynsmyndighet og om håndheving og sanksjoner har, særlig til om Miljødirektoratet har mulighet til å delegere myndighet videre til statsforvalteren. Uttalelser i merknadene til forskriften, som er publisert sammen med forskriften på Lovdata.no, tilsier imidlertid at forskriftsbestemmelsene ikke er ment som delegeringssperre. Miljødirektoratet ser derfor heller ingen grunn til at det ikke skal være adgang til å delegere myndigheten til tilsyn og håndheving videre på dette feltet.

Forslaget som var på høring

I høringa foreslo Miljødirektoratet å oppheve bestemmelsene om meldeplikt som i dag står i §§ 8 og 12, overgangsbestemmelsen for hold av fremmede organismer i hagedam i § 34 og bestemmelsene om tilsynsmyndighet og håndheving og sanksjoner i §§ 30 og 32.

Høringsinnspill

Sabima støtter oppheving av bestemmelsene.

Statsforvalteren i Rogaland ber om at det presiseres om Miljødirektoratet ønsker å delegere ansvaret for tilsyn til Statsforvalteren.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet registrer at ingen av høringspartene har uttalt seg mot forslaget. Når det gjelder innspillet fra Statsforvalteren i Rogaland, peker vi på at vi per i dag ikke har vurdert om tilsynsansvaret bør delegeres eller ikke. I den grad statsforvalterne mener at tilsynsansvaret bør ligge hos dem, legger vi til grunn at de gir innspill om dette gjennom den ordinære styringsdialogen.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet tilrår

- at meldepliktbestemmelsene i dagens §§ 8 og 12 ikke videreføres i ny forskrift
- at overgangsbestemmelsen for hold av fremmede organismer i hagedam ikke videreføres
- at forskriften ikke skal ha egne bestemmelser om tilsyn eller om håndheving og sanksjoner

4 Handelsrettslige vurderinger

De foreslåtte forbudene mot innførsel, utsetting og omsetning av 94 karplantearter må anses som kvantitative importrestriksjoner, og er i utgangspunktet forbudt etter EØS-avtalen.

Miljødirektoratets vurdering, med utgangspunkt i miljørisikovurderinger utført av Artsdatabanken, er at forbudene er nødvendige for å bremse ytterligere spredning av skadelige fremmede karplanter som gir alvorlige negative følger for naturmangfoldet. Det er vår vurdering at det ikke finnes alternative måter å regulere bruken av disse artene på som i tilstrekkelig grad vil forhindre utplanting og påfølgende økt spredning av disse artene. Ettersom all omsetning av plantene foreslås forbudt, vil ikke forbudene medføre ulik behandling av norske og utenlandske varer.

De foreslåtte forbudene mot innførsel, omsetning og utsetting av syv krabbearter er også kvantitative importrestriksjoner etter EØS-avtalen. Så langt Miljødirektoratet kjenner til, er det i dag svært lite handel med artene som foreslås forbudt. Vi er heller ikke kjent med at dette er arter som høstes kommersielt innen EØS-området. Med utgangspunkt i risikovurderinger utført av Vitenskapskomiteen for mat og miljø og Artsdatabanken, er det vår vurdering at forbudene er nødvendige for å senke risikoen for svært uheldige følger for naturmangfoldet.

Etter vår vurdering finnes det ikke alternativer til forbud mot innførsel, utsetting og omsetning som i tilstrekkelig grad vil forhindre at artene etablerer seg i Norge. Forbudene omfatter ikke døde individer eller prosesserte produkter av at de foreslåtte forbudsartene. Ettersom all omsetning av artene foreslås forbudt, vil ikke forbudene medføre ulik behandling av norske og utenlandske varer.

Basert på vurderingene over, anser Miljødirektoratet at forbudene mot 95 arter av fremmede plantearter og syv krabbearter er objektivt og saklig begrunnet, at de ikke innebærer forskjellsbehandling av produkter på grunn av opprinnelse, og at de heller ikke er mer handelshindrende enn formålet tilsier. Miljødirektorats vurdering er derfor at forbudene ikke bryter med EØS-avtalen eller WTO-avtalene.

Vi har ikke foretatt en vurdering av om forslagene til forbud mot karplanter og krabber må sendes på internasjonal høring.

Miljødirektoratet kan ikke se at øvrige forslag til endringer i forskriften vil ha handelsmessige konsekvenser.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er usikkerhet knyttet både til nyttevirkningene ved å innføre forbud, og hvilke konsekvenser et forbud vil ha. Basert på informasjonen tilgjengelig vurderer Miljødirektoratet at nyttevirkningene er større enn kostnadene ved å innføre forbud mot 95 karplanter. I det følgende blir det gitt en gjennomgang av økonomiske og administrative konsekvenser for berørte næringsaktører og for forvaltningen. Vi vurderer at disse kostnadene er mindre enn nyttevirkningene ved å innføre forbud.

Næringslivet vil få bedriftsøkonomiske kostnader som følge av forbudene mot flere karplanter. Spesialiserte næringsaktører, som hekkspesialister, kan bli hardere rammet enn de som har et bredere utvalg av planter, som hagesentre. Videre vil aktører som bare omsetter planter bli mer påvirket enn de som selger andre varer og tjenester i tillegg. Hvor store konsekvensene blir for den enkelte bedrift avhenger av hvor stor del av det økonomiske overskuddet disse plantene bidrar med, og om bedriftene kan selge alternative planter.

For å gi næringslivet tid til omstilling, tilrår Miljødirektoratet utsatt ikrafttreden av forbud mot arter som innebærer særlig behov for omstilling.

Vi har så langt kun mottatt et fåtall søknader om bruk av utenlandske treslag til leplanting og svært få dispensasjonssøknader knyttet til artene på forskriftens forbudsliste. Fordi vi foreslår forbud mot flere kulturhistorisk interessante planter, forventer vi noe økning av dispensasjonssøknader for utsetting i kulturhistorisk viktige grøntanlegg. Vi forventer også at

presisering av søknadsplikt for leplanting vil føre til at flere søker om tillatelse til utsetting av utenlandske treslag til dette formålet. Vi tilrår å fjerne Vedlegg V til forskriften, noe som medfører at søknadsplikten for en rekke arter bortfaller. Økte krav til innhold i søknader kan kreve noe mer ressursbruk for søkere, men vil samtidig føre til en mer effektiv saksbehandling. Dermed forventer vi at total saksbehandlingstid per søknad går ned. Sammenlignet med i dag forventer vi derfor at endringene i forskriften samlet sett medfører at saksbehandlingsmengden blir noe redusert.

Forenklingene vi foreslår vil føre til at forskriften blir lettere å forstå for de som er ansvarlige for aktiviteten som reguleres av forskriften, og vil dermed føre til at vi bruker mindre ressurser på veiledning om hva forskriften krever. Likevel må det legges ned innsats i starten, for å utvikle god informasjon og veiledning om hva endringene i forskriften innebærer. Dette gjelder spesielt forbudene mot plantene og krabbene (se kap. 3.4.6), men også de økte kravene til innhold i søknader. Videre vil det kreve innsats på grensekontroll og tilsyn med at forbudene etterleves.

6 Forutsetninger for vellykket gjennomføring

En vellykket gjennomføring av forskriftsendringene forutsetter:

Oppfølging av forskriftsendring. Vi må følge opp og iverksette endringene i forskriften. Dette innebærer blant annet å oppdatere søknadsskjema og tilhørende veiledning til søkere.

Klar og tydelig informasjon og veiledning. Miljødirektoratet må veilede tilstrekkelig om endringene i forskriften, og om hva dette betyr for både næringsliv, hageeiere og samfunnet ellers.

Tilstrekkelig tilsyn og grensekontroll. Det er en forutsetning å utøve tilsyn og grensekontroll for å sikre at forbudte arter ikke innføres, omsettes eller settes ut.

7 Tilrådning

Miljødirektoratet tilrår at Klima- og miljødepartementet fastsetter den vedlagte forskriften om fremmede organismer

Vedlegg:

1. Vurderinger av enkeltarter og artsgrupper
2. Planter som Miljødirektoratet tilrår å forby
3. Utkast til forskrift om fremmede organismer

Vedlegg 1. Vurderinger av enkeltarter og artsgrupper

INNHOOLD

1	Planter med kun støttende innspill	4
2	Plantearter med innspill som gis en utdypet vurdering	5
2.1	Storsurbær (<i>×Sorbaronia mitschurinii</i>)	5
2.2	Koloradoedelgran (<i>Abies concolor</i>)	6
2.3	Platanlønn (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	7
2.4	Storhjelmsk (Aconitum napellus)	8
2.5	Taggblåhegg (<i>Amelanchier alnifolia</i>)	10
2.6	Blåhegg (<i>Amelanchier spicata</i>)	11
2.7	Skogskjegg (<i>Aruncus dioicus</i>)	12
2.8	Prakttoppklokke (<i>Campanula glomerata</i> var. 'Superba')	13
2.9	Ugrasklokke (<i>Campanula rapunculoides</i>)	14
2.10	Mispelararter (<i>Cotoneaster</i> sp.)	15
2.10.1	Vintermispel (<i>Cotoneaster dammeri</i>)	17
2.10.2	Krypmispel (<i>Cotoneaster horizontalis</i>)	18
2.10.3	Blankmispel (<i>Cotoneaster lucidus</i>)	20
2.11	Sibirhagtorn (<i>Crataegus sanguinea</i>)	21
2.12	Kuletistel (<i>Echinops sphaerocephalus</i>)	22
2.13	Sølvbusk (<i>Elaeagnus commutata</i>)	23
2.14	Spolebusk (<i>Euonymus europaeus</i>)	24
2.15	Veirødsvingel (<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>commutata</i>)	26
2.16	Kjempemjødurt (<i>Filipendula camschatica</i>)	27
2.17	Moskusjordsbær (<i>Fragaria moschata</i>)	28
2.18	Alpeasal (<i>Hedlundia mougetii</i>)	29
2.19	<i>Heracleum pubescens</i>	30
2.20	Dagfiol (<i>Hesperis matronalis</i>)	31
2.21	Hybridgullregn (<i>Laburnum ×watereri</i>)	32
2.22	Sølvvetann (<i>Lamiastrum galeobdolon</i> subsp. <i>argenteatum</i>)	33
2.23	Parkgullvetann (<i>Lamiastrum galeobdolon</i> subsp. <i>galeobdolon</i>)	34
2.24	Blåleddved (<i>Lonicera caerulea</i>)	35
2.25	Skjermleddved (<i>Lonicera involucrata</i>)	37
2.26	Tatarleddved (<i>Lonicera tatarica</i>)	38
2.27	Fagerfredløs (<i>Lysimachia punctata</i>)	39

2.28	Mahonie (<i>Mahonia aquifolium</i>).....	41
2.29	Rogneple (<i>Malus toringo</i>).....	42
2.30	Russeblåstjerne (<i>Othocallis siberica</i>).....	44
2.31	Kornvalmue (<i>Papaver rhoeas</i>).....	45
2.32	Villvin (<i>Parhenocissus inserta</i>).....	46
2.33	Klatrevillvin (<i>Parthenocissus quinquefolia</i>)	48
2.34	Bergknapparter (<i>Phedimus</i> sp.).....	50
2.34.1	Japanbergknapp (<i>Phedimus ellacombeanus</i>)	50
2.34.2	Sibirbergknapp (<i>Phedimus hybridus</i>).....	51
2.34.3	Gullbergknapp (<i>Phedimus kamtschaticus</i>)	52
2.34.4	<i>Phedimus selskianus</i>	53
2.34.5	Gravbergknapp (<i>Phedimus spurius</i>)	54
2.35	Lundnøkleblom (<i>Primula elatior</i> subsp. <i>elatior</i>).....	56
2.36	Hjortesumak (<i>Rhus typhina</i>)	57
2.37	Flikbjørnebær (<i>Rubus laciniatus</i>).....	57
2.38	Buskhyll, rødhyll (<i>Sambucus racemosa</i>)	59
2.39	Rognspirea (<i>Sorbaria sorbifolia</i>)	60
2.40	Engelsk marskgras (<i>Spartina anglica</i>)	61
2.41	Klasespirea (<i>Spiraea ×billardii</i>).....	62
2.42	Bleikspirea (<i>Spiraea ×rubella</i>)	63
2.43	Breispirea (<i>Spiraea latifolia</i>).....	64
2.44	Sibirkornell (<i>Swida alba</i>)	65
2.45	Snøbær (<i>Symphoricarpos albus</i>).....	66
2.46	Hybridbarlind (<i>Taxus ×media</i>).....	68
2.47	Japanbarlind (<i>Taxus cuspidata</i>)	69
2.48	Parkalm (<i>Ulmus ×hollandica</i>)	71
2.49	Gravmyrt (<i>Vinca minor</i>).....	72
2.50	Utenlandske treslag for private hager og grøntanlegg.....	73
2.50.1	Fjelledelgran (<i>Abies lasiocarpa</i>)	74
2.50.2	Hybridlerk (<i>Larix ×marschlinsii</i>)	75
2.50.3	Japanlerk (<i>Larix kaempferi</i>).....	75
2.50.4	Lutzgran (<i>Picea ×lutzii</i>)	77
2.50.5	Sitkagran (<i>Picea sitchensis</i>)	78
2.50.6	Vrifuru (<i>Pinus contorta</i>)	79
2.50.7	Bergfuru (<i>Pinus mugo</i>)	81
3	Planter som Miljødirektoratet vurderte i høringsforslaget, men ikke foreslo forbud mot..	82
3.1	Matgrasløk (<i>Allium schoenoprasum</i> subsp. <i>schoenoprasum</i>)	83
3.2	Sibirertebusk (<i>Caragana arborescens</i>)	83

3.3	Dyrket markjordbær (<i>Fragaria vesca</i> f. <i>semperflorens</i>)	84
3.4	Kaprifol (<i>Lonicera caprifolium</i>)	85
3.5	Hageeple (<i>Malus domestica</i>)	85
3.6	Rådhusvillvin (<i>Parthenocissus tricuspidata</i>).....	86
3.7	Laurbærhegg (<i>Prunus laurocerasus</i>)	87
3.8	Tuja (<i>Thuja occidentalis</i>)	87

1 Planter med kun støttende innspill

(kap. 2.5.9.2 i tilrådningsdokumentet)

Høringsinnspill

Norsk institutt for naturforskning (NINA) sier seg enig i forbud mot grønnor (*Alnus alnobetula*), men mener at hele grønnor-artsgruppen bør forbys.

NINA foreslår videre også at regionalt forbud mot alpeklematis (*Clematis alpina*) bør utvides til å gjelde i Lillehammer, Gausdal, Øyer og Ringebu og kanskje generelt i Gudbrandsdalen. Innlandet fylkeskommune har på grunn av spesielle hensyn regionalt forbud mot alpeklematis, og Oslo kommune mener også at forbud bør gjelde flere aktuelle kommuner i området.

Norsk Institutt for bioøkonomi (NIBIO) ser ikke noen negative konsekvenser av engrødsvingel (*Festuca rubra* subsp. *megastachya*).

Statsforvalteren i Innlandet stiller seg positiv til forbud mot spansk kjørvel (*Myrrhis odorata*), legepestrot (*Petasites hybridus*) og japanpestrot (*Petasites japonicus* subsp. *giganteus*), da det aktivt jobbes med bekjempelse av disse i deres verneområder.

Norske landskapsarkitekters forening (NLA) og en privatperson støtter forbud mot spansk kjørvel på grunnlag av at arten er mye spredt i naturen. NLA støtter også forbud mot gyvel (*Cytisus scoparius*). En privatperson støtter forslag om forbud mot honningknoppurt (*Cyanus montanus*).

Miljødirektoratets vurdering

Se kapittel 2.5.9.2 i tilrådningsdokumentet for generell omtale av de planter som kun fikk støttende innspill, og hvilke planter det gjelder.

Miljødirektoratet har mottatt innspill om at alle planter i grønnor-gruppen burte forbys. Blant disse var det kun grønnor (*A. alnobetula*) som oppfylte kriteriene for å vurderes til forbud i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer her ikke øvrige planter som kan sies inngå i grønnor-gruppen siden disse ikke var ble vurdert i høringsforslaget.

Det har kommet innspill om at regionalt forbud mot utsetting av alpeklematis (*C. alpina*) bør omfatte flere kommuner i Innlandet fylke, enn Øyer kommune. Alpeklematis er i dag oppført på forskriftens vedlegg V¹. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Dette kravet gjelder kun i Øyer kommune, Innlandet. Miljødirektoratet opprettholder vurdering om at forbud skal være begrenset til Øyer kommune siden en større omfatting av forbudet ikke har vært på høring.

¹ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_9#KAPITTEL_9 Nedlastet 27.01.2026

2 Plantearter med innspill som gis en utdypet vurdering

(kap. 2.6.9.3 i tilrådningsdokumentet)

2.1 Storsurbær (*Sorbaronia mitschurinii*)

Gjeldende rett

Storsurbær er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

NINA sier seg enig i forbud, da arten er i sin begynnelse av spredning. NINA uttrykker også uro for at det ikke skilles på storsurbær og svartsurbar (*Aronia melanocarpa*) innen hagebruk.

Flere høringsinstanser har sagt seg uenig i forbud mot storsurbær i henhold til plantens nytteverdi som mat- og prydpilante. Noen av disse høringsinstansene virker å ikke skille mellom storsurbær og svartsurbar og av den grunn er vi usikre på om motforestillingen mot forbudet er basert på storsurbær som er den foreslåtte arten til forbud. *Norges miljø- og biovitenskaplige universitet, fakultet for landskap og samfunn* (LANDSAM) påpeker at storsurbær dyrkes av bærdyrkere og at planten brukes av hageeiere og benyttes i grøntanlegg. De mener at planten skulle blitt håndtert som en matpilante og unntatt forbud. LANDSAM påpeker videre at storsurbær i Fremmedartslista 2023 oppgis ha liten økologisk effekt og sitt største potensial på Østlandet, Sørlandet og Vestlandet, kanskje nord til Mjøsa og Trøndelag. De skriver også at frøkilden "Moskva" dyrkes som matpilante, og at den da burde regnes som nyttevekst.

Flere privatpersoner uttrykker misnøye med et eventuelt forbud mot storsurbær, grunnet nytte og bruk som prydpilante og bærproduksjon. Videre har det vært en del høringsinnspill om svartsurbar (ofte omtalt som *Aronia*), som vi mistenker er en forveksling med storsurbær. Innspillene om svartsurbar er ikke med i vurderingen vår nedenfor.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at storsurbær ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen av at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Miljødirektoratet har mottatt høringsinnspill om at storsurbær burde regnes som matpilante og dermed unntas fra forslaget om forbud. Miljødirektoratet var kjent med at bærene til storsurbær blir brukt og det var en del av vurderingsgrunnlaget. I høringsforslaget var det kun matplanter med kommersiell interesse, der vi vurderte at det ikke finnes alternativer, som ble unntatt forslag om forbud. Miljødirektoratet vurderte at svartsurbar, som er vurdert til lav risiko i Fremmedartslista 2023², er et alternativ til storsurbær. Dette illustreres også gjennom at mange av høringsinnspillene omhandler svartsurbar. Samtidig er det noe uklart hvilken av de to som i

² Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av svartsurbar *Aronia melanocarpa* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1520>. Nedlastet 12.12.2025

størst grad er i salg og blir brukt både som hageplante og for bærproduksjon. Svartsurbær oppfylte ikke kriteriene for å vurderes i høringsforslaget og er ikke foreslått forbudt.

Høringsinnspillene ga informasjon om en større bruk av storsurbær som matplante, men Miljødirektoratet vurderer fortsatt at svartsurbær er et alternativ til storsurbær. For bruken av storsurbær som hagebusk vurderer Miljødirektoratet at det finnes mange alternative planter, som for eksempel som angitt på Planteportalen³ og Bjørkans planteliste⁴. Vi vurderer at de negative konsekvensene ved et forbud vil være begrenset fordi det er alternativ til storsurbær. For en plante med høy risiko som lett sprer seg med fuglespredte frø⁵, mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt storsurbær har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av storsurbær.

2.2 Koloradoedelgran (*Abies concolor*)

Gjeldende rett

Koloradoedelgran er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

LANDSAM stiller seg uenig i forbud mot koloradoedelgran. LANDSAM skriver at i henhold til Fremmedartslista 2023 vurderes koloradoedelgran til høy økologisk risiko (HI) med usikkerhet ned til potensielt høy (PH) risiko. Dette er en kombinasjon av et stort invasjonspotensial og en forventet liten økologisk effekt knyttet til tilstandsendringer i sjeldne naturtyper. Til tross for at treet er innført i 1870 regnes ikke arten som etablert i norsk natur i fremmedartslista, så den sprer seg tydeligvis ikke raskt og funn er knyttet til plantefelt i skog. Men den er heller ikke oppført som dørstokkart. Dette gir etter deres mening verken grunnlag for plassering i kategorien høy risiko eller forbud.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at koloradoedelgran ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Miljødirektoratet har fått innspill om at høy risiko i Fremmedartslista 2023⁶ grunnet stor invasjonspotensial og liten økologisk risiko ikke burde gi grunnlag for at koloradoedelgran vurderes til forbud. Kriteriene som Miljødirektoratet har brukt i høringsforslaget er utformet for å

³ <https://planteportalen.no/store-busker/> Nedlastet 27.01.2026

⁴ <https://planter.bjorkan.no/?har=H6&type=tre> Nedlastet 27.01.2026

⁵ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av storsurbær *Sorbaronia mitschurii* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1522>. Nedlastet 08.01.2026

⁶ Vollering J, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Pinophyta: Vurdering av koloradoedelgran *Abies concolor* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/641>. Nedlastet 18.12.2025

også fange opp dørstokkarter og arter i tidlig spredningsfase, der tidlig innsats og/eller bruk av føre-var-prinsippet vil kunne forhindre introduksjon og spredning i Norge, og redusere negative effekter på naturen. Kriteriene hadde også føringer om hvor stor usikkerhet som kunne knyttes til risikokategori for at de skulle være oppfylt. For eksempel, planter med risikokategori høy risiko i Fremmedartslista 2023 måtte ikke ha en usikkerhet som gikk ned til lav risiko.

Koloradoedelgran oppfyller kriteriene for arter med høy risiko i kriteriesettet. Kriteriene la også vekt på hvorvidt plantene lett sprer seg fra der de er plantet, der planter som har evne til å spre seg lett og langt kvalifiserte til vurdering av forbud. Ifølge fremmedartsliste spres koloradoedelgran med frø, og er i rask spredning fra beplantninger i bebygde områder.

Den økologiske effekten til koloradoedelgran er ifølge Fremmedartslista 2023 endring i naturtyper. Effekten er liten i dag, men det er ikke utelukket at den blir større i framtiden. Kalkfuruskog er en naturtype som da kan bli påvirket. I Norsk rødliste for naturtyper 2018 er kalk- og lågurtfuruskog klassifisert som sårbar⁷, og motsvarende naturtyper i Norsk rødliste for naturtyper 2025 er nær truet til sårbare⁸. Miljødirektoratet legger til grunn føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter. For en plante med høy risiko som lett sprer seg med vindsprede frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt koloradoedelgran har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av koloradoedelgran.

2.3 Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Gjeldende rett

Platanlønn er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Kravet om tillatelse gjelder ikke ved utsetting i sentrumssoner, jf. SSBs definisjon og kart for slike soner. Det kreves heller ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

⁷ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>. Nedlastet 18.12.2025

⁸ Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Kalklyng- og kalklavskog, dominert av bartrær, i mellom- og nordboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/76>. Nedlastet 12.01.2026; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Kalklyng- og kalklavskog, dominert av bartrær, i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/75>. Nedlastet 12.01.2026; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Frisk kalkskog og kalk-bærlyngskog, dominert av bartrær, i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/50>. Nedlastet 12.01.2026; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Frisk kalkskog og kalk-bærlyngskog, dominert av bartrær, i mellom- og nordboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/51>. Nedlastet 12.01.2026

Høringsinnspill

Enkelte høringsinstanser uttrykker misnøye mot et forbud mot platanlønn i parker og anlegg, herav *Stavanger kommune* og *NLA*. Andre høringsinstanser som *Statsforvalteren i Vestland* og *LANDSAM* mener forbud ikke vil gjøre mye nytte siden arten er såpas spredt i dag, og har vært brukt som prydplante over en lang periode. *Statsforvalteren i Innlandet* er derimot svært positiv til forbud siden dette er en art som de aktivt bekjemper i sine verneområder. *Statens veivesen* mener forbud er unødvendig da bestemmelser for platanlønn fungerer godt slik de er i dag.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at platanlønn ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Miljødirektoratet mener at til tross for at platanlønn er godt spredt vil forbud kunne begrense nye spredningskilder. Det brukes store beløp nasjonalt på å bekjempe den. Vi har ikke kontroll på egenspredning av arten, men vi kan kontrollere hvorvidt det fortsatt settes ut nye individ som vil fungere som nye spredningskilder.

Selv om platanlønn i dag står på vedlegg V i forskriften, dvs. at det er søknadskrav for utsetting av planten for profesjonelle aktører, er den i dag ikke regulert i sentrumssoner eller i private hager. For en plante med svært høy risiko i Fremmedartslista 2023 og som lett sprer seg med vindsprede frø⁹ mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Et forbud vil ha betydning for redusert spredning av platanlønn, fra private hager og sentrumssoner til sårbar natur utenfor sentrumssoner, ved hjelp av vindsprede frø.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av platanlønn i slike anlegg¹⁰ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av platanlønn. Samtidig har vi fått høringsinnspill som støtter forbud grunnet aktiv bekjempelse av platanlønn. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av platanlønn.

2.4 Storhjelms (Aconitum napellus)

Gjeldende rett

Storhjelms er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

⁹ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av platanlønn *Acer pseudoplatanus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/601>. Nedlastet 18.12.2025

¹⁰ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

Høringsinnspill

Noen høringsinstanser sier seg uenig i forbud mot storhjeml grunnet dens kulturhistoriske betydning. *NIBIO* påpeker at Norge har tre bevaringsverdige sorter av arten registrert i Planteavven®-sortimentet. Dette gjelder sortene *F. rosea*/'Carnea', cf. 'Sparsk blue', "Fruens tøffel"/"Hornindal". *NLA* mener arten er spesielt verdifull i kalde og høytliggende innlandsstrøk.

NINA er derimot positiv til forbud, men mener storhjeml og prakthjeml bør behandles likt på grunn av at de fleste ikke ser forskjell på artene.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at storhjeml ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten.

Det er kommet inn innspill om at storhjeml er en kulturhistorisk viktig plante. Enkelte sorter av storhjeml er også representert i Planteavven-sortimentet¹¹. Se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet for generell omtale om hvordan Miljødirektoratet har vurdert sorter registrert i Planteavven. At en plante er tatt inn i Planteavven-sortimentet har ingen rettslige virkninger. I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av storhjeml i slike anlegg¹² (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Miljødirektoratet vil først peke på at omsetning og utsetting til bruk i botaniske hager er unntatt fra virkeområdet til forskrift om fremmede organismer. Forbudet vil dermed ikke være til hinder for bevaringsarbeid som skjer i botaniske hager. På bakgrunn av den høye økologiske risikoen storhjeml utgjør¹³, mener Miljødirektoratet at hensynet til at bevaring også skal kunne skje utenfor botaniske hager ikke er tilstrekkelig tungtveiende til at det bør gjøres unntak for de planter som har sorter i Planteavven.

Forskriften bruker definisjonen "en fremmed organisme som ikke hører til noen art eller bestand som forekommer naturlig på stedet". I forskriften er det ikke noen grense for når organismen først har kommet til Norge, dvs. at forskriften regner storhjeml som fremmed på lik linje med arter som kommet til Norge etter 1800. At prakthjeml er en forvekslingsart til storhjeml er et argument for at de to plantene kunne blitt regulert likt. Prakthjeml oppfylte derimot ikke kriteriene for vurdering til forbud og var dermed ikke en del av høringsforslaget. Vi gjør derfor ikke noen vurdering eller tilrådning av prakthjeml her.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby storhjeml er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av storhjeml.

¹¹ https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/lmd/vedlegg/brosjyrer_veiledere_rapporter/planteavvenbrosjyre.pdf

¹² https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

¹³ Alm T, Hegre H, Solstad H, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av storhjeml *Aconitum napellus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/935>. Nedlastet 19.12.2025

2.5 Taggblåhegg (*Amelanchier alnifolia*)

Gjeldende rett

Taggblåhegg er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

Enkelte høringsinstanser sier seg uenig i forbud mot taggblåhegg grunnet bruken i grøntanlegg. *LANDSAM* mener ulempe for naturmangfold burde veies opp mot nytte i grøntanlegg, og *NLA* mener det burde vurderes geografiske restriksjoner eller beholde søknadsplikt.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at taggblåhegg ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrenset.

Taggblåhegg har i Fremmedartslista 2023¹⁴ risikokategori svært høy risiko med stort invasjonspotensial og økologiske effekter i form av interaksjoner med stedegne arter og endring i naturtype. Den forekommer særlig på grunnlendt kalkmark, men også i lukket skog. Fra første forvillede funn i 1966 har nå utbredelsen ekspandert til å dekke til og med Nordland fylke, og det er forventet minst 5-doblet fremtidig utbredelse som strekker til og med Troms. Den sprer seg lett og langt med fuglespredte frukter, som produseres rikelig. Miljødirektoratet mener at det derfor er lite hageeier og andre som setter ut planten kan gjøre for å forhindre spredning til sårbar natur. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med vindspredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Planten er i dag regulert med søknadskrav for utsetting for profesjonelle aktører.

Miljødirektoratet vurderer at det er behov for å også regulere bruk i private hager for å unngå uheldige følger for det biologiske mangfold. Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Taggblåhegg brukes ifølge Fremmedartslista 2023 som prydplante og ifølge Planteportalen som skjerm- og leplanting, fri hekk og frittstående busker¹⁵. Planteportalen oppgir at planten tåler klimasone H8 og tåler kaldt innlandsklima. Ifølge Bjørkans plantelista¹⁶ finnes det andre busker med høy herdighet, og Planteportalen lister andre busker som kan brukes som pryd¹⁷-hekkplante¹⁸. Flere av disse alternative plantene har lavere risikokategori enn taggblåhegg i Fremmedartslista 2023¹⁹. Samfunnskostnadene ved forbud er dermed begrenset og først og

¹⁴Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av taggblåhegg *Amelanchier alnifolia* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2487>. Nedlastet 19.12.2025

¹⁵<https://planteportalen.no/busker/heggsotmispel/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁶<https://planter.bjorkan.no/?type=tre&har=H8> Nedlastet 27.01.2026

¹⁷<https://planteportalen.no/store-busker/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁸<https://planteportalen.no/planter-til-frie-og-klipte-hekker/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁹Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023>. Nedlastet 19.12.2025

fremst knyttet til omstilling til andre planter for planteskoler og importører. Miljødirektoratet vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt taggblåhegg har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av taggblåhegg. Det er veldig vanskelig å skille blåhegg-artene fra hverandre, noe som tilsier at de bør få samme regulering.

2.6 Blåhegg (*Amelanchier spicata*)

Gjeldende rett

Blåhegg er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

LANDSAM hevder blåhegg er en viktig plante i grøntanlegg, og at det burde vurderes om forbud overveier nytteverdien.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at blåhegg ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Blåhegg, som sin slektning taggblåhegg, har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023²⁰, med stor invasjonspotensial og stor økologisk effekt i form av interaksjoner med stedegne arter og endring i naturtyper. Den er regnet som invasiv i flere av våre naboland, og er i Norge godt etablert opp til minst Nord-Trøndelag. Blåhegg etablerer seg i flere ulike skogtyper inkludert barskog og edellauvskog, og kan også etablere seg i for eksempel strandeng. Blåhegg kan fortrenge stedegne planter, inkludert truede og sårbare arter, og ved å danne busksjikt endre den opprinnelige naturtypen. I Norsk rødliste for naturtyper 2018 er strandeng²¹ en sårbar naturtype, og naturtypene innfor edellauvskog²² sårbare til sterkt truet, mens disse naturtypene er klassifisert som nær truet til kritisk truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025²³.

²⁰Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av blåhegg *Amelanchier spicata* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2483>. Nedlastet 19.12.2025

²¹Johansen L, Hovstad, K. A., Arnesen, A. Velle, L. G. og Svalheim, E. (2018). Strandeng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/75>

²²Blom, H. H. (2018). Frisk og temmelig frisk kalkrik edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/367>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Sterk kalkrik edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/365>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Brandrud, T. E. (2018). Sterk intermediær til ekstremt kalkrik kildemyrskogsmark med dominans av edellauvtrær, Våtmark. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/273>

²³Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 15.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 15.01.2026

Den har ifølge Fremmedartslista 2023 effektiv frøproduksjon og sprer seg lett og langt med saftige frukter som spises av fugl. Miljødirektoratet mener at det derfor er lite hageeier og andre som setter ut planten kan gjøre for å forhindre spredning. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med vindspredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Planten er i dag regulert med søknadskrav for utsetting for profesjonelle aktører. Miljødirektoratet vurderer at det er behov for å også regulere bruk i private hager for å unngå uheldige følger for det biologiske mangfold. Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Liksom taggblåhegg, brukes blåhegg ifølge Fremmedartslista 2023 som prydplante og ifølge Planteportalen som leplanting, frie og klipte hekker²⁴. Planteportalen oppgir at planten klarer klimasone H7 og tåler kaldt innlandsklima. Ifølge Bjørkans plantelista²⁵ finnes det andre busker med høy herdighet, og Planteportalen lister andre busker som kan brukes som pryd²⁶-hekkplante²⁷. Flere av disse alternative plantene har lavere risikokategori enn blåhegg i Fremmedartslista 2023²⁸. Samfunnskostnadene ved forbud er dermed begrensede og fremst knyttet til omstilling til andre planter for planteskoler og importører. Miljødirektoratet vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt blåhegg har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av blåhegg. Det er veldig vanskelig å skille blåhegg-artene fra hverandre, noe som tilsier at de bør få samme regulering.

2.7 Skogskjegg (*Aruncus dioicus*)

Gjeldende rett

Skogskjegg er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Høringsinstanser fra *LANDSAM* og *NLA* mener forbud er unødvendig så lenge kun hannplanter er i bruk, siden skogskjegg er en særbu plante. *NLA* foreslår heller regionalt forbud.

Ett høringsinnspill fra en privatperson sier seg positiv til forbud.

²⁴<https://planteportalen.no/busker/junisotmispel/> Nedlastet 27.01.2026

²⁵<https://planter.bjorkan.no/?type=tre&har=H8> Nedlastet 27.01.2026

²⁶<https://planteportalen.no/store-busker/> Nedlastet 27.01.2026

²⁷<https://planteportalen.no/planter-til-frie-og-klipte-hekker/> Nedlastet 27.01.2026

²⁸Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023>. Nedlastet 19.12.2025

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at skogskjegg ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Skogskjegg har i Fremmedartslista 2023 risikokategori svært høy risiko med stort invasjonspotensial og stor økologisk effekt²⁹. Det er en herdig plante som er etablert i hvert fall til og med Troms, og er i rask spredning med stort potensial for fortetting. Den oppgis i Fremmedartslista 2023 til å ha regelmessig blomstring og frøsetting, og at frøene spres med vind og dyr. Siden den er har egne hann- og hunnplanter (særbu) trengs det begge kjønn i en bestand for frøformering. Fremmedartslista 2023 oppgir at den først og fremst etablerer seg i skog og skogkanter og frøproduksjon og spredning av fruktene er meget effektiv.

Miljødirektoratet er enig med høringsinstanser om at fordi skogskjegg er særbu, skulle det teoretisk være mulig å begrense spredning av skogskjegg dersom det kun brukes hannplanter. Siden planten likevel er spredt i naturen i store deler av Norge, tilsier det at det ikke er kun hannplanter som er brukt. Det betyr også at det ikke kun er hannplanter i naturen i Norge og at til tross for om videre utsetting begrenses til hannplanter, finnes det hunnplanter allerede etablert i Norge som kan stå for frøproduksjon og videre spredning av planten. Miljødirektoratet vurderer at det derfor er nødvendig med forbud for planten da det ikke er tilstrekkelig med kun forbud mot hunnplanter.

Regionalt forbud er ikke vurdert til å være et realistisk tiltak siden skogskjegg ikke truer natur i en spesifikk naturtype eller geografisk region (se også kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud). Et forbud vil ikke gjelde kultivarer eller varieteter, eksempelvis sterile varianter, som, etter en vitenskapelig risikovurdering, ikke kan medføre fare for uheldige følger for det biologiske mangfold³⁰.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt skogskjegg har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av skogskjegg.

2.8 Prakttoppklokke (*Campanula glomerata* var. 'Superba')

Gjeldende rett

Prakttoppklokke er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

En del høringsinstanser stiller seg negativ til forbud mot prakttoppklokke grunnet verdien som kulturplante, herunder *Stavanger kommune*, *NLA* og *LANDSAM*. Stavanger kommune og NLA mener dette er en kulturplante som heller burde være søknadspliktig med lokale miljørisikovurderinger.

²⁹ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av skogskjegg *Aruncus dioicus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2574>. Nedlastet 19.12.2025

³⁰[https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/Vedlegg I – organismer som det er forbudt å innføre, sette ut og omsette, jf. § 5 og § 9](https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/Vedlegg_I_-_organismer_som_det_er_forbudt_å_innføre_sette_ut_og_omsette_jf._§_5_og_§_9) Nedlastet 27.01.2026

LANDSAM påpeker at ifølge Fremmedartslista 2023 har planten liten økologisk effekt, og at arten antakelig er kommet til landet allerede på 1700- eller 1800-tallet. LANDSAM mener at "*Forbud på grunn av enkelte forekomster i gammel kulturreng er et svakt grunnlag for forbud mot kultivaren/varieteten, spesielt siden den har vært etablert over lang tid, og er en gammel og verdsatt kulturplante*".

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at prakttoppklokke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten.

Prakttoppklokke har i Fremmedartslista 2023 risikokategori høy risiko, med stort invasjonspotensial og økologisk effekt som medfører endring i naturtyper³¹. Den økologiske effekten er i dag oppgitt som liten, men gjennom å danne store tette bestand fortrenger den andre arter. Den spres også med frø. Prakttoppklokke er etablert i hele landet, men har forventet økning i forekomstareal i framtida. Antall funn har akselerert de siste 25 årene. Planten er hardfør og kan brukes som hagestaude i hvert fall opp til skoggrensa. Prakttoppklokke påvirker blant annet naturtypen semi-naturlig eng gjennom å endre sammensetningen av arter. Semi-naturlig eng er i Norsk rødliste for naturtyper 2018 klassifisert som sårbar³² mens Norsk rødliste for naturtyper 2025 lister flere semi-naturlige naturtyper klassifisert som sterkt til kritisk truet³³.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av prakttoppklokke i slike anlegg³⁴ (se kapittel. 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt prakttoppklokke har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av prakttoppklokke.

2.9 Ugrasklokke (*Campanula rapunculoides*)

Gjeldende rett

Ugrasklokke er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

³¹ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av prakttoppklokke *Campanula glomerata* var. 'Superba' for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2754>. Nedlastet 19.12.2025

³² Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Semi-naturlig eng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/72>

³³ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 19.12.2025

³⁴ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

Høringsinnspill

Enkelte høringsinstanser stiller seg kritisk til forbud mot ugrasklokke, herunder *Stavanger kommune*, *NLA*, og *LANDSAM*. Stavanger kommune bemerker at arten brukes mye i grøntanlegg der de mener det er lite spredning, og mener derfor at lokale miljørisikovurderinger er mer hensiktsmessig. NLA mener også at arten heller burde være søknadspliktig på grunn av dens relevans som kulturplante.

LANDSAM mener ugrasklokke er en kulturplante som ikke burde forbys. De henviser til Fremmedartslista 2023 som vurderer at planten har liten økologisk effekt, og at kultivarer av arten kan ha kommet til Norge allerede på 1700- til 1800-tallet. De mener at grunnlag for forbudet er svakt siden det er en gammel kulturplante.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at ugrasklokke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Ugrasklokke har ifølge Artsdatabankens Fremmedartslista 2023 negative interaksjoner med stedege arter³⁵. Dette er koblet til påvirkning på semi-naturlig eng der den kan fortrenge andre planter, også rødlistede planter. Semi-naturlig eng er i Norsk rødliste for naturtyper 2018 klassifisert som sårbar³⁶, mens Norsk rødliste for naturtyper 2025 lister flere semi-naturlige naturtyper klassifisert som sterkt til kritisk truet³⁷. Et forbud mot ugrasklokke vil forhindre deling av planter mellom hageeiere, og dermed nye spredningskilder. Hvis planten er lite i bruk har det begrensede konsekvenser for samfunnet om den blir forbudt.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av ugrasklokke i slike anlegg³⁸ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av ugrasklokke. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av ugrasklokke.

2.10 Mispelararter (*Cotoneaster* sp.)

Gjeldende rett

De fleste av de vurderte mispelartene er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

³⁵ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av ugrasklokke *Campanula rapunculoides* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2720>. Nedlastet 27.01.2026

³⁶ Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Semi-naturlig eng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/72>

³⁷ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 19.12.2025

³⁸ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

Krypmispel, blankmispel, og mupinmispel er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Generelle høringsinnspill for mispelarter

Flere høringsinstanser stiller seg positiv til forslag om forbud mot 13 mispelarter, herunder *Mattilsynet*, *NINA*, *statsforvalteren i Vestfold og Telemark* og *Sabima*.

Andre høringsinstanser stiller seg kritiske til forslaget, herunder *Agder fylkeskommune* og *Østfold fylkeskommune* så vel som noen høringsinstanser som stiller seg kritisk til forbud mot vintermispel og/eller blankmispel. For innspill spesifikt knyttet til vinter- og blankmispel, se egne kapitler under. De samme høringsinstansene påpeker også at arter innenfor *Cotoneaster*-slekten har ulik grad av fuglespredning, og regner med at dette er en del av vurderingen for forbud.

Mattilsynet påpeker at tiltak som reduserer forekomsten av forvillede bestander av mispel i norsk natur også vil bidra til å redusere smittepresset og risikoen for introduksjon av pærebrann til fruktdyrking og nye områder. NINA fremhever at mispel utgjør en av de største utfordringene for biologisk mangfold i norsk natur, særlig i kyststrøk på Sørlandet, Vestlandet og Østlandet. De understreker at alle fremmede mispelarter har potensial for spredning og negativ økologisk effekt, og støtter et forbud mot alle fremmede mispelarter – uavhengig av om de er i handel i dag eller ikke. NINA mener det er viktig å forby arter som ennå ikke er fullt etablert i naturen for å forebygge fremtidige problemer. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark støtter forbudet og peker på at kalkmark er særlig utsatt for spredning av mispel. *Statsforvalteren i Innlandet* er også positive til forbudet, da arten bekjempes i verneområder. Sabima gir sin støtte til vurderingene av mispelarter til bruk i private hager og grøntanlegg.

Miljødirektoratets generelle vurdering for mispelartene som var foreslått forbudt

Vi har gjennomført en samlet vurdering av alle mispelartene som ble foreslått forbudt i høringsforslaget. Denne vurdering gjelder for de mispelarter som ikke fikk noen artsspesifikke høringsinnspill:

- kinamispel (*C. ascendens*)
- mørkmispel (*C. atropurpureus*)
- bulkemispel (*C. bullatus*)
- tyttebærmispel (*C. hjelmqvistii*)
- breibladmispel (*C. latifolius*)
- mupinmispel (*C. moupinensis*)
- *C. przewalskii*
- kystmispel (*C. symondsii*)
- spissmispel (*C. villosulus*)

Disse artene vil kun bli omtalt her i den generelle vurderingen av mispelarter. Grunnen til at disse mispelartene ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at de oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med at samfunnskostnader av forbud ble vurdert til å være begrensede.

Spredningsbiologi er en del av kriteriene som er brukt i vurderingene i høringsforslaget, og en viktig bidragende årsak til at disse plantene kvalifisert til vurdering. Alle de vurderte mispelartene,

har bær som spises og spres av fugl³⁹. For planter med høy eller svært høy risiko og som lett sprer seg med vindsprede frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Det er et styrkende argument for nasjonalt forbud at dette også vil være positivt for å bekjempe planteskadegjørere, som pærebrann.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby disse mispelartene er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av mispelartene kinamispel, mørkmispel, bulkemispel, tyttebærmispel, breibladmispel, mupinmispel, *C. przewalskii*, kystmispel og spissmispel.

De mispelarter som fikk artsspesifikke høringsinnspill vurderes nedenfor. Dette gjelder vintermispel, krypmispel og blankmispel.

2.10.1 Vintermispel (*Cotoneaster dammeri*)

Gjeldende rett

Vintermispel er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Se i tillegg de generelle høringsinnspillene for mispelarter.

³⁹Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av kinamispel *Cotoneaster ascendens* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2929>. Nedlastet 18.12.2025; Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av mørkmispel *Cotoneaster atropurpureus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2166>. Nedlastet 18.12.2025; Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av bulkemispel *Cotoneaster bullatus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2927>. Nedlastet 18.12.2025; Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av tyttebærmispel *Cotoneaster hjelmqvistii* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2923>. Nedlastet 18.12.2025; Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av breibladmispel *Cotoneaster latifolius* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1314>. Nedlastet 18.12.2025; Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av mupinmispel *Cotoneaster moupinensis* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2920>. Nedlastet 18.12.2025; Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av *Cotoneaster przewalskii* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/5511>. Nedlastet 18.12.2025; Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av kystmispel *Cotoneaster symondsii* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2914>. Nedlastet 18.12.2025; Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av spissmispel *Cotoneaster villosulus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2912>. Nedlastet 18.12.2025

Ifølge Hagelandsgruppen AS finnes det ingen gode erstatninger eller alternativer for denne arten og de mener den må fjernes i forslaget. Agder fylkeskommune mener at *C. ×suecicus* bør unnlates og ikke vurderes sammen med *C. dammeri*. Østfold fylkeskommune mener at kultivaren *C. ×suecicus* 'Skogholm' bør unntas, selv om *C. dammeri* og *C. ×suecicus* er vurdert sammen.

LANDSAM oppgir at ifølge Fremmedartslista 2023 er den økologiske effekten som vintermispel utgjør er på grunnlendt kalkmark. Deres erfaring er at 'Skogholmen' sprer seg lite. De er uenig i forbud, men ønsker at dersom forbud mot vintermispel vedtas, bør kultivarene *C. ×suecicus* 'Skogholmen' og *C. ×suecicus* 'Coral Beauty' tillates. De er hybrider, men *C. dammeri* er et av opphavene til *C. ×suecicus* som er vurdert sammen med *C. dammeri* i fremmedartslista.

Miljødirektoratets vurdering

Se også den samlede vurderingen for alle mispelarter.

Grunnen til at vintermispel ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Ifølge Fremmedartslista 2023 blir vintremispel⁴⁰ innført som hagebusk, og anvendes for dekning av skråninger, murer og bergflater. Det samme bruksområde oppgis for *C. dammeri* i Planteportalen, som bruker navnet teppemispel⁴¹. Planteportalen oppgir flere andre planter i sin artikkel om planter til bunndekke (markdekke)⁴². Blant de plantene er det flere med lavere risikokategori i Fremmedartslista 2023, og som ikke er vurdert for forbud.

Vintermispel (*C. dammeri*) og *C. ×suecicus* er i høringsvurderingen håndtert som to forskjellige planter, til tross for om de vurderes sammen i Fremmedartslista 2023. Vintermispel oppfylte det økologiske innslagspunkt for å vurderes opp mot samfunnsnytte, mens *C. ×suecicus* ikke gjorde det. *C. ×suecicus* er dermed ikke vurdert i høringsforslaget og det forelå ikke noe forslag om å forby den planten. Da disse to plantene er vanskelig å skille mellom kunne det være et argument for å også forby *C. ×suecicus*. Siden *C. ×suecicus* ikke ble vurdert i høringsforslaget har Miljødirektoratet konkludert med å ikke gi noen vurdering eller tilrådning til *C. ×suecicus* her.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt vintermispel har unike nøkkellkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av vintermispel (*C. dammeri*).

2.10.2 Krypmispel (*Cotoneaster horizontalis*)

Gjeldende rett

Krypmispel er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

⁴⁰ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av vintermispel *Cotoneaster dammeri* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2926>. Nedlastet 18.12.2025

⁴¹ <https://planteportalen.no/busker/teppemispel/> Nedlastet 27.01.2026

⁴² <https://planteportalen.no/planter-til-bunndekke-markdekke/> Nedlastet 27.01.2026

Høringsinnspill

Se i tillegg de generelle høringsinnspillene for mispelarter.

LANDSAM stiller seg uenig i forbud for krypmispel. De viser til Fremmedartslisten 2023, der det står at arten er særlig ekspansiv på tørt, baserikt grunnlende i Sørøst-Norge, og det er denne effekten som er utslagsgivende.

Miljødirektoratets vurdering

Se også den samlede vurderingen for alle mispelarter.

Grunnen til at krypmispel ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Krypmispel er et plantekompleks som har fått risikokategori svært høy risiko i Fremmedartslista 2023 grunnet stor invasjonspotensial og medfører endring i naturtyper, noe som motsvarer høy økologisk effekt⁴³. Den har aseksuell frøformering og kan dermed kjapt gi opphav til en hel bestand fra et individ. Den fortrenger andre planter gjennom å danne tette matter. Det er særlig naturtyper med baserikt berg som er utsatt, og dette er naturtyper som har mange truede arter. Fremmedartslista 2023 oppgir den som invasiv i slike naturtyper, men også i for eksempel lysåpen skog. I dag er det først og fremst den truede⁴⁴ naturtypen åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone som er påvirket, men Artsdatabanken forventer i Fremmedartslista 2023 at planten raskt vil bli problematisk flere steder langs kysten. Siden planten produserer bær som spres med fugl, og slik spredning kan skje over betydelig avstand fra der planten er satt ut, vil det være vanskelig å begrense spredning og sikre at nye utsettinger ikke truer naturmangfold. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Samfunnet bruker store beløp på å bekjempe mispelarter og de er ofte forvekslingsarter til hverandre. Dette tilsier at et forbud vil ha stor nytteverdi gjennom å redusere spredningskilder vi kan kontrollere. Siden det finnes alternative planter med lavere risikokategori for markdekke (se omtale under vintermispel), vil kostnadene av forbudet være begrensede.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt krypmispel har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av krypmispel.

⁴³Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av krypmispel *Cotoneaster horizontalis* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2922>. Nedlastet 19.12.2025

⁴⁴Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 15.01.2026

2.10.3 Blankmispel (*Cotoneaster lucidus*)

Gjeldende rett

Blankmispel er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

Se det generelle høringsinnspillet for mispelarter. I tillegg har det kommet artsspesifikke høringsinnspill om blankmispel.

Hagelandgruppen AS mener det ikke finnes gode erstatninger eller alternativer og at arten bør fjernes fra forslaget. *LANDSAM* viser til at arten har stor betydning som hekkplante, særlig i Nord-Norge og utsatte steder i Sør-Norge, hvor det ikke finnes mange alternativer. De peker på at arten har hardighet H8 og at den fortrenger andre buskarter i enkelte naturtyper, men mener det er urimelig å forby den gitt dens store betydning.

En privatperson opplyser at hen har hatt arten i hagen i Bodø i 40 år uten å se spredning, og mener det er uforståelig at den forbys i disse områdene. *NLA* fremhever at arten er en viktig hekkplante i vindutsatte områder og vanskelig å erstatte, og foreslår at den beholdes som søknadspliktig.

Miljødirektoratets vurdering

Se også den samlede vurderingen for alle mispelarter.

Grunnen til at blankmispel ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Blankmispel har i Fremmedartslista 2023 risikokategori svært høy risiko grunnet stort invasjonspotensial og stor økologisk effekt knyttet til endring i naturtyper⁴⁵. Den forekommer forvillet i mer eller mindre hele landet, men det er fortsatt rom for fortetting. Derfor er det i Fremmedartsliste 2023 forventet en dobling av utbredelsen i fremtiden. Den er hardfør og kan etablere seg under svært ulike klimatiske forhold. Blankmispel har spredt seg til mange naturtyper, slik som ulike typer skog, eng og beitemark, og grunnlendt kalkmark i låglandet. Sistnevnte naturtype inneholder mange truede arter. Der den etablerer seg fortrenger den andre buskarter, men den skaper også busksjikt i naturtyper som naturlig er fattig på busker. Planten er i Fremmedartslista 2023 oppgitt som en av de mest ekspansive fremmede buskeartene i Norge.

Videre oppgir Fremmedartslista 2023 at blankmispel produserer bær som er svært populære hos fugler og den spres med fugl over betydelig avstand fra der planten er satt ut. Den har asekseuell frøformering og kan dermed kjapt gi opphav til en hel bestand fra et individ. Det er dermed vanskelig å begrense spredning og sikre at nye utsettelser ikke truer naturmangfold. Samfunnet bruker store beløp på å bekjempe mispelarter og de er ofte forvekslingsarter til hverandre. Dette tilsier at et forbud vil ha stor nytteverdi gjennom å redusere spredningskilder vi kan kontrollere. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener

⁴⁵Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av blankmispel *Cotoneaster lucidus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2931>. Nedlastet 19.12.2025

Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Ifølge Bjørkans plantelista⁴⁶ finnes det andre busker med herdighet H8 og Planteportalen lister andre busker som tåler mye vind⁴⁷ eller kan brukes som hekkplante⁴⁸. Flere av disse alternative plantene har lavere risikokategori i Fremmedartslista 2023⁴⁹.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby blankmispel er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av blankmispel.

2.11 Sibirhagtorn (*Crataegus sanguinea*)

Gjeldende rett

Sibirhagtorn er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

NINA sier seg enig i forbud for sibirhagtorn, men mener forbud også burde gjelde andre asiatiske og amerikanske hagtorn siden det er vanskelig å skille på artene.

NLA mener derimot at sibirhagtorn er en historisk og hardfør art som burde flyttes til søknadspliktig eller kun forbys geografisk.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at sibirhagtorn ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Sibirhagtorn brukes ifølge Fremmedartslista 2023 som prydbus⁵⁰, og Planteportalen oppgir at den også egner seg som le- og hekkeplante⁵¹. Ifølge Bjørkans planteliste⁵² og Planteportalen⁵³ finnes det flere hardføre busker og trær som kan brukes til le- og hekkeplante eller frittstående tre. Flere av de har lavere risikokategori enn sibirhagtorn⁵⁴. Samfunnskostnadene ved forbud er dermed begrensede og fremst knyttet til omstilling til andre planter for planteskoler og importører. Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår

⁴⁶<https://planter.bjorkan.no/?type=tre&har=H8> Nedlastet 27.01.2026

⁴⁷<https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026

⁴⁸<https://planteportalen.no/planter-til-frie-og-klipte-hekker/> Nedlastet 27.01.2026

⁴⁹Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023.

<https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023>. Nedlastet 19.12.2025

⁵⁰ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av sibirhagtorn *Crataegus sanguinea* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2956>. Nedlastet 19.12.2025

⁵¹ <https://planteportalen.no/lovtraer/sibirhagtorn/> Nedlastet 27.01.2026

⁵² <https://planter.bjorkan.no/?har=H6> Nedlastet 27.01.2026

⁵³ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026

⁵⁴ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av sibirhagtorn *Crataegus sanguinea* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2956>. Nedlastet 19.12.2025

søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av sibirhagtorn i slike anlegg⁵⁵ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

At nærbeslektede planter er vanskelig å skille mellom er godt argument for å også forby forvekslingsarter til de planter som forbys. Det var derimot ikke noen annen hagtornsart som oppfylte de økologiske kriteriene som ble brukt i høringsforslaget, og det var derfor ikke noen andre hagtornsarter som ble vurdert til forbud i høringsforslaget. Miljødirektoratet foretar ikke noen vurdering i tilrådningsdokumentet av planter som ikke ble vurdert i høringsforslaget.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av sibirhagtorn. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av sibirhagtorn.

2.12 Kuletistel (*Echinops sphaerocephalus*)

Gjeldende rett

Kuletistel er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Enkelte høringsinstanser er negativ til forbud mot kuletistel, herunder er det *LANDSAM* og *Stavanger kommune* som spesifikt nevner arten. LANDSAM gir uttrykk for at det ikke er grunnlag for forbud siden arten ifølge Fremmedartslista 2023 har størst effekt på grunnlendt kalkmark på Sørøstlandet. Stavanger kommune mener arten brukes mye i grøntanlegg, og at det derfor ville være mere hensiktsmessig med lokale miljørisikovurderinger.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at kuletistel ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten.

Kuletistel har ifølge Fremmedartslista 2023⁵⁶ negative interaksjoner med stedege arter, i form av at den danner tette kratt i grasmark som enger og grunnlendt kalkmark. Flere av disse naturtypene er klassifisert fra sårbare til kritisk truet i Norsk rødliste for naturtyper 2018 (for eksempel semi-naturlig eng (sårbar), åpen grunnlendt kalkrik mark i borenemoral sone (sterkt

⁵⁵ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

⁵⁶ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023).

Magnoliophyta: Vurdering av kuletistel *Echinops sphaerocephalus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/3053>. Nedlastet 28.11.2025

truet), slåttemark (kritisk truet))⁵⁷. I de naturtypene vokser det også flere sårbare og truede planter.

Miljødirektoratet vurderer at det finnes mange stauder med lavere risikokategori, og Fremmedartslista 2023 nevner blå kuletistel (*Echinops bannaticus*) og balkankuletistel (*Echinops exaltatus*) som arter som i dag har erstattet kuletistel i hager og anlegg. Ifølge Bjørkans planteliste har sørkuletistel (*Echinops ritro*) samme herdighet (H6) som kuletistel⁵⁸. Dette er ikke en plante som er risikovurdert av Artsdatabanken, og det er derfor ukjent hvilken risiko den utgjør for norsk naturmangfold. Siden det finnes alternativer vurderer Miljødirektoratet at samfunnskostnadene ved forbud er begrensede og fremst knyttet til omstilling til andre planter for planteskoler og importører. Miljødirektoratet vurderer videre at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud og kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt kuletistel har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av kuletistel.

2.13 Sølvbusk (*Elaeagnus commutata*)

Gjeldende rett

Sølvbusk er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Enkelte høringsinstanser stiller seg kritiske til forbud mot sølvbusk ut ifra metodene brukt for å sette forbud, herav Agder fylkeskommune, Østfold fylkeskommune og LANDSAM.

Agder fylkeskommune og Østfold fylkeskommune mener det burde stilles strengere krav til forbud enn Artsdatabankens metoder.

LANDSAM er også kritisk til bruken av Fremmedartslista 2023, og påpeker at utslagsgivende effekt er knyttet til tilstandsendringer i naturtypen sanddynemark, og mener da at det er unødvendig med nasjonalt forbud.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at sølvbusk ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

⁵⁷ Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Brune dyner og dynehei i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/271>

⁵⁸ <https://planter.bjorkan.no/?navnesok=tistel> Nedlastet 27.01.2026

Sølvbusk er vurdert til risikokategori svært høy risiko i Fremmedartslisten 2023⁵⁹ grunnet stort invasjonspotensial og at den medfører endring i naturtyper gjennom at den tilfører nitrogen til jordsmonnet, og gir tilstandsendringer i den truede naturtypen sørlig etablert sanddynemark (stert truet i norsk rødliste for naturtyper)⁶⁰. Ifølge Fremmedartslista 2023 kan sølvbusk potensielt også etablere seg på flommark. Planten sprer seg med meget effektiv klonal vekst med rotskudd, og kan også reproducere med frøproduksjon som gir saftige frukter som kan spres med fugl. Miljødirektoratet vurderer at det derfor er vanskelig å begrense spredning av planten fra der den er satt ut. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Se kapittel 2.5.1 i tilrådningsdokumentet for omtale av kriteriene som ble brukt i vurderingene av forslag til forbud. Kriteriene hadde blant annet føringer om hvor stor usikkerhet som kunne knyttes til risikokategori for at de skulle være oppfylt. For eksempel, planter med risikokategori svært høy risiko i Fremmedartslista 2023 kunne ikke ha en usikkerhet som gikk ned til lav risiko. Sølvbusk oppfylte kriteriene for planter med svært høy risiko i kriteriesettet.

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud og kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt sølvbusk har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av sølvbusk.

2.14 Spolebusk (*Euonymus europaeus*)

Gjeldende rett

Spolebusk er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Noen høringsinstanser er kritisk til forbud mot spolebusk, herunder *Statens vegvesen*, *LANDSAM* og *NLA*. Statens vegvesen gir uttrykk for at det ikke finnes alternativer med tanke på bruksområde og herdighet. LANDSAM mener ut ifra Fremmedartslista 2023 at arten har vært i Norge over lang tid og har veldig begrenset spredning. De mener derfor at et forbud er urimelig. NLA mener spolebusk er en god plante som vintergrønt innslag og som tåler skygge godt, og burde heller være søknadspliktig.

⁵⁹ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av sølvbusk *Elaeagnus commutata* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/3042>. Nedlastet 22.12.2025

⁶⁰ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av sølvbusk *Elaeagnus commutata* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/3042>. Nedlastet 28.11.2025

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at spolebusk ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Spolebusk har i Fremmedartslista 2023 risikokategori høy risiko⁶¹, med stort invasjonspotensial. Ifølge Fremmedartslista 2023 kan spolebusk ha negative interaksjoner med stedegne arter, og den er beskrevet som invasiv i naturtypene åpen grunnlendt kalkmark og semi-naturlig eng. Disse naturtypene er sterkt truet⁶² til sårbar⁶³ i Norsk rødliste for naturtyper 2018. I den oppdaterte Norsk rødliste for naturtyper 2025 er de ulike naturtypene innenfor semi-naturlig eng klassifisert som sterkt eller kritisk truet⁶⁴, mens særlig rik åpen grunnlendt mark er sterkt truet⁶⁵. I framtiden er det mulig at den vil fortrenge arter, muligens også rødlistede arter, i lågurt-kalklågurtskog, som også er sårbare naturtyper i Norsk rødliste for naturtyper 2018⁶⁶, mens det er flere naturtyper innenfor lågurtskog som er nær truet til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025⁶⁷. Fremmedartslista 2023 oppgir videre at spolebusk har fuglespredte frø, og Miljødirektoratet vurderer at spredning fra der den er planten derfor er vanskelig å stoppe. For en plante med høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Statens vegvesen nevner den som en art det ikke finnes gode alternativer for. Miljødirektoratet mener at nytten av bruken ved å stabilisere masser, må veies opp mot spredning til naturen og skaden planten da utgjør. Ifølge Planteportalen finnes det flere vindtålige⁶⁸ eller salttålige⁶⁹ planter, og planter som hindrer erosjon⁷⁰. Miljødirektoratet ser at det kan bli en omstillingskostnad knyttet til forbud mot spolebusk, men vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

⁶¹ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av spolebusk *Euonymus europaeus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/47>. Nedlastet 01.12.2025

⁶² Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>

⁶³ Høitomt, T., Evju, M., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i sørboreal sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/269>; Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Semi-naturlig eng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/72>

⁶⁴ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026

⁶⁵ Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 22.12.2025

⁶⁶ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>

⁶⁷ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026

⁶⁸ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026

⁶⁹ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026

⁷⁰ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-hindrer-erosjon/> Nedlastet 27.01.2026

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby spolebusk er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av spolebusk.

2.15 Veirødsvingel (*Festuca rubra* subsp. *commutata*)

Gjeldende rett

Veirødsvingel er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Mange høringsinstanser er negative til et forbud mot veirødsvingel. NIBIO, Utomhus Østfold Gress, Felleskjøpet Agri SA, Felleskjøpet Rogaland Agder SA og Strand Unikorn AS, Agder og Østfold fylkeskommuner, Norsk frøavlerlag og LANDSAM mener det ikke finnes gode alternativer for frøblandinger til kortklippede gressplenarealer.

NIBIO oppgir videre at veirødsvingel er det mest brukte plengraset i Norge, og at det er utviklet et norsk sortsmateriale. Importen av veirødsvingel har gått ned etter at den først kom på fremmedartslista ifølge NIBIO. At veirødsvingel er den mest brukte grasarten i plenfrøblandinger, for både grøntanlegg og private hager, støttes av Felleskjøpet Agri SA, Felleskjøpet Rogaland Agder SA og Strand Unikorn AS

Norsk frøavlerlag sier at frøproduksjon og salg av norske sorter har betydelig kommersiell betydning, og Utomhus Østfold Gress hevder at forbud mot veirødsvingel vil få alvorlige økonomiske konsekvenser for plengrasproduksjon i Norge.

LANDSAM viser også til at det må skilles mellom plen og natur, og at Statens vegvesen har sluttet å bruke arten i sine frøblandinger for flere år siden. De påpeker også at arten har små krav til gjødsel og plantevernmidler.

Felleskjøpet Agri SA, Felleskjøpet Rogaland Agder SA og Strand Unikorn AS hevder at endret regulering av veirødsvingel er i motstrid med matloven og jordloven. De etterspør vurdering av slik motstrid og hvilken lov som skal ha forrang. Videre formidler de at såvareforretninger mener at faren for spredning av veirødsvingel fra klippede areal er liten, og at planten har kvaliteter som andre grasarter ikke har.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at veirødsvingel ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Den økologiske effekten til veirødsvingel er ifølge Fremmedartslista 2023⁷¹ at den kan overføre genetisk materiale til stedegne gressarter. Artsdatabanken klassifiserer det som en massiv genetisk forurensning av hjemlige underarter. Hjemlig rødsvingel (*F. rubra*, inkludert de norske rasene bakkerødsvingel *F. rubra* subsp. *rubra*, sandrødsvingel *F. rubra* subsp. *arenaria* og polarrødsvingel *F. rubra* subsp. *richardsonii*) er vurdert til livskraftig i Norsk rødliste for arter 2021⁷².

Veirødsvingel oppgis i Fremmedartslista 2023 å ha stort invasjonspotensial. Frø spres med trafikk og transport, men frøene har ikke spesielle spredningstilpasninger ellers. Veirødsvingel etablerer seg først og fremst på skrotemark, noe som gjør at den trolig har liten innflytelse på stedegne naturtyper. Veirødsvingel er noe mer robust enn hjemlig rødsvingel og tåler slitasje og tørke bedre, og den er brukt langs veianlegg i stor omfatting. I høringsforslaget brukte Miljødirektoratet NIBIO-rapporten Frøavl av rødsvingel (Aamlid, 2017) som en del av kunnskapsgrunnlag for å vurdere om det finnes gode alternativer til veirødsvingel⁷³. Basert på opplysningene fra blant annet NIBIO-rapporten vurderte Miljødirektoratet i høringsforslaget at det finnes alternativer til veirødsvingel.

Høringsinnspillene kan tyde på at den kommersielle interessen og bruken av veirødsvingel er mer ustrakt, og at det er større usikkerhet knyttet til fullgode alternativer, enn vi var klar over i høringsforslaget. Det vil være en stor omstilling for bransjen og forbrukere å bytte ut alle plenblandinger, noe som også krever at det finnes reelle alternative gressarter å gå over til. Høringsinnspillene tilsier at det er større usikkerhet knyttet til reelle alternativer enn det som ble lagt til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det per i dag er usikkert hvorvidt mulige alternative gressarter omtalt i NIBIO-rapporten eller på Planteportalen⁷⁴ og Bjørkans planteliste⁷⁵, er slike reelle alternativer.

På bakgrunn av den nye informasjonen ser vi at vi ikke har nok oversikt over konsekvensene av forbud til å foreslå forbud. Miljødirektoratet går derfor bort fra forslag om forbud mot veirødsvingel.

2.16 Kjempemjødurt (*Filipendula camschatica*)

Gjeldende rett

Kjempemjødurt er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

⁷¹ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av veirødsvingel *Festuca rubra* subsp. *commutata* for Fastlands-Norge med havområder.

Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/142>. Nedlastet 01.12.2025

⁷² Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av rødsvingel *Festuca rubra* for Norge. Rødliste for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/32045>. Nedlastet 01.12.2025

⁷³ https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/bitstream/handle/11250/2451945/rodsvingel_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y Nedlastet 27.01.2026

⁷⁴ <https://planteportalen.no/grontanlegg/> Nedlastet 27.01.2026

⁷⁵ <https://planter.bjorkan.no/?type=gre> Nedlastet 27.01.2026

Høringsinnspill

NIBIO er uenig i forbud da de mener kjempemjødurt er betegnet som bevaringsverdig art med to sorter i *Plantearven*-sortimentet. Det gjelder sortene a f. Rosea, «Dønna» og f. Rosea "Stormarknes"

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at kjempemjødurt ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Miljødirektoratet har mottatt innspill om at enkelte sorter av kjempemjødurt er representert i *Plantearven*-sortimentet⁷⁶. Se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet for generell omtale om hvordan Miljødirektoratet har vurdert sorter registrert i *Plantearven*. At en plante er tatt inn i *Plantearven*-sortimentet har ingen rettslige virkninger.

Miljødirektoratet vil først peke på at omsetning og utsetting til bruk i botaniske hager er unntatt fra virkeområdet til forskrift om fremmede organismer. Forbudet vil dermed ikke være til hinder for bevaringsarbeid som skjer i botaniske hager. På bakgrunn av den høye økologiske risikoen storhjeml utgjør⁷⁷, mener Miljødirektoratet at hensynet til at bevaring også skal kunne skje utenfor botaniske hager ikke er tilstrekkelig tungtveiende til at det bør gjøres unntak for de planter som har sorter i *Plantearven*.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby kjempemjødurt er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av kjempemjødurt.

2.17 Moskusjordbær (*Fragaria moschata*)

Gjeldende rett

Moskusjordbær er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Høringsinstansen NINA mener det er mye moskusjordbær allerede, og at det er vanskelig å bekjempe og stoppe spredningen av denne arten.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at moskusjordbær ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

⁷⁶ https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/lmd/vedlegg/brosjyrer_veiledere_rapporter/plantearvenbrosjyre.pdf Nedlastet 27.01.2026

⁷⁷ Alm T, Hegre H, Solstad H, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av storhjeml *Aconitum napellus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/935>. Nedlastet 19.12.2025

Miljødirektoratet mener at til tross for at moskusjordbær er godt spredt vil et forbud kunne begrense nye spredningskilder. Vi har ikke kontroll på egenspredning av planten, men vi kan kontrollere hvorvidt det fortsatt settes ut nye individ som vil fungere som nye spredningskilder. I høringsforslaget vurderte Miljødirektoratet at det ikke var noen stor kommersiell interesse knyttet til moskusjordbær. Dermed vil konsekvensene av forbud være begrensede.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av moskusjordbær. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av moskusjordbær.

2.18 Alpeasal (*Hedlundia mougetii*)

Gjeldende rett

Alpeasal er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Enkelte høringsinstanser sier seg uenig i forbud mot alpeasal. *LANDSAM* påpeker at ifølge Fremmedartslista 2023 er den økologiske effekten knyttet til naturtypen grunnlent kalkmark, og sier seg derfor uenig i forbud.

NLA hevder alpeasal er en viktig anleggsplante som er vindsterk, og mener derfor arten heller burde være søknadspliktig.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at alpeasal ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Den økologiske effekten til alpeasal, ifølge Fremmedartslista 2023⁷⁸, er at den forventes å ha fortrenngningseffekt grunnet at den forekommer i store mengder. Dette gjelder særlig for grunnlent kalkmark, som er sårbare til sterkt truede naturtyper i Norsk rødliste for naturtyper 2018⁷⁹ og nær truede til sterkt truede naturtyper i Norsk rødliste for naturtyper 2025⁸⁰. Der kan

⁷⁸ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av alpeasal *Hedlundia mougetii* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/432>. Nedlastet 23.12.2025

⁷⁹ Høitomt, T., Evju, M., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlent sterkt kalkrik mark i sørboreal sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/269>; Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlent sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>

⁸⁰ Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Intermediær til litt kalkrik åpen grunnlent mark. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/16>. Nedlastet 23.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlent mark i mellom- og nordboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/18>. Nedlastet 23.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlent mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 23.12.2025

planten føre til endret artssammensetning og dermed tilstandsendring. Den har fuglespredte frukter, som potensielt kan spres over lange avstander. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Planteportalen oppgir flere andre busker og trær som tåler vind⁸¹ og har høy herdighet, deriblant stedegne planter og planter med lavere risikokategori i Fremmedartslista 2023. Miljødirektoratet vurderer derfor at det finnes alternativer.

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud og kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden til å forby alpeasal er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av alpeasal.

2.19 *Heracleum pubescens*

Gjeldende rett

Den her *Heracleum*-arten er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Høringsinnsstanen NINA mener arten neppe vil bli omsatt i Norge, og at forbud har liten hensikt. De mener andre *Heracleum*-arter er langt mer risikable.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at *H. pubescens* ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Miljødirektoratet er enig med NINA om at det er lite som tilsier at nettopp denne *Heracleum*-arten vil bli omsatt i Norge i stor utstrekning. Derimot kan denne arten forveksles med andre *Heracleum*-arter, også arter som allerede er forbudt⁸². Derfor mener vi at et nasjonalt forbud er hensiktsmessig. Det vil også kunne forhindre mulig privat bytte av planter. Siden det ikke er knyttet kommersiell interesse til planten vil konsekvensene av forbud være begrensede.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av *H. pubsecens*. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av *H. pubescens*.

⁸¹ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026

⁸² https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_9#KAPITTEL_9 Nedlastet 27.01.2026

2.20 Dagfiol (*Hesperis matronalis*)

Gjeldende rett

Dagfiol er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

LANDSAM mener dagfiol har vært spredt over lang tid og forekommer for det meste i sterkt endret fastmark, gjengroende slåtteeeng og beitemark på baserik grunn, ifølge Fremmedartslista 2023. LANDSAM mener dermed at arten ikke burde være noe problem, og at den ikke omsettes mye uansett, men brukes i gamle hager.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at dagfiol ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Miljødirektoratet vil først peke på at omsetning og utsetting til bruk i botaniske hager er unntatt fra virkeområdet til forskrift om fremmede organismer. Forbudet vil dermed ikke være til hinder for bevaringsarbeid som skjer i botaniske hager.

Dagfiol oppgis i Fremmedartslista 2023⁸³ å ha stort invasjonspotensial og en økologisk effekt knyttet til negative interaksjoner med stedegne arter og endring i naturtyper. Den invaderer ifølge Fremmedartslista 2023 blant annet slåtteeeng og beitemark, og kan utkonkurrere sårbare arter i de naturtypene. Det avgjørende kriteriet for økologisk effekt i Fremmedartslista 2023 er negative effekter på trua arter og nøkkelarter i naturtypene seminaturlig eng og åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone, og negative effekter i naturtypen semi-naturlig eng. Disse naturtypene er sårbare til kritisk truet i Norsk rødliste for naturtyper 2018⁸⁴, og nær truet til kritisk truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025⁸⁵. Dagfiol har ifølge Fremmedartslista 2023 rikelig frøformering, og frøene spres dels gjennom å sprette korte distanser og videre over større distanser med hjelp av menneskelig aktivitet. Miljødirektoratet mener at det er hensiktsmessig å forby dagfiol for å ivareta naturen den truer.

Da planten ikke er populær nå, vurderer Miljødirektoratet at det medfører svært få ulemper for interessenter å inkludere den på forbudslisten. Dette vil sikre at planten ikke blir populær igjen og at planten ikke spres gjennom å byttes privat. Siden det ikke er knyttet kommersiell interesse til planten vil konsekvensene av forbud være begrensede.

⁸³ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av dagfiol *Hesperis matronalis* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023.

Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/295>. Nedlastet 23.12.2025

⁸⁴ Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Semi-naturlig eng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/72>; Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Slåttemark, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/76>

⁸⁵ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt dagfiol har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av dagfiol.

2.21 Hybridgullregn (*Laburnum ×watereri*)

Gjeldende rett

Hybridgullregn er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Enkelte høringsinstanser stiller seg negative til forbud mot hybridgullregn. *Agder fylkeskommune*, *Østfold fylkeskommune* og *LANDSAM* uttrykker misnøye med Artdatabankens metoder. LANDSAM spesifiserer at Fremmedartslista 2023 vurderer arten til å ha liten økologisk effekt, og at siden begge foreldreartene er forbudt burde hybriden fremdeles kunne plantes. LANDSAM, *NLA* og høringsinnspill fra en privatperson påpeker også at dette er en viktig kulturhistorisk plante. *NLA* mener arten heller burde være søknadspliktig.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at hybridgullregn ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Fremmedartslista 2023 oppgir at den økologiske effekten til hybridgullregn kommer av at planten tilfører nitrogen til jordsmonnet som dermed potensielt endrer artssammensetningen. Videre danner planten tette kratt og fortrenger andre planter, inkludert truede arter, i naturtyper som lågurtskog og kalklågurtskog. Disse naturtypene er klassifisert som sårbare i Norsk rødliste for naturtyper 2018⁸⁶ og inkluderer naturtyper klassifisert som sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025⁸⁷. Videre sier Fremmedartslista 2023 at hybridgullregn har et stort invasjonspotensial⁸⁸. Den sprer sine frø med vind og kanskje med fugl. Det stemmer at spredningspotensialet er mindre sammenliknet med foreldreartene. Miljødirektoratet vurderer likevel at plantens vindspredte frø gjør at det er vanskelig å begrense spredning fra der den er

⁸⁶ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>

⁸⁷ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lågurt-bærling-lågurtskog, dominert av edellauvtrær, i svakt kontinental seksjon. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/1339>. Nedlastet 23.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lågurt-bærling-lågurtskog, dominert av boreale lauvtrær, i boreonemoral og sørboreal sone og svakt kontinental seksjon. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/1334>. Nedlastet 23.12.2025

⁸⁸ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av hybridgullregn *Laburnum ×watereri* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/373>. Nedlastet 23.12.2025

plantet ut, og at dette tilsier at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av hybridgullregn i slike anlegg⁸⁹ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen, og kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby hybridgullregn er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget, eller hvorvidt planten har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av hybridgullregn.

2.22 Sølvvetann (*Lamiastrum galeobdolon* subsp. *argentatum*)

Gjeldende rett

Sølvvetann er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Høringsinnspill fra *Stavanger kommune* stiller seg negativ til forbud og mener sølvvetann brukes mye i grøntanlegg og oppleves ikke som problematisk. De hevder lokale miljørisikovurderinger er mer hensiktsmessig.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at sølvvetann ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Sølvvetann har ifølge Fremmedartslista 2023⁹⁰ stort invasjonspotensial og sprer seg både med frø og utløpere, og den danner meget store kloner og den omtales som invaderende i næringsrik skog. Ifølge Fremmedartslista 2023 består plantens økologiske effekt av fortrenghing der den kan overta feltsjiktet i skog, slik som lågurtskoger, og fortrenge truete arter. Disse naturtypene er klassifisert som sårbare i Norsk rødliste for naturtyper 2018⁹¹ og inkluderer naturtyper

⁸⁹ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

⁹⁰ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av sølvvetann *Lamiastrum galeobdolon* subsp. *argentatum* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/365>. Nedlastet 23.12.2025

⁹¹ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>

klassifisert som sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025⁹². Miljødirektoratet vurderer at dette tilsier at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av sølvtvetann. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av sølvtvetann.

2.23 Parkgulltvetann (*Lamiastrum galeobdolon* subsp. *galeobdolon*)

Gjeldende rett

Parkgulltvetann er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Stavanger kommune mener visse arter, som parkgulltvetann, brukes mye i grøntanlegg, og burde derfor heller ha lokale miljørisikovurderinger enn nasjonalt forbud.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at parkgulltvetann ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten.

For parkgulltvetann gjelder mye av det samme som for sølvtvetann, og de to plantene blir ofte forvekslet med hverandre. Parkgulltvetann har ifølge Fremmedartslista 2023⁹³ stort invasjonspotensial og sprer seg både med frø og utløpere, og den danner store, tette bestand. Ifølge Fremmedartslista 2023 består plantens økologiske effekt av fortrenkning der den kan overta feltsjiktet i skog, slik som lågurtskoger, og fortrenge truede arter. Disse naturtypene er klassifisert som sårbare i Norsk rødliste for naturtyper 2018⁹⁴ og inkluderer naturtyper

⁹² Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lågurt-bæryng-lågurtskog, dominert av edellauvtrær, i svakt kontinental seksjon. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/1339>. Nedlastet 23.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lågurt-bæryng-lågurtskog, dominert av boreale lauvtrær, i boreonemoral og sørboreal sone og svakt kontinental seksjon. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/1334>. Nedlastet 23.12.2025

⁹³ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vøllering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av parkgulltvetann *Lamiastrum galeobdolon* subsp. *galeobdolon* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/364>. Nedlastet 23.12.2025

⁹⁴ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>

klassifisert som sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025⁹⁵. Miljødirektoratet vurderer at dette tilsier at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt parkgulltvetann har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av parkgulltvetann.

2.24 Blåleddved (*Lonicera caerulea*)

Gjeldende rett

Blåleddved er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill stiller seg kritisk til forbud mot blåleddved, herunder *Jårvik gård*, *Njøs frukt og bær AS*, *Norsk landbruksforvaltning AS*, *Riksantikvaren*, *NLA* og privatpersoner. Riksantikvaren trekker frem at dette er en kulturhistorisk viktige planter som mangler gode alternativer.

Jårvik gård mener at blåleddved kan regnes som naturlig i Norge, og at det finnes kultivarer som ikke sprer seg like lett som blåleddved. Njøs frukt og bærseier AS fremhever at haskap-sortene til bærproduksjon har svært lite spredningspotensial og konkurrerer lite med hjemlige busker og trær om fugler som spredningsvektor. De understreker at haskap er en viktig og ny matplante med særdeles gunstige effekter på folkehelsen, og at det ikke finnes alternative planter som kan fylle samme funksjon.

Norsk landbruksrådgiving SA mener at underarten *kamtschatica* (honningbær) bør unntas fra forbudet på grunn av nytteverdien og den kommersielle interessen, og fordi dyrkede kultivarer ikke sprer seg. En privatperson mener blåleddved bør forbys fordi den er invasiv. Likevel påpeker hen at nyere haskap-sorter, særlig de siste ti årene, har svært gode egenskaper for bærdyrkere og vil ikke være invasive eller hindre utryddelse av blåleddved. NLA fremhever at leddvedartene generelt er svært robuste i vindutsatte strøk og vanskelige å erstatte, og mener de bør fortsatt stå oppført som søknadspliktig.

⁹⁵ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lågurt-bærling-lågurtskog, dominert av edellauvtrær, i svakt kontinental seksjon. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/1339>. Nedlastet 23.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lågurt-bærling-lågurtskog, dominert av boreale lauvtrær, i boreonemoral og sørboreal sone og svakt kontinental seksjon. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/1334>. Nedlastet 23.12.2025

Sabima støtter forbudet og understreker viktigheten av tiltaket. *Statsforvalteren i Innlandet* er særlig positive til forslaget om å forby blåleddved, som det jobbes med å bekjempe i verneområder.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at blåleddved ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at samfunnsnyttene av planten ikke medfører tilstrekkelig store effekter for at et forbud skulle anses urimelig.

Blåleddved har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023⁹⁶, med stort invasjonspotensial og økologisk effekt knyttet til interaksjon med stedegne arter. Den kan etablere seg i flere ulike naturtyper og danner tette kratt som gir naturtypene et nytt busksjikt og fortrenger andre arter. Fortrengning av stedegne arter er spesielt nevnt for lågurtskog, naturtyper som er sårbare i Norsk rødliste for naturtyper 2018⁹⁷, og inntil sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025⁹⁸. Videre har blåleddved ifølge Fremmedartslista 2023 fuglespredte bær, som kan spres lange avstand, noe som gjør at Miljødirektoratet vurderer det som vanskelig å stoppe spredning fra der den er plantet. Videre er arten i dagens forskrift regulert med søknadskrav for profesjonelle aktører, men den er ikke regulert for privat bruk. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Flere høringsinnspill viser til at det er uklarheter rundt taksonomien knyttet til haskap/honningbær og hvorvidt det er egne arter eller underarter/sorter til blåleddved. Miljødirektoratet følger Artsdatabanken og håndterer haskap/honningbær som sorter til blåleddved. I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av blåleddved i slike anlegg⁹⁹ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Vi ønsker videre å peke på at forbudene i forskrift om fremmede organisme ikke gjelder "kultivarer eller varieteter, eksempelvis sterile varianter, som, etter en vitenskapelig risikovurdering, ikke kan medføre fare for uheldige følger for det biologiske mangfold". Noen slik vitenskapelig risikovurdering foreligger ikke i dag for haskap/honningbær, men hvis en slik risikovurdering i fremtiden skulle vise at haskap/honningbær er ufarlig for naturmangfoldet vil de sortene være unntatt forbudet.

Miljødirektoratet mener fortsatt at det finnes alternativer med lavere risiko for naturmangfoldet som kan brukes istedenfor blåleddved. Planteportalen omtaler for eksempel flere planter til bruk

⁹⁶ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av blåleddved *Lonicera caerulea* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2526>. Nedlastet 20.01.2026

⁹⁷ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>

⁹⁸ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 20.01.2026

⁹⁹ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

langs veger og gater¹⁰⁰, og vindsterke planter¹⁰¹. Det finnes også alternativer til bruken som prydhedekkbusk¹⁰².

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnsnyttene av å bruke blåleddved er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger ny informasjon i høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av blåleddved.

2.25 Skjermleddved (*Lonicera involucrata*)

Gjeldende rett

Skjermleddved er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Ifølge høringsinnspill fra *Statens vegvesen* finnes det ikke alternativer til denne arten med tanke på bruksområde og hardighet.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at skjermleddved ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Statens vegvesen nevner leddvedsarter som planter det ikke finnes gode alternativer for. Miljødirektoratet mener at nytten av bruken til å stabilisere masser, må veies opp mot spredning til naturen og skaden planten da utgjør. Skjermleddved har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023¹⁰³, med stort invasjonspotensial og økologisk effekt knyttet til endring i naturtyper gjennom å tilføre et nytt sjukt. Den produserer store mengder saftige bær som spres med fugl. Den er hardfør og godt tilpasset norske klimaforhold. Skjermleddved er funnet helt nord til Troms og har hatt sin ekspansjon i Norge siden 2000-tallet. Planten forventes i fremtiden fortrenge andre planter i en rekke naturtyper, og konkurrere med stedegne bærproduserende busker. Skjermleddved har allerede i dag negativ effekt på naturtypen lågurtedellauvskog, som er sårbar i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹⁰⁴, og nær truet til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025¹⁰⁵. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener

¹⁰⁰ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁰¹ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁰² <https://planteportalen.no/planter-til-frie-og-klippe-hekker/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁰³ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av skjermleddved *Lonicera involucrata* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/467>. Nedlastet 23.12.2025

¹⁰⁴ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>

¹⁰⁵ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026

Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Ifølge Planteportalen finnes det flere vindtålige¹⁰⁶ eller salttålige¹⁰⁷ planter, og planter som hindrer erosjon¹⁰⁸, planter til bruk langs veier og gater¹⁰⁹, og til pryd¹¹⁰- og hekkbusk¹¹¹. Vi ser at det kan bli en omstillingskostnad knyttet til forbud mot skjermleddved, men vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnsnyttene av å bruke skjermleddved er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av skjermleddved.

2.26 Tatarleddved (*Lonicera tatarica*)

Gjeldende rett

Tatarleddved er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

Ifølge høringsinnspill fra *Statens vegvesen* finnes det ikke alternativer til denne arten med tanke på bruksområde og herdighet.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at tatarleddved ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Statens vegvesen nevner leddvedsarter som planter det ikke finnes gode alternativer for. Miljødirektoratet mener at nytten av bruken ved å stabilisere masser, må veies opp mot spredning til naturen og skaden planten da utgjør. For tatarleddved gjelder mye av det samme som for skjermleddved: ifølge Fremmedartslista 2023¹¹² er det en plante med stort invasjonspotensial, som har god produksjon av bær som spres med fugl. Tatarleddved har risikokategori høy risiko og en økologisk effekt knyttet til fortrenkning av stedegne arter og naturtyper, og er etablert med negative effekter i ulike typer lågurtskog. Dette er naturtyper som

¹⁰⁶ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁰⁷ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁰⁸ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-hindrer-erosjon/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁰⁹ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026

¹¹⁰ <https://planteportalen.no/store-busker/> Nedlastet 27.01.2026

¹¹¹ <https://planteportalen.no/planter-til-frie-og-klippe-hekker/> Nedlastet 27.01.2026

¹¹² Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av tatarleddved *Lonicera tatarica* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/461>. Nedlastet 23.12.2025

i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹¹³ er klassifisert som sårbare, og i Norsk rødliste for naturtyper 2025¹¹⁴ er inkluderer naturtyper fra nær truet til sterkt truet. For en plante med høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Ifølge Planteportalen finnes det flere vindtålige¹¹⁵ eller salttålige¹¹⁶ planter, og planter som hindrer erosjon¹¹⁷, planter til bruk langs veier og gater¹¹⁸, og til prydd¹¹⁹- og hekkbusk¹²⁰. Vi ser at det kan bli en omstillingskostnad knyttet til forbud mot skjermleddved, men vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnsnyttene av å bruke tatarleddved er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av tatarleddved.

2.27 Fagerfredløs (*Lysimachia punctata*)

Gjeldende rett

Fagerfredløs er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Stavanger kommune og NLA mener fagerfredløs heller burde være søknadspliktig på grunn av bruk i grøntanlegg og viktighet som kulturplante.

Statsforvalteren i Innlandet er derimot positiv til et eventuelt forbud siden arten bekjempes i deres verneområder.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at fagerfredløs ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed ville være begrensede.

¹¹³ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>

¹¹⁴ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026

¹¹⁵ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026

¹¹⁶ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026

¹¹⁷ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-hindrer-erosjon/> Nedlastet 27.01.2026

¹¹⁸ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026

¹¹⁹ <https://planteportalen.no/store-busker/> Nedlastet 27.01.2026

¹²⁰ <https://planteportalen.no/planter-til-frie-og-klippe-hekker/> Nedlastet 27.01.2026

Dette er en plante som er utbredt i naturen og som aktivt bekjempes, slik illustrert med innspillet fra Statsforvalteren i Innlandet. I Fremmedartslista 2023¹²¹ er utbredelsesområdet til fagerfredløs oppgitt til å være hele landet til og med Troms, men at planten trolig er sterkt underregistrert. Den er forventet til å ha fullt opp sitt potensial for forekomstareal de nærmeste 50 årene grunnet sin ekspansjonshastighet. Fagerfredløs har ifølge Fremmedartslista 2023 effektiv klonalvekst og kan danne nye bestand fra biter av jordstengler, invasjonspotensialet er derfor stort. Den har risikokategori svært høy risiko med økologiske effekten at den fortrenger andre arter. Dette inkluderer nær truede og truede arter og i naturtyper som semi-naturlig eng og flomskogsmark. Disse naturtypene er sårbare i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹²², mens i Norsk rødliste for naturtyper 2025 er semi-naturlig eng klassifisert som sterkt til kritisk truet¹²³ for, og flomskogsmark¹²⁴ inkluderer naturtyper som er klassifisert som sårbar (for eksempel sørlig flomskog med bærtrær og sørlig flomskog med lauvtrær) til sterkt truet (flomskog med edellauvstrær). For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av fagerfredløs i slike anlegg¹²⁵ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av fagerfredløs. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av fagerfredløs.

¹²¹ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av fagerfredløs *Lysimachia punctata* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/527>. Nedlastet 29.12.2025

¹²² Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Semi-naturlig eng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/72>; Framstad, E. (2018). Flomskogsmark, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/393>

¹²³ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 29.12.2025; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 27.01.2026

¹²⁴ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 29.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Ferskvanns-flomskogsmark, dominert av edellauvtrær. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/182>. Nedlastet 29.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Ferskvanns-flomskogsmark, dominert av bartrær, i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/180>. Nedlastet 29.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Ferskvanns-flomskogsmark, dominert av boreale lauvtrær, i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/183>. Nedlastet 29.12.2025

¹²⁵ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

2.28 Mahonie (*Mahonia aquifolium*)

Gjeldende rett

Mahonie er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

NLA er kritisk til forbud og mener mahonie heller burde være søknadspliktig på grunn av at det er en kulturplante.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at mahonie ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Mahonie har risikokategori høy risiko i Fremmedartslista 2023¹²⁶ med stort invasjonspotensial og medfører strukturendring i naturtyper den etablerer seg i. Videre har planten rik frøproduksjon og spres med fugl over lange avstander. Fremmedartslista 2023 oppgir at mahonie er i ferd med å bli invasiv i åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone, en naturtype som er sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹²⁷, og Norsk rødliste for naturtyper 2025¹²⁸ (særlig rik åpen grunnlendt mark). Videre oppgis mahonie å ha negative effekter på planten knollmjødurt (*Filipendula vulgaris*), som er klassifisert som sårbar i Norsk rødliste for arter 2021¹²⁹. For en plante med høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Miljødirektoratet mener videre at det finnes alternative busker og trær, med samme herdighetssone som mahonie eller høyere, se Bjørkans planteliste¹³⁰. Flere av disse har lavere risikokategori enn mahonie. Planteportalen nevner båndberberis (*Berberis gagnepainii*) som lignende plante¹³¹, den er klassifisert som ingen kjent risiko i Fremmedartslista 2023¹³². Ifølge Planteportalen er bruksområdet til mahonie særlig markdekke og underplanting til

¹²⁶ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av mahonie *Mahonia aquifolium* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/523>. Nedlastet 29.12.2025

¹²⁷ Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>

¹²⁸ Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 29.12.2025

¹²⁹ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av knollmjødurt *Filipendula vulgaris* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/18286>. Nedlastet 30.12.2025

¹³⁰ <https://planter.bjorkan.no/?type=tre&har=H4> Nedlastet 27.01.2026

¹³¹ <https://planteportalen.no/busker/glansmahonia/> Nedlastet 27.01.2026

¹³² Fløistad IS, Solstad H, Hegre H, Alm T, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av båndberberis *Berberis gagnepainii* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/5396>. Nedlastet 30.12.2025

oppstammede trær og busker, og for den bruken lister de flere andre planter¹³³, inkludert med lignende herdighet og lavere risikokategori.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av mahonie i slike anlegg¹³⁴ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt mahonie har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av mahonie.

2.29 Rogneple (*Malus toringo*)

Gjeldende rett

Rogneple er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill er kritiske til forbud mot rogneple. *Stavanger kommune* og *NLA* hevder at arten brukes mye i grøntanlegg og er vanskelig å erstatte, og det derfor heller burde vurderes lokale miljørisikovurderinger.

Andre høringsinnspill, herunder *Agder fylkeskommune*, *Østfold fylkeskommune* og *LANDSAM* mener taksonomien til arten er uklar, og at det derfor burde stilles usikkerhet til forbud før det finnes mer informasjon om arten.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at rogneple ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Rogneple har høy risiko i Fremmedartslista 2023¹³⁵, med stort invasjonspotensial. Den produserer store mengder saftige frukter som spres med fugl, opptil flere kilometer fra der den er plantet. Videre oppgis rogneple å kunne fortrenge stedegne arter og bidra med nytt busksjikt i skinnere skogtyper og dermed årsake tilstandsendring. Det er lågurtedellauvskog som angis som naturtypen den har en negativ effekt på. Dette er en naturtype som er klassifisert som

¹³³ <https://planteportalen.no/planter-til-bunndekke-markdekke/> Nedlastet 27.01.2026

¹³⁴ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

¹³⁵ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av rogneple *Malus toringo* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1970>. Nedlastet 27.01.2026

sårbar i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹³⁶, og som nær truet til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025¹³⁷. For en plante med høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Fremmedartslista 2023 omtaler at det er noe uklar taksonomi knyttet til rogneple, og Miljødirektoratet regner derfor ikke det som ny informasjon. Planteportalen¹³⁸ oppgir *M. toringo*, *M. sargentii* og *M. sieboldii* som synonymer, mens de i Fremmedartslista 2023 er håndtert som to taksa der det ene er *M. sargentii* mens det andre *M. toringo* + *M. sieboldii*. Sargenteple (*M. sargentii*) oppfyller ikke kriteriene for å bli vurdert for forbud, og har lav risiko i Fremmedartslista 2023¹³⁹. Etter naturmangfoldloven § 9 andre punktum skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å unnlate å treffe tiltak der det foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Miljødirektoratet mener på denne bakgrunn at Artsdatabankens vurderinger er tilstrekkelig grunnlag for å foreslå et forbud.

Planten oppgis i Planteportalen å være vindsterk og bruksområder er frittstående busk, buskgruppe, fri hegg og leplante. Planteportalens artikkel om busker og trær som tåler mye vind¹⁴⁰ lister flere planter med lavere risikokategori enn rogneple. Miljødirektoratet vurderer at det finnes mulige alternative planter, og at samfunnskostnadene ved forbud dermed først og fremst er knyttet til omstilling til andre planter.

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt rogneple har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av rogneple.

¹³⁶ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>

¹³⁷ Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lågurt-bærling-lågurtskog, dominert av edellauvtrær, i svakt kontinental seksjon. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/1339>. Nedlastet 30.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lyng- og lav-lågurtskog, dominert av edellauvtrær. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/72>. Nedlastet 30.12.2025; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Lågurt-bærling-lågurtskog, dominert av edellauvtrær, i sterkt oseanisk seksjon. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/47>. Nedlastet 30.12.2025

¹³⁸ <https://planteportalen.no/busker/sargenteple/> Nedlastet 27.01.2026

¹³⁹ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av sargenteple *Malus sargentii* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/488>. Nedlastet 30.12.2025

¹⁴⁰ <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026

2.30 Russeblåstjerne (*Othocallis siberica*)

Gjeldende rett

Russeblåstjerne er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Enkelte høringsinnspill stiller seg kritisk til forbud mot russeblåstjerne. *NINA* er usikker på om forbud vil gjøre noen forskjell med tanke på utbredelsen av arten. *LANDSAM* bemerker at ut ifra Fremmedartslista 2023 har russeblåstjerne liten økologisk effekt, og er en plante som er brukt i hager i lang tid, og mener dermed forbud er ugunstig.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at russeblåstjerne ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Russeblåstjerne har høy risiko i Fremmedartslista 2023¹⁴¹, med stort invasjonspotensial, og oppgis til å lett forvilles og naturaliseres. Den danner massive bestand som sannsynligvis gir fortrenningseffekt på stedegne arter, inkludert sårbare og truede planter. Russeblåstjerne er funnet i havstrand, flomarksskog, og oppgis ha negativ effekt på trua eller nøkkelarter i lågurt- og kalklågurtskoger. Naturtypene flomarksskog, lågurtedellauskog og kalk- og lågurtfurskog er klassifisert som sårbare i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹⁴², og inkluderer flere naturtyper fra nær truet til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025¹⁴³.

Russeblåstjerne har ifølge Fremmedartslista 2023 effektiv frøproduksjon og spredning via frø og løk. Den oppgis til å være i full innmarsj i norsk natur og er funnet helt nord til Troms. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Miljødirektoratet legger til grunn føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter.

Til tross for om russeblåstjerne allerede forekommer i store deler av landet vurderer Miljødirektoratet at et forbud vil begrense nye spredningskilder. Dessuten vil et forbud både kunne bidra til lavere bekjempelseskostnader, og til å forhindre deling mellom private hageeiere.

Høringsinnspill peker på at dette er en tradisjonell og mye brukt vårplante/vårløk. Planteportal lister en rekke knoll- og løkvekster¹⁴⁴, inkludert planter med lavere risikokategori enn

¹⁴¹ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av russeblåstjerne *Othocallis siberica* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/673>. Nedlastet 30.12.2025

¹⁴² Framstad, E. (2018). Flomarksskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/393>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>

¹⁴³ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 30.12.2025; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 30.12.2025

¹⁴⁴ <https://planteportalen.no/knoll-og-lokvekster/> Nedlastet 27.01.2026

russeblåstjerne. Miljødirektoratet mener derfor at det finnes alternative planter, og at samfunnskostnadene ved forbud først og fremst er knyttet til omstilling.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt russeblåstjerne har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av russeblåstjerne.

2.31 Kornvalmue (*Papaver rhoeas*)

Gjeldende rett

Kornvalmue er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Mange høringsinnspill stiller seg kritisk til forbud mot kornvalmue. *Agder fylkeskommune*, *LANDSAM* og *Østfold fylkeskommune* er kritisk til kravene og metodene brukt for å velge ut hvilke planter som burde forbys, og mener kornvalmue har liten økologisk risiko. *NINA* og *NLA* mener også at arten har liten økologisk risiko og dermed ikke burde forbys.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at kornvalmue ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrenset.

Kornvalmue er i Fremmedartslista 2023¹⁴⁵ klassifisert som en dørstokkart, med stort invasjonspotensial. Den vil ifølge Fremmedartslista 2023 kunne reprodusere seg i Norge i fremtiden med pågående klimaendringer, og dette er i tillegg en plante som er registrert introdusert i 29 land¹⁴⁶. Miljødirektoratet legger til grunn føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter. Miljødirektoratet vurderer at et forbud vil kunne hindre spredning og etablering i Norge.

Bjørkans planteliste¹⁴⁷ lister mange andre valmuearter, inkludert mange med hardighet klimasone H6-8. Blant disse valmueartene er det flere som i Fremmedartslista 2023¹⁴⁸ har lav eller ingen kjent risiko. Dette gjelder for eksempel kaliforniavalmue (*Eschscholzia californica*), alpevalmue (*P. alpinum*), atlasvalmue (*P. atlanticum*), brakkvalmue (*P. dubium* subsp. *dubium*). Miljødirektoratet vurderer at det derfor finnes alternativer til kornvalmue.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt kornvalmue har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet

¹⁴⁵ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av kornvalmue *Papaver rhoeas* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/713>. Nedlastet 30.12.2025

¹⁴⁶ GBIF: <https://www.gbif.org/species/2888443> Nedlastet 27.01.2026

¹⁴⁷ <https://planter.bjorkan.no/?navnesok=valmue> Nedlastet 27.01.2026

¹⁴⁸ Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023>. Nedlastet 02.01.2026

vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av kornvalmue.

2.32 Villvin (*Parthenocissus inserta*)

Gjeldende rett

Villvin er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill stiller seg kritisk til forbud mot villvin, herunder *Riksantikvaren*, *Innlandet fylkeskommune*, *Statens vegvesen*, *Vestfold fylkeskommune*, *LANDSAM*, *Nordland fylkeskommune* og *NLA*.

Riksantikvaren og NLA påpeker viktigheten av villvin som en kulturhistorisk plante. NLA, Vestfold fylkeskommune og Nordland fylkeskommune påpeker at arten kun er et problem i visse deler av landet, og at den dermed heller burde få regionale forbud.

Riksantikvaren, Innlandet fylkeskommune, Statens vegvesen og Nordland fylkeskommune mener også at det ikke finnes gode nok alternativer for arten.

LANDSAM viser til Fremmedartslista 2023, og mener hardførheten gjør den egnet for klimasone 6-8 og er derfor uenig i forbud.

Sabima støtter forbudet og understreker viktigheten.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at villvin ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at samfunnsnyttene til planten ikke medfører tilstrekkelig store effekter for at et forbud skulle anses som urimelig. Miljødirektoratet vurderte at rådhusvillvin er et alternativ til villvin, siden rådhusvillvin er en dørstokkart med lav risiko i Fremmedartslista 2023.

Villvin har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023¹⁴⁹, med stort invasjonspotensial og økologisk effekt knyttet til etablering i ulike typer skog, slik som kalkfuruskog, edelløvskog og flommarksskog, samt negativ effekt på åpen grunnlendt kalkmark. Dette er naturtyper som er sårbare til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹⁵⁰, og inkluderer naturtyper som er

¹⁴⁹ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av villvin *Parthenocissus inserta* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/697>. Nedlastet 02.01.2026

¹⁵⁰ Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>; Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Høitomt, T., Evju, M., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i sørboreal sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/269>; Framstad, E. (2018). Flomskogsmark, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/393>; Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>

nær truet til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025¹⁵¹. Ifølge Fremmedartslista 2023 spres villvin med skudd som rotslår og danner store kloner, og produserer bær som spres med fugl. Det virker ifølge Fremmedartslista 2023 være usikkert hvorvidt villvin i dag produserer frø i Norge. Likevel er det registrert mange etablerte forekomster. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg ut i naturen mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Statens vegvesen har i høringen gitt innspill om at dette er en plante som det er vanskelig å finne alternativer til. Miljødirektoratet anerkjenner at Statens vegvesen har behov for planter med andre egenskaper enn det som kreves i private hager eller grøntanlegg. Miljødirektoratet mener fortsatt at det ikke er synonymt med mangel på alternativer. Rådhusvillvin kan ha noe mindre herdighet enn de andre to villvinsartene: H3 mot H6 for villvin ifølge Planteportalen¹⁵², mens Bjørkans planteliste¹⁵³ oppgir H4-6 for rådhusvillvin. Det er derfor mulig at rådhusvillvin ikke kan erstatte villvin til all bruk. Ifølge Planteportalen¹⁵⁴ finnes det derimot flere planter som er salt- eller vindtålige, for sur jord, som kan brukes som markdekke eller til bruk på nylig blottlagt jord. Planteportalen¹⁵⁵ lister også andre klatreplanter, inkludert med herdighet klimasone H6-8. Miljødirektoratet vurderer at det finnes mulige alternativer til villvin og at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet, men anerkjenner at det vil medføre en omstillingskostnad, særlig for spesifikk bruk som for eksempel til Statens vegvesen.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av villvin i slike anlegg¹⁵⁶ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnsnyttene av å bruke villvin er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger ny informasjon i høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av villvin.

¹⁵¹ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 02.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025.

<https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 02.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 02.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 02.01.2026

¹⁵² <https://planteportalen.no/?s=villvin> Nedlastet 27.01.2026

¹⁵³ <https://planter.bjorkan.no/?navnesok=villvin> Nedlastet 27.01.2026

¹⁵⁴ <https://planteportalen.no/planter-som-vokser-pa-naeringsfattig-og-nylig-blottlagt-jord/> Nedlastet 27.01.2026;

<https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/planter-til-bunndekke-markdekke/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁵⁵ <https://planteportalen.no/klatreplanter-slyngplanter-2/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁵⁶ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

2.33 Klatrevillvin (*Parthenocissus quinquefolia*)

Gjeldende rett

Klatrevillvin er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill sier seg uenig i forbud mot klatrevillvin, herunder *Stavanger kommune*, *Riksantikvaren*, *Statens vegvesen*, *Innlandet fylkeskommune*, *LANDSAM*, *Nordland fylkeskommune* og *NLA*.

Stavanger kommune mener det bør vurderes om lokale miljørisikovurderinger ved bruk av fremmede arter i urbane grøntanlegg er mer hensiktsmessig enn et nasjonalt forbud. De påpeker at enkelte planter brukes mye i grøntanlegg i Stavanger og ikke oppleves som problematiske med tanke på spredning fra disse anleggene.

Riksantikvaren fremhever at dette er en kulturhistorisk viktige planter som mangler gode alternativer. NLA fremhever at arten er en svært viktig kultur- og anleggsplante, og at den ikke utgjør et problem i områder som Rogaland. De foreslår at reguleringen heller bør differensieres geografisk.

Statens vegvesen, Innlandet fylkeskommune og Nordland fylkeskommune understreker at flere av artene på listen ikke har gode nok alternativer med tanke på bruksområde og herdighet.

LANDSAM viser til at arten i henhold til Fremmedartslista 2023 er i ferd med å bli utbredt, spesielt langs utsprengte berg og støyskjermer, med økende forekomster på grunnlendt kalkmark ved indre Oslofjord. De peker på spredningsveier som hageutkast og klonal vekst fra planting langs veier. LANDSAM mener det er urimelig å forby arten.

Sabima støtter forbudet og understreker viktigheten av tiltaket.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at klatrevillvin ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at samfunnsnyttan av planten ikke medfører tilstrekkelig store effekter for at et forbud skulle anses som urimelig. Miljødirektoratet vurderte at rådhussvillvin er et alternativ til klatrevillvin, siden rådhussvillvin er en dørstokkart med lav risiko i Fremmedartslista 2023.

Klatrevillvin har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023¹⁵⁷, med stort invasjonspotensial og negative effekter på trua arter eller nøkkelarter i naturtypen åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone. Dette er en naturtype som er klassifisert som sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹⁵⁸, og Norsk rødliste for naturtyper 2025¹⁵⁹. Ifølge Fremmedartslista 2023 spres

¹⁵⁷ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av klatrevillvin *Parthenocissus quinquefolia* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/696>. Nedlastet 02.01.2026

¹⁵⁸ Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>

¹⁵⁹ Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal

villvin med skudd som rotslår og danner store kloner, og produserer bær som spres med fugl. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Statens vegvesen har i høringen gitt innspill om at dette er en plante som det er vanskelig å finne alternativer til. Miljødirektoratet anerkjenner at Statens vegvesen har behov for planter med andre egenskaper enn det som kreves i private hager eller grøntanlegg. Vi mener fortsatt at det ikke er synonymt med mangel på alternativer. Rådhusvillvin kan ha noe mindre herdighet enn de andre to villvinsartene: H3 mot H4 for klatrevillvin ifølge Planteportalen¹⁶⁰, mens Bjørkans planteliste¹⁶¹ oppgir H4-6 for rådhusvillvin og H5-6 for klatrevillvin. Det er derfor mulig at rådhusvillvin ikke kan erstatte klatrevillvin til all bruk. Ifølge Planteportalen¹⁶² finnes det derimot flere planter som er salt- eller vindtålige, for sur jord, som kan brukes som markdekke eller til bruk på nylig blottlagt jord. Planteportalen¹⁶³ lister også andre klatreplanter, inkludert med herdighet klimasone H6-8. Miljødirektoratet vurderer at det finnes mulige alternativer til klatrevillvin og at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet, men anerkjenner at det vil medføre en omstillingskostnad, særlig for spesifikk bruk som for eksempel til Statens vegvesen.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av klatrevillvin i slike anlegg¹⁶⁴ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud, og kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnsnyttene av å bruke klatrevillvin er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger ny informasjon i høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av klatrevillvin.

sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 02.01.2026

¹⁶⁰ <https://planteportalen.no/?s=villvin> Nedlastet 27.01.2026

¹⁶¹ <https://planter.bjorkan.no/?navnesok=villvin> Nedlastet 27.01.2026

¹⁶² <https://planteportalen.no/planter-som-vokser-pa-naeringsfattig-og-nylig-blottlagt-jord/> Nedlastet 27.01.2026 ; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026 ; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026 ; <https://planteportalen.no/planter-til-bunndekke-markdekke/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁶³ <https://planteportalen.no/klatreplanter-slyngplanter-2/> Nedlastet 27.01.2026

¹⁶⁴ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

2.34 Bergknapparter (*Phedimus* sp.)

Generelle høringsinnspill

NIBIO mener det bør vurderes å bruke et regionalt forbud for de nye foreslåtte bergknappartene, med anledning til å bruke disse i Nord-Norge. Det bør også vurderes en overgangsperiode på noen få år for å få på plass bedre løsninger basert på stedegent materiale nasjonalt.

Østfold fylkeskommune ønsker at regionale forbud fortsatt skal vurderes for *Phedimus* sp.

Sabima støtter vurderingene til Miljødirektoratet.

2.34.1 Japanbergknapp (*Phedimus ellacombeanus*)

Gjeldende rett

Japanbergknapp er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Se generelle høringsinnspill for bergknapparter.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at japanbergknapp ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Japanbergknapp klassifiseres i Fremmedartslista 2023¹⁶⁵ som en dørstokkart, og Miljødirektoratet vurderer at et forbud dermed vil kunne hindre etablering i Norge. Den er nært beslektet gullbergknapp (*P. kamtschaticus*), og har høy risiko og usikkerhet opp til svært høy risiko i Fremmedartslista 2023. Den økologiske effekten til japanbergknapp består av fortrenningseffekt på stedegne arter og endring i naturtyper. Den etablerer seg først og fremst i åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone, som er en sterkt truet naturtype¹⁶⁶. Japanbergknapp produserer frø, men sprer seg også i like stor grad med skuddfragmenter. For en dørstokkart som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Ifølge Fremmedartslista 2023 innføres japanbergknapp først og fremst som prydplante. Miljødirektoratet legger til grunn føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter. Miljødirektoratet vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

¹⁶⁵ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av japanbergknapp *Phedimus ellacombeanus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2007>. Nedlastet 06.01.2026

¹⁶⁶ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 07.01.2026

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt japanbergknapp har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av japanbergknapp.

2.34.2 Sibirbergknapp (*Phedimus hybridus*)

Gjeldende rett

Sibirbergknapp er i dag oppført på forskriftens vedlegg I og V. Forbudet gjelder ikke innførsel, utsetting og omsetning til/på grønne tak. For utsetting på grønne tak i kommuner med forekomst av naturtypen åpen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet i Østfold, Akershus, Oslo, Vestfold, Hedmark, Oppland, Buskerud og Telemark fylker kreves det tillatelse, jf. § 11 og vedlegg V. Utsetting på grønne tak i andre deler av landet krever ikke tillatelse. Kravet om tillatelse gjelder kun ved utsetting på grønne tak i kommuner med forekomst av naturtypen åpen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet i Østfold, Akershus, Oslo, Vestfold, Hedmark, Oppland, Buskerud og Telemark fylker. Utsetting på grønne tak i andre deler av landet krever ikke tillatelse. Utsetting i andre områder enn grønne tak er forbudt, jf. § 9 og vedlegg I.

Høringsinnspill

I tillegg til de generelle innspillene støtter *Oslo kommune* endringen om å flytte denne arten fra vedlegg V til vedlegg I, da grønne tak er en effektiv spredningsvei for arter via vektorene vind, vann og fugl.

Miljødirektoratet vurdering

Sibirbergknapp er i dag på vedlegg I og vedlegg V i forskrift om fremmede organismer¹⁶⁷, men med begrensninger i omfang av regulering. Grunnen til at sibirbergknapp ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at planten allerede i dag er noe regulert, særlig for profesjonelle aktører, men at et nasjonalt forbud som også gjelder også for private hager vil gi bedre beskyttelse av naturen den truer.

Sibirbergknapp har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023¹⁶⁸, med både stort invasjonspotensial og stor økologisk effekt. Den er funnet nord til Trøndelag og Nordland. Planten danner heldekkende matter, og etablerer seg i den strekt truede naturtypen åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone¹⁶⁹, der den fortrenger stedege rødlistede arter slik

¹⁶⁷ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/VedleggI-organismer-som-det-er-forbudt-a-innfore-sette-ut-og-omsette>, jf. § 5 og § 9 Nedlastet 27.01.2026

¹⁶⁸ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av sibirbergknapp *Phedimus hybridus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/41>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁶⁹ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 07.01.2026

som aksveronika (*Veronica spicata*)¹⁷⁰, dragehode (*Dracocephalum ruyschiana*)¹⁷¹, smaltimotei (*Phleum phleoides*)¹⁷² og nikkesmelle (*Silene nutans*)¹⁷³. Ifølge Fremmedartslista 2023 sprer sibirbergknapp seg med frø, horisontale sideskudd og hovedsakelig med skuddfragment. Den er innført som prydblant. For en plante med svært høy risiko som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Miljødirektoratet vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Det artsspesifikke høringsinnspillet om sibirbergknapp støtter forbud, og Miljødirektoratet mener at innspillet ikke gir grunn til å endre vurderingen av planten.

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av sibirbergknapp.

2.34.3 Gullbergknapp (*Phedimus kamtschaticus*)

Gjeldende regelverk

Gullbergknapp er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

I tillegg til de generelle innspillene opplyser *LANDSAM* at arten har potensial for å etablere seg i den prioriterte naturtypen åpen grunnlendt kalkmark, og er uenig i forbud.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at gullbergknapp ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Gullbergknapp har høy risiko i Fremmedartslista 2023, og etablerer seg i den strekt truede naturtypen åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone¹⁷⁴, der den kan fortrenge

¹⁷⁰ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av aksveronika *Veronica spicata* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken.

<https://lister.artsdatabanken.no/rodlisterforarter/2021/6807>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁷¹ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av dragehode *Dracocephalum ruyschiana* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken.

<https://lister.artsdatabanken.no/rodlisterforarter/2021/13312>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁷² Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av smaltimotei *Phleum phleoides* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken.

<https://lister.artsdatabanken.no/rodlisterforarter/2021/25456>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁷³ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av nikkesmelle *Silene nutans* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken.

<https://lister.artsdatabanken.no/rodlisterforarter/2021/20352>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁷⁴ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G.,

stedegne arter. Planten spres først og fremst med skuddbiter, og blir lett overført sammen med menneskelig aktivitet slik som flytting av jordmasser. Gullbergknapp forveksles ifølge Fremmedartslista 2023 lett med sibirbergknapp (*P. hybridus*), noe som Miljødirektoratet mener tilsier at disse to plantene bør reguleres likt. Gullbergknapp brukes som prydplante og til grønne tak. Miljødirektoratet vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet. For en plante med høy risiko som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt gullbergknapp har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet mener at det artsspesifikke høringsinnspillet ikke gir noen ny informasjon og vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av gullbergknapp.

2.34.4 *Phedimus selskianus*

Gjeldende regelverk

Denne bergknappart er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Se de generelle innspillene til bergknappartene.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at planten ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten.

Den regnes i Fremmedartslista 2023 som en dørstokkart, og forbud vil dermed kunne hindre etablering i Norge.

P. selskianus klassifiseres i Fremmedartslista 2023¹⁷⁵ som en dørstokkart, og Miljødirektoratet vurderer at et forbud dermed vil kunne hindre etablering i Norge. Den er beslektet med gullbergknapp (*P. kamtschaticus*) og sibirbergknapp (*P. hybridus*). Den økologiske effekten til japanbergknapp består av fortrenghningseffekt på stedegne arter og endring i naturtyper. I fremtiden forventer den å medføre negative effekter i åpen grunnlendt kalkrik mark i

Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁷⁵ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av *Phedimus selskianus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/5942>. Nedlastet 07.01.2026

boreonemoral sone, som er en sterkt truet naturtype¹⁷⁶. Japanbergknapp produserer frø, men formering skjer i størst grad med skuddfragmenter. For en dørstokkart som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Ifølge Fremmedartslista 2023 brukes *P. selskianus* i sukkulentmatter til blant annet grønne tak. Planten har i dag ikke noen kjente forekomster i norsk natur. Miljødirektoratet vurderer at dette kan endres med økt bruk av grønne tak knyttet til klimaendringer. I tillegg er det vanskelig å skille denne bergknappart fra de beslektede, og Miljødirektoratet mener de derfor bør behandles likt. Miljødirektoratet legger til grunn føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter. Miljødirektoratet vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt *P. selskianus* har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av *P. selskianus*.

2.34.5 Gravbergknapp (*Phedimus spurius*)

Gjeldende rett

Gravbergknapp er i dag oppført på forskriftens vedlegg I og V. Forbudet gjelder ikke innførsel, utsetting og omsetning til/på grønne tak. For utsetting på grønne tak i kommuner med forekomst av naturtypen åpen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet i Østfold, Akershus, Oslo, Vestfold, Hedmark, Oppland, Buskerud og Telemark fylker kreves det tillatelse, jf. § 11 og vedlegg V. Utsetting på grønne tak i andre deler av landet krever ikke tillatelse. Kravet om tillatelse gjelder kun ved utsetting på grønne tak i kommuner med forekomst av naturtypen åpen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet i Østfold, Akershus, Oslo, Vestfold, Hedmark, Oppland, Buskerud og Telemark fylker. Utsetting på grønne tak i andre deler av landet krever ikke tillatelse. Utsetting i andre områder enn grønne tak er forbudt, jf. § 9 og vedlegg I.

Høringsinnspill

I tillegg til de generelle innspillene, observerer Statsforvalteren i Vestfold og Telemark at gravbergknapp er i etableringsfasen i mange av kalkområdene i deres fylke, og regner den som et stort problem i denne naturtypen i indre Oslofjord. Oslo kommune støtter endringen med å flytte gravbergknapp til vedlegg I, da grønne tak er en effektiv spredningsvei for arten via vektorene vind, vann og fugl.

LANDSAM skriver at gravbergknapp har økologisk effekt knyttet til strandberg, åpen grunnlendt mark (kalkrik så vel som kalkfattig) og på lysåpne andre habitater som slåttemark i henhold til Fremmedartslista 2023. Gravbergknapp må sees på som særlig problematisk i områder med

¹⁷⁶ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 07.01.2026

baserik grunn, spesielt i Oslofeltet fra Oslo sør til Grenland. LANDSAM mener at nasjonalt forbud derfor er urimelig og er uenig i forbud.

Miljødirektoratet vurdering

Gravbergknapp er i dag på vedlegg I og vedlegg V i forskrift om fremmede organismer¹⁷⁷, men med begrensninger i omfang av regulering. Grunnen til at gravbergknapp ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at planten allerede i dag er noe regulert, særlig for profesjonelle aktører, men at et nasjonalt forbud som også gjelder også for private hager vil gi bedre beskyttelse av naturen den truer.

Gravbergknapp har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023¹⁷⁸, med stor invasjonspotensial og økologisk effekt. Planten har negative interaksjoner med stedegne arter gjennom fortrenkning, og medfører endring i rødlistede naturtyper som åpen grunnlendt mark (sterkt truet)¹⁷⁹ og på lysåpne andre habitater som slåttemark (kritisk truet)¹⁸⁰. Slåttemark er ikke begrenset til Oslofjordområdet, og forekommer i alle fylker. Fortrenkning av stedegne rødlistede planter inkluderer aksveronika (*Veronica spicata*)¹⁸¹, smaltimotei (*Phleum phleoides*)¹⁸², nikkesmelle (*Silene nutans*)¹⁸³ og oslosildre (*Saxifraga osloënsis*)¹⁸⁴. Gravbergknapp spres ifølge Fremmedartslista 2023 med frø og skuddfragmenter som kan bli med menneskelige aktiviteter, vann og masser. Planten er innført som prydblant. Den er funnet i alle fylker nord til Troms, og omtales i Fremmedartslista 2023 som invasiv og fortrenkende også utenfor Oslofjordområdet. Som også høringsinnspillene viser, bekjempes gravbergknapp aktivt og anses som et problem både i Oslofjordområdet og andre fylker. For en plante med svært høy risiko som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for

¹⁷⁷ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/VedleggI-organismer_som_det_er_forbudt_å_innføre_sette_ut_og_omsette_jf_§_5_og_§_9 Nedlastet 27.01.2026

¹⁷⁸ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av gravbergknapp *Phedimus spurius* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2903>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁷⁹ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁸⁰ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Slåttemark, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/76>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 08.01.2026

¹⁸¹ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av aksveronika *Veronica spicata* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/6807>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁸² Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av smaltimotei *Phleum phleoides* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/25456>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁸³ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av nikkesmelle *Silene nutans* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/20352>. Nedlastet 07.01.2026

¹⁸⁴ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av oslosildre *Saxifraga osloënsis* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/18087>. Nedlastet 08.01.2026

naturen. Miljødirektoratet vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av gravbergknapp.

2.35 Lundnøkleblom (*Primula elatior* subsp. *elatior*)

Gjeldende rett

Lundnøkleblom er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

NINA bemerker at arten er vidt spredt og forbud neppe vil gjøre stor forskjell. De sier også at den ikke gjør mye skade.

Miljødirektoratets vurdering

Grunnen til at lundnøkleblom ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til lundnøkleblom.

Lundnøkleblom har i Fremmedartslista 2023¹⁸⁵ svært høy risiko, med både stort invasjonspotensial og stor økologisk effekt. Den økologiske effekten består i at planten overfører genetisk materiale til stedegne arter som kusymre *P. vulgaris* og marianøkleblom *P. veris*. Hybrider er funnet flere steder i Norge, og begge hybridene tilbakekrysser. Lundnøkleblom forekommer ifølge Fremmedartslista 2023 fremst fra Trøndelag og nordover opp til Finnmark, den går også høyt opp i fjellet. Videre setter lundnøkleblom rikelig med frø, den sprer seg raskt og effektivt fra der den er plantet, og har massive forekomster. Fremmedartslista 2023 oppgir at lundnøkleblom er på vei å spre seg til naturtyper i fjellet og at den der potensielt vil kunne fortrenge fjellplanter. Forbud kan redusere muligheten for at den sprer seg opp i fjellet, samt hybridisering med de stedegne nøkleblom-artene. Til tross for om lundnøkleblom er vidt spredt i Norge vil ett forbud også kunne forhindre potensiell deling av planter mellom hageeiere, og dermed nye spredningskilder. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt lundnøkleblom har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet

¹⁸⁵ Alm T, Hegre H, Solstad H, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av lundnøkleblom *Primula elatior* subsp. *elatior* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/891>. Nedlastet 02.01.2026

vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av lundnøkleblom.

2.36 Hjortesumak (*Rhus typhina*)

Gjeldende rett

Hjortesumak er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinstanser er kritisk til metodikken brukt for å sette arten på forbudslisten, herunder *Statens vegvesen*, *Agder fylkeskommune*, *LANDSAM* og *Østfold fylkeskommune*. *NLA* påpeker at det er en tidstypisk plante som heller burde være søknadspliktig.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at hjortesumak ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten.

Hjortesumak er i Fremmedartslista 2023¹⁸⁶ klassifisert som en dørstokkart. Kriteriene, som ble brukt i høringsforslaget for å vurdere planter til forbud, ble laget for å fange opp dørstokkarter og arter i tidlig spredningsfase, på bakgrunn av føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter. Hjortesumak kvalifiserte til å bli vurdert til forbudt etter disse kriteriene og Miljødirektoratet vurderer at forbud dermed vil kunne hindre etablering i Norge.

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt hjortesumak har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av hjortesumak.

2.37 Flikbjørnebær (*Rubus laciniatus*)

Gjeldende rett

Flikbjørnebær er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

¹⁸⁶ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vøllering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av hjortesumak *Rhus typhina* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/932>. Nedlastet 02.01.2026

Høringsinnspill

Høringsinnspill fra LANDSAM mener flikbjørnebær kun er en matplante med kommersiell betydning, og dermed bør unntas forbud.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at flikbjørnebær ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Av matplanter som var under vurdering i høringsforslaget var det kun matplanter med kommersiell interesse, der Miljødirektoratet vurderte at det ikke finnes alternativer, som unntatt forslag om forbud. Miljødirektoratet vurderte i høringsforslaget at det finnes alternativer til flikbjørnebær, dermed ble den ikke unntatt forslag om forbud for matplanter. Ved søk på bjørnebær på Planteportalen vises blant annet flere sorter til bjørnebærarten *R. fruticosus* ('Thornless Evergreen', 'Silvan', 'Bedford Giant', 'Loch Ness' og 'Kotata')¹⁸⁷. Bjørkans planteliste lister også flere *R. fruticosus* (de samme sortene som for Planteportalen samt 'Loch Tay'), i tillegg til alleghenybjørnebær (*R. allegheniensis*) og lundbjørnebær (*R. nemorosus*)¹⁸⁸. Sistnevnte har herdighet klimasone H2 og vil dermed kun kunne erstatte flikbjørnebær i de delene av Norge med mildest klima. Sortene til *R. fruticosus* og alleghenybjørnebær har lignende herdighet som flikbjørnebær (se både Planteportalen og Bjørkans plantelista). Det finnes ifølge Artsdatabanken også to steds egne bjørnebær som er klassifisert som livskraftig på Norsk rødliste for arter 2021, norsk bjørnebær (*R. nemoralis*)¹⁸⁹ og skotsk bjørnebær (*R. fissus*)¹⁹⁰, samt flere bjørnebærarter som i Fremmedartslista 2023¹⁹¹ har lavere risikokategori enn flikbjørnebær, inkludert *R. fruticosus* agg. 'Thornless Evergreen' og alleghenybjørnebær. Miljødirektoratet mener dermed at det finnes alternative bjørnebærarter, i tillegg til andre bærbusker, og at konsekvensene av forbud for næring og forbrukere dermed vil være begrensede.

Flikbjørnebær produserer saftige bær som ifølge Fremmedartslista 2023¹⁹² spres med fugl, og den oppgis ha høy ekspansjonshastighet og jevn økning i Norge. Den er i Norge påvist i edelløvskog, som inkluderer nær truede til sterkt truede naturtyper (Norsk rødliste for naturtyper

¹⁸⁷ <https://planteportalen.no/?s=bj%C3%B8rneb%C3%A6r> Nedlastet 27.01.2026

¹⁸⁸ <https://planter.bjorkan.no/?navnesok=bj%C3%B8rneb%C3%A6r> Nedlastet 27.01.2026

¹⁸⁹ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av norsk bjørnebær *Rubus nemoralis* for Norge. Rødliste for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/28599>. Nedlastet 02.01.2026

¹⁹⁰ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av skotsk bjørnebær *Rubus fissus* for Norge. Rødliste for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/20430>. Nedlastet 02.01.2026

¹⁹¹ Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023.

<https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023>. Nedlastet 27.01.2026; Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023>. Nedlastet 27.01.2026

¹⁹² Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av flikbjørnebær *Rubus laciniatus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1020>. Nedlastet 02.01.2026

2018¹⁹³ og 2025¹⁹⁴), og den er rapportert å være aggressiv og fortrenge naturlig vegetasjon i USA. For en plante med høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Høringsinnspill tilsier at det er noe større kommersiell interesse knyttet til flikbjørnebær enn det som ble lagt til grunn i høringsforslaget. Det er derimot ikke kommet noen høringsinnspill med vesentlig informasjon om hvorvidt planten har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av flikbjørnebær.

2.38 Buskhyll, rødhyll (*Sambucus racemosa*)

Gjeldende rett

Buskhyll, rødhyll er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill mener forbud mot rødhyll kommer for sent for å gjøre nytte med tanke på nåværende utbredelse, herunder *Statsforvalteren i Vestland*, *NINA* og privatpersoner.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at buskhyll/rødhyll ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Miljødirektoratet er enig med høringsinstansene om at et forbud ville vært mer effektivt tidligere i etablerings- og spredningsprosessen til buskhyll/rødhyll. Likevel mener Miljødirektoratet at et forbud nå vil begrense nye spredningskilder. Vi har ikke kontroll på egenspredning av arten, men vi kan kontrollere hvorvidt det fortsatt settes ut nye individ som vil fungere som nye spredningskilder. Det brukes store beløp nasjonalt på å bekjempe denne planten. Et forbud vil kunne bidra til lavere bekjempelseskostnader, og til å forhindre deling mellom private hageeiere. Buskhyll har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023¹⁹⁵, med stort invasjonspotensial og økologisk effekt knyttet til endring i naturtyper. Den etablerer seg lett i ulike naturtyper, særlig skog (lågurt- og høgstaudeskog, flommarkskog), der den kan danne et nytt busksjikt. Disse

¹⁹³ Blom, H. H. (2018). Frisk til intermediær høgstaude-edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/389>; Blom, H. H. (2018). Frisk og temmelig frisk kalkrik edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/367>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Sterk kalkrik edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/365>; ramstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Brandrud, T. E. (2018). Sterk intermediær til ekstremt kalkrik kildemyrskogsmark med dominans av edellauvtrær, Våtmark. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/273>

¹⁹⁴ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 02.01.2026

¹⁹⁵ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av buskhyll *Sambucus racemosa* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1070>. Nedlastet 05.01.2026

naturtypene er nær truet til sårbare i Norsk rødliste for naturtyper 2018¹⁹⁶, og inkluderer naturtyper som er sårbare til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025¹⁹⁷. Ifølge Fremmedartslista 2023 har buskhyll rik produksjon av saftige frukter som spres med fugl. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av buskhyll/rødhyll. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av buskhyll/rødhyll.

2.39 Rognspirea (*Sorbaria sorbifolia*)

Gjeldende rett

Rognspirea er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Stavanger kommune stiller seg negativ til forbud mot rognspirea. De mener planten brukes mye i grøntanlegg og heller burde være søknadspliktig.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at rognspirea ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten.

Rognspirea har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023, med stort invasjonspotensial og økologisk effekt knyttet til negative interaksjoner med stedegne arter¹⁹⁸. Dette inkluderer fortrenkningseffekt av både vanlige og truede arter i naturtyper som åpen flomfastmark og flomskogsmark. Rognspirea kan også endre strukturen i naturtyper. Den formerer seg med frø og krypende jordstengler, og danner store kratt. Ifølge Fremmedartslista 2023 har en beslektet art, *Sorbaria grandiflora*, i stor grad erstattet rognspirea som salgsvare og i grøntanlegg. *Sorbaria*

¹⁹⁶Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Intermediær til ekstremt kalkrik og litt til sterkt tørkeutsatt lågurt barskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/392>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Høgstaudekog med bartredominans, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/86>; Blom, H. H. (2018). Frisk til intermediær høgstaude-edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/389>; Framstad, E. (2018). Flomskogsmark, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/393>

¹⁹⁷Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026

¹⁹⁸Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av rognspirea *Sorbaria sorbifolia* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/441>. Nedlastet 05.01.2026

grandiflora, er en dørstokkart med lav risiko i Fremmedartslista 2023¹⁹⁹. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt rognspirea har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av rognspirea.

2.40 Engelsk marskgras (*Spartina anglica*)

Gjeldende rett

Engelsk marskgras er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

NINA påpeker at engelsk marskgras sannsynligvis ikke er aktuell for omsetning i Norge og at forbud dermed er unødvendig.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at engelsk marskgras ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Artsdatabanken oppgir i Fremmedartslista 2023²⁰⁰ at engelsk marskgress er en hybrid, som i større grad enn foreldreplantene sprer seg og etablerer seg på nye plasser. Planten er i Fremmedartslista 2023 klassifisert som en dørstokkart med høy risiko (usikkerhet til lav). I Norge kan engelsk marskgress blant annet ha økologisk effekt på naturtypen strandeng (sårbar i Norsk rødliste for naturtyper 2018²⁰¹, og sårbar til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025²⁰²). Den innføres ifølge Artsdatabanken ikke aktivt til Norge i dag, men brukes i andre land, inkludert Europa og Nord-Amerika, for å stabilisere masser. Engelsk marskgress forekommer helt nord på de Britiske øyer og også nord i Danmark (GBIF ²⁰³). I Irland oppgis planten som en invasiv

¹⁹⁹ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av *Sorbaria grandiflora* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/6159>. Nedlastet 05.01.2026

²⁰⁰ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av engelsk marskgras *Spartina anglica* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/6172>. Nedlastet 14.11.2025

²⁰¹ Johansen L, Hovstad, K. A., Arnesen, A. Velle, L. G. og Svalheim, E. (2018). Strandeng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/75>

²⁰² Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026

²⁰³ <https://www.gbif.org/species/5290029> nedlastet 14. november 2025

fremmed art med høy risiko²⁰⁴. Miljødirektoratet anser at det ikke er usannsynlig at engelsk marskgress i fremtiden kan innføres for å brukes til å stabilisere masser også i Norge, og at den da kan utgjøre en trussel mot strandeng og andre åpne naturtyper på kysten. Miljødirektoratet legger til grunn føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter. Siden engelsk marskgras er en dørstokkart, vurderer Miljødirektoratet at forbud dermed vil kunne hindre etablering i Norge.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av engelsk marskgras. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av engelsk marskgras.

2.41 Klasespirea (*Spiraea ×billardii*)

Gjeldende rett

Klasespirea er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

NINA stiller seg positiv til forbud, og sier videre at det er den av *Spiraea*-artene som sprer seg mest.

Statens vegvesen er derimot negativ til et forbud mot klasespirea, grunnet at de mener det ikke finnes gode nok alternativer for denne arten når det gjelder bruksområde og herdighet.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at klasespirea ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten.

Klasespirea har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023²⁰⁵, med stort invasjonspotensial, negative interaksjoner med stedege arter og medførte endringer i naturtyper. Den er en hybrid og setter ikke frø, men sprer seg lett med rotskudd og danner store kratt. Klasespirea har negative effekter på naturtypene åpen flomfastmark og flomskogsmark. Disse naturtypene er nær truet til sårbare i Norsk rødliste for naturtyper 2018²⁰⁶, og Norsk rødliste for naturtyper 2025²⁰⁷. I fremtiden er klasespirea ifølge fremmedartslista forventet å spre seg til særlig kanten av våtmark, der den har stort potensial for å fortrenge andre arter. For en plante med svært høy

²⁰⁴ Irske National Biodiversity Data Centre:

<https://species.biodiversityireland.ie/profile.php?taxonId=45406&taxonGroupName=flowering%20plant&taxonDesignationGroupId=25> nedlastet 14. nov 2025

²⁰⁵ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollerling J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av klasespirea *Spiraea ×billardii* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/329>. Nedlastet 05.01.2026

²⁰⁶ Aarrestad, P. A., Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen flomfastmark, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/55>; Framstad, E. (2018). Flomskogsmark, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/393>

²⁰⁷ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026

risiko og som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Ifølge Planteportalen²⁰⁸ finnes det flere planter som er salt- eller vindtålige, for sur jord, som kan brukes som markdekke, til bruk på nylig blottlagt jord eller for å hindre erosjon. Det inkluderer planter med herdighet opp til klimasone H8, og med lavere risiko for naturmangfoldet. Miljødirektoratet vurderer at det finnes mulige alternativer til klasespirea og at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet, men anerkjenner at det vil medføre en omstillingskostnad, særlig for spesifikk bruk som for eksempel til Statens vegvesen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby klasespirea er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av klasespirea.

2.42 Bleikspirea (*Spiraea ×rubella*)

Gjeldende rett

Bleikspirea er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

NINA stiller seg positiv til et forbud mot bleikspirea, men påpeker at det også burde være forbud mot *Spiraea ×rosalba*, *S. latifolia* og kvitspirea *S. alba*, siden kun eksperter kan skille de og de har samme effekt på norsk natur.

Statens vegvesen er derimot negativ til et forbud mot bleikspirea, grunnet at de mener det ikke finnes gode nok alternativer for denne arten når det gjelder bruksområde og herdighet.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at bleikspirea ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Bleikspirea har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023²⁰⁹, med stort invasjonspotensial og negative interaksjoner med stedegne arter. Akkurat som klasespirea produserer den ikke frø, men spres seg med rotskudd og danner store kratt som skaper nye busksjikt i noen naturtyper og fortrenger stedegne arter. Eksempler på fortrenningseffekt på rødlistede arter er klåved, som er nær truet på Norsk rødliste for arter²¹⁰. Bleikspirea er også funnet i nær truet til sårbare

²⁰⁸ <https://planteportalen.no/planter-som-vokser-pa-naeringsfattig-og-nylig-blottlagt-jord/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026 ; <https://planteportalen.no/planter-til-bunndekke-markdekke/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-hindrer-erosjon/> Nedlastet 27.01.2026

²⁰⁹ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av bleikspirea *Spiraea ×rubella* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/179>. Nedlastet 05.01.2026

²¹⁰ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av klåved *Myricaria germanica* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/29684>. Nedlastet 05.01.2026

naturtyper²¹¹, slik som åpen flommark og flommarkskog. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Ifølge Planteportalen²¹² finnes det flere planter som er salt- eller vindtålige, for sur jord, som kan brukes som markdekke, til bruk på nylig blottlagt jord eller for å hindre erosjon. Det inkluderer planter med herdighet opp til klimasone H8, og med lavere risiko for naturmangfoldet. Miljødirektoratet vurderer at det finnes mulige alternativer til bleikspirea og at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet, men anerkjenner at det vil medføre en omstillingskostnad, særlig for spesifikk bruk som for eksempel til Statens vegvesen. Derimot er Miljødirektoratets opplysninger fra høringsforslaget at planten ikke er av stor kommersiell interesse. Det har ikke kommet inn opplysninger som motsier dette, og Miljødirektoratet vurderer derfor fortsatt samfunnskostnader av forbud som små.

Miljødirektoratet er enig med NINA at forvekslingsarter burde vurderes forbudt. *Spiraea ×rosalba* og kvitspirea *S. alba* oppfylte ikke kriteriene for vurdering for forbud i høringsforslaget, og vi foreslår de derfor ikke forbudt her. I fremtiden er dette planter det bør gjøres en vurdering av om de skal forbys. Breispirea (*S. latifolia*) oppfylte kriteriene og ble foreslått forbudt i høringsforslaget. Den planten vurderes nærmere nedenfor.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av bleikspirea. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av bleikspirea.

2.43 Breispirea (*Spiraea latifolia*)

Gjeldende rett

Breispirea er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Statens vegvesen stiller seg negativ til et forbud mot breispirea, da de mener det ikke finnes gode nok alternativer til denne arten.

NINA stiller seg positiv, men påpeker at arten antakelig finnes under andre navn i hagekatalogene, og at et forbud dermed ikke vil ha særlig effekt. De mener også at det finnes to andre arter Spirea som er i tidlig spredningsfase.

²¹¹ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Framstad, E. (2018). Flomskogsmark, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/393>; Aarrestad, P. A., Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen flomfastmark, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/55>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026, Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026

²¹² <https://planteportalen.no/planter-som-vokser-pa-naeringsfattig-og-nylig-blottlagt-jord/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/planter-til-bunndekke-markdekke> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-hindrer-erosjon/> Nedlastet 27.01.2026

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at breispirea ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det ikke er noen stor kommersiell interesse knyttet til planten og at samfunnskostnader av forbud dermed vil være begrensede.

Breispirea har høy risiko i Fremmedartslista 2023²¹³, med stort invasjonspotensial og negative interaksjoner med stedegne arter. Planten spres både med frø og effektiv klonal vekst med jordstengler. Den danner store kloner som kan fortrenge stedegne arter, for eksempel i sårbare naturtyper som flomskogsmark²¹⁴. For en plante med høy risiko og som lett sprer seg fra der den er plantet mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Ifølge Planteportalen²¹⁵ finnes det flere planter som er salt- eller vindtålige, for sur jord, som kan brukes som markdekke, til bruk på nylig blottlagt jord eller for å hindre erosjon. Det inkluderer planter med herdighet opp til klimasone H8, og med lavere risiko for naturmangfoldet. Miljødirektoratet vurderer at det finnes mulige alternativer til breispirea og at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet, men anerkjenner at det vil medføre en omstillingskostnad, særlig for spesifikk bruk som for eksempel til Statens vegvesen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til kommersiell betydning av breispirea. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av breispirea.

2.44 Sibirkornell (*Swida alba*)

Gjeldende rett

Sibirkornell er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

Statsforvalteren i innlandet stiller seg positiv til forbud mot sibirkornell, da de aktivt bekjemper denne arten.

LANDSAM stiller seg uenig i forbud, selv om de meddeler at arten ikke er mye brukt lengre grunnet sykdom. De mener fremdeles at den har liten økologisk effekt og er verdifull som rødkvistet element.

²¹³ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av breispirea *Spiraea latifolia* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023.

Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/382>. Nedlastet 05.01.2026

²¹⁴ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Framstad, E. (2018). Flomskogsmark, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018.

Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/393>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026

²¹⁵ <https://planteportalen.no/planter-som-vokser-pa-naeringsfattig-og-nylig-blottlagt-jord/> Nedlastet 27.01.2026;

<https://planteportalen.no/busker-og-traer-langs-veger-og-gater/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-taler-mye-vind-leplanter/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/planter-til-bunndekke-markdekke/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker-og-traer-som-hindrer-erosjon/> Nedlastet 27.01.2026

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at sibirkornell ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Sibirkornell har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023²¹⁶, med stort invasjonspotensial og økologisk effekt knyttet til endring i naturtyper. Planten danner kratt og forventes i fremtiden å kunne endre artssammensetning den sårbare²¹⁷ naturtypen flomskogsmark. Sibirkornell produserer saftige frukter som spres effektivt og potensielt langt med fugl. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø og aktivt bekjempes i naturen, mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Planteportalen²¹⁸ oppgir at sibirkornellsortene 'Gouchaultii', 'Elegantissima' og 'Sibirica' brukes som frittstående buske, i buskgrupper og til fri og klipt hekk, gjerne som kontrastinnsalg på grunn av sine røde greiner. De har hardighet til klimasone H6 ('Gouchaultii' og 'Elegantissima') eller H7 i innlandet og H4 ved kysten ('Sibirica'), de tåler skygge og vokser i nesten all slags jord foruten tørr jord. Ifølge Planteportalen²¹⁹ finnes det flere planter som trives i skygge, som kan brukes til fri eller klipt hekk, og som prydbusk. Verdien som estetisk innsalg med røde greiner må veies opp mot uheldige følger for naturmangfoldet. Miljødirektoratet vurderer at det finnes mulige alternativer til sibirkornell til det meste av bruken og at nytten av å bruke planten som kontrastinnsalg ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet. Videre, siden sibirkornell ikke er i bruk i stor utstrekning grunnet sykdom vurderer Miljødirektoratet at konsekvensene av forbud vil være begrensede.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby sibirkornell er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av sibirkornell.

2.45 Snøbær (*Symphoricarpos albus*)

Gjeldende rett

Snøbær er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

²¹⁶ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av sibirkornell *Swida alba* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023.

Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/147>. Nedlastet 05.01.2026

²¹⁷ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Framstad, E. (2018). Flomskogsmark, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018.

Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/393>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026

²¹⁸ <https://planteportalen.no/busker/sibirkornell-gouchaultii/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker/sibirkornell-elegantissima/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/busker/sibirkornell-sibirica/> Nedlastet 27.01.2026

²¹⁹ <https://planteportalen.no/planter-for-skyggefulle-vokseplasser/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/planter-til-frie-og-klipte-hekker/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/store-busker/> Nedlastet 27.01.2026

Høringsinnspill

Flere høringsinstanser stiller seg negativ til forbud mot snøbær, herunder *Stavanger kommune*, *NLA* og *NAML*. De mener arten heller burde være søknadspliktig for bruk i grøntanlegg.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at snøbær ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Snøbær har høy risiko i Fremmedartslista 2023²²⁰, med stort invasjonspotensial og økologisk effekt knyttet til negative interaksjoner med stedege arter. Planten sprer seg med både frø og rotskudd, og er frøforvillet i sør og sørøst i Norge. Ifølge Fremmedartslista 2023 er fugler ikke veldig interessert i bærene. Snøbær kan dyrkes i store deler av landet grunnet sin herdighet, og er forventet å kunne strekke sin utbredelse til Finnmark med klimaendringer. Den er blant annet funnet i ulike typer skog, inkludert nær til sterkt truede naturtyper slik som edelløvskog²²¹. Det utslagsgivende kriteriet for økologisk effekt i Fremmedartslista 2023 er negative effekter på stedege arter i fastmarksskogsmark. Den har potensial til å etablere seg i et vidt spekter av naturtyper, den danner store tette kratt og oppgis ha fortrenningseffekt av stedege arter i Storbritannia. For en plante med høy risiko og som lett sprer seg og forventes øke sin utbredelse og effekt i fremtiden, mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Miljødirektoratet legger til grunn føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter.

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt snøbær har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av snøbær.

²²⁰ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av snøbær *Symphoricarpos albus* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/117>. Nedlastet 05.01.2026

²²¹ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Blom, H. H. (2018). Frisk til intermediær høgstaude-edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/389>; Blom, H. H. (2018). Frisk og temmelig frisk kalkrik edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/367>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Sterk kalkrik edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/365>; Framstad, E. og Bendiksen, E. (2018). Svakt intermediært til temmelig kalkrik lågurt edellauvskog, Skog. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/364>; Brandrud, T. E. (2018). Sterk intermediær til ekstremt kalkrik kildemyrskogsmark med dominans av edellauvtrær, Våtmark. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/273>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 05.01.2026

2.46 Hybridbarlind (*Taxus ×media*)

Gjeldende rett

Hybridbarlind er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Mange høringsinnspill er negative til forbud mot hybridbarlind, herunder *Stavanger kommune*, *NLA*, *Riksantikvaren*, *AS Blomsterringen*, *Statens vegvesen*, *Hagelandsgruppen as*, *Innlandet fylkeskommune*, *Agder fylkeskommune*, *Østfold fylkeskommune*, *Plantasjen AS* og *LANDSAM*.

Stavanger kommune og NLA mener dette er en plante som brukes mye i grøntanlegg og at regionale forbud burde vurderes i stedet.

Flere høringsinstanser påpeker viktigheten av hybridbarlind som kulturplante og til bruk i grøntanlegg, som ikke har alternativer for bruk, herunder *Riksantikvaren*, *AS Blomsterringen*, *Statens vegvesen*, *Hagelandsgruppen as*, *Innlandet fylkeskommune*, *Plantasjen AS* og *LANDSAM*.

Andre høringsinstanser sier seg uenig i forbud basert på uklar taksonomi, herunder *Agder fylkeskommune*, *Østfold fylkeskommune* og *LANDSAM*.

Samiba stiller seg derimot positiv til forbud.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at hybridbarlind ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at samfunnsnyttene av planten ikke medfører tilstrekkelig store effekter for at et forbud skulle anses som urimelig.

Hybridbarlind har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023²²², med stort invasjonspotensial og økologisk effekt knyttet til overføring av genetisk materiale til stedegen art: hjemlig/europeisk barlind (*T. baccata*). Hjemlig barlind er klassifisert som sårbar i Norsk rødliste for arter 2021²²³. Ifølge Fremmedartslista 2023 brukes fremmed barlind i et geografisk område som er større enn og inkluderer utbredelsesområdet for hjemlig barlind. Fremmedartslista 2023 oppgir også at frøene til hybridbarlind spres med fugl. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med fuglespredte frø, mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Det er uklarheter knyttet til taksonomien til de tre barlindartene som forekommer i Norge (hybridbarlind, japanbarlind og hjemlig barlind). Dette fremgår av Fremmedartsliste 2023 og ble tatt hensyn til i vurderingen i høringsforslaget. Uklar taksonomi vil være mindre relevant når vi foreslår å forby begge arter av fremmed barlind (hybridbarlind og japanbarlind), siden de begge oppfyller kriteriene til å vurderes for forbud og hensynet til hjemlig barlind vil være det samme. Det er ifølge Fremmedartslista 2023 noe usikkerhet knyttet til hvorvidt det er hunnplanter eller hannplanter som omsettes i dag. Det antas at det er hunnplanter som er årsak til spredning ut i

²²² Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Pinophyta: Vurdering av hybridbarlind *Taxus ×media* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1786>. Nedlastet 06.01.2026

²²³ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av barlind *Taxus baccata* for Norge. Rødliste for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/29488>. Nedlastet 06.01.2026

naturen med fuglespredte bær, men pollen til barlind spres med vind ifølge Wikipedia²²⁴. Miljødirektoratet mener at det dermed er risiko for tilbakekryssing med hjemlig barlind og uheldige effekter for naturmangfoldet også via pollenspredning.

Vi vurderer den hjemlige arten av barlind (*T. baccata*) som et alternativ til både hybridbarlind og japanbarlind, i de deler av landet der hjemlig barlind kan plantes. Bjørkans planteliste²²⁵ oppgir noen sorter hybridbarlind som noe mer herdig enn hjemlig barlind: opp til herdighet klimasone H6 mot H5 (men H6 for *T. baccata* 'Schwarzgrün'). Bjørkans planteliste²²⁶ lister også et stort antall andre busker og trær med herdighet H6-8, inkludert planter med lavere risikokategori enn hybridbarlind. Planteportalen²²⁷ oppgir også herdighet opp til klimasone H6 for hybridbarlind, og også opp til H6 ved kysten for hjemlig barlind. Videre oppgir Planteportalen hjemlig barlind 'Schwarzgrün' som lignende plante til hybridbarlind²²⁸, og lister flere planter som trives i sure jordarter, vokser på næringsfattig og nylig blottlagt jord og kan vokse på skyggefulle plasser²²⁹. Dette inkluderer planter med lavere risikokategori enn hybridbarlind. Miljødirektoratet vurderer dermed at det finnes mulige alternativer, og at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet, men anerkjenner at det vil medføre en omstillingskostnad.

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av hybridbarlind i slike anlegg²³⁰ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnsnyttene av å bruke hybridbarlind er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av hybridbarlind.

2.47 Japanbarlind (*Taxus cuspidata*)

Gjeldende rett

Japanbarlind er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

²²⁴ <https://no.wikipedia.org/wiki/Barlind> Nedlastet 27.01.2026

²²⁵ <https://planter.bjorkan.no/?navnesok=barlind> Nedlastet 27.01.2026

²²⁶ <https://planter.bjorkan.no/?type=tre&har=H6> Nedlastet 27.01.2026

²²⁷ <https://planteportalen.no/?s=barlind> Nedlastet 27.01.2026

²²⁸ <https://planteportalen.no/naltraer/hybridbarlind/> Nedlastet 27.01.2026

²²⁹ <https://planteportalen.no/planter-som-trives-i-sure-jordarter/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/planter-som-vokser-pa-naeringsfattig-og-nylig-blottlagt-jord/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/planter-for-skyggefulle-vokseplasser/> Nedlastet 27.01.2026

²³⁰ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill stiller seg negativ til et forbud mot japanbarlind. *Statens vegvesen* og *Hagelandgruppen AS* mener det ikke finnes gode nok alternativer til denne arten.

Andre høringsinnspill peker på uklar taksonomi, og mener dette er grunnlag for å fjerne arten fra forbudslisten, herunder *Agder fylkeskommune*, *Østfold fylkeskommune* og *LANDSAM*. *LANDSAM* spesifiserer at det er vanskelig å bestemme hvilken art en kultivar tilhører.

Samiba stiller seg derimot støttende til forbud mot japanbarlind.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at japanbarlind ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

Japanbarlind er i Fremmedartslista 2023²³¹ klassifisert som en dørstokkart med høy risiko. Akkurat som hybridbarlind kan den overføre genetisk materiale til hjemlig/europeisk barlind (*T. baccata*). Hjemlig barlind er klassifisert som sårbar i Norsk rødliste for arter 2021²³². Det er vanskelig å skille japanbarlind og hybridbarlind, og det er derfor usikkerhet knyttet til at japanbarlind ikke enda er funnet forvillet i Norge. Fremmedartslista 2023 oppgir at også frøene til japanbarlind spres med fugl. Miljødirektoratet legger til grunn føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter, og vurderer at det er nødvendig å forby en dørstokkart som lett sprer seg ut i naturen med fuglespredte frukter, for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen. Siden japanbarlind er en dørstokkart, vurderer Miljødirektoratet at et forbud vil kunne hindre etablering i Norge.

Det er uklarheter knyttet til taksonomi til de tre barlindartene som forekommer i Norge (hybridbarlind, japanbarlind og hjemlig barlind). Dette fremgår av Fremmedartsliste 2023 og ble tatt hensyn til i vurderingen i høringsforslaget. Uklar taksonomi vil være mindre relevant når vi foreslår å forby begge arter av fremmed barlind (hybridbarlind og japanbarlind), siden de begge oppfyller kriteriene til å vurderes for forbud og hensynet til hjemlig barlind vil være det samme. Det er ifølge Fremmedartslista 2023 noe usikkerhet knyttet til hvorvidt det er hunnplanter eller hannplanter som omsettes i dag. Det antas at det er hunnplanter som er årsak til spredning ut i naturen med fuglespredte bær, men pollen til barlind spres med vind ifølge Wikipedia²³³. Miljødirektoratet mener at det dermed er risiko for tilbakekryssing med hjemlig barlind og uheldige effekter for naturmangfoldet også via pollenspredning.

Vi vurderer den hjemlige arten av barlind (*T. baccata*) som et alternativ til både hybridbarlind og japanbarlind, i de deler av landet der hjemlig barlind kan plantes. Bjørkans planteliste²³⁴ oppgir lignende herdighet for japanbarlind for hjemlig barlind: opp til herdighet klimasone H5 (men H6 for *T. baccata* 'Schwarzgrün'). Bjørkans planteliste²³⁵ og et stort antall andre busker og trær med

²³¹ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Pinophyta: Vurdering av hybridbarlind *Taxus ×media* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1786>. Nedlastet 06.01.2026

²³² Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av barlind *Taxus baccata* for Norge. Rødliste for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/29488>. Nedlastet 06.01.2026

²³³ <https://no.wikipedia.org/wiki/Barlind> Nedlastet 27.01.2026

²³⁴ <https://planter.bjorkan.no/?navnesok=barlind> Nedlastet 27.01.2026

²³⁵ <https://planter.bjorkan.no/?type=tre&har=H6> Nedlastet 27.01.2026

herdighet H6-8, inkludert planter med lavere risikokategori enn japanbarlind. Planteportalen²³⁶ oppgir også herdighet opp til klimasone H5 for japanbarlind, og opp til H6 ved kysten for hjemlig barlind. Videre oppgir Planteportalen hjemlig barlind 'Schwarzgrün' som lignende plante til hybridbarlind²³⁷, og lister flere planter som trives i sure jordarter, vokser på næringsfattig og nylig blottlagt jord og kan vokse på skyggefulle plasser²³⁸. Dette inkluderer planter med lavere risikokategori enn hybridbarlind. Miljødirektoratet vurderer dermed at det finnes mulige alternativer, og at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet, men anerkjenner at det vil medføre en omstillingskostnad.

Se kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av japanbarlind i slike anlegg²³⁹ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby japanbarlind er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av japanbarlind.

2.48 Parkalm (*Ulmus ×hollandica*)

Gjeldende rett

Parkalm er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill stiller seg kritisk til metodene brukt for å sette parkalm på forbudslista, herunder *Statens vegvesen*, *Agder fylkeskommune*, *LANDSAM* og *Østfold fylkeskommune*.

Statens vegvesen viser til at Artsdatabanken konkluderer med at det ikke er noen negative økologiske effekter knyttet til arten. LANDSAM mener det er usikkerhet om krysning med *Ulmus glabra* vil være positiv eller negativ da det kan gjøre arten mer motstandsdyktig mot almesyke.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at parkalm ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

²³⁶ <https://planteportalen.no/?s=barlind> Nedlastet 27.01.2026

²³⁷ <https://planteportalen.no/naltraer/japanbarlind-nana/> Nedlastet 27.01.2026

²³⁸ <https://planteportalen.no/planter-som-trives-i-sure-jordarter/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/planter-som-vokser-pa-naeringsfattig-og-nylig-blottlagt-jord/> Nedlastet 27.01.2026; <https://planteportalen.no/planter-for-skyggefulle-vokseplasser/> Nedlastet 27.01.2026

²³⁹ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

Parkalm er i Fremmedartslista 2023²⁴⁰ klassifisert som en dørstokkart med lav risiko, og usikkerhet opp til høy risiko. Planten produserer frø som sprer seg med vind. Den økologiske risikoen består i at den kan overføre genetisk materiale til stedegen alm *U. glabra*. Alm er klassifisert som sterkt truet i Rødlista for arter 2021²⁴¹, der almesyke er en av hovedårsakene til tilbakegangen i almebestand. Parkalm oppgis i Fremmedartslista 2023 å være noe motstandsdyktig mot almesyke. Eventuelle positive følger ved krysning med stedegen alm, grunnet overføring av motstandsdyktighet mot almesyke, er ifølge Fremmedartslista 2023 meget usikre og ikke dokumentert på dette tidspunkt, og mulige negative konsekvenser av slik krysning er det lite opplysninger om. Dette ble tatt hensyn til i høringsforslaget.

Som det fremgår over er parkalm en plante som lett sprer seg med vindspredte frø og som kan overføre genetisk materiale til stedegen alm. Miljødirektoratet mener at selv om det er usikkerhet knyttet til de mulige negative effektene for biologisk mangfold, tilsier føre-var-prinsippet at vi må vurdere forbud siden det er fare for vesentlige uheldige følger. Det er stor usikkerhet knyttet til eventuell positiv effekt av krysning, Miljødirektoratet mener derfor at en helthetsvurdering tilsier at planten bør forbys for å unngå mulige vesentlige uheldige følger for biologisk mangfoldet.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby parkalm er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av parkalm.

2.49 Gravmyrt (*Vinca minor*)

Gjeldende rett

Gravmyrt er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

NLA stiller seg kritisk til forbud mot gravmyrt. De viser til at det er en viktig kulturplante med risiko begrenset til geografiske områder. De foreslår derfor at den beholdes som søknadspliktig eller at forbudet begrenses geografisk.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at gravmyrt ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for aktuell bruk og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede.

²⁴⁰ Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av parkalm *Ulmus ×hollandica* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1815>. Nedlastet 06.01.2026

²⁴¹ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (). Karplanter: Vurdering av alm *Ulmus glabra* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisterforarter/2021/23262>. Nedlastet 06.01.2026

Gravmyrt har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023²⁴², med stort invasjonspotensial og stor økologisk effekt i form av negative interaksjoner med stedegne arter. I Norge sprer den seg ikke med frø, men med rotslående stengler og små plantedeler som kan spre seg med menneskelig aktivitet (kantslått, klipping mm). Til tross for det sprer den seg meget raskt. I dag er det først og fremst ved kysten og i Sør-Norge at planten har spredt seg ut i naturen, men den kan øke utbredelsen noe nordover med klimaendringer, og ytterligere fortetting er forventet i fremtiden. Gravmyrt danner ifølge Fremmedartslista 2023 store, tette matter og forekommer i ulike naturtyper, inkludert sårbare til kritisk truede naturtyper, slik som åpen grunnlendt kalkrik mark²⁴³ og semi-naturlig eng²⁴⁴. Gravmyrt er også en trussel mot rødlistede arter, for eksempel den sterkt truede hvitmure (*Drymocallis rupestris*)²⁴⁵. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg ut i naturen fra der den er plantet, mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av gravmyrt i slike anlegg²⁴⁶ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

Se kapittel 2.5.2 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår søknadskrav eller kapittel 2.5.3 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet ikke tilrår unntak fra forbud for grøntanleggsbransjen. Se også kapittel 2.5.2.5 i tilrådningsdokumentet for hvorfor Miljødirektoratet generelt ikke tilrår regionalt forbud.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til hvorvidt gravmyrt har unike nøkkelkvaliteter som ikke er mulig å erstatte med en alternativ plante. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av gravmyrt.

2.50 Utenlandske treslag for private hager og grøntanlegg

Følgende vurderinger gjelder kun bruk som ikke omfattes av forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, eller leplanting. Se kapittel 2.5.6 i tilrådningsdokumentet om utenlandske treslag til kommersiell bruk, og kapittel 2.5.7 i tilrådningsdokumentet om leplanting for innspill, vurderinger og tilråding knyttet til de temaene. Videre er det relevant å

²⁴² Skarpaas O, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J og Westergaard KB (2023). Magnoliophyta: Vurdering av gravmyrt *Vinca minor* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2955>. Nedlastet 06.01.2026

²⁴³ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026

²⁴⁴ Norsk rødliste for naturtyper 2018: Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Semi-naturlig eng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/72>; Norsk rødliste for naturtyper 2025: Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026

²⁴⁵ Solstad H, Elven R, Arnesen G, Eidesen PB, Gaarder G, Hegre H, Høitomt T, Mjelde M og Pedersen O (24.11.2021). Karplanter: Vurdering av hvitmure *Drymocallis rupestris* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/1239>. Nedlastet 06.01.2026

²⁴⁶ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

minne om at Miljødirektoratet tilrår å fjerne vedlegg V i forskriften, og flere av de utenlandske treslagene som i dag står der foreslås å flyttes til vedlegg I. Les om vurderingene og tilrådommen knyttet til fjerning av vedlegg V i kapittel 3.4.9 i tilrådningsdokumentet Forenkle unntakene fra søknadsplikt for utsetting av planter på land.

2.50.1 Fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*)

Gjeldende rett

Fjelledelgran er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Det er uttrykt bekymring for konsekvensene av et foreslått totalforbud mot import og omsetning av fjelledelgran fra for eksempel *Landbruksdirektoratet, Norsk juletreservise AS, Skogfrøverket, Hagelandgruppen AS, NIBIO, Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Norsk bonde og småbrukarlag, Koalisjonen Rådet for juletre og pyntegrøntdyrkere i Norge. Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Rogaland*, advarer om at forbudet vil ha dramatiske konsekvenser for norsk juletre- og pyntegrønnæring. Flere av disse aktørene fremhever at fjelledelgran utgjør over 95 % av norsk juletreproduksjon, og at det ikke finnes gode alternativer med tilsvarende egenskaper. Mange produsenter har gjort store investeringer, og et forbud vil føre til nedleggelse av produksjon og tap av verdiskaping. Det pekes også på at spredning kan reguleres effektivt, og at et forbud fremstår som urimelig og inngripende. Statsforvalteren i Trøndelag forventer at spesielt juletrenæringen som i dag importerer fjelledelgran fra Danmark vil bli rammet av et totalforbud på import og omsetning. Statsforvalteren i Troms og Finnmark foreslår at et alternativ er å åpne for planting for juletreproduksjon som et unntak i forskriften. *LANDSAM* viser til at arten er vurdert til liten eller ingen økologisk effekt i Fremmedartslista 2023, og mener det er inkonsekvent at arten foreslås forbudt i urbane miljøer, men tillates til leplanting. *Rogaland skognæringsforum* påpeker at forskriften om fremmede organismer regulerer innførsel og omsetning, mens forskriften for skogbruk kun regulerer utsetting, noe som skaper praktiske utfordringer. *Statsforvalteren i Agder* advarer mot unntak fra forbudet, da fjelledelgran utgjør en spredningstrussel i verdifull natur og krever betydelige samfunnsressurser til bekjempelse.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at fjelledelgran ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for bruk som omfattes av forskrift om fremmede organismer, og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Leplanting var i høringsforslaget foreslått unntatt forbudet.

Skogbruksformål, inkludert pyntegrønt, var ikke ment at skulle rammes av høringsforslagets foreslåtte endringer i forskrift om fremmede organismer. Miljødirektoratet anerkjenner samfunnsinteressene av bruken til juletre/pyntegrønt og har ikke vurdert mulige alternativer for den bruken. Hvordan problematikken knyttet til pyntegrønt og skogbruksformål håndteres omtales i kapittel 2.5.6 i tilrådningsdokumentet. Hvordan Miljødirektoratet har håndtert innspill knyttet til leplanting omtales i kapittel 2.5.7 i tilrådningsdokumentet.

For bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag eller er leplanting, vurderer Miljødirektoratet at det ikke har kommet inn noen konkrete høringsinnspill. Miljødirektoratet

vurderer dermed at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av fjelledelgran for bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag, eller leplantning.

2.50.2 Hybridlerk (*Larix ×marschlii*)

Gjeldende rett

Hybridlerk er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill stiller seg uenig i forbud mot hybridlerk, herunder *Landbruksdirektoratet*, *Statsforvalteren i Trøndelag* og *Statsforvalteren i Rogaland*. Landbruksdirektoratet mener forskriftsendring ikke bør omfatte forbud mot innførsel og omsetting for skogbruksformål. Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Rogaland mener at forslaget med totalforbud på import og omsetning av det viktigste utenlandske treslagene til skogbruksformål vil ramme skogbruket negativt.

Samiba stiller seg uenig i unntak for leplantning.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at hybridlerk ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for bruk som omfattes av forskrift om fremmede organismer, og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Leplantning var i høringsforslaget foreslått unntatt forbudet.

Skogbruksformål, inkludert pyntegrønt, var ikke ment at skulle rammes av høringsforslagets foreslåtte endringer i forskrift om fremmede organismer. Hvordan problematikken knyttet til pyntegrønt og skogbruksformål håndteres omtales i kapittel 2.5.6 i tilrådningsdokumentet. Hvordan Miljødirektoratet har håndtert innspill knyttet til leplantning omtales i kapittel 2.5.7 i tilrådningsdokumentet.

For bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag eller er leplantning, vurderer Miljødirektoratet at det ikke har kommet inn noen konkrete høringsinnspill. Miljødirektoratet vurderer dermed at det ikke foreligger ny informasjon i høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av hybridlerk for bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag, eller leplantning.

2.50.3 Japanlerk (*Larix kaempferi*)

Gjeldende rett

Japanlerk er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill sier seg uenig i forbud mot japanlerk, herunder *Riksantikvaren*, *Landbruksdirektoratet*, *LANDSAM*, *Statsforvalteren i Trøndelag*, *Statsforvalteren i Rogaland* og *NLA*.

Landbruksdirektoratet mener forskriftsendring ikke bør omfatte forbud mot innførsel og omsetting for skogbruksformål. Ifølge LANDSAM er det inkonsekvent at arten foreslått tillatt som leplante, mens det foreslås forbud i urbant miljø langt fra sårbare naturtyper. De minner oss på at i henhold til Fremmedartslista 2023 er økologisk effekt knyttet til den truede naturtypen kystlynghei. Spredning av lerkearter i urbane områder er etter vår erfaring ikke omfattende. De er uenig i forbud.

Riksantikvaren opplyser at dette er eksempel på en kulturhistorisk viktig plante, uten gode alternativer. Ifølge NLA har japanlerk kvaliteter som ingen andre bartrær har. De mener den bør differensieres på geografi eller flyttes til søknadspliktig art.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Rogaland mener at forslaget med totalforbud på import og omsetning av det viktigste utenlandske treslagene til skogbruksformål vil ramme skogbruket negativt.

Samiba og Statsforvalteren i Innlandet er uenig i unntak for leplanting. Statsforvalteren i Innlandet opplyser at japanlerk fungerer dårlig som leplanting på grunn av felling av nåler om vinteren.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at japanlerk ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at samfunnsnyttene av planten ikke medfører tilstrekkelig store effekter for at et forbud skulle anses som urimelig. Miljødirektoratet vurderte videre at det finnes alternativer for noen type bruk av japanlerk, mens det for andre typer bruk er usikkert. Leplanting var i høringsforslaget foreslått unntatt forbudet.

Skogbruksformål, inkludert pyntegrønt, var ikke ment at skulle rammes av høringsforslaget foreslåtte endringer i forskrift om fremmede organismer. Hvordan problematikken knyttet til pyntegrønt og skogbruksformål håndteres omtales i kapittel 2.5.6 i tilrådningsdokumentet. Hvordan Miljødirektoratet har håndtert innspill knyttet til leplanting omtales i kapittel 2.5.7 i tilrådningsdokumentet.

For annen bruk, er det få høringsinnspill. Riksantikvaren peker på at japanlerk er en viktig kulturhistorisk plante. I merknadene til i forskriften (publisert i Lovdata sammen med forskriften) er "fredete grøntanlegg og kulturhistorisk viktige beplantninger" nevnt som "vesentlige samfunnsmessige hensyn" som kan gi grunnlag for dispensasjon. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at det etter en nærmere vurdering, kan gis dispensasjon til utsetting av japanlerk i slike anlegg²⁴⁷ (se kapittel 2.5.4 i tilrådningsdokumentet).

LANDSAM peker på at japanlerk ifølge Fremmedartslista 2023²⁴⁸ har negativ effekt på kystlynghei. Denne naturtype er klassifisert som sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2018²⁴⁹, og kritisk truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025²⁵⁰. Fremmedartslista 2023 oppgir også at japanlerk er observert i flere andre naturtyper, blant annet semi-naturlig eng som også er

²⁴⁷ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 Nedlastet 27.01.2026

²⁴⁸ Vollering J, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Pinophyta: Vurdering av japanlerk *Larix kaempferi* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/744>. Nedlastet 06.01.2026

²⁴⁹ Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Kystlynghei, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/74>

²⁵⁰ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026

rødlistet som sårbar i 2018²⁵¹ og kritisk truet i 2025²⁵². Japanlerk har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023, og oppgis ha stor og hyppig frøformering og effektiv spredning av frø med vind. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med vindsprede frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnsnyttene av å bruke japanlerk er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av japanlerk for bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag, eller leplantning.

2.50.4 Lutzgran (*Picea ×lutzii*)

Gjeldende rett

Lutzgran er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill er kritiske til forbud mot lutzgran, herunder, *Landbruksdirektoratet*, *Statsforvalteren i Trøndelag*, *Statsforvalteren i Rogaland* og *LANDSAM*.

Andre høringsinstanser er kritisk til unntak for leplantning, herunder *Naturvernforbundet*, *Statsforvalteren i Agder*, *NIBIO*, *Sabima*, *Trøndelag fylkeskommune* og *Oslo kommune*.

Landbruksdirektoratet mener at forskriftsendringen ikke bør omfatte forbud mot innførsel og omsetning av utenlandske treslag til skogbruksformål.

LANDSAM fremhever at spredning av arten primært er knyttet til eksisterende leplantninger og skogbruk, og mener det er inkonsekvent at arten tillates til leplantning, men forbys i urbane miljøer, noe som gjør et generelt forbud svakt begrunnet.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Rogaland advarer om at et totalforbud mot import og omsetning av sitkagran og lutzgran vil ramme skogbruket direkte, da disse treslagene er de eneste alternativene for økonomisk skogbruk og produksjon av kvalitetsvirke i kystnære områder. Naturvernforbundet ønsker et ekte forbud mot utenlandske treslag, inkludert utplantning av sitkagran og lutzgran i skogbruket, og støtter forslaget om å forby innførsel, utsetting og omsetning. Statsforvalteren i Agder, NIBIO, Sabima og Trøndelag fylkeskommune mener det ikke bør gjøres unntak for leplantning. Arten har høy økologisk risiko, og utgjør en stor spredningstrussel i verdifull natur og krever betydelige samfunnsressurser til bekjempelse.

Oslo kommune er positive til et forbud mot de utenlandske treslagene som nevnes, men ikke at det skal begrenses til private hager. Når leplantning utelates og forbud mot bruk av utenlandske treslag etter forskriften om fremmede organismer ikke begrenser mulighetene for å benytte utenlandske treslag i skogbruket, mener de at forbudet har liten effekt isolert sett.

²⁵¹ Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Semi-naturlig eng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/72>

²⁵² Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at lutzgran ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for bruk som omfattes av forskrift om fremmede organismer, og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Leplanting var i høringsforslaget foreslått unntatt forbudet.

Skogbruksformål, inkludert pyntegrønt, var ikke ment at skulle rammes av høringsforslaget foreslåtte endringer i forskrift om fremmede organismer. Hvordan problematikken knyttet til pyntegrønt og skogbruksformål håndteres omtales i kapittel 2.5.6 i tilrådningsdokumentet. Hvordan Miljødirektoratet har håndtert innspill knyttet til leplanting omtales i kapittel 2.5.7 i tilrådningsdokumentet.

For annen bruk, er det få høringsinnspill, og disse fremstår som støtte til høringsforslaget om forbud. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger ny informasjon i høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av lutzgran for bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag eller leplanting.

2.50.5 Sitkagran (*Picea sitchensis*)

Gjeldende rett

Sitkagran er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

Flere høringsinstanser er positive til forbud, men mener det ikke burde være unntak for leplanting, herunder *Stavanger kommune*, *Naturvernforbundet*, *Landbruksdirektoratet*, *Statsforvalteren i Agder*, *NIBIO*, *Oslo kommune*, *Sabima*, *Trøndelag fylkeskommune*, *NLA* samt privatpersoner.

Andre høringsinstanser, herunder *LANDSAM*, *Landbruksdirektoratet*, *Statsforvalteren i Trøndelag*, *Statsforvalteren i Rogaland* og *Rogaland skognæringsforum* er bekymret for hva forbud vil gjøre med skogbruksnæringen.

Stavanger kommune mener det ikke bør gjøres unntak fra forbudet mot fremmede treslag til leplanting. Dette gjelder særlig for sitkagran, som kommunen bruker store ressurser på å bekjempe i natur- og friområder. påpeker at unntak fra forbudet er uheldig, da artene utgjør en stor spredningstrussel i verdifull natur og krever betydelige samfunnsressurser til bekjempelse.

Statsforvalteren i Agder, Stavanger kommune, Oslo kommune, NIBIO, Sabima, Trøndelag fylkeskommune og en privatperson mener det ikke bør gjøres unntak for leplanting, da dette utgjør stor risiko og undergraver forbudet. Stavanger kommune og Statsforvalteren i Agder bruker ressurser for å bekjempe den.

NLA understreker at sitkagran må totalforbys, også som leplanting, da den er under full spredning på Vestlandet og i Troms og Finnmark, og leplantinger ofte ligger nær sårbare områder. Naturvernforbundet støtter et ekte forbud mot utenlandske treslag og sier nei til innførsel, utsetting og omsetning av sitkagran og lutzgran i skogbruket.

LANDSAM peker på at spredning først og fremst er knyttet til eksisterende leplantinger og skogbruk, og mener det er inkonsekvent at arten tillates til leplanting, men forbys i urbane miljøer, noe som gjør et generelt forbud svakt begrunnet.

Landbruksdirektoratet mener forskriftsendringen ikke bør omfatte forbud mot innførsel og omsetning for skogbruksformål.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Rogaland advarer om at et totalforbud mot import og omsetning av sitkagran og lutzgran vil ramme skogbruket direkte, da disse treslagene er de eneste alternativene for økonomisk skogbruk og kvalitetsvirke i kystnære områder. *Skogfrøverket* fremhever at godt regulert planting langs kysten kan bidra til verdiskaping, økt virketilgang og høy CO₂-binding.

Rogaland skognæringsforum påpeker at forskriften om fremmede organismer regulerer innførsel, omsetning og utsetting, mens forskriften for skogbruk kun regulerer utsetting, noe som skaper inkonsekvens.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at sitkagran ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for bruk som omfattes av forskrift om fremmede organismer, og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Leplanting var i høringsforslaget foreslått unntatt forbudet.

Skogbruksformål, inkludert pyntegrønt, var ikke ment at skulle rammes av høringsforslaget foreslåtte endringer i forskrift om fremmede organismer. Hvordan problematikken knyttet til pyntegrønt og skogbruksformål håndteres omtales i kapittel 2.5.6 i tilrådningsdokumentet. Hvordan Miljødirektoratet har håndtert innspill knyttet til leplanting omtales i kapittel 2.5.7 i tilrådningsdokumentet.

For annen bruk, er det få høringsinnspill, og disse fremstår som støtte til høringsforslaget om forbud. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger ny informasjon i høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av sitkagran for bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag, eller leplanting.

2.50.6 Vrifuru (*Pinus contorta*)

Gjeldende rett

Vrifuru er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinstanser er negative til forbud mot vrifuru, herunder *Landbruksdirektoratet* og *LANDSAM*. Andre høringsinstanser er kritisk til unntak for leplanting, herunder *Statsforvalteren i Agder*, *Sabima* og *Statsforvalteren i Rogaland*.

Landbruksdirektoratet mener at forskriftsendringen ikke bør omfatte forbud mot innførsel og omsetning av utenlandske treslag til skogbruksformål.

LANDSAM fremhever at spredning av arten primært er knyttet til leplantinger og forsøksskogbruk, mens det er liten sannsynlighet for vesentlig spredning fra grøntanlegg og

hager. De mener det er inkonsekvent at arten tillates til leplanting, men forbys i urbane miljøer langt fra sårbare naturtyper, og at et generelt forbud derfor er svakt begrunnet, særlig når det samtidig foreslås unntak for leplanting.

Statsforvalteren i Agder påpeker at det er uheldig å foreslå unntak fra forbudet, da arten utgjør en betydelig spredningstrussel i verdifull natur og krever store samfunnsressurser til bekjempelse og forebyggende tiltak. Sabima understreker at det ikke bør gjøres unntak for leplanting. Statsforvalteren i Rogaland viser til at arter som fjelledelgran, lutzgran, sitkagran, vrifuru og bergfuru er unntatt fra forbudet til leplanting, og oppfordrer til å stille krav til kontroll med spredning, tilsvarende § 8 i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at vrifuru ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for bruk som omfattes av forskrift om fremmede organismer, og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Leplanting var i høringsforslaget foreslått unntatt forbudet.

Skogbruksformål, inkludert pyntegrønt, var ikke ment at skulle rammes av høringsforslaget foreslåtte endringer i forskrift om fremmede organismer. Hvordan problematikken knyttet til pyntegrønt og skogbruksformål håndteres omtales i kapittel 2.5.6 i tilrådningsdokumentet. Hvordan Miljødirektoratet har håndtert innspill knyttet til leplanting omtales i kapittel 2.5.7 i tilrådningsdokumentet.

For annen bruk, er det få høringsinnspill. LANDSAM mener det er inkonsekvent at vrifuru foreslås forbudt i urbane miljøer, langt fra sårbare naturtyper. Miljødirektoratet viser til at vrifuru²⁵³ har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023, og frø som spres med vind og kanskje også fugl. Den er observert i flere ulike naturtyper, inkludert semi-naturlig eng og kystlynghei. Disse naturtypene er klassifisert som sårbare respektive sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2018²⁵⁴, og kritisk truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025²⁵⁵. Videre oppgir Fremmedartslista 2023 at vrifuru har negative effekter på nøkkelarter eller truede arter i kystlynghei. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med vindspredte frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby vrifuru er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger ny informasjon i høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av vrifuru for bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag, eller leplanting.

²⁵³ Schei FH, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Vandvik V, Vollerling J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Pinophyta: Vurdering av vrifuru *Pinus contorta* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2617>. Nedlastet 06.01.2026

²⁵⁴ Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Semi-naturlig eng, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/72>; Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Kystlynghei, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/74>

²⁵⁵ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026

2.50.7 Bergfuru (*Pinus mugo*)

Gjeldende rett

Bergfuru er i dag oppført på forskriftens vedlegg V. Det kreves dermed tillatelse hvis planten skal settes ut i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Det kreves ikke tillatelse ved utsetting i private hager.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill er negative til unntak av forbud for leplanting av bergfuru, herunder *Statsforvalteren i Agder*, *NIBIO*, *Sabima* og *Statsforvalteren i Rogaland*. Andre høringsinnspill er negativ til forbud mot arten, herunder *LANDSAM*, *Agder fylkeskommune*, og *Østfold fylkeskommune*.

Statsforvalteren i Agder mener det er uheldig å foreslå unntak fra forbudet for utenlandske treslag, da arten utgjør en betydelig spredningstrussel i verdifull natur og krever store samfunnsressurser til bekjempelse og forebyggende tiltak. NIBIO understreker at arter med høy økologisk risiko ikke bør tillates i fremtidige leplantinger. Sabima støtter dette og mener det ikke bør gjøres unntak for leplanting.

Statsforvalteren i Rogaland peker på at arter som fjelledelgran, lutzgran, sitkagran, vrifuru og bergfuru er unntatt fra forbudet til leplanting, og oppfordrer til å stille krav til kontroll med spredning, tilsvarende § 8 i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

LANDSAM stiller spørsmål ved inkonsekvensen i regelverket, der arter som foreslås forbudt i urbane miljøer tillates til leplanting, og fremhever at det er urimelig å forby arter og deres varieteter eller kultivarer når spredning fra hager og grøntanlegg ikke er observert. Agder fylkeskommune og Østfold fylkeskommune påpeker at forbudslisten bør stille høyere krav til artenes egenskaper enn det Artsdatabanken gjør gjennom sin metode. LANDSAM viser til usikkerhet i Fremmedartslista 2023 knyttet til observasjoner og invasjonspotensial, og at økologisk effekt er knyttet til sårbare naturtyper. Videre opplyser LANDSAM at de ikke har sett spredning av de brukte varietetene eller kultivarene fra hager og grøntanlegg.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at bergfuru ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at arten oppfylte kriteriene for økologisk risiko, kombinert med vurderingen at det finnes alternative planter for bruk som omfattes av forskrift om fremmede organismer, og at samfunnskostnadene ved forbud dermed er begrensede. Det var innhentet informasjon fra gartneri- og planteskolenæringen som i høringsforslaget tilsa at det finnes alternativer til planten. Leplanting var i høringsforslaget foreslått unntatt forbudet.

Skogbruksformål, inkludert pyntegrønt, var ikke ment at skulle rammes av høringsforslaget foreslåtte endringer i forskrift om fremmede organismer. Hvordan problematikken knyttet til pyntegrønt og skogbruksformål håndteres omtales i kapittel 2.5.6 i tilrådningsdokumentet. Hvordan Miljødirektoratet har håndtert innspill knyttet til leplanting omtales i kapittel 2.5.7 i tilrådningsdokumentet.

For annen bruk, er det få høringsinnspill. LANDSAM mener det er inkonsekvent at bergfuru foreslås forbudt i urbane miljøer, når spredning fra hager og grøntanlegg ikke er observert.

Miljødirektoratet viser til at bergfuru²⁵⁶ har svært høy risiko i Fremmedartslista 2023, og frø som effektivt spres med vind. Avgjørende kriterium for økologisk effekt i Fremmedartslista 2023 er fortrenkning av stedegne arter, truede arter eller nøkkelarter, og negative effekter på truede eller sjeldne naturtyper. Bergfuru er observert i flere ulike naturtyper, inkludert rødlistede og ikke-tresatte naturtyper. Eksempler på slike naturtyper er kystlynghei, boreal hei og sanddyner. Dette er alle naturtyper som er klassifisert som sårbare til sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2018²⁵⁷, og sårbare til kritisk truet i Norsk rødliste for naturtyper 2025²⁵⁸. Miljødirektoratet mener at det vil være tilnærmet umulig å skille spredning fra ulike typer utplantinger, men at de vindsprede frøene tilsier at spredning er like sannsynlig å skje uansett hvor den er plantet. For en plante med svært høy risiko og som lett sprer seg med vindsprede frø mener Miljødirektoratet at det er nødvendig med forbud for å unngå vesentlige uheldige følger for naturen.

Videre vurderer Miljødirektoratet at for bruk til pryddforemål i hager finnes det andre vintergrønne trær med lavere risikokategori som kan brukes. Bjørkans plantelistelista lister over 100 sorter *Pinus*²⁵⁹, og over 90 sorter *Abies*²⁶⁰, inkludert planter med lavere risiko enn bergfuru. Samfunnskostnadene ved forbud er dermed begrensede og fremst knyttet til omstilling til andre planter for planteskoler og importører. Miljødirektoratet vurderer at nytten av å bruke planten ikke overveier de uheldige følgene for naturmangfoldet.

Det er ikke kommet høringsinnspill med vesentlig informasjon knyttet til at samfunnskostnaden av å forby bergfuru er større enn det vi la til grunn i høringsforslaget. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger ny informasjon i høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av bergfuru for bruk som ikke omfattes av forskrift om utenlandske treslag, eller leplanting.

3 Planter som Miljødirektoratet vurderte i høringsforslaget, men ikke foreslo forbud mot

(kap. 2.5.9.4 i tilrådningsdokumentet)

²⁵⁶ Schei FH, Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Pinophyta: Vurdering av bergfuru *Pinus mugo* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/2616>. Nedlastet 06.01.2026

²⁵⁷ Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Boreal hei, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/71>; Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Sanddynemark, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/58>; Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Brune dyner og dynehei i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/271>; Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Kystlynghei, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/74>

²⁵⁸ Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026; Artsdatabanken (2025, 26. november). Norsk rødliste for naturtyper 2025. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025>. Nedlastet 06.01.2026

²⁵⁹ <https://planter.bjorkan.no/?navnesok=pinus> Nedlastet 27.01.2026

²⁶⁰ <https://planter.bjorkan.no/?har=H6&navnesok=abies> Nedlastet 27.01.2026

3.1 Matgrasløk (*Allium schoenoprasum* subsp. *schoenoprasum*)

Gjeldende rett

Matgrasløk er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill mener det burde settes strengere regler for matgrasløk, herunder *NINA*, *Statsforvalteren i Vestfold og Telemark* og *Oslo kommune*.

Ifølge NINA er matgrasløk en svært problematisk plante på grunnlendt mark langs kysten med middels negativ økologisk effekt, og de ønsker seg et regionalt forbud i Oslofjord- og Skiensområdet. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark mener matgrasløk er en art som ble registrert i flere av forekomstene med åpen grunnlendt kalkmark, og de er bekymret for at denne skal øke i omfang. Oslo kommune foreslår å innføre hensynssone for matgressløk, slik som en bør gjøre for ville pollinerende insekter.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at matgrasløk ikke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at vi vurderte et forbud som urimelig på bakgrunn av en samfunnsøkonomisk avveining, til tross for at planten oppfylte kriteriene for økologisk risiko. Matgrasløk ble regnet som matplante uten fullgode alternativer.

Matgrasløk er særlig problem særlig i åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone²⁶¹, som er en sterkt truet naturtype²⁶², og det brukes store ressurser på å bekjempe den for å ivareta naturtypen. Dette ble tatt hensyn til i vurderingen i høringsforslaget. Samfunnsnyttene av matplanter av kommersiell interesse uten reelle alternativer ble vurdert som større enn kostnaden som ulempen for naturmangfold utgjorde og derfor er matgrasløk ikke foreslått forbudt. Hensynssone ble ikke vurdert i høringsforslaget, det er derfor ikke noe vi går videre med her.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av matgrasløk.

3.2 Sibirertebusk (*Caragana arborescens*)

Gjeldende rett

Sibirertebusk er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

²⁶¹ Hegre H, Solstad H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av matgrasløk *Allium schoenoprasum* subsp. *schoenoprasum* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/1324>. Nedlastet 19.01.2026

²⁶² Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (27.01.2026) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>; Høitomt, T., Grytnes, J., Helle, A. G., Jansson, U., Johansen, L., Larsen, B., Ravolainen, V., Riksheim Tandstad, H., Storaunet, K.O. og Velle, L. (26.11.2025). Fastmark: Vurdering av Temmelig til ekstremt kalkrik åpen grunnlendt mark i boreonemoral og sørboreal sone. Norsk rødliste for naturtyper 2025. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/naturtyper/2025/17>. Nedlastet 19.01.2026

Høringsinnspill

Høringsinnspill fra *NINA* og *Sabima* mener sibirertebusk burde vurderes for strengere regelverk. *NINA* påpeker at arten er ekspansiv i innlandsstrøk og nordpå og har negativ økologisk effekt ved at den fikserer nitrogen og endrer jordbunnsforholdene der den sprer seg. Arten har langlevd frøbank og vil være problematisk og kostnadskrevenende å bekjempe. Arten er mye verre å bekjempe enn blåleddved, som den sammenlignes med i høringsforslaget. Arten bør forbys. *Sabima* er spesielt kritisk til at denne fortsatt kan utsettes.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at sibirertebusk ikke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at vi vurderte et forbud som urimelig på bakgrunn av en samfunnsøkonomisk avveining, til tross for at planten oppfylte kriteriene for økologisk risiko.

Sibirertebusk er en økosystemingeniør siden den endrer jordsmonnet gjennom å tilføre nitrogen. Langlevd frøbank vil også gjøre at fremtidig bekjempelse vil ta tid. Dette er veid inn i vurderingen i høringsforslaget. Ulempene for naturmangfold denne arten utgjør for naturmangfoldet kan bli større i fremtiden, og da bør den vurderes å forbys. Vi vurderte i høringsforslaget at det ikke var rimelig å forby sibirertebusk på dette tidspunkt.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av sibirertebusk.

3.3 Dyrket markjordbær (*Fragaria vesca* f. *semperflorens*)

Gjeldende rett

Dyrket markjordbær er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Høringsinnspill fra *Oslo kommune* mener hagejordbær bør kunne være et alternativ til dyrket markjordbær hvis det er plantens nytte som matplante man har tatt utgangspunkt i forslagets paragraf: 5.3.1.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at dyrket markjordbær ikke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at vi vurderte et forbud som urimelig på bakgrunn av en samfunnsøkonomisk avveining, til tross for at planten oppfylte kriteriene for økologisk risiko. Dyrket markjordbær ble regnet som matplante uten fullgode alternativer.

Mulige alternativer til dyrket markjordbær, slik som hagejordbær, ble vurdert i høringsforslaget. På bakgrunn av innhentet informasjon i utformingen av høringsforslaget konkluderte Miljødirektoratet der med at det ikke fantes fullgode alternativer.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av dyrket markjordbær. I fremtiden er det mulig denne arten blir mer problematisk og bør vurderes å forbys.

3.4 Kaprifol (*Lonicera caprifolium*)

Gjeldende rett

Kaprifol er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill mener forbud mot kaprifol er unødvendig, herunder *Statens vegvesen*, *Nordland fylkeskommune* og enkeltpersoner. Statens vegvesen påpeker at det ikke finnes gode nok alternativer til flere av artene som foreslås forbudt, med tanke på bruksområde og herdighet.

Nordland fylkeskommune understreker at arten ikke sprer seg i Nordland på samme måte som lengre sør i Norge, og viser til at fylket ligger i herdighetssone H6–H8. Arter fra H6 og ned er ikke nødvendigvis invaderende i høyere herdighetssoner, og fylkeskommunen mener derfor at arten bør vurderes for regionalt forbud heller enn nasjonalt. De påpeker også at det ikke finnes gode nok alternativer til denne arten, og at alternativer må ha samme egenskaper eller bedre for å være fullgode – ikke bare se like ut. En privatperson opplyser at hen har hatt arten i hagen i Bodø i 40 år uten å se at den har spredt seg, og hen har heller aldri observert villspredning i området. Hen uttrykker at det er uforståelig at arten forbys i disse områdene.

Høringsinnspill fra *NINA* derimot, fremhever at den aktuelle arten er i starten av sin ekspansjon, med trolig bare 1–2 generasjoner på de fleste forvillete forekomstene. Arten er ekspansiv og fortrenger annen vegetasjon, og *NINA* mener derfor at den bør forbys.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at kaprifol ikke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at vi vurderte et forbud som urimelig på bakgrunn av en samfunnsøkonomisk avveining, til tross for at planten oppfylte kriteriene for økologisk risiko.

De fleste høringsinnspill fremmer at kaprifol ikke bør forbys. Siden den heller ikke ble foreslått forbudt i høringsforslaget går vi ikke videre med de innspillene. *NINA* mener å andre siden at kaprifol bør forbys, grunnet at planten er i økning i naturen og at den har en fortrenningseffekt på stedegne arter. Disse opplysninger om planten fremgår i Fremmedartslista 2023²⁶³, og var tatt hensyn til i høringsforslaget.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av kaprifol.

3.5 Hageeple (*Malus domestica*)

Gjeldende rett

Hageeple er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

²⁶³ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av kaprifol *Lonicera caprifolium* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/468>. Nedlastet 19.01.2026

Høringsinnspill

Nordland fylkeskommune understreker at hageeple ikke sprer seg i Nordland på samme måte som lengre sør i Norge, og viser til at fylket ligger i herdighetssone H6–H8. Arter fra H6 og ned er ikke nødvendigvis invaderende i høyere herdighetssoner, og fylkeskommunen mener derfor at arten bør vurderes for regionalt forbud heller enn nasjonalt. De påpeker også at det ikke finnes gode nok alternativer til denne arten, og at alternativer må ha samme egenskaper eller bedre for å være fullgode – ikke bare se like ut.

Oslo kommune foreslår å innføre hensynssone for hageeple, slik som en bør gjøre for ville pollinerende insekter.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at hageeple ikke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at vi vurderte et forbud som urimelig på bakgrunn av en samfunnsøkonomisk avveining, til tross for at planten oppfylte kriteriene for økologisk risiko. Hageeple ble regnet som en matplante med kommersiell interesse og uten fullgode alternativer.

Hensynssone ble ikke vurdert i høringsforslaget, det er derfor ikke noe vi går videre med her. Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av hageeple.

3.6 Rådhusvillvin (*Parthenocissus tricuspidata*)

Gjeldende rett

Rådhusvillvin er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Flere høringsinnspill stiller seg kritisk til forbud mot rådhusvillvin. *LANDSAM* viser til at rådhusvillvin har usikkerhet til høy økologisk risiko på grunn av forventede klimaendringer. De argumenterer for at ettersom klimaet på Vestlandet allerede er mildt, burde skadepotensialet vært synlig der, men det har ikke ført til mange funn av arten.

LANDSAM uttrykker overraskelse over at noen få, og påståtte diskutabile funn (hageutkast og utvoksing), har kvalifisert arten til nest høyeste plassering på invasjonaksen. De understreker at arten ikke er foreslått forbudt av Miljødirektoratet, men mener den uansett ikke burde kvalifisere til nasjonalt forbud.

Statens vegvesen, *Nordland fylkeskommune* og *Innlandet fylkeskommune* påpeker at det ikke finnes gode nok alternativer til flere av artene som foreslås forbudt, med tanke på bruksområde og herdighet.

Miljødirektoratet vurdering

Rådhusvillvin ble ikke foreslått forbudt i høringsforslaget grunnet at de to andre villvinsartene ble foreslått forbudt og denne ble vurdert som et alternativ med lavere risiko. Den er klassifisert som

dørstokkart i Fremmedartslista 2023²⁶⁴, og Miljødirektoratet vurderer at forbud dermed ville kunnet hindre etablering i Norge. I fremtiden er det mulig denne arten blir mer problematisk og bør forbys.

Kriteriene, som ble brukt i høringsforslaget for å vurdere planter til forbud, ble laget for å fange opp dørstokkarter og arter i tidlig spredningsfase, på bakgrunn av føre-var-prinsippet og Norges forpliktelse om tidlig innsats mot fremmede skadelige arter. Rådhusvillvin kvalifiserte for vurdering til nasjonalt forbud basert på de kriteriene.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av rådhusvillvin.

3.7 Laurbærhegg (*Prunus laurocerasus*)

Gjeldende rett

Laurbærhegg er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Høringsinnspill fra *Norsk botanisk forening*, *NINA* og *Sabima* mener laurbærhegg burde få strengere regelverk. Norsk botanisk forening mener det er en feilvurdering å utelate denne arten, og påpeker at den sprer seg og dominerer. Sabima er kritisk til at denne arten ikke foreslås til forbud. Ifølge NINA er arten i ekspansjonsfasen ute i naturen og er blitt mye mer utbredt på få år. Den inntar rikere skogtyper og kan gjøre stor skade. De mener den kan stoppes nå, før den blir et større problem og at arten bør forbys.

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at laurbærhegg ikke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at vi vurderte et forbud som urimelig på bakgrunn av en samfunnsøkonomisk avveining, til tross for at planten oppfylte kriteriene for økologisk risiko.

Innspill om spredning stemmer med det vi har tatt utgangspunkt i vår vurdering, Miljødirektoratet vurderer derfor at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av laurbærhegg.

3.8 Tuja (*Thuja occidentalis*)

Gjeldende rett

Tuja er ikke oppført på noen av vedleggene i dagens forskrift. Planten kan dermed i utgangspunktet settes ut uten tillatelse i private hager, parker og andre dyrkede områder, samt nærings- og transportområder.

Høringsinnspill

Høringsinnspill fra en privatperson mener at tuja bør forbys på grunnlag av giftighet.

²⁶⁴ Solstad H, Hegre H, Alm T, Fløistad IS, Pedersen O, Schei FH, Vandvik V, Vollering J, Westergaard KB og Skarpaas O (2023). Magnoliophyta: Vurdering av rådhusvillvin *Parthenocissus tricuspidata* for Fastlands-Norge med havområder. Fremmedartslista 2023. Artsdatabanken. <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023/695>. Nedlastet 02.01.2026

Miljødirektoratet vurdering

Grunnen til at tuja ikke ble foreslått forbudt i høringsforslaget var at vi vurderte et forbud som urimelig på bakgrunn av en samfunnsøkonomisk avveining, til tross for at planten oppfylte kriteriene for økologisk risiko.

Dette er en svært populær hekkplante med mange spesialiserte bedrifter som selger den. Tuja ble i høringsforslaget vurdert som et alternativ til andre hekkplanter som er foreslått forbudt. Giftighet er ikke del av kriteriene vi har vurdert plantene utfra. I fremtiden er det mulig denne arten blir mer problematisk og bør forbys.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke foreligger noen ny informasjon fra høringsinnspillene som tilsier endret vurdering av tuja.

Vedlegg 2. Planter som Miljødirektoratet tilrår å forby

- Miljødirektoratet tilrår nasjonalt forbud mot innførsel, omsetning og utsetting av alle planter i Tabell 1, unntatt alpeklematis der Miljødirektoratet tilrår regionalt forbud mot utsetting i Øyer kommune, Innlandet.
- Forbudene omfatter ikke innførsel eller omsetning til skogbruksformål for de planter der utsetting omfattes av forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

Tabell 1 Fremmede skadelige karplanter som Miljødirektoratet tilrår å forby etter forskrift om fremmede organismer.

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kommentar
<i>×Sorbaronia mitschurinii</i>	Storsurbær	
<i>Abies concolor</i>	Koloradoedelgran	
<i>Abies lasiocarpa</i>	Fjelledelgran	Forbudet omfatter ikke innførsel og omsetning til skogbruksformål. Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Platanlønn	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Aconitum napellus</i>	Storhjelms	
<i>Alchemilla mollis</i>	Praktmarikåpe	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Alnus alnobetula</i>	Grønnor	
<i>Amelanchier alnifolia</i>	Taggblåhegg	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Amelanchier lamarkii</i>	Kanadablåhegg	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Amelanchier spicata</i>	Blåhegg	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Arabis caucasica</i>	Hageskrinneblom	
<i>Aruncus dioicus</i>	Skogskjegg	
<i>Calystegia ×spectabilis</i>	Prydstrandvindell	
<i>Campanula glomerata</i> var. 'Superba'	Prakttoppklokke	
<i>Campanula rapunculoides</i>	Ugressklokke	
<i>Cicerbita macrophylla</i>	Kjempeturt	
<i>Clematis alpina</i>	Alpeklematis	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I. Forbudet gjelder kun utsetting i Øyer kommune, Innlandet. Forbudet omfatter ikke innførsel og omsetning.
<i>Cotoneaster ascendens</i>	Kinamispel	
<i>Cotoneaster atropurpureus</i>	Mørkmispel	
<i>Cotoneaster bullatus</i>	Bulkemispel	
<i>Cotoneaster dammeri</i>	Vintermispel	
<i>Cotoneaster hjelmqvistii</i>	Tyttebærmispel	
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Krypmispel	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Cotoneaster latifolius</i>	Breibladmispel	
<i>Cotoneaster lucidus</i>	Blankmispel	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Cotoneaster moupinensis</i>	Mupinmispel	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Cotoneaster przewalskii</i>		
<i>Cotoneaster symondsii</i>	Kystmispel	
<i>Cotoneaster villosulus</i>	Spissmispel	
<i>Crataegus sanguinea</i>	Sibirhagtorn	
<i>Cyanus montanus</i>	Honningknoppurt	
<i>Cytisus scoparius</i>	Gyvel	
<i>Echinops sphaerocephalus</i>	Kuletistel	
<i>Elaeagnus commutata</i>	Sølvbusk	
<i>Euonymus europaeus</i>	Spolebusk	
<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>megastachya</i>	Engrødsvingel	
<i>Filipendula camschatica</i>	Kjempemjødurt	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I

<i>Fragaria moschata</i>	Moskusjordbær	
<i>Hedlundia mougetii</i>	Alpeasal	
<i>Heracleum pubescens</i>		
<i>Hesperis matronalis</i>	Dagfiol	
<i>Laburnum ×watereri</i>	Hybridgullregn	
<i>Lamiaeum galeobdolon</i> subsp. <i>argentatum</i>	Sølvvetann	
<i>Lamiaeum galeobdolon</i> subsp. <i>galeobdolon</i>	Parkgullvetann	
<i>Larix kaempferi</i>	Japanlerk	Forbudet omfatter ikke innførsel og omsetning til skogbruksformål.
<i>Larix ×marschlinii</i>	Hybridlerk	Forbudet omfatter ikke innførsel og omsetning til skogbruksformål.
<i>Lonicera caerulea</i>	Blåleddved	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Lonicera involucrata</i>	Skjermleddved	
<i>Lonicera tatarica</i>	Tatarleddved	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Lysichiton americanus</i>	Skunkkala	
<i>Lysichiton camtschatcensis</i>	Hvit skunkkala	
<i>Lysimachia nummularia</i>	Krypfredløs	
<i>Lysimachia punctata</i>	Fagerfredløs	
<i>Mahonia aquifolium</i>	Mahonie	
<i>Malus toringo</i>	Rogneple	
<i>Myrrhis odorata</i>	Spansk kjørvel	
<i>Othocallis siberica</i>	Russeblåstjerne	
<i>Papaver rhoeas</i>	Kornvalmue	
<i>Parthenocissus inserta</i>	Villvin	
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	Klatrevillvin	
<i>Petasites hybridus</i>	Legepestrot	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Petasites japonicus</i> subsp. <i>giganteus</i>	Japanpestrot	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Phedimus ellacombeanus</i>	Japanbergknapp	
<i>Phedimus hybridus</i>	Sibirbergknapp	Forbud utvides til å omfatte grønne tak
<i>Phedimus kamtschaticus</i>	Gullbergknapp	
<i>Phedimus selskianus</i>		
<i>Phedimus spurius</i>	Gravbergknapp	Forbud utvides til å omfatte grønne tak
<i>Phytolacca acinosa</i>	Kermesbær	
<i>Phytolacca americana</i>		
<i>Picea ×lutzii</i>	Lutzgran	Forbudet omfatter ikke innførsel og omsetning til skogbruksformål. Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12
<i>Picea sitchensis</i>	Sitkagran	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I. Forbudet omfatter ikke innførsel og omsetning til skogbruksformål. Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12
<i>Pinus mugo</i>	Bergfuru	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I. Forbudet omfatter ikke innførsel og omsetning til skogbruksformål. Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12
<i>Pinus contorta</i>	Vrifuru	Forbudet omfatter ikke innførsel og omsetning til skogbruksformål. Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12
<i>Primula elatior</i> subsp. <i>elatior</i>	Lundnøkkelblom	

<i>Rhus typhina</i>	Hjortesumak	
<i>Rubus laciniatus</i>	Flikbjørnebær	
<i>Rubus spectabilis</i>	Prydbringeblom	
<i>Sambucus racemosa</i>	Buskhyll, rødhyll	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Senecio nemorensis</i>	Parksvineblom	
<i>Senecio pseudoarnica</i>	Strandsvineblom	
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	Rognspirea	
<i>Spartina anglica</i>	Engelsk marskgras	
<i>Spiraea ×billardii</i>	Klasespirea	
<i>Spiraea ×rubella</i>	Bleispirea	
<i>Spiraea latifolia</i>	Breispirea	
<i>Swida alba</i>	Sibirkornell	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Symphoricarpos albus</i>	Snøbær	
<i>Taxus ×media</i>	Hybridbarlind	
<i>Taxus cuspidata</i>	Japanbarlind	
<i>Telekia speciosa</i>	Tusenstråle	
<i>Tsuga heterophylla</i>	Vestamerikansk hemlokk	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I
<i>Ulex europaeus</i>	Gulltorn	
<i>Ulmus ×hollandica</i>	Parkalm	
<i>Viburnum lantana</i>	Filtkorsved	
<i>Vinca minor</i>	Gravmyrt	Flyttes fra nåværende vedlegg V til vedlegg I

Vedlegg 3 Utkast til forskrift om fremmede organismer

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet.

§ 2 Stedlig virkeområde

Forskriften gjelder på norsk landterritorium, herunder vassdrag, i Norges territorialfarvann og på Jan Mayen. Forskriften gjelder ikke for Svalbard.

§ 3 Saklig virkeområde og forholdet til annet regelverk

(1) Forskriften regulerer innførsel av organismer, omsetning og utsetting av fremmede organismer, samt utilsiktet spredning av fremmede organismer.

(2) Forskriften gjelder ikke ved

- a. utsetting som reguleres av forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål,
- b. utsetting av norske treslag, jf. naturmangfoldloven § 31,
- c. håndtering av ballastvann som reguleres av forskrift 8. september 2017 nr. 1368 om ballastvannbehandling på skip og flyttbare innretninger,
- d. hold av vilt, jf. viltressursloven § 49,
- e. gjenutsetting av viltlevende marine organismer som er unntatt fra ilandføringsplikten i forskrift gitt i medhold av havressurslova § 15,
- f. innførsel av viltlevende marine organismer når det skjer som ledd i en landing av fangst som er underlagt oppgaveplikt i medhold av havressurslova § 39,
- g. framstilling og bruk av genmodifiserte organismer som reguleres av genteknologiloven,
- h. innførsel av sau (*Ovis aries*), geit (*Capra hircus*), storfe (*Bos primigenius taurus*), sebu (*Bos primigenius indicus*), hund (*Canis lupus familiaris*), esel (*Equus asinus*), hest (*Equus caballus*), muldyr, mulesel, huskatt (*Felis catus*), svin (*Sus domesticus*), tamhøns (*Gallus gallus domesticus*), kalkun (*Meleagris gallopavo*), struts (*Struthio camelus*), stokkand (*Anas platyrhynchos*), moskusand (*Cairina moschata*), grågås (*Anser anser*), svanegås (*Anser*

cygnoides), tamdue (*Columba livia domestica*) og latterdue (*Streptopelia risoria*). Ved utsetting av disse artene gjelder kun kravene til aktsomhet i §§ 23 og 24. For de av artene som forekommer både i viltlevende og domestiserte former, gjelder begrensningene i forskriftens virkeområde i første og andre punktum kun for de domestiserte formene. Begrensningene i forskriftens virkeområde gjelder ikke for hund, huskatt og svin som stammer fra innkrysninger med viltlevende arter.

- i. innførsel og utsetting av tamrein (*Rangifer tarandus tarandus*), dersom dette skjer i samsvar med reindriftslovens bestemmelser og kravene til aktsomhet i §§ 23 og 24,
- j. innførsel og omsetning til – og utsetting av planter i – botaniske hager, dersom dette skjer i samsvar med kravene til aktsomhet i §§ 23 og 24 og kravet til internkontroll i § 31.

(3) Vurderinger etter denne forskriften skal ikke omfatte hensyn til planters, dyrs og menneskers liv og helse som ivaretas av smittevernloven og matloven.

(4) Krav om tillatelse etter denne forskriften fritar ikke for tillatelse til innførsel eller utsetting etter annet regelverk.

Kapittel II. Innførsel av organismer

§ 4 Hovedregel om innførsel av organismer

(1) Med mindre noe annet framgår av kapittelet her, kan levende eller levedyktige organismer bare innføres til Norge med tillatelse fra Miljødirektoratet. Med innførsel menes kryssing av grense på land mot nabostat eller ilandføring fra områder utenfor forskriftens virkeområde.

(2) Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

§ 5 Retningslinjer for vurderingen av om tillatelse skal gis

(1) Ved den skjønnsmessige vurderingen av om tillatelse skal gis, skal Miljødirektoratet veie fordelene og ulempene ved innførselen opp mot risikoen for skader på det biologiske mangfoldet. Det skal vurderes om fordelene kan oppnås på en mer miljøforsvarlig måte, for eksempel ved bruk av en organisme med lavere risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Det skal legges særlig vekt på om organismen og eventuelle følgeorganismer kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet, også i lys av forventede klimaendringer.

(2) Hvis det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om effekten av innførselen, skal det i vurderingen av om føre-var-prinsippet kommer til anvendelse, legges til grunn at etablering av en fremmed art i seg selv vil være en vesentlig skade på det biologiske mangfoldet.

(3) Tillatelse kan gis på de vilkår som anses hensiktsmessige for å oppnå formålet med forskriften.

§ 6 Landlevende planter

(1) Det kreves ikke tillatelse etter § 4 ved innførsel av landlevende planter. Med landlevende planter menes planter som kan vokse og formere seg i økosystemer som ikke er knyttet til vann.

(2) Innførsel av landlevende planter som står oppført på vedlegg I er forbudt. Forbudet gjelder ikke kultivarer eller varieteter, eksempelvis sterile varianter, som, etter en vitenskapelig risikovurdering, ikke kan medføre fare for uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Forbudet gjelder heller ikke innførsel til bruk som reguleres av forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål eller innførsel av fjelledelgran, lutzgran, sitkagran, vrifuru og bergfuru til leplanting med tillatelse etter § 12.

§ 7 Vannlevende organismer

(1) Det kreves ikke tillatelse etter § 4 ved innførsel av

- a. ferskvannsorganismer *dersom det kan utelukkes at organismen overlever vinteren utendørs i Norge*, og organismen utelukkende skal holdes for pryddformål i innendørs akvarier som er innrettet slik at organismer ikke kan slippe ut, med mindre organismen er oppført på forskriftens vedlegg III
- b. domestiserte former av gullfisk (*Carassius auratus*, L., 1758) og koi-karpe (*Cyprinus carpio* L., 1758)
- c. marine planter, marine virvelløse dyr og marin fisk, som utelukkende skal holdes i lukkede beholdere på land, herunder akvarier, som er innrettet og plassert slik at vann og organismer ikke kan slippe ut i andre vassdrag. Unntaket gjelder ikke organismer som er oppført på forskriftens vedlegg III

(2) Innførsel av organismer som står oppført på vedlegg I er forbudt.

§ 8 Encellede organismer og virus

Det kreves ikke tillatelse etter § 4 ved innførsel av encellede organismer eller virus.

§ 9 Biologiske plantevernmidler

Det kreves ikke tillatelse etter § 4 ved innførsel av biologiske plantevernmidler som det er gitt tillatelse til innførsel av i eller i medhold av annet lovverk.

§ 10 Menneskemat

Det kreves ikke tillatelse etter § 4 ved innførsel av sopp og alger til bruk som menneskemat.

§ 11 Nærmere angitte organismer som er unntatt søknadsplikt

Det kreves ikke tillatelse ved innførsel av organismer som står oppført på vedlegg II så lenge vilkårene som framgår av vedlegget blir etterlevd.

Kapittel III. Utsetting og omsetning av fremmede organismer

§ 12 Hovedregel om utsetting

(1) Med mindre noe annet framgår av kapittelet her, kan organismer som ikke hører til arter, stammer eller bestander som finnes naturlig på stedet bare settes ut med tillatelse fra Miljødirektoratet. Med utsetting menes enhver form for bevisst plassering, utslipp eller deponering som avfall av organismer i miljøet, eller i et innesluttet system der rømming ikke er utelukket

(2) Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

(3) Miljødirektoratet kan delegere myndighet til å gi tillatelser etter denne paragrafen til statsforvalteren.

§ 13 Retningslinjer for vurderingen av om tillatelse skal gis

(1) Ved den skjønnsmessige vurderingen av om tillatelse skal gis, skal myndigheten etter forskriften veie fordelene og ulempene ved utsettingen opp mot risikoen for skader på det biologiske mangfoldet. Det skal vurderes om fordelene kan oppnås på mer miljøforsvarlig måte for eksempel ved bruk av en organisme med lavere risiko for det biologiske mangfoldet. Det skal legges særlig vekt på om organismen og eventuelle følgeorganismer medfører risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet også i lys av forventede klimaendringer.

(2) Hvis det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om effekten av utsettingen, skal det i vurderingen av om føre-var-prinsippet kommer til anvendelse, legges til grunn at etablering av en fremmed art i seg selv vil være en vesentlig skade på naturmangfoldet.

(3) Tillatelse kan gis på de vilkår som anses hensiktsmessige for å oppnå formålet med forskriften.

§ 14 Utsetting av planter på land

(1) Det kreves ikke tillatelse etter § 12 for utsetting av planter på land i private hager, parkanlegg og andre dyrkede områder eller i transport- og næringsutbyggingsområder.

(2) Utsetting av planter som står oppført på vedlegg I er forbudt. Forbudet gjelder ikke kultivarer eller varieteter, eksempelvis sterile varianter, som, etter en vitenskapelig risikovurdering, ikke kan medføre fare for uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Miljødirektoratet kan likevel gi tillatelse etter § 12 for utsetting av fjelledelgran, lutzgran, sitkagran, vrifuru og bergfuru til leplanting.

§ 15 Utsetting i vann

- (1) Det kreves ikke tillatelse etter § 12 ved utsetting i sjø og vassdrag av
- a. organismer som det er gitt tillatelse til utsetting av etter akvakulturloven
 - b. rensefisk i akvakulturanlegg
 - c. organismer som det er gitt tillatelse til utsetting av etter lakse- og innlandsfiskloven § 10 eller etter forskrift x.xxx.202x om utsetting av fisk, edelkreps og elvemusling til kultiveringsformål
 - d. domestiserte former av gullfisk (*Carassius auratus*, L., 1758) og koi-karpe (*Cyprinus carpio*, L., 1758) i hagedam som er innrettet og plassert slik at vann og organismer ikke kan slippe ut i andre vassdrag og som ikke har forekomst av truede amfibiearter
- (2) Utsetting av organismer som står oppført på vedlegg I er forbudt.

§ 16 Encellede organismer og virus

Det kreves ikke tillatelse etter § 12 ved utsetting av encellede organismer eller virus.

§ 17 Biologiske plantevernmidler

Det kreves ikke tillatelse etter § 12 ved utsetting av biologiske plantevernmidler som det er gitt tillatelse til innførsel av i eller i medhold av annet lovverk.

§ 18 Nærmere angitte organismer som er unntatt søknadsplikt

Det kreves ikke tillatelse etter § 12 ved utsetting av organismene som står oppført på vedlegg IV så lenge vilkårene som framgår av vedlegget blir etterlevd.

§ 19 Hjemmel for Miljødirektoratet til å sette ut vilt

Miljødirektoratet kan uten tillatelse etter § 12 sette ut vilt som direktoratet av eget tiltak har iverksatt innfangning og oppdrett av i medhold av viltforskriften.

§ 20 Forbud mot omsetning av nærmere angitte organismer

- (1) Det er forbudt å omsette organismene som står oppført på vedlegg I.
- (2) Forbudet gjelder ikke kultivarer eller varieteter, eksempelvis sterile varianter, som, etter en vitenskapelig risikovurdering, ikke kan medføre fare for uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Forbudet gjelder heller ikke omsetning til bruk som reguleres av forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål eller omsetning av fjelledelgran, lutzgran, sitkagran, vrifuru og bergfuru til leplantning med tillatelse etter § 12.

Kapittel IV. Søknad og søknadsbehandling

§ 21 *Krav til søknaden*

(1) Søknad om tillatelse til innførsel eller utsetting av organismer skal rettes til Miljødirektoratet på fastsatt skjema.

(2) Søknaden skal inneholde følgende opplysninger:

- a. søkers kontaktinformasjon
- b. organismens vitenskapelige og eventuelle norske navn, naturlige utbredelsesområde og informasjon om hvor organismen kommer fra
- c. formålet med innførselen eller utsettingen
- d. en vurdering av om formålet med innførselen eller utsettingen kan oppnås ved benytte organismer med lavere risiko for det biologiske mangfoldet
- e. antall eller annen angivelse av mengde organismer det søkes om tillatelse til innførsel eller utsetting av
- f. en miljørisikovurdering som klargjør hvilke virkninger innførselen eller utsettingen kan ha for det biologiske mangfoldet
- g. en beskrivelse av tiltak som vil bli iverksatt for å forebygge eventuell risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet
- h. en beskrivelse av fordelene ved innførselen eller utsettingen, herunder hvem og hvor mange innførselen eller utsettingen vil ha fordeler for

(3) Søknader om innførsel skal, i tillegg til det som framgår i første ledd, inneholde opplysning om planlagt tidspunkt eller tidsrom for innførselen, angivelse av endelig bestemmelsessted for organismen og eventuell eksportørs eller importørs kontaktinformasjon. For organismer der det kreves dispensasjon etter forskrift 11. mai 2017 nr. 597 om forbud mot å innføre, omsette og holde eksotiske dyr, skal dispensasjonen vedlegges søknaden.

(4) Søknader om utsetting skal, i tillegg til det som framgår av første ledd, inneholde kartfesting eller annen angivelse av stedet der utsettingen er planlagt, grunneiernes navn og adresse og planlagt tidsrom for utsettingen.

(5) Opplysningene som nevnt i andre ledd bokstav f og g skal, så langt det er rimelig, underbygges med dokumentasjon.

§ 22 *Søknadsbehandlingen*

(1) Miljødirektoratet skal vurdere om søknaden oppfyller de krav som stilles i § 21. Hvis opplysningene i søknaden ikke i tilstrekkelig grad klarlegger de virkninger innførselen eller utsettingen kan ha for det biologiske mangfoldet, kan Miljødirektoratet kreve ytterligere opplysninger og dokumentasjon fra søker, og ved behov igangsette nødvendige tilleggsutredninger.

(2) Kostnader som måtte oppstå i forbindelse med frambringelse av opplysninger, dokumentasjon og tilleggsutredninger etter første ledd, skal dekkes av søker så langt det ikke er urimelig. Slike kostnader vil ikke bli belastet søker uten at søker har gitt sitt samtykke.

(3) Miljødirektoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

(4) En tillatelse til innførsel eller utsetting kan gjelde for et visst tidsrom og omfatte flere innførsler av samme organisme eller utsettinger på samme sted.

Kapittel V. Krav til aktsomhet og til virksomheter og tiltak som kan medføre spredning av fremmede organismer

§ 23 Alminnelige krav til aktsomhet

(1) Den som er ansvarlig for innførsel, hold, utsetting eller omsetning av organismer, eller som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfoldet, herunder

- a. ha kunnskap om den risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet som aktiviteten og de aktuelle organismene kan medføre, og om hvilke tiltak som er påkrevd for å forebygge slike følger, og
- b. treffe forebyggende tiltak for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfoldet, og for raskt å avdekke utilsiktet spredning av fremmede organismer.

(2) Utføres en innførsel eller utsetting i henhold til en tillatelse gitt i medhold av denne forskriften eller annet regelverk, anses aktsomhetspliktene i første ledd som oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

§ 24 Tiltaks- og varslingsplikt

Dersom det oppstår skade eller fare for alvorlig skade på det biologiske mangfoldet som følge av innførsel, hold, utsetting eller utilsiktet spredning av fremmede organismer, skal den ansvarlige, med mindre tilsvarende tiltaks- og varslingsplikt følger av annet regelverk, umiddelbart

- a. iverksette egnede tiltak for å avverge eller begrense skade,
- b. varsle Miljødirektoratet om det inntrufne, og
- c. så langt det er mulig, gjenopprette den tidligere tilstanden for det biologiske mangfoldet ved fjerning av de fremmede organismene eller andre egnede tiltak.

§ 25 Krav om å informere ansatte og mottakere av fremmede organismer

(1) Den som er ansvarlig for aktivitet som innebærer innførsel, omsetning, formidling, hold eller utsetting av fremmede organismer, skal sørge for at ansatte og andre som er involvert i aktiviteten, har kunnskap om risiko for uheldige følger og forebyggende tiltak i samsvar med § 23 første ledd, tiltaks- og varslingsplikten etter § 24, og de øvrige bestemmelser i forskriften som gjelder for aktiviteten.

(2) Den som er ansvarlig for omsetning eller formidling av fremmede organismer, skal gjøre kunder og andre mottakere av organismene kjent med risiko for uheldige følger og forebyggende tiltak i samsvar med § 23 første ledd, tiltaks- og varslingsplikten etter § 24, og de øvrige bestemmelser i forskriften som gjelder for de aktuelle organismene.

§ 26 Krav til oppbevaring og emballering under transport

Den som er ansvarlig for innførsel eller transport av organismer som kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet dersom de spres, skal sørge for at organismene oppbevares eller emballeres slik at de ikke kan slippe ut i miljøet under transporten.

§ 27 Krav om tiltak ved hold av vannlevende fremmede organismer

Den som er ansvarlig for hold av vannlevende fremmede organismer i hagedam, eller i akvarier og andre lukkede beholdere, skal påse at vann fra slike innretninger ikke tømmes i sjø eller vassdrag, eller i avløp uten rensing som forhindrer at organismer slipper ut i miljøet.

§ 28 Krav om skriftlig miljørisikovurdering ved etablering og utvidelse av parkanlegg og transport- og næringsutbyggingsområder

Før utsetting av fremmede landlevende planter som skjer i forbindelse med etablering eller utvidelse av parkanlegg eller transport- og næringsutbyggingsområder, skal den ansvarlige utarbeide en skriftlig vurdering, av rimelig omfang, av de aktuelle plantenes spredningsevne og den risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet utsettingen medfører, der eventuelle forebyggende tiltak etter § 23 inngår. Vurderingen skal ved forespørsel gjøres tilgjengelig for Miljødirektoratet eller Statsforvalteren.

§ 29 Krav om tiltak rettet mot mulige vektorer og spredningsveier for fremmede organismer

(1) Den som er ansvarlig for innførsel, omsetning, formidling eller utsetting av organismer, skal, så langt det er rimelig, iverksette undersøkelser for å oppdage, og treffe forebyggende tiltak for å hindre spredning av følgeorganismer som kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Eksempler på slike undersøkelser og tiltak er jevnlig stikkprøver som sendes til analyse, stille krav om at leverandør sørger for bedre rutiner før forsendelser, innførsel av planter uten jordklump, spyling av røtter mv.

(2) Den som er ansvarlig for innførsel av gjenstander, transportmidler, løsmasser eller annet som kan bære med seg fremmede organismer skal vurdere risikoen for slik spredning og, i rimelig utstrekning, treffe tiltak for å forhindre dette, slik som avbarking, rengjøring eller annen behandling.

(3) Før iverksetting av tiltak som medfører tilførsel av vann fra ett vassdrag til et annet eller til andre deler av samme vassdrag, slik som spyling av veganlegg eller andre tekniske installasjoner, rengjøring av maskiner, vannoverføring i forbindelse med kraftregulering mv., skal den ansvarlige gjøre seg kjent med tilgjengelig kunnskap om risiko for spredning av fremmede

organismer som følge av tiltaket. Foreligger slik risiko, skal den ansvarlige, i rimelig utstrekning, treffe egnede tiltak for å forhindre spredning.

(4) Før flytting av løsmasser eller andre masser som kan inneholde fremmede organismer, skal den ansvarlige, i rimelig utstrekning, undersøke om massene inneholder fremmede organismer som kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet dersom de spres, og treffe egnede tiltak for å forhindre slik risiko, slik som bruk av masser fra andre områder, tildekking, nedgraving, varmebehandling, eller levering til lovlig avfallsanlegg.

(5) Fiskeredskaper, båter eller annet utstyr til bruk i vassdrag, skal rengjøres og tørkes før innførsel.

(6) Dersom det foreligger risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet, kan Miljødirektoratet gi forskrift om krav til rengjøring eller annen behandling av mulige vektorer for utilsiktet spredning av fremmede organismer, om krav til dokumentasjon for at slik behandling er gjennomført, og om forbud mot flytting av fiskeredskaper, båter eller annet utstyr til bruk i vassdrag.

Kapittel VI. Merking og internkontroll

§ 30 Merking av forsendelser

(1) Ved innførsel skal forsendelser med organismer være merket med organismenes vitenskapelige navn og eventuelle norske eller engelske navn, og antall eller annen angivelse av mengde organismer.

(2) Ved innførsel som krever tillatelse, skal forsendelsen merkes med referansen oppgitt i tillatelsen eller i kvitteringen for mottatt melding. Tilsvarende gjelder når det er gitt dispensasjon i medhold av § 35.

(3) Krav om merking etter denne bestemmelsen gjelder ikke for forsendelser med fôrvarer, såvarer, samt andre planter og plantedeler som er underlagt krav om merking i forskrift gitt i medhold av matloven.

§ 31 Plikt til å utføre internkontroll

(1) Virksomheter som driver med innførsel, omsetning, hold eller utsetting av fremmede organismer, eller som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer til miljøet, skal etablere og dokumentere internkontroll. Internkontrollen, og dokumentasjonen av denne, skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse, og skal utføres i det omfang som er nødvendig for å etterleve bestemmelsene i eller i medhold av forskriften.

(2) Internkontrollen skal sikre at virksomhetens ansatte har kunnskap om reglene i forskriften, herunder kravene i kapittel V, om vilkårene for tillatelser til innførsel eller utsetting, og om rutinene for etterlevelse av reglene.

(3) Internkontrollen skal som et minimum inneholde:

- a. rutiner for å sikre at kravene i eller i medhold av forskriften blir overholdt,
- b. rutiner virksomheten følger dersom avvik oppstår og for å hindre gjentakelse av avvik,
- c. rutiner for å sikre at ansatte, eller andre som er involvert i virksomheten, overholder vilkår gitt i tillatelser, og
- d. opplysninger om hvem som er ansvarlig for at rutinene blir overholdt.

(4) Virksomheten skal gjøre dokumentasjon av internkontrollen tilgjengelig ved kontroll.

(5) Plikten omfatter ikke landbruksforetak som driver med utsetting av planter.

Kapittel VII. Kontroll med innførsel

§ 32 Kontroll med innførsel

(1) Tollmyndighetene fører kontroll med at organismer ikke innføres i strid med forskriften.

(2) Tollmyndighetene kan kreve at tillatelse til innførsel framvises for tollmyndigheten, og kan foreta ytterligere kontroll for å avklare om øvrige krav etter forskriften er oppfylt. Ved mistanke om hvorvidt kravene etter forskriften er oppfylt, kan tollmyndighetene holde organismene tilbake i inntil fem virkedager, for en avklaring fra Miljødirektoratet om dette.

§ 33 Innførsel i strid med forskriften

(1) Dersom innførselen ikke tilfredsstiller forskriftens krav til tillatelse, eller består av organismer som er forbudt, og det ikke er gitt dispensasjon til innførselen, kan tollmyndighetene holde organismene tilbake inntil Miljødirektoratet har truffet en beslutning *etter naturmangfoldloven kapittel IX* om den videre behandling av innførselen.

(2) Ved fare for rømming eller spredning av organismer kan tollmyndigheten holde organismene tilbake inntil faren for rømming eller spredning er over, eller Miljødirektoratet har truffet en beslutning *naturmangfoldloven kapittel IX* om den videre behandling av innførselen. Dette gjelder selv om innførselen for øvrig oppfyller kravene for innførsel etter forskriften.

§ 34 Kostnader

Kostnader forbundet med tilbakeholdte organismer og videre behandling av disse, kan kreves dekket av den som er ansvarlig for innførselen av organismene, jf. *naturmangfoldloven § 71* andre ledd.

Kapittel VIII. Avsluttende bestemmelser

§ 35 Dispensasjon

Miljødirektoratet kan gjøre unntak fra bestemmelsene i forskriften hvis dispensasjon i det aktuelle tilfellet ikke medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. § 1, eller hvis andre vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. Det kan ikke gis

dispensasjon hvis det er grunn til å anta at innførselen, utsettingen eller omsetningen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

§ 36 Overtredelsesgebyr og straff

Overtredelse av forskriften eller vedtak fattet i medhold av forskriften, kan medføre overtredelsesgebyr eller straff etter naturmangfoldloven § 74 og § 75. Overtredelse av kravene til aktsomhet i forskriften § 23 ved utsetting kan ikke medføre straff etter naturmangfoldloven § 75 første ledd.

§ 37 Forskriftens ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 20xx.

Forbudene mot innførsel, utsetting og omsetning av artene x, y, z trer i kraft 1. januar 20yy.

Vedlegg I – organismer som det er forbudt å innføre, sette ut og omsette

Navn på underfamilier, familier og høyere taksonomiske nivå som er skrevet med uthevet tekst i tabellen er å betrakte som overskrifter, og er kun inkludert for å angi systematisk plassering for organismer og organismegrupper som er oppført i vedlegget.

<i>Vitenskapelig navn</i>	<i>Trivialnavn</i>	<i>Merknad</i>
Animalia	Dyr; Animals	
Arthropoda	Leddyr; Arthropods	
Crustacea (Underrekke)	Krepsdyr; Crustaceans	
Malacostraca (Klasse)	Storkrepser; Malacostracans	
Nephropidae	Hummer og sjøkreps; Clawed lobsters	
<i>Homarus americanus</i> H. Milne Edwards, 1837	Amerikahummer; Amerikansk hummer, American Lobster	
Grapsidae		
<i>Eriocheir sinensis</i> H. Milne Edwards, 1853	Kinaullhåndskrabbe, kinesisk ullhåndskrabbe; Chinese mitten crab	
<i>Eriocheir japonica</i> (De Haan, 1835)	Japansk ullhåndskrabbe; Japanese mitten crab	
Portunidae	Svømmekrabber	
<i>Callinectes sapidus</i> (Rathbun 1896)	Blåkrabbe; blue crab	
<i>Charybdis japonica</i> (A. Milne-Edwards, 1861)	Asian paddle crab	
<i>Portunus segnis</i> (Forskål, 1775)	African blue swimming crab	
Cancridae		
<i>Cancer irroratus</i> Say, 1817	Atlantic rock crab	
Panopeidae		
<i>Rhithropanopeus harrisii</i> (Gould, 1841)	Harris mud crab	

Plantae	Planter; Plants	
Anacardiaceae	Sumakfamilien	
<i>Rhus typhina</i> L.	Hjortesumak	
Apiaceae	Skjermplantefamilien; Carrot family	
<i>Heracleum mantegazzianum</i> Sommier & Levier	Kjempebjørnekjeks; Giant Hogweed	
<i>Heracleum persicum</i> Desf. ex Fisch.	Tromsøpalme; Persian Hogweed, Golpar	
<i>Heracleum pubescens</i> (Hoffm.) M.Bieb.		
<i>Myrrhis odorata</i> (L.) Scop.	Spansk kjørvel	
Apocynaceae	Gravmyrtfamilien	
<i>Vinca minor</i> L.	Gravmyrt	
Araceae	Myrkonglefamilien	
<i>Lysichiton americanus</i> Hultén & H.St.John	Skunkkala	
<i>Lysichiton camtschatcensis</i> (L.) Schott	Hvit skunkkala	
Asparagaceae	Aspargesfamilien	
<i>Othocallis siberica</i> (Haw.) Speta	Russeblåstjerne	
Asteraceae	Kurvplantefamilien; Composite family	
<i>Cicerbita macrophylla</i> (Willd.) Wallr.	Kjempeturt	
<i>Cyanus montanus</i> (L.) Hill	Honningknoppurt	
<i>Echinops sphaerocephalus</i> L.	Kuletistel	
<i>Petasites hybridus</i> (L.) G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	Legepestrot	
<i>Petasites japonicus</i> subsp. <i>giganteus</i> (F.Schmidt ex Trautv.) Kitam.	Japanpestrot	
<i>Senecio pseudoarnica</i> Less.	Strandsvineblom	
<i>Senecio nemorensis</i> L.Art	Parksvineblom	
<i>Solidago canadensis</i> L.	Kanadagullris; Canadian Goldenrod	

<i>Solidago gigantea</i> Aiton	Kjempegullris; Giant Goldenrod	
<i>Telekia speciosa</i> (Schreb.) Baumg.	Tusenstråle	
Balsaminaceae	Springfrøfamilien; Balsam family	
<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	Kjempespringfrø; Indian Balsam	
Berberidaceae	Berberisfamilien; Barberry family	
<i>Berberis thunbergii</i> DC.	Høstberberis; Thunberg's Barberry	
<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.	Mahonie	
Betulaceae	Bjørkefamilien	
<i>Alnus alnobetula</i> (Ehrh.) K.Koch	Grønnor	
Brassicaceae	Korsblomstfamilien	
<i>Arabis caucasica</i> Willd.	Hageskrinneblom	
<i>Hesperis matronalis</i> L.	Dagfiol	
Campanulaceae	Klokkefamilien; Bellflower family	
<i>Campanula glomerata</i> var. 'Superba'	Prakttoppklokke	
<i>Campanula latifolia macrantha</i> (Sims)	Prydstorklokke; Giant Bellflower	
<i>Campanula rapunculoides</i> L.	Ugrasklokke	
Caryophyllaceae	Nellikfamilien; Pink family	
<i>Cerastium biebersteinii</i> DC.	Sølvarve; Boeral Chickweed	
<i>Cerastium tomentosum</i> L.	Filtarve; Snow-in-summer	
Caprifoliaceae	Kaprifolfamilien	
<i>Lonicera caerulea</i> L.	Blåleddved	
<i>Lonicera involucrata</i> (Richardson) Banks ex Spreng.	Skjermleddved	
<i>Lonicera tatarica</i> L.	Tatarleddved	
<i>Symphoricarpos albus</i> (L.) S.F.Blake	Snøbær	
Celastraceae	Spolebuskfamilien	
<i>Euonymus europaeus</i> L.	Spolebusk	

Cornaceae	Kornellfamilien; Dogwood family	
<i>Swida alba</i> (L.) Opiz	Sibirkornell	
<i>Swida sericea</i> (L.) Holub syn. <i>Cornus sericea</i> L.	Alaskakornell; Red-osier Dogwood	
Convolvulaceae	Vindelfamilien	
<i>Calystegia</i> × <i>spectabilis</i> (Brummitt) Tzvelev	Prydstrandvindel	
Fabaceae	Erteblomstfamilien; Pea family	
<i>Cytisus scoparius</i> (L.) Link	Gyvel	
<i>Laburnum alpinum</i> (Mill.) Brecht. & J. Presl	Alpegullregn; Scottish Laburnum	
<i>Laburnum anagyroides</i> Medik.	Gullregn; Common Laburnum	
<i>Laburnum</i> × <i>watereri</i> (A.C.Rosenthal & Bermann) Dippel	Hybridgullregn	
<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	Hagelupin; Bigleaf Lupine	
<i>Lupinus nootkatensis</i> Donn ex Sims	Sandlupin; Nootka Lupine	
<i>Lupinus perennis</i> L	Jærlupin; Perennial Lupine	
<i>Ulex europaeus</i> L.	Gulltorn	
Crassulaceae	Bergknappfamilien; Stonecrop family	
<i>Phedimus ellacombeanus</i> (Praeger) 't Hart	Japanbergknapp	
<i>Phedimus hybridus</i> syn. <i>Sedum</i> <i>hybridum</i> L.	Sibirbergknapp; Hybrid stonecrop	
<i>Phedimus kamtschaticus</i> (Fisch. & C.A.Mey.) 't Hart	Gullbergknapp	
<i>Phedimus selskianus</i> (Regel & Maack) 't Hart		
<i>Phedimus spurius</i> syn. <i>Sedum</i> <i>spurium</i> M. Bieb	Gravbergknapp; Caucasian Stonecrop, Dragon's Blood Sedum, Two-row Stonecrop	
Hydrocharitaceae	Froskebittfamilien; Frogbit family	
<i>Elodea canadensis</i> L.	Vasspest; Canadian Waterweed, Canadian Pondweed	

<i>Elodea nuttallii</i> (Planch.) H. St. John	Smal vasspest; Western Waterweed, Nuttall's Waterweed	
Lamiaceae	Leppeblomstafamilien	
<i>Lamium galeobdolon</i> subsp. <i>argenteum</i> (Smejkal) Stace	Sølvvetann	
<i>Lamium galeobdolon</i> subsp. <i>galeobdolon</i>	Parkgullvetann	
Papaveraceae	Valmuefamilien	
<i>Papaver rhoeas</i> L.	Kornvalmue	
Phytolaccaceae	Kermesbærfamilien	
<i>Phytolacca acinosa</i> Roxb.	Kermesbær	
<i>Phytolacca americana</i> L.		
Pinaceae	Furufamilien	
<i>Abies concolor</i> (Gordon & Glend.) Lindl. ex Hildebr.	Koloradoedelgran	
<i>Abies lasiocarpa</i> (Hook.) Nutt.	Fjellelgran	Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12.
<i>Larix kaempferi</i> (Lamb.) Carrière	Japanlerk	
<i>Larix ×marschlinsii</i> Coaz	Hybridlerk	
<i>Picea ×lutzii</i> Little	Lutzgran	Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12.
<i>Picea sitchensis</i> (Bong.) Carrière	Sitkagran	Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12.
<i>Pinus contorta</i> Douglas ex Loudon	Vrifuru, contortafuru	Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12.
<i>Pinus mugo</i> Turra	Bergfuru	Forbudet gjelder ikke innførsel, omsetning og utsetting til leplanting når utsettingen er godkjent etter § 12.
<i>Tsuga heterophylla</i> (Raf.) Sarg.	Vestamerikansk hemlokk	
Poaceae	Grasfamilien	

<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>megastachya</i> (Gaudin) Piper	Engrødsvingel	
<i>Spartina anglica</i> C.E.Hubb.	Engelsk marskgras	
Polygonaceae	Slireknefamilien; Knotweed family	
<i>Reynoutria japonica</i> Houtt. syn. <i>Fallopia japonica</i> (Houtt.) Ronse Decr.	Parkslirekne; Japanese Knotweed	
<i>Reynoutria sachalinensis</i> (F. Schmidt ex Maxim.) Ronse Decr.	Kjempeslirekne; Giant Knotweed	
<i>Reynoutria xbohemica</i> (Chrték & Chrtková) J.P. Bailey	Hybridslirekne; Bohemian Knotweed	
Primulaceae	Nøkleblomfamilien	
<i>Lysimachia nummularia</i> L.	Krypfredløs	
<i>Lysimachia punctata</i> L.	Fagerfredløs	
<i>Primula elatior</i> subsp. <i>elatior</i>	Lundnøkleblom	
Ranunculaceae	Soleiefamilien	
<i>Aconitum napellus</i> L.	Storhjelms	
<i>Clematis alpina</i> Mill.	Alpeklematis, alperanke	Forbudet gjelder ikke innførsel og omsetning. Forbud mot utsetting gjelder kun i Øyer kommune, Innlandet.
Rosaceae	Rosefamilien; Rose family	
<i>Alchemilla mollis</i> (Buser) Rothm.	Praktmarikåpe	
<i>Amelanchier alnifolia</i> (Nutt.) Nutt. ex M.Roem.	Taggblåhegg	
<i>Amelanchier lamarkii</i> F.G.Schroed	Kanadablåhegg	
<i>Amelanchier spicata</i> (Lam.) K.Koch	Blåhegg	
<i>Aruncus dioicus</i> (Walter) Fernald	Skogskjegg	
<i>Cotoneaster ascendens</i> Flinck & B.Hylmö	Kinamispel	
<i>Cotoneaster atropurpureus</i> Flinck & B.Hylmö	Mørkmispel	
<i>Cotoneaster bullatus</i> Bois	Bulkemispel	
<i>Cotoneaster dammeri</i> C.K.Schneid.	Vintermispel	

<i>Cotoneaster dielsianus</i> ; E. Pritz ex, Diels	Dielsmispel; Deils' Cotoneaster	
<i>Cotoneaster divaricatus</i> ; Rehder & E.H. Wilson	Sprikemispel; Spreading Cotoneaster	
<i>Cotoneaster hjelmqvistii</i> Flinck & B.Hylmö	Tyttebærmispel	
<i>Cotoneaster horizontalis</i> Decne.	Krypmispel	
<i>Cotoneaster latifolius</i> J.Fryer & B.Hylmö	Breibladmispel	
<i>Cotoneaster lucidus</i> Schldl.	Blankmispel	
<i>Cotoneaster monopyrenus</i> (W. W. Sm.) Flinck & B Hylmö. Syn. <i>Cotoneaster multiflorus</i>	Blomstermispel; One-stoned Cotoneaster	
<i>Cotoneaster moupinensis</i> Franch.	Mupinmispel	
<i>Cotoneaster przewalskii</i> Pojark.		
<i>Cotoneaster symondsii</i> Standish ex T.Moore	Kystmispel	
<i>Cotoneaster villosulus</i> (Rehder & E.H. Wilson) Flinck & B.Hylmö	Spissmispel	
<i>Crataegus sanguinea</i> Pall.	Sibirhagtorn	
<i>Elaeagnus commutata</i> Bernh. ex Rydb.	Sølvbusk	
<i>Filipendula camschatica</i> (Pall.) Maxim.	Kjempemjødurt	
<i>Fragaria moschata</i> Weston	Moskusjordbær	
<i>Hedlundia mougeotii</i> (Soy.-Will. & Godr.) Sennikov & Kurtto	Alpeasal	
<i>Malus toringo</i> (Siebold) Siebold ex de Vriese	Rogneple	
<i>Rosa rugosa</i> Thunb. ex Murray	Rynkerose; Japanese Rose	
<i>Rubus laciniatus</i> (Weston) Willd.	Flikbjørnebær	
<i>Rubus spectabilis</i> Pursh	Prydbringeær	
× <i>Sorbaronia mitschurinii</i> (A.K.Skvortsov & Maitul.) Sennikov	Storsurbær	
<i>Sorbaria sorbifolia</i> (L.) A.Braun	Rognspirea	
<i>Spiraea</i> × <i>billardii</i> Hérincq	Klasespirea	
<i>Spiraea latifolia</i> (Aiton) Borkh.	Breispirea	
<i>Spiraea</i> × <i>rubella</i> Dippel	Bleikspirea	
Salicaceae	Vierfamilien; Willow family	

<i>Populus balsamifera</i> L.	Balsampoppel; Eastern Balsam-poplar	
<i>Populus ×berolinensis</i> (K. Kock) Dippel	Berlinerpoppel; Berlin Poplar	
<i>Salix euxina</i> I.V. Belaeva	Skjørpil	
<i>Salix ×fragilis</i> L.	Grønnpil; Crack-willow	
Sapindaceae	Lønnefamilien	
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Platanlønn	
Taxaceae	Barlindfamilien	
<i>Taxus cuspidata</i> Siebold & Zucc.	Japanbarlind	
<i>Taxus ×media</i> Rehder	Hybridbarlind	
Ulmaceae	Almefamilien	
<i>Ulmus ×hollandica</i> Mill.	Parkalm	
Viburnaceae	Korsvedfamilien	
<i>Sambucus racemosa</i> L.	Buskhyll	
<i>Viburnum lantana</i> L.	Filtkorsved	
Vitaceae	Vinrankefamilien	
<i>Parthenocissus inserta</i> (A.Kern.) Fritsch.	Villvin	
<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	Klatrevillvin	

Vedlegg II – organismer som kan innføres uten tillatelse

Generelt vilkår: Det forutsettes at innførselen utføres i samsvar med kravene til aktsomhet i kapittel V og forskriftens øvrige bestemmelser, samt med øvrig gjeldende regelverk, herunder CITES-forskriften.

Navn på underfamilier, familier og høyere taksonomiske nivå som er skrevet med uthevet tekst i tabellen er å betrakte som overskrifter, og er kun inkludert for å angi systematisk plassering for organismer og organismegrupper som er oppført i vedlegget.

Vitenskapelig navn	Trivialnavn	Vilkår
Mammalia (Klasse)	Pattedyr; Mammals	

Camelidae	Kameldyr	
<i>Lama glama</i> L., 1758	Lama; Llama	Kun til landbruksformål.
<i>Vicugna pacos</i> L., 1758	Alpakka; Alpaca	Kun til landbruksformål.
Chinchillidae	Chinchillafamilien; Chinchillas and Viscachas	
<i>Chinchilla lanigera</i> (Molina, 1782)	Chinchilla; Chinchilla, Long-tailed Chinchilla	Domestisert.
Cricetidae	Hamsterfamilien; Cricetids	
<i>Mesocricetus auratus</i> Waterhouse, 1839	Gullhamster; Golden Hamster	Domestisert.
<i>Cricetulus griseus</i> Milne- Edwards, 1867	Kinesisk hamster; Chinese Hamster	Domestisert.
<i>Phodopus campbelli</i> (Thomas, 1905)	Campbells (stripet) dverghamster; Campbell's Russian Dwarf Hamster	Domestisert, inkludert kryssninger med <i>Phodopus sungorus</i> .
<i>Phodopus sungorus</i> (Pallas, 1773)	Russisk (sibirsk) dverghamster; Siberian Hamster, Djungarian Hamster	Domestisert, inkludert kryssninger med <i>Phodopus campbelli</i> .
<i>Phodopus roborovski</i> (Satunin, 1903)	Roborovski dverghamster; Roborovski Hamster	Domestisert.
Caviidae	Marsvinfamilien; Guinea Pigs	
<i>Cavia porcellus</i> (L., 1758)	Marsvin; Guinea Pig	Domestisert.
Leporidae	Harefamilien; Leporids	
<i>Oryctolagus cuniculus</i> (L., 1758)	Kanin; Rabbit	Domestisert.
Muridae	Musefamilien; Murids	

<i>Mus musculus</i> L., 1758	Husmus; House Mouse	Domestisert, herunder former til laboratorieformål.
<i>Rattus norvegicus</i> (Berkenhout, 1769)	Brunrotte; Brown Rat	Domestisert, herunder hetterotte og former til laboratorieformål.
<i>Meriones unguiculatus</i> Milne-Edwards, 1867	Ørkenrotte; Mongolian Gerbil	Domestisert.
Mustelidae	Mårdyrfamilien; Weasels	Fra oppdrett.
<i>Mustela putorius</i> (L., 1758)	Ilder; European Polecat	
Octodontidae	Buskrottefamilien; Degus	
<i>Octodon degus</i> (Molina, 1782)	Degus; Degu	Domestisert.
Aves (Klasse)	Fugler; Birds	Domestisert. Fra oppdrett. Kun til landbruksformål.
Dromaiidae	Emu; Emus	
<i>Dromaius novaehollandiae</i> (Latham, 1790)	Emu; Emu	
Rheidae	Nanduer; Rheas	Domestisert. Fra oppdrett. Kun til landbruksformål.
<i>Rhea americana</i> (L., 1758)	Stornandu; Greater Rhea	
Psittacidae	Papegøyefugler; Parrots	
Psittacidae spp. inkludert Cacatuinae.	Alle arter papegøyefugler inkludert kakaduer; Parrots – All species including Cockatoos	
Fringillidae	Finkefamilien; Finches	
<i>Serinus canaria</i> (L., 1758)	Kanariirisk (tidl. kanarifugl); Atlantic Canary	

Estrildidae	Astrildefamilien; Weaver-finches	
<i>Poephila guttata</i> Vieillot, 1817	Sebrafink; Zebra Finch	
<i>Chloebia gouldiae</i> (Gould, 1844)	Gouldfink; Gouldian Finch	
<i>Padda oryzivora</i> (L., 1758)	Javaspurv, risfugl; Java Sparrow	
Reptilia (Klasse)	Krypdyr, Reptiles	
Pythonidae		
<i>Morelia viridis</i> (Schlegel, 1872)	Grønn trepyton; Green Tree Python	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Morelia spilota</i> (Lacépède, 1804)	Teppepyton; Carpet Python, Diamond python	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Python regius</i> (Shaw, 1802)	Kongepyton; Royal Python, Ball Python	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
Boidae		
<i>Boa constrictor</i> (L., 1758)	Kongeboa; Boa Constrictor	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Corallus hortulanus</i> (L., 1758)	Hagetreboa; Amazon Tree Boa, Common Tree Boa, Garden Tree Boa	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Epicrates cenchria</i> (L., 1758)	Regnbueboa; Rainbow Boa	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
Colubridae		
<i>Pantherophis guttatus</i> (L., 1766)	Kornsnok; Corn snake	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Lampropeltis getula</i> (L., 1766)	Kongesnok ; Eastern Kingsnake, Common Kingsnake, Chain Kingsnake	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.

<i>Lampropeltis triangulum</i> (L., 1788) Gekkonidae	Melkesnok; Milksnake	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Phelsuma madagascariensis</i> Gray, 1831) Diplodactylidae	Stor daggekko; Day Gecko	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Rhacodactylus ciliatus</i> (Guichenot, 1866) syn. <i>Correlophus ciliatus</i> Eublepharidae	Kranset gekko; Crested Gecko	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Eublepharis macularius</i> (Blyth, 1854) Lacertidae	Leopardgekko; Leopard Gecko	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Lacerta lepida</i> syn. <i>Timon lepidus</i> (Daudin, 1802)	Perlefirfirsle ; Ocellated Lizard, Eyed Lizard, Jeweled Lacerta	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
Agamidae		
<i>Uromastyx ocellata</i> (Heyden, 1827)	Pigghaleagam; Ornate Mastigure	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Pogona vitticeps</i> (Ahl, 1926) Varanidae	Skjeggagam; Central Bearded Dragon	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
<i>Varanus acanthurus</i> Boulenger, 1885	Dvergvaran; Spiny-tailed Monitor	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
Testudinidae		
<i>Testudo hermanni</i> Gmelin, 1789	Hermanns landskilpadde, gresk landskilpadde; Hermann's tortoise	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.

<i>Geochelone carbonaria</i> syn <i>Chelonoidis carbonaria</i> (Spix, 1824)	Rødfotet skogskilpadde; Red-footed Tortoise	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
Geoemydidae		
<i>Chinemys reevesi</i> (Gray, 1831) Syn. <i>Mauremys reevesii</i>	Kinesisk trekjøliskilpadde; Chinese Pond Turtle	Kun innførsel til innendørs, innelukket hold.
Osteichthyes (Klasse)	Beinfisker; Bony fish	
Arthropoda	Leddyr; Arthropods	
Arachnida (Klasse)	Edderkopper; Spiders	
Theraphosidae		
Theraposinae (Underfamilie)	Amerikanske taranteller; New World Tarantulas	
<i>Aphonopelma hentzi</i> (Girard, 1852)	Texas Brown Tarantula	
<i>Aphonopelma seemanni</i> (F.O. P.-Cambridge, 1897)	Striped-knee Tarantula	
<i>Aphonopelma texense</i> (Simon, 1891)	Rio Grande Copper Tarantula	
<i>Chromatopelma cyaneopubescens</i> (Strand, 1907)	Greenbottle Blue Tarantula	
<i>Cyriocosmus elegans</i> (Simon, 1889)	Trinidad Dwarf Tiger Rump	
<i>Euathlus pulcherrimaklaasi</i> (Schmidt, 1991)	Metallic Femur Beauty	
<i>Euathlus truculentus</i> (Ausserer, 1875)	Chilean Beautiful	

<i>Euathlus vulpinus</i> (Karsch, 1880)	Chilean Ocellated	
<i>Eupalaestrus campestratus</i> (Simon, 1891)	Pink Zebra Beauty	
<i>Grammostola aureostriata</i> (Schmidt & Bullmer, 2001)	Chaco Golden Knee	
<i>Grammostola burzaquensis</i> Ibarra, 1946	Argentinean Rose Tarantula	
<i>Grammostola grossa</i> (Ausserer, 1871)	Argentina Giant Tawny Red, Pampas Tawny Red, Giant Tawny Red	
<i>Grammostola iheringi</i> (Keyserling, 1891)	Entre Rios Tarantula	
<i>Grammostola mollicoma</i> (Ausserer, 1875)	Brazilian Giant Tawny Red	
<i>Grammostola pulchra</i> Mello-Leitao, 1921	Brazilian Black Tarantula	
<i>Grammostola rosea</i> (Walckenaer, 1837)	Chilean Rose Hair, Chilean Rose	
<i>Lasiadora difficilis</i> Mello-Leitao, 1921	Fiery Redrump	
<i>Lasiadora klugi</i> (C.L. Koch, 1841)	Baja Scarlet, Scarlet Birdeater, Bahia Scarlet	
<i>Lasiadora parahybana</i> Mello-Leitao, 1917	Brazilian Salmon Pink	
<i>Lasiodorides striatus</i> (Schmidt & Antonelli, 1996)	Brazilian Brown Giant	
<i>Megaphobema robustum</i> (Ausserer, 1875)	Colombian Giant Redleg, Columbian Giant	

<i>Megaphobema velvetosoma</i> Schmidt, 1995	Ecuadorian Brownvelvet Tarantula	
<i>Metriopelma zebratum</i> Banks, 1909	Costa Rican Suntiger Tarantula	
<i>Nhandu chromatus</i> Schmidt, 2004	White Striped Birdeater	
<i>Nhandu coloratovillosus</i> (Schmidt, 1998)	Brazilian Black & White	
<i>Nhandu vulpinus</i> (Schmidt, 1998)	Brazilian Giant Blonde	
<i>Pamphobeteus antinous</i> Pocock, 1903	Bolivian Blueleg	
<i>Pamphobeteus fortis</i> (Ausserer, 1875)	Colombian Brown	
<i>Pamphobeteus ultramarinus</i> Schmidt, 1995	Ecuadorian Birdeater	
<i>Paraphysa parvula</i> (Pocock, 1903)	Chilean Gold Burst Tarantula	
<i>Paraphysa scrofa</i> (Molina, 1788)	Chilean Copper Tarantula	
<i>Phormictopus cancerides</i> (Latreille, 1806)	Haitian Brown	
<i>Theraphosa apophysis</i> Tinter, 1991	Goliath Pinkfoot, Pinkfoot Goliath	
<i>Theraphosa blondi</i> Latreille, 1804	Goliath Bird Eater	
<i>Thrixopelma ockerti</i> Schmidt, 1994	Peruvian Orange Rump	
<i>Thrixopelma pruriens</i> Schmidt, 1998	Chilean Spiny, Peruvian Green Velvet	

<i>Xenesthis immanis</i> Ausserer, 1875	Colombian Lesserblack	
<i>Xenesthis intermedia</i> Schiapelli & Gerschman, 1945	Amazon Blue Bloom	
Aviculariinae	Amerikanske taranteller; New World Tarantulas	
<i>Avicularia aurantiaca</i> Bauer, 1996	Yellow Banded Pinktoe	
<i>Avicularia avicularia</i> (L., 1758)	Pinktoe Tarantula	
<i>Avicularia bicegoi</i> Mello- Leitao, 1923	Brazilian Pinktoe	
<i>Avicularia braunshauseni</i> Tesmoingt, 1999	Goliath Pinktoe	
<i>Avicularia fasciculata</i> Strand, 1907	Amazon Sapphire Pink Toe	
<i>Avicularia geroldi</i> Tesmoingt, 1999	Brazilian Blue and Red Pinktoe	
<i>Avicularia huriana</i> Tesmoingt, 1996	Ecuadorian Pinktoe	
<i>Avicularia juruensis</i> Mello-Leitao, 1923	Yellow Banded Pinktoe	
<i>Avicularia laeta</i> (C.L. Koch, 1842)	Puerto Rican Treespider, Puerto Rican Pinktoe	
<i>Avicularia metallica</i> Ausserer, 1875	Metallic Pinktoe, Whitetoe	
<i>Avicularia minatrix</i> Pocock, 1903	Venezuelan Red Stripe	
<i>Avicularia purpurea</i> Kirk, 1990	Ecuadorian Purple Tarantula	

<i>Avicularia versicolor</i> Walckenaer, 1837	Antilles Pinktoe	
<i>Ephebopus cyanognathus</i> West & Marshall, 2000	French Guyanan Blue Fang, Blue Fang	
<i>Ephebopus murinus</i> (Walckenaer, 1837)	Skeleton Tarantula	
<i>Ephebopus rufescens</i> West & Marshall, 2000	Burgundy Skeleton	
<i>Ephebopus uatuman</i> Lucas, Silva & Bertani, 1992	Blue Fang	
<i>Tapinauchenius gigas</i> Caporiacco, 1954	Orange Chevron Tarantula	
<i>Tapinauchenius purpureus</i> (Schmidt, 1995)	Purple Treespider	
<i>Tapinauchenius subcaeruleus</i> Bauer & Antonelli, 1997	Metallic Tree	
Eumenophorinae	Afrikanske taranteller; Old World Tarantulas	
<i>Citharischius crawshayi</i> Pocock, 1900	King Baboon	
<i>Hysterochrates ederi</i> Charpentier, 1995	Guinea Goliath Baboon	
<i>Hysterochrates gigas</i> Pocock, 1897	Cameroon Red Baboon	
<i>Hysterochrates hercules</i> Pocock, 1899	Hercules Baboon	
Harpactirinae	Afrikanske taranteller; Old World Tarantulas	

<i>Pterinochilus murinus</i> Pocock, 1897	Mombassa Golden Starburst	
<i>Pterinochilus vorax</i> Pocock, 1897	African Lesser Baboon	
<i>Harpactirella lightfooti</i> Purcell, 1902		
Ornithoctoninae	Asiatiske taranteller; Old World Tarantulas	
<i>Haplopelma lividum</i> Smith, 1996	Cobalt Blue	
<i>Haplopelma minax</i> (Thorell, 1897)	Thailand Black tarantula	
Poecilotheriinae	Asiatiske taranteller; Old World Tarantulas	
<i>Poecilotheria fasciata</i> (Latreille, 1804)	Sri-Lankan Ornamental	
<i>Poecilotheria formosa</i> Pocock, 1899	Finely Formed Parachute Spider	
<i>Poecilotheria ornata</i> Pocock, 1899	Fringed Ornamental	
<i>Poecilotheria regalis</i> Pocock, 1899	Regal Parachute Spider	
<i>Poecilotheria rufilata</i> Pocock, 1899	Reddish Parachute Spider	
Selenocosmiinae	Asiatiske taranteller; Old World Tarantulas	
<i>Psalmopoeus cambridgei</i> (Pocock, 1895)	Trinidad Chevron	
Insecta (Klasse)	Insekter; Insects	
Phasmida (Orden)	Pinnedyr; Stick Insects	

Bacillidae		
<i>Bacillus rossius</i> (Rossi, 1790)	Corsican Stick Insect	
<i>Xylica coriacea</i> Redtenbacher, 1906		
Diapheromeridae	Common Walkingsticks	
<i>Lopaphus sphalerus</i> (Redtenbacher, 1908)		
<i>Oreophoetes peruana</i> (Saussure, 1868)		
<i>Phaenopharos khaoyaiensis</i> Zompro, 2000	Khao Stick Insect	
<i>Sceptrophasma hispidulum</i> (Wood-Mason, 1873)	Andamans Stick Insect	
<i>Sipyloidea sipylus</i> (Westwood, 1859)	Madagascan Stick Insect, Pink Winged Stick Insect	
<i>Tagesoidea nigrofasciata</i> Redtenbacher, 1908	Yellow Umbrella Stick Insect	
Heteropterygidae		
<i>Aretaon asperimus</i> (Redtenbacher, 1906)	Thorny Stick Insect	
<i>Epidares nolimetangere</i> (Haan, 1842)	Touch Me Not Stick Insect	
<i>Haaniella dehaanii</i> (Westwood, 1859)	De Haan's Haaniella	
<i>Heteropteryx dilatata</i> (Parkinson, 1798)	Jungle Nymph, Malayan Jungle Nymph	
<i>Sungaya inexpectata</i> Zompro, 1996	Sungay Stick Insect	

Phasmatidae		
<i>Carausius morosus</i> Sinéty, 1901	Indian Stick Insect, Laboratory Stick Insect	
<i>Chondrostethus woodfordi</i> Kirby, 1896	Woodford's Stick Insect	
<i>Eurycantha calcarata</i> Lucas, 1869	Giant Spiny Stick Insect	
<i>Eurycantha horrida</i> Boisduval, 1835		
<i>Eurycnema goliath</i> (Gray, 1834)		
<i>Extatosoma tiaratum</i> (Macleay, 1826)	Giant Prickly Stick Insect, Macleay's Spectre, Spiny Leaf Insect	
<i>Medaura jobrensis</i> Brock & Cliquennois, 2001	Jobra Stick Insect	
<i>Medauroidea extradentata</i> Brunner von Wattenwyl, 1907	Annam Stick Insect	
<i>Neohirasea maerens</i> (Brunner von Wattenwyl, 1907)	Vietnam Prickly Stick Insect	
<i>Parapachymorpha zomproi</i> Fritzsche & Gitsaga, 2000	Zompro's Stick Insect	
<i>Pharnacia sumatrana</i> (Brunner von Wattenwyl, 1907)	Sumatran Stick Insect	
<i>Phobaeticus serratipes</i> (Gray, 1835)	Giant Malayan Stick Insect	
<i>Ramulus nematodes</i> (Haan, 1842)	Great Thin Stick Insect	

<i>Ramulus thaii</i> (Hausleithner, 1985)	Thailand Stick Insect	
<i>Rhaphiderus scabrosus</i> (Percheron, 1829–1838)	Mauritius Rough Stick Insect	
Phylliidae	Leaf Insects and Walking Leaves	
<i>Phyllium bioculatum</i> Gray, 1832	Gray's Leaf Insect, Javanese Leaf Insect	
<i>Phyllium celebicum</i> Haan, 1842	Celebes Leaf Insect	
<i>Phyllium giganteum</i> Hausleithner, 1984	Giant Malaysian Leaf Insect	
<i>Phyllium hausleithneri</i> Brock, 1999	Hausleithner's Stick Insect	
<i>Phyllium siccifolium</i> L., 1758	Linnaeus' Leaf Insect	
Pseudophasmatidae		
<i>Anisomorpha buprestoides</i> (Stoll, 1813)	Florida Stick Insect, Two-Striped Walkingstick	
<i>Anisomorpha paromalus</i> (Westwood, 1859)	Red-striped Stick Insect	
<i>Lamponius guerini</i> (Saussure, 1868)	Guadeloupe Stick Insect	
Blattodea (Orden)	Kakkerlakker; Cockroaches	
Blaberidae		
<i>Blaberus craniifer</i> Burmeister, 1838	Death's Heads Cockroach	
<i>Blaptica dubia</i> Serville, 1839	South American Dubia Cockroach	

<i>Gromphadorhina portentosa</i> (Schaum, 1853)	Madagascar Hissing Cockroach	
Orthoptera (Orden)	Gresshopper, sirisser; Grasshoppers, Crickets, Katydid	
Acrididae	Markgresshopper	
<i>Locusta migratoria</i> (L., 1758)	Vandregresshoppe; Migratory Locust, Ussure	
<i>Schistocerca gregaria</i> Forskål, 1775	Desert Locust	
Gryllidae	Ekte sirisser; Crickets	
<i>Gryllus assimilis</i> (Fabricius, 1775)		
<i>Gryllus bimaculatus</i> De Geer, 1773	African or Mediterranean Field Cricket, Two-Spotted Cricket	
Romaleidae	Lubber Grasshoppers	
<i>Tropidacris collaris</i> (Stoll, 1813)		
Tettigoniidae	Løvgresshopper; Bush Crickets, Katydid	
<i>Ellatodon blanchardi</i> (Brongniart, 1890)		
Mantodea (Orden)	Knelere; Mantises	
Empusidae		
<i>Gongylus gongylodes</i> (L., 1758)		
<i>Idolomantis diabolica</i> (Saussure, 1869)		

Hymenopodidae		
<i>Creobroter gemmatus</i> Stoll, 1813		
<i>Creobroter pictipennis</i> Wood-Mason, 1878		
<i>Hymenopus coronatus</i> (Olivier, 1792)	Malasian Orchid Mantis	
<i>Oxyopsis gracilis</i> Giglio-Tos, 1914		
<i>Pseudocreobotra ocellata</i> (Palisot de Beauvois, 1805)		
<i>Pseudocreobotra wahlbergii</i> Stål, 1871	Spiny Flower Mantis	
Mantidae		
<i>Ceratomantis saussurii</i> (WoodMason, 1876)		
<i>Ceratomantis yunnanensis</i> (Zhang, 1986)		
<i>Parasphendale affinis</i> (Giglio-Tos, 1915)	African Twig Mantis	
<i>Parasphendale agrionina</i> (Gerstaecker, 1869)		
<i>Popa spurca</i> (Stål, 1856)		
Coleoptera (Orden)	Biller; Beetles	
Cetoniidae		
<i>Goliathus albosignatus</i> Boheman, 1857		

<i>Goliathus cacicus</i> (Olivier, 1789)	Goliath Beetle	
<i>Goliathus goliatus</i> (L., 1771)		
<i>Goliathus regius</i> Klug, 1835		
<i>Mecynorrhina ugandensis</i> (Moser, 1906)		
<i>Pachnoda marginata</i> (Drury, 1773)	Sun Beetle	
Dynastidae		
<i>Chalcosoma atlas</i> (L., 1758)	Atlas Beetle	
<i>Chalcosoma caucasus</i> Fabricius, 1801	Caucasus Beetle	
<i>Chalcosoma chiron</i> Olivier, 1789		
<i>Chalcosoma</i> <i>moellenkampii</i> Kolbe, 1900		
<i>Dichodontus grandis</i> Ritsema, 1882		
<i>Dynastes grantii</i> Horn, 1870	Southwestern Hercules Beetle	
<i>Dynastes hercules</i> (L., 1758)	Herkulesbille	
<i>Dynastes neptunus</i> Quensel in Schönherr, 1805		
<i>Dynastes tityus</i> L., 1763	Eastern Hercules Beetle	

<i>Eudicella smithii</i> (MacLeay, 1838)		
<i>Megasoma actaeon</i> L., 1758		
<i>Megasoma mars</i> (Reiche, 1852)		
<i>Oryctes gnu</i> Mohnike, 1874		
<i>Xylotrupes gideon</i> (L., 1767)		
Lucanidae	Eikehjorter; Stag Horn Beetles	
<i>Allotopus moellenkampii</i> (Fruhstorfer, 1894)	Golden Stag Beetle	
<i>Allotopus rosenbergi</i> (Vollenhoven, 1872)		
<i>Cyclommatus elaphus</i> Gestro, 1881	Harlequin Beetle	
<i>Cyclommatus imperator</i> Boileau, 1905		
<i>Cyclommatus metallifer</i> (Boisduval, 1835)		
<i>Cyclommatus pasteurii</i> Ritsema, 1891		
<i>Dorcus alcides</i> (Vollenhoven, 1865)		
<i>Dorcus bucephalus</i> (Perty, 1831)		
<i>Dorcus grandis</i> Didier, 1926		

<i>Dorcus parryi</i> (Thomson, 1862)		
<i>Dorcus titanus</i> (Boisduval, 1835)		
<i>Hexarthrius buqueti</i> (Hope, 1843)		
<i>Hexarthrius mandibularis</i> Deyrolle, 1881		
<i>Hexarthrius parryi</i> Hope, 1842		
<i>Hexarthrius rhinoceros</i> (Olivier, 1789)		
<i>Odontolabis bellicosus</i> (Castelnau, 1837)		
<i>Odontolabis dalmani</i> (Hope & Westwood, 1845)		
<i>Odontolabis lacordairei</i> (Vollenhoven, 1861)		
<i>Odontolabis ludekingi</i> (Vollenhoven, 1861)		
<i>Odontolabis stevensi</i> Thomson, 1862		
<i>Odontolabis striata</i> Deyrolle, 1864		
<i>Odontolabis wollastoni</i> Parry, 1864		
<i>Prosopocoilus astacoides</i> (Hope, 1840)		
<i>Prosopocoilus giraffa</i> Olivier, 1789		

<i>Prosopocoilus inclinatus</i> Motschulsky, 1857		
<i>Prosopocoilus lateralis</i> (Hope & Westwood, 1845)		
<i>Prosopocoilus natalensis</i> (Parry, 1864)		
<i>Prosopocoilus savagei</i> Hope, 1842		
<i>Prosopocoilus umhangi</i> Fairmaire, 1891		
Tenebrionidae		
<i>Zophobas morio</i> Fabricius, 1776	Kingworm, Superworm	
<i>Tenebrio molitor</i> L., 1758	Stor melbille; Mealworm	
Hymenoptera (Orden)	Årevinger; Ants, Bees and Wasps	
Apidae	Langtungebier; Honeybees and Bumblebees	
<i>Apis mellifera</i> L., 1758	Europeisk honningbie; Western Honey Bee	Til birøktformål.
<i>Bombus terrestris</i> <i>terrestris</i>	Mørk jordhumle	Unntaket gjelder kun mørk jordhumle fra norske bestander av <i>Bombus terrestris terrestris</i> til pollinering i veksthus, og kun dersom det gis melding før innførselen i samsvar med forskriften § 16, jf. § 8.
Diptera (Orden)	Tovinger	
Calliphoridae	Spyfluer	

<i>Calliphora vomitoria</i> (Linnaeus, 1758)	Blue Bottle Fly	
<i>Phaenicia sericata</i> syn. <i>Lucilia sericata</i> (Meigen, 1826)	Sheep Blow Fly	
Chironomidae	Fjærmygg; Chironomids	
<i>Chironomus plumosus</i> (Linnaeus, 1758)	Buzzer Midge	
<i>Chironomus balatonicus</i> (Devai, Wuelker & Scholl, 1983)		
Annelida (rekke)	Leddormer; Annelids	
<i>Dendrobaena rubidus</i>	Stubbemeitemark	
<i>Dendrobaena octaedra</i> (Savigny, 1826)	Mosemeitemark	
<i>Dendrobaena attemsi</i> (Michaelsen, 1902)		
<i>Allolodophora clorotica</i>	Grønnmeitemark	
<i>Lumbricus castaneus</i> (Savigny, 1826)	Løvmeitemark	
<i>Lumbricus festivus</i> (Savigny, 1826)	Mørkmeitemark	
<i>Lumbricus rubellus</i> Hoffmeister, 1843	Skogmeitemark; Red Earthworm	
<i>Lumbricus terrestris</i> Linnaeus, 1758	Stormeitemark; Earthworm	
<i>Octolasion cyaneum</i> (Savigny, 1826)	Blåmeitemark	

<i>Octolasion lacteum</i> (Örley, 1881)	Hvitmeitemark	
<i>Aporrectodea rosea</i> (Savigny, 1826)	Rosameitemark	
<i>Aporrectodea longa</i> (Ude, 1886)	Langmeitemark	
<i>Aporrectodea caliginosa</i> (Savigny, 1826)	Gråmeitemark; Common Earthworm	
<i>Aporrectodea icterica</i> (Savigny, 1826)		
<i>Aporrectodea limicola</i> (Michaelsen, 1890)		
<i>Eisenia fetida</i> (Savigny, 1826)	Kompostmeitemark; Common Brandling Worm	
<i>Eisenia hortensis</i> (Michaelsen, 1890)	Hagemeitemark	
<i>Eisenia andrei</i> Bouché, 1972		
<i>Eiseniella tetraedra</i> (Savigny, 1826)	Bekkemeitemark	
Hirudinidae		
<i>Hirudo medicinalis</i> Linnaeus, 1758	Blodigle	
<i>Hirudo verbana</i> Carena, 1820		

Vedlegg III – organismer som krever tillatelse for innførsel

Navn på familier og høyere taksonomiske nivå som er skrevet med uthevet tekst i tabellen er å betrakte som overskrifter, og er kun inkludert for å angi systematisk plassering for organismer og organismegrupper som er oppført i vedlegget.

Vitenskaplige navn	Trivialnavn	Merknad
Vertebrata	Virveldyr; Vertebrates	
Actinopterygii (Klasse)	Fisk; Fish	
Amiidae		
<i>Amia calva</i> Linneaus, 1766	Hundefisk; Bowfin	
Atherinidae	Silversides	
<i>Labidesthes sicculus</i> (Cope, 1865)	Nordamerikansk stripefisk; Brook Silverside	
Balitoridae		
<i>Barbatula barbatula</i> (L., 1758)	Europeisk smerling; Stone Loach	
Cobitidae	Sandsmettfamilien; Loaches	
<i>Misgurnus</i> spp. Lacepède, 1803	Alle arter væråler; Weatherfishes, Weather Loaches – All species	
<i>Cobitis melanoleuca</i> Nichols, 1925	Sibirsk sandsmett; Siberian Spined Loach	
<i>Cobitis taenia</i> L., 1758	Nordlig sandsmett; Spined Loach	
Cyprinidae	Karpefamilien; Minnows and Carps	
<i>Chondrostoma nasus</i> (L., 1758)	Nesling; Nase	
<i>Ctenopharyngodon idella</i> (Valenciennes, 1844)	Gresskarpe; Grass Carp	
<i>Gobio gobio</i> L., 1758	Grundling; Gudgeon	
<i>Hypophthalmichthys molitrix</i> (Valenciennes, 1844)	Sølvkarpe; Silver Carp	

<i>Leucaspius delineatus</i> (Heckel, 1843)	Regnlaue; Moderlieschen	
<i>Leuciscus idus</i> (L., 1758)	Vederbuk; Ide	
<i>Pseudorasbora parva</i> Temminck & Schlegels, 1846	Topmouth Gudgeon	
<i>Tinca tinca</i> (L., 1758)	Suter; Tench	Alle former, inkludert gullsuter.
<i>Vimba vimba</i> (L., 1758)	Vimme; Zarte	
<i>Pomoxis</i> spp. Rafinesque, 1818	Crappie – All species	
<i>Carassius auratus</i> (L., 1758)	Gullfisk; Goldfish	Kun villformer.
<i>Cyprinus carpio</i> L., 1758	Karpe; Common Carp	Kun villformer. Gjelder de fire hovedvariantene; skjellkarpe, speilkarpe, radkarpe og lærkarpe.
Channidae		
<i>Channa argus</i> (Cantor, 1842)	Nordlig ormehodefisk; Northern Snakehead	
Osphronemidae	Guramier; Gourami	
<i>Macropodus ocellatus</i> Cantor, 1842	Kinesisk paradisfisk; Round Tail Paradise Fish	
Percidae	Abborfamilien; Perches	
Percidae spp.	Alle arter i abborfamilien; Perches – All species	
Diplomystidae	Velvet Cat Fishes	
Diplomystidae spp.	Alle arter i familien; Velvet Cat Fishes – All species	
Ictaluridae	Dvergmallefamilien; North American Freshwater Catfishes	

Ictaluridae spp.	Alle arter i dvergmallefamilien; North American Freshwater Catfishes – All species	
Tunicata	Kappedyr; Tunicates	
Ascidiacea (Klasse)	Sekkdyr; Sea Squirts	
Botryllidae		
<i>Botrylloides violaceus</i> (Oka 1927)	Violet Tunicate	
Arthropoda (Rekke)	Leddyr; Arthropods	
Crustacea (Underrekke)	Krepsdyr; Crustaceans	
Malacostraca (Klasse)	Storkreps; Malacostracans	
Atyidae	Bowfin family	
<i>Atyaephyra desmaresti</i> (Millet, 1831)	Ferskvannsreke; Iberian/European Dwarf Shrimp	
Gecarcinucidae		
<i>Sartoriana spinigera</i> (Wood-Mason, 1871)	Indisk elvekrabbe	
Grapsidae	Marsh Crabs	
<i>Percnon gibbesi</i> (H. Milne Edwards, 1853)	Sally Light Foot Crab	
Palaemonidae	Palemonid Shrimps	
<i>Palaemonetes</i> spp. Heller, 1869	Alle arter kloreker unntatt <i>Palaemon concinnus</i> ; Ghost Shrimps, Glass Shrimps – All species except <i>Palaemon concinnus</i>	
Mollusca (Underrekke)	Bløtdyr; Molluscs	
Bivalvia (Klasse)	Muslinger; Bivalves	
Corbiculidae	Basket Clams	

<i>Corbicula</i> spp. Megerle von Mühlfeld, 1811	Alle arter ferskvannsmuslinger; Basket Clams – All species	
Gastropoda (Klasse)	Snegler; Snails and Slugs	
Neritidae	Nerites	
<i>Theodoxus</i> spp. Montfort, 1810	Alle arter ferskvannssnegl; <i>Theodoxus</i> – All species	
Viviparidae	Sumpsnegler; River Snails	
Viviparidae spp. unntatt <i>Celetaia persculpta</i> (Sarasin & Sarasin, 1898) og <i>Filopaludina sumatrensis</i> (Martens, 1860).	Alle arter sumpsnegler unntatt <i>Celetaia persculpta</i> og <i>Filopaludina sumatrensis</i> ; All species River Snails except <i>Celetaia persculpta</i> and <i>Filopaludina sumatrensis</i>	
Lymnaeidae	Damsnegler; Pond Snails	
Lymnaeidae spp.	Alle arter damsnegler; Pond Snails – All species	
Acroloxidae	Toppluesnegler; River Limpets	
<i>Acroloxus lacustris</i> (L., 1758)	Lav toppluesnegl; Lake Limpet	
Physidae	Blæresnegler; Bladder Snails	
Physidae spp.	Alle arter skivesnegler, posthornsnegler; Bladder Snails – All species	
Algae	Alger; Algae	
Caulerpaceae		
<i>Caulerpa taxifolia</i> (Vahl) C. Agardh	Morderalge; Caulerpa, Killer Algae	
<i>Caulerpa racemosa</i> (Forsskål) J. Agardh		
Cladophoraceae		

<i>Cladophora aegagrophila</i> Kützinger	Mosekule; Algae Ball	
Rhodymeniaceae		
<i>Rhodymenia pseudopalmata</i> (J.V. Lamouroux) P.C. Silva	Rosy Fan Weed	
Plantae	Planter; Plants	
Ricciaceae	Gaffelmosefamilien	
<i>Ricciocarpos natans</i> (L.) Corda	Svanemat; Purple-fringed Riccia	
<i>Riccia fluitans</i> L.	Vassgaffelmose; Crystalwort	
Pteridophyta (Divisjon)	Karsporeplanter; Ferns	
Azollaceae	Andematbregnefamilien; Mosquito Fern family	
<i>Azolla filiculoides</i> Lam.	Andematbregne; Water Fern	
Salviniaceae		
<i>Salvinia molesta</i> D.S. Mitchell	Giant Salvina	
<i>Salvinia natans</i> (L.) All.	Floating Watermoss	
Lycopodiophyta (Divisjon)	Kråkefotplanter; Lycopods	
Isoetaceae	Brasmelegrasfamilien; Quillworts	
<i>Isoetes</i> spp. L.	Alle arter brasmelegras; Quillworts – All species	
Angiospermae (Klasse)	Dekkfrøede planter; Flowering Plants	
Acoraceae	Kalmusrotfamilien; Sweet-Flag family	
<i>Acorus calamus</i> L.	Kalmusrot; Sweet Flag	
Araceae	Myrkonglefamilien; Arum family	

<i>Calla palustris</i> L.	Myrkongle; Bog Arum	
<i>Lemna</i> spp. L.	Alle arter i andematslekta; Duckweeds – All species	
<i>Pistia stratiotes</i> L.	Muslingblom; Water Lettuce	
<i>Spirodela polyrrhiza</i> (L.) Schleid	Stor andemat; Greater Duckweed	
<i>Wolffia arrhiza</i> (L.) Horkel ex Wimm.	Rootless Duckweed	
Ceratophyllaceae	Hornbladfamilien; Hornwort family	
<i>Ceratophyllum</i> spp. L.	Alle arter i hornbladslekten; Hornworts – All species	
Crassulaceae	Bergknappfamilien; Stonecrop family	
<i>Crassula helmsii</i> (Kirk) Cockayne	Swamp Stonecrop, New Zealand Pygmyweed	
Cyperaceae	Starrfamilien; Sedge family	
<i>Eleocharis</i> spp. R. Br.	Alle arter i sumpsivaksslekten; Sedge family – All species	
Elatinaceae	Evjeblomfamilien; Waterwort family	
<i>Elatine triandra</i> Schkuhr	Trefelt evjeblom; Threestamen Waterwort	
Haloragidaceae	Tusenbladfamilien; Watermilfoil family	
<i>Myriophyllum</i> spp. L.	Alle arter i tusenbladslekten; Water milfoils – All species	
Hydrocharitaceae	Froskebittfamilien; Frogbit family	
<i>Stratiotes aloides</i> L.	Vassaloë; Water Soldier	

<i>Egeria densa</i> Planch.	Brasiliansk vasspest; Large-flowered Waterweed	
<i>Elodea</i> spp. Rich	Alle arter i vasspestslekten; Spike Rushes – All species	<i>Elodea nuttallii</i> og <i>Elodea canadensis</i> er forbudt å innføre, jf. vedlegg I.
<i>Hydrilla verticillata</i> (L.f.) Royle	Hydrilla	
<i>Hydrocharis morsus-ranae</i> L.	Froskebitt; Frogbit	
<i>Lagarosiphon major</i> (Ridley) Moss	Curly Waterweed	
<i>Najas</i> spp. L.	Alle arter i havfruegrasslekten; Naiads – All species	
<i>Vallisneria spiralis</i> L.	Tape Grass	
Lentibulariaceae	Blærerotfamilien; Bladderwort family	
<i>Utricularia</i> spp. L.	Alle arter i blærerotslekten; Bladderworts – All species	
Lythraceae	Kattehalefamilien; Loosestrife family	
<i>Trapa natans</i> L.	Vassnøtt; Water Chestnut	
Menyanthaceae	Bukkebladfamilien; Bog Bean family	
<i>Nymphoides peltata</i> (S.G. Gmel.) Kuntze	Sjøgull; Fringed Water-lily, Yellow Floating-heart, Water Fringe	
Nymphaeaceae	Nøkkerosefamilien; Water Lily family	
<i>Nymphaea alba</i> L.	Hvit nøkkerose; White Waterlily – All species	
Plantaginaceae	Maskeblomstfamilien; Snapdragon family	

<i>Littorella uniflora</i> (L.) Aschers	Tjerngras, Tjønngas; American Shoreweed	
Pontederiaceae	Vannhyasintfamilien; Water Hyacinth family	
<i>Eichhornia crassipes</i> (Mart.) Solms	Vannhyasint; Water Hyacinth	
Potamogetonaceae	Tjernaksfamilien; Pondweed family	
<i>Potamogeton</i> spp. L.	Alle arter i tjernaksfamilien; Pondweed family – All species	
Ranunculaceae	Soleiefamilien; Buttercup family	
<i>Ranunculus aquatilis</i> L.	Kystvasssoleie; Common Water-Crowfoot, White Water-Crowfoot	

Vedlegg IV – organismer som kan settes ut uten tillatelse

Generelt vilkår: Det forutsettes at utsettingen utøves i samsvar med aktsomhetsplikten i kapittel V og forskriftens øvrige bestemmelser samt med øvrig gjeldende regelverk.

Navn på familier og høyere taksonomiske nivå som er skrevet med uthevet tekst i tabellen er å betrakte som overskrifter, og er kun inkludert for å angi systematisk plassering for organismer og organismegrupper som er oppført i vedlegget.

Vitenskapelige navn	Trivialnavn	Vilkår
Mammalia (Klasse)	Pattedyr; Mammals	
Camelidae	Kameldyr	
<i>Lama glama</i> L., 1758	Lama; Llama	Kun til landbruksformål.
<i>Vicugna pacos</i> L., 1758	Alpakka; Alpaca	Kun til landbruksformål.
Aves (Klasse)	Fugler; Birds	
Dromaiidae	Emu; Emus	

<i>Dromaius novaehollandiae</i> (Latham, 1790)	Emu; Emu	Domestisert. Fra oppdrett. Kun til landbruksformål.
Rheidae	Nanduer; Rheas	
<i>Rhea americana</i> (L., 1758)	Stornandu; Greater Rhea	Domestisert. Fra oppdrett. Kun til landbruksformål.
Insecta (Klasse)	Insekter; Insects	
Hymenoptera (Orden)	Årevinger; Ants, Bees and Wasps	
Apidae	Langtungebier;	
<i>Apis mellifera</i> L., 1758	Europeisk honningbie; Western Honey Bee	Til birøktformål.
<i>Bombus terrestris terrestris</i>	Mørk jordhumle; Buff-Tailed Bumblebee	Unntaket gjelder kun utsetting av mørk jordhumle fra norske bestander til pollinering i veksthus.
Diptera (Orden)	Tovinger	
Calliphoridae	Spyfluer	
<i>Calliphora vomitoria</i> (Linnaeus, 1758)	Blue Bottle Fly	
<i>Phaenicia sericata</i> syn. <i>Lucilia sericata</i> (Meigen, 1826)	Sheep Blow Fly	
Chironomidae	Fjærmygg; Chironomids	
<i>Chironomus plumosus</i> (Linnaeus 1758)	Buzzer midge	
<i>Chironomus balatonicus</i> (Devai, Wuelker & Scholl, 1983)		

Annelida (Rekke)	Leddormer	
<i>Dendrobaena rubidus</i> syn. <i>Dendrobaena rubida</i> (Savigny, 1826)	Stubbemeitemark; Jumbo red worms, Wigglers	
<i>Dendrobaena octaedra</i> (Savigny, 1826)	Mosemeitemark	
<i>Dendrobaena attemsi</i> (Michaelsen, 1902)		
<i>Allolodophora clorotica</i>	Grønnmeitemark	
<i>Lumbricus castaneus</i> (Savigny, 1826)	Løvmeitemark	
<i>Lumbricus festivus</i> (Savigny, 1826)	Mørkmeitemark	
<i>Lumbricus rubellus</i> Hoffmeister, 1843	Skogmeitemark; Red Earthworm	
<i>Lumbricus terrestris</i> Linnaeus, 1758	Stormeitemark; Earthworm	
<i>Octolasion cyaneum</i> (Savigny, 1826)	Blåmeitemark	
<i>Octolasion lacteum</i> (Örley, 1881)	Hvitmeitemark	
<i>Aporrectodea rosea</i> (Savigny, 1826)	Rosameitemark	
<i>Aporrectodea longa</i> (Ude, 1886)	Langmeitemark	
<i>Aporrectodea caliginosa</i> (Savigny, 1826)	Gråmeitemark; Common Earthworm	
<i>Aporrectodea icterica</i> (Savigny, 1826)		

<i>Aporrectodea limicola</i> (Michaelsen, 1890)		
<i>Eisenia fetida</i> (Savigny, 1826)	Kompostmeitemark; Common Brandling Worm	
<i>Eisenia hortensis</i> (Michaelsen, 1890)	Hagemeitemark	
<i>Eisenia andrei</i> Bouché, 1972		
<i>Eiseniella tetraedra</i> (Savigny, 1826)	Bekkemeitemark	